

Keyifli Okumalar Dileriz

Binlerce kategoride milyonlarca PDF e-kitap, ders kitapları, dergiler ve romanlara platformumuz üzerinden ücretsiz ulaşabilirsiniz.

RESMİ WEB SİTEMİZ

<https://rantey.org>

Yedek ve Duyuru Kanallarımız

Sitemize erişim engeli gelmesi veya adres değişikliği durumunda aşağıdaki kanallardan güncel giriş adresine erişebilirsiniz:

- Telegram: <https://t.me/birkitapbir>
- WhatsApp Kanalımız : <https://whatsapp.com/channel/0029VbDHv8uE50Us4lvMoc0Y>

KEMAL

Anı

Hadi gel, bi kahve içelim...

13. BASKI

GÜL SUNAL

DK

“Hadi gel, bi kahve içelim...”

Aslında ikimiz de kahve sevmezdik.

Söyleyemediklerimizin yerine geçerdi.

Araya giren duygusal ayrılıkların son
bulması dileğiydi. Vazgeçememek,
kıyamamak, pişman olmak,
KAVUŞMAK demektir.

Evimizdeki sıcaklığı korumak demektir...

Sonuçta BİZİ hep korudu bu sihirli cümle...

“Hadi gel, bi kahve içelim...”

O, bizim Kemal!.. Bu topraklarda yaşayan, yediden yetmişe herkesin
görür görmez yüzüne bir gülümseme kondurmasına neden olan
bir “sima”... Ekrandan, sinema perdesinden bize yansıyan çocuksu
gülümsemesiyle saflığın sembolleşmiş hali...

Kardeşlik ve paylaşımın...

“İyiler sonunda hep kazanır” sözünün...

Bizim Kemal, bizim gülen yüzümüz...

Yetmişinci doğum gününde Kemal Sunal’ı bize sevgilisi, eşi,
hayat arkadaşı, çocuklarının annesi Gül Sunal anlatıyor...

Hem de en sahici, en samimi haliyle... Hiçbir formatın sınırlarına
girmeyi kabul etmeden... İçinden geldiği gibi... O’nu sevmenin
mutluluğunu, O’nsuz yaşamaya alışmanın hüznünü hâlâ en güçlü
şekilde hissederek...

Gül Sunal, 1953 yılında Sandıklı'da doğdu. Ankara Kız Lisesi'nden mezun oldu. Kemal Sunal'ın eşi, Ali ve Ezo Sunal'ın annesidir. 1998 yılında kurduğu Gül Sunal Anaokulu'nda eğitim çalışmalarına devam etmektedir.

Kemal

Hadi gel, bi kahve içelim...

KEMAL

Hadi gel, bi kahve içelim...

Yazan: Gül Sunal

Yayın hakları: © Doğan Egmont Yayıncılık ve Yapımcılık Tic. A.Ş.

Bu eserin bütün hakları saklıdır.

1. baskı / Kasım 2014

13. baskı / Ekim 2018 / ISBN 978-605-09-2321-6

Her 2000 adet bir baskı olarak kabul edilmektedir.

Sertifika no: 11940

Kapak tasarımı: Emre Yusufi

Baskı: Yıkılmazlar Basın Yayın Prom. ve Kağıt San. Tic. Ltd. Şti.

Evren Mah. Gülbahar Cad. No: 62 / C Güneşli - Bağcılar - İSTANBUL

Tel: (212) 515 49 47

Sertifika no: 11965

Doğan Egmont Yayıncılık ve Yapımcılık Tic. A.Ş.

19 Mayıs Cad. Golden Plaza No. 3, Kat 10, 34360 Şişli - İSTANBUL

Tel. (212) 373 77 00 / Faks (212) 355 83 16

www.dogankitap.com.tr / editor@dogankitap.com.tr / satis@dogankitap.com.tr

Ücretsiz PDF Kitap Arsivi - <https://rantey.org>

Kemal

Hadi gel, bi kahve içelim...

Gül Sunal

Hayatımızda var olan bütün dostlarımıza ve özellikle bu kitabın yazımında bana her türlü desteği veren oğlum Ali Sunal, kızım Ezo Sunal ve Burçin Guguk'a teşekkür ederim.

Beni her gören soruyor: “Evde nasıldı?” “Ne yer, nerelere giderdi?” “Nasıl bir babaydı?” “Sinirli miydi?” “Cimri miydi?” “Nele-re, kimlere gülerdi?” Bu ve bunun gibi birçok soru...

O, hiçbir röportajında özel hayatını anlatmadı... Belki ileride bir kitap yazardı... Bilemiyorum...

Sevenleri O’nun nasıl yaşadığını çok merak ediyordu... Acaba yaşantımızı, iyice kapatarak onlara haksızlık mı yapıyordum...

O’nu kendime saklamış, kimseyle paylaşmamıştım... Böyle bir hakkım var mıydı?

Artık yoktu... Sevenleri O’nu unutmak yerine, daha da artan bir sevgiyle yaşattılar... Çocuklarına tanıttılar... Bugüne kadar, aynı coşkuyla alkışladılar...

Sadece bana ait olmadığını hissettirdiler...

Paylaşmalıydım O’nu biraz da olsa... Paylaşmalıydım BİZİM KEMAL’i...

Kitabın büyük bir kısmını okulda yazdım... Kapı çaldı, telefon çaldı... Velilerle sohbet ederken yazdım... Gürültü patırtı içinde, çocukların şarkılarını duya duya...

Evde veya Tuzla’da sessiz ortamda yazamadım. Elyazısıyla yazdığım defterimi asla elime alamadım... Sanırım yalnızken bu anılara gömülmekten korktum...

Aslında bu bir dertleşme... Yaşadığım güzellikleri anma... Duy-gularımla yüzleşme... İhtiyacım varmış buna... Büyük bir istekle yazdım... Aklımdan bile geçirmeye korktuğum şeyleri, olmamış gibi düşünmek istediklerimi iştahla yazdım... Bazen o kadar hızlı yazıyordum ki, görenler, “Gül Hanım, sanki bir söylüyor siz ya-

zıyormuşsunuz gibi hızlı yazıyorsunuz” diye şaşırdılar, daha önce nasıl yazacağımı, ne yazacağımı düşünmeden yazdığımı söyleyince...

Elbette, yazdıklarımın daha fazla şey var, yaşadığım... Hayatımıza giren birçok insan var elbette...

Unuttuğumdan değil, bazıları kalbimin derinliklerinde yerini aldı, bazıları da hayatımda yaşanmanuş kabul edip, reddettiklerim... Herkes kendini, bizim hayatımızda nasıl bir yeri olduğunu bilir...

“Nasıl hatırlıyorsunuz her şeyi?” Aslında hatırlamıyorum...

Unutmuyorum!.. Hiçbir şeyi unutturmuyorum kendime... Çok değerli bütün yaşadıklarım...

Nasıl da içimize işlemiş düşüncelerini, fikirlerini... Dayatmadan, zorlamadan... Hiçbirimiz, vazgeçemediğimize göre...

Yaşadığı her şeyden örnek alarak devam ettiriyoruz hayatımızı... O'nun yaşam felsefesini, kendi doğrularımızla kaynaştırarak...

Hiç kimseye layık olmaya çalışarak değil, değerlerimize saygı duyarak...

Kısa bir ömür de olsa nitelikli...

“Ve bazıları yokken bile vardılar fazlasıyla.”

Teşekkürler Kemal...

Bir çift hüznü göz... Ankara'dan İstanbul'a... Asla genç kızlık hayallerimde bile olmayan bir hayat...

Kucağında kıyafetlerini topak yapmış, parkta bir bankta oturuyor, korkudan titriyor... Parkın bekçisi havuza girdiği için O'na kızıyor, söyleniyor. O, başını yana eğmiş, üzgün duruyor...

Gözlerine baktım. O da beni gördü, öylece kalakaldık. Öyle güzel bakıyordu ki, sıcacık ama hüznü...

Annemin dürtmesiyle kendime geldim. O da benim dürtülmeyle kendime gelişimi gördü, hafifçe gülümsedi...

Hissettiklerimi nasıl anlatsam? Hemen O'na sarılmak, teselli etmek, "Aç mısın?" demek, "Üşürsün" demek, "Sakin korkma!"

demek, yani O'nu korumak, anne gibi şefkatle kucaklamak istedim. Tam anlamıyla böyle miydi hissettiklerim?.. Emin değilim. Daha derin, daha güçlüydü, bunu biliyorum.

Bir tiyatro... O, sahnede; ben, ön sırada oyun seyredirken... Bir iki dakika sürdü bakışmamız. Bu kadar kısa sürede bu kadar yoğun duyguyu yaşatan bir çift hüzünlü bakış...

Şimdi bile ilk gördüğüm andaki duyguyu çok derinden hissediyorum.

O bizim Kemal!

Hep merak ediliyor ya: Neden hâlâ seyrediliyor? Neden iki üç yaşındaki çocuk bile O'nu görünce ekrana çakılıp kalıyor? Neden her kesimden, her yaştan hayranı bitmek bilmeyen bir sadakatle O'na bağlı? Neden adı geçince her yüzde gülümseme beliriyor?

Bana göre bu soruların cevabı bir tane: Bakışlar...

Samimiyeti, dürüstlüğü, saflığı o bakışlarda fark ediliyor. "Bana güven" diyor gözleri...

Oyundan çıkınca sordum oradaki görevlilere. "Uzun boylu bir oyuncu vardı." Rolünü hatırlattım.

"Ha, o mu? O BİZİM KEMAL... Kemal Sunal."

"Nerede kaldın?"

Pastaneye gittim, gelmemiştii. Bir çay istedim, içtim hâlâ yok! Aslında gelse ne diyeceğimi, ne yapacağımı da bilmiyordum. Geç oluyordu, kalktım, kapıya doğru yürüdüm. İçeri girdi. "Nerede kaldın?" dedim... Sanki yıllardır tanıdığım birine sitem eder gibi...

Tiyatrodaki bakışmadan sonra bir arkadaşımın evinde toplandı karşılaşmıştık. Şaşırmıştım onu görünce... O da beni hatırlamıştı. Arkadaşım tiyatrolara turne programları yapan bir şirkette çalışıyordu. Ankara'da bulunan oyunculara davet vermişlerdi. Böyle davetler sıkça yapılırdı o zamanlar. Ben pek katılamazdım.

Sohbet etmiş, ertesi gün pastanede buluşmak için sözleşmiş-tik. (Sonradan Münir Özkul'un anlattığına göre gelmek istememiş. "Böyle bir buluşmaya ne gerek var, zaten yarın İstanbul'a dönüyoruz" demiş. Otelden zorla çıkarıp bir taksiye bindirip göndermişler.)

Beraber birer çay içtik. Pastaneden çıktığımızda Çankaya'dan Kızılay'a doğru el ele yürüyorduk. Hiç konuşmadan... Üzgündük... Bir aydır Ankara'da turne yapıyorlarmış. Biz son gün bu-

luşabildik... Onun ev telefonu yoktu. Ben de telefonumu veremedim. Sadece adreslerimizi verdik birbirimize. Kızılay'a gelince ellerimizi zorla bıraktık. O otele, ben eve... Carum yanıyordu çok...

Şimdi düşünüyorum da, yarım saat içinde bu kadar derin duygular besleyebilmek, benim kabiliyetim miydi acaba? O'nun ne gibi bir dahli olmuştu bu hale gelmemde?..

“Bazı genç kızlar artist olmak istiyorlar”

Babam tiyatro oyuncusu olmam için ısrar ediyordu, oysa ben eczacı olmak istiyordum. İkisi de olamadım. Ama çok hoş bir ailenin annesi olabildim.

O'ndan bir haber alabilmem imkânsızdı. Ne yapacağımı bilmiyordum. Gün içinde Devekuşu Kabare Tiyatrosu'ndan bulamıyor, akşamları da ben arayamıyordum. Bir akşamüstü 03 şehirlerarası santraldan istedim. İki saat sonra bağlanabildi. Babam eve gelmişti. Telefon çalınca açıp, “Biz İstanbul aramadık” dedi, kapattı. Çaresiz sofraya oturdum. Dokunsalar ağlayacaktım. Yemeğin ortalarında babam anneme, “Bazı genç kızlar İstanbul'daki film şirketleriyle yazışıp artist olmak istiyorlar ama sonları hüsrana oluyor. Aileleriyle paylaşsalar, başlarına kötü bir şey gelmeden belki sağlam bir yol bulunabilir” diyerek uzun –hatta sıkıcı– bir sohbet açtı. Ablamla ben bu konunun nereden açıldığını anlayamadık. Ta ki ben odama girip masamın üzerindeki Arzu Film antetli zarfı görünceye kadar...

Mektup gelmişti! Kalbim yerinden fırlayacak gibi çarpıyor, ellerimin titremesinden zarfı açamıyordum. O anki mutluluğumu, sevincimi, heyecanımı anlatacak kelime bulamıyorum.

Arzu Film'den yeni film için teklif aldığını (*Tatlı Dillim*'den sonra), çok mutlu olduğunu anlatıyordu. Kısacık bir de sevgi sözcüğü vardı. Artık adres belli olduğuna göre ben de yazabilirdim. O kadar havadan sudan bahsediyordu ki, ben de hissettiklerimi yazmaya çekinip, günlük olaylardan bahsetmekle yetiniyordum.

Mektuplar haftada bir gelmeye başladığından babamın endişeleri artıyordu. Hemen her gün artist olmak için İstanbul'a giden ve hayatları altüst olan kızların hikâyelerini anlatıyordu. Mektupları açıp okusa, çekmecemi, çantalarımı karıştırırsa içi rahat edecekti. Çok merak etmesine, kaygılanmasına karşın bana gelen zarfları açmayarak bize çok önemli bir ders veriyordu. “Ne olursa olsun hiç kimsenin mektubu, zarfı açılmaz, çekmecesini karıştırılmaz!” Bu bizim bütün hayatımız boyunca rahat etmemizi, eşlerimizin ve çocuklarımızın bize güvenmelerini sağladı.

Yolculuğum çok iyi geçti. Pabak eve gittiğinde kadar yattım. Öğleden sonra pravağa katıldım. Akşam üzeri ayakta kaldım. Ve geç bir arkadaşın dağımı gününe gittim yedik, içtik eğlenerek. Ansa devamlı aklımda sen vardın. Senin mektubunu cumartesi günü gelmiş aldım okudum. Benden ayrıldıktan sonra ne kadar yaptım merak ediyorum.

Her an kapıdan seni sen girecektin sin gibi geliyor. Bir gelsen ne kadar memnun olurum bilemezsin.

Bu mektubu kucagında yazdığım için çok kötü oldu belki okuyamazsın. Okuyamazsan bile hissedersen onun için şümaneniyorum. Acele mektubumu beklesin. OPERİM.

KEMAL

14/1/74

Yolculuğum nasıl geçti merak ediyorum. Bugün filmi seyrettik salon gümekten kırılıyor. Ben çok büyük reaksiyon alıyorum. Her taraftan debrikler geliyor. Tarım da Ses mecmuası benle röportaj yapacak. Durum festakalestis. Sen nasıldın bana mektup yaz telefon et tamam mı?

SENİ ÇOK SEVİYORUM....

OPERİM...

17/1/74

Pardesinin içi mükemmel de olmuştur. Çok sevdim.
Ezde yattığını söylüyordum hastalığı geçince
çay kollar istirahat et olur mu? Ben iyiyim
Tek düşünce senin canın benim. Teknide
filme başlayacağım. "Oh olsun", çok iyi gidi-
yor. Sokaklar da dolupunay hale geldim.

Diğer firmalardan çok iyi teklifler var fa-
kat kabul etmiyorum. Artık filmciler işi-
ne düşmüşler. Bizim şirketin bu seneki
son filmi, benim başrol oynayacağım
film olacak. Öyle karar vermişler. İstem
abi hiç bir firmayla çalıştırmıyor beni.
Oh olsun da gülmekten calar yıkılıyor
Herkezi silip atmışım filimde. Benim
başrolümü oynayacağım filmin ismi
belli oldu "Salak Milyoner". Bu taraftan
harcadık bu kadar. Seni çok seviyorum
dünem mi?

“Aaa, Metin Alasya!”

Mektuplaşmamız iki buçuk yıl sürdü, Ekim 1973’ten Nisan 1975’e kadar. Arada, pazartesi tiyatroların repo (dinlerine) günü olduğu için pazar akşamı oyundan sonra otobüse binip Ankara’ya geliyor, pazartesi bütün günü Ankara’da geçiriyor –ki ben bu zamanı tam olarak nasıl geçirdiğini hiçbir zaman öğrenemedim–, pazartesi gecesi otobüse binip salı sabahı İstanbul’da oluyordu. Bu gelişlerin çoğunda görüşebiliyorduk. Ama bazen ben evden çıkamıyordum. Korkunç günlerdi onlar.. Bunu sorun etmiyor, olgunlukla karşılıyordu. Sonunda bir çözüm bulmuştu. Yalnız kalmamak için oyuncu arkadaşı İhsan Bilsev ile beraber gelmeye başladı. İhsan’a ayıp olmasın diye üçümüz dolaşıyorduk. Bir seferinde de ben İstanbul’a teyzemlere gitmiştim. Onunla konuştuk, buluşacağımız yere gittim. Yeni araba almıştı, henüz kendisi trafiğe çıkamadığı için Ertem Eğilmez’in şoförü Namık ile birlikte gezdik. İki üç gün boyunca Namık’a ayıp olmasın diye yemeğe, sinemaya birlikte gittik. Garip bir şekilde durumdan şikâyetçi değildik. Zaten üç kişi dolaşmaya alışmıştık. O’na saygı duyuyordum. Arkadaşları kırılmasın diye ne büyük fedakârlık yapıyor, bundan asla rahatsız olmuyordu.

Ankara’da yolda yürürken bir defasında uzaktan O’nu görüp koşarak yanına gelen bir hayranı, “Aaa, Metin Alasya!” diye bağırdı. Hiç unutamadığımız bir anı oldu bu.

“Senin için geliyorlar.”

O, Namık ve ben bir akşam yemeğe gittik. Kulağıma eğilip, “Annemler haftaya

Ankara’ya geliyorlar” dedi. “Aaa ne güzel, belki sen de gelirsin, işleri mi var Ankara’da?” dedim. “Senin için geliyorlar ve benim için.” Anladığım kadarıyla bu evlenme teklifiydi. Soru olmadığı için “evet” cevabı da yoktu. Ona sarılıp ne kadar mutlu olduğumu da söyleyemedim. Namık’tan utandım...

Ankara’daki evimizde nişan, Beyoğlu Evlendirme Dairesi’ndeki nikâhtan (30 Nisan 1975, saat 13:15) sonra ailemin bir tiyatro oyuncusu ile evlenmeme pek sıcak bakmamasına rağmen evlenmiş-tik.

“Nikâh için kâğıtlarınız askıda kalacak.” Bu bilgi bizi korkuttu. Ne kadar süre askıda kalacağı bilinmiyordu. Benim hemen evlenmem gerektiğine dair bir rapor olursa, yıldırım nikâhı yapılabilir-

cekti. Böylece istediğimiz tarihte evlenebilecektik. Sonuçta bana “sağlık sorunları yüzünden acilen evlenmemin şart” olduğunu bildiren bir rapor aldık. Çok utanmıştım... Formalite icabı bile olsa sevmemiştim bu durumu...

Nişan yüzüklerimizi takan Yüksel Eniştemiz benim şahidim, Ertem Eğilmez de O'nun şahidiydi. O'nun damatlık smokinini yapımcı Yılmaz Kuzgun hediye etmişti, gelinliğini Şişli'de bir mağazadan kiralamıştık.

Tuhaf bir ev

Şişli Koca Mansur Sokak. Funda Apartmanı. No. 1. Bilenler bilir, Gönül Ülkü-Gazanfer Özcan Tiyatrosu'nun çıkışında... İki oda bir salon, önden bodrum, arka taraf apartman boşluğu... Hayatımın en mutlu yıllarını yaşadığım ev...

Sokağa bakan pencere tavana yakın, iki karış eninde parmaklıklı, hep çamurlu, hep tozlu, asla aydınlatmayan bir cam sadece... Demir parmaklıkların arası çok dar olduğundan ellerim acıyarak siliyordum camları. Yağmur yağmasın diye dua ediyordum. Çünkü her geçen araba çamur sıçratıyor, dışarı çıkıp tekrar silmem gerekiyordu. Mutfak küçük, yatak odalarının kapısı arka boşluğa açılan balkon kapısı gibi... Yani bir tuhaf ev...

Çamaşır makinesi ve televizyon alamamıştık. Bulaşık makinesi o zamanlar pek yoktu... Buzdolabı için konuşamamıştık bile...

Tatlı Dillim'den sonra *Yalancı Yarım*, *Oh Olsun*, *Salako*, *Şaşkın Damat*, *Salak Milyoner*, *Köyden İndim Şehre*, *Sahte Kabadayı*, *Hababam Sınıfı* filmleri çekilmiş, sinemalarda oynamıştı biz evlenmeden önce... Yani O, artık tanınıyor, film şirketleri yeni filmler için birbirleriyle yarışıyordu adeta... Biz o zaman bu varlık içinde yokluğun pek farkında değildik. Çok da önemli değildi galiba, çok mutluyduk çünkü...

Arzu Film'le anlaşması ve gönül bağı olduğu için teklifleri reddediyordu. O döneme göre çok büyük paralar konuşuluyor, O hepsini geri çeviriyordu. Kaç tane senet imzaladığını bilmiyordu. Sadece, “Çoktu, imzalarken kolum yoruldu” diye ifade edebiliyordu. Yani Arzu Film'den ayrılmasına imkân yoktu. Zaten bunu da çok istemiyordu. Arzu Film'in sahibi Ertem Eğilmez'e minnet borcu olduğunu ve kendisine çok iyi projelerde rol vereceğini düşünüyordu. Paraya gelince belli bir haftalık alıyor, şirketten asla alacağı kalmıyor, fakat eline toplu para da geçmiyordu.

Alkışlarla karşılanan buzdolabı

Hamileydim! Doktor, “Sen nerede yaşıyorsun? Rutubetten uzak durmalısın” diye uyarınca Şişli’deki evden taşınmamız gerekti. Ama bu maddi bakımdan imkânsızdı.

İlk evimiz zorluklarına rağmen bize saray gibi geliyordu. O, sabah çok erken gidiyordu, öğlene kadar acıkmasın diye kahvaltıda gözleme yapıyordum. Sette bu duyulunca oyuncu arkadaşları Ergin Orbey, Dinçer Çekmez de kahvaltıya gelmeye başladılar. O kadar keyifli sabahlardı ki...

Yemek davetlerimiz ancak gece geç saatlerde oluyordu. En çok balık yapıyorduk. Metin Akpınar, Zeki Alasya, Devekuşu Kabare’nin piyanisti Rupen oyundan sonra balık salata yemeye gelenler arasındaydı. Jale-Şevket Altuğ, Şener Şen birlikte olmaktan zevk aldığımız arkadaşlarımızdı. Sabahlara kadar şarkılar, sohbetler...

Sonunda buzdolabı aldık! O’nun akrabalarını davet etmiştik. Sürpriz olarak masaya buz getirince alkış koptu. O güne kadar içecekler hep ılık oluyordu çünkü... Aileye bağlanmama sebep olan eniştesi Yüksel Abi alkış ıslık buz kabını karşıladı. Her şeyi eğlence haline dönüştürebilen Yüksel Abi, buzdolabı için tören düzenlemişti adeta...

Çamaşırı küvetin içinde yıkıyordum. Arka apartman boşluğunda zıplayarak asıyordum. Bazen gülüyor, bazen kızıyordum. Çamaşır ipini O’na bağlatmışım. Tabii O da kendi boyuna göre ayarlamıştı.

Tabaklarımızın üzerinde sümüklüböcekler

Bulaşıkları gece yıkayıp yatıyordum. Sabah kalktığımda bütün tabakların üzerinde sümüklüböcekler geziyordu. İlk gördüğümde çılgınlarla ağladım. Sonra tuz dökünce eridiklerini öğrendim ama korkunçtu. En iyisi sofrayı olduğu gibi bırakıp sabah yıkayıp, kurulayıp kaldırmaktı.

Günün hangi saati olursa olsun misafir geleceği zaman patates kızartıyordum. Rutubet kokusunu bastırsın diye!

Yönetmen Ertem Eğilmez bütün Arzu Film ekibini gazinoya davet etti. Bebek Belediye Gazinosu’nda Hülya Koçyiğit’i dinleyecektik. Hazırlandım, heyecanla bekliyordum. Şener Şen’le O birlikte geldi. Setten geliyorlardı. İkisi de berbat bir haldeydi. Başların-

dan aşağıya çorba dökülmüş, biraz silmişler ama saçlarında, kaşlarında kurumuş mercimekler vardı. Duş almak istediler, su kesikti. Çok az su vardı. Bir çaydanlık Şener'e, bir çaydanlık O'na...

Gazinoya gittik. Bir yanımda Şener, bir yanımda O, oturduk. İki de çok neşeliydi, kulaklarındaki, enselerindeki kurumuş mercimeklere rağmen... Kimseye belli etmeden gördükçe alıyordum ama neşemizden bir şey kaybetmiyorduk.

Yaratıcılığımın tavan yaptığı, problem çözme yeteneğimi ortaya çıkaran bu evden ayrılmak zorunda olmak bizi üzüyordu. Sıkıntılarımızı Arzu Film yöneticilerine ilettik. Hemen araştırmamızı söylediler. "Uygun fiyatlı, çok büyük olmayan bir ev" bulmamız şartıyla...

Ev aramak zordu. Nerede oturacağımıza karar veremiyorduk. Mecidiyeköy'de bir ev bulduk. Şartları uygundu... Maalesef Arzu Film o sıralarda ödeme yapacak durumda değildi. Haftada ancak 800 TL ödeyebiliyordu filmlere karşılık. Ev kirası, elektrik, su, telefon... Yani para biriktirmemiz imkânsızdı. Doktor, "Hemen taşın" diyordu ama para yok! Ne yapacağımızı şaşırmıştık. Para yoktu ama sinemaların önünde uzun kuyruklar oluşuyor, cam çerçeve kırılıyor, karaborsa biletler anında tükeniyor, filmler gişe rekorları kırıyordu. Birkaç hafta sonra Arzu Film'den yine, "Ev arayabilirsiniz" haberi geldi. Biz de acele bir ev bulduk. Ama tam evi bulduk, Arzu Film'in sıkıntılı dönemi başladı, para yoktu!

Böyle olmayacağına karar verdik. Ellerim ayaklarım şişmişti. Doktor, "Bari çocuğu bu evde doğurma" deyince Bağdat Caddesi'nde kiralık bir ev bulup apar topar taşındık. Doğuma iki ay kalmıştı.

Kocaman evin salonunu bile dolduramamıştı eşyamız. Perde yok, avize yok, halı yok... Yatak kasamızın baş tarafı ile tuvalet masamızın arkası rutubetten duvara yapıştığı için eski evimizde kalmıştı.

Halkın sevgilisi, artık star kabul edilmeye başlamış bir oyuncunun bu durumuna, eşyalarımızı taşıyanlar, apartman hizmetlisi, temizlik için gelenler sanırım en başta da doktorum bir anlam verememişlerdi herhalde.

Yeni bir ev

Taşındık ama çok üzgündük. 30 Nisan 1975'ten 1 Temmuz 1977'ye kadar bizi kucaklayan minicik evimiz artık uzaktaydı. Hem de denizaşırı...

Kayınvalidem, “Bu evde çocuk mocuk doğurulmaz, el âleme rezil oluruz, bomboş ev, haciz memuru şimdi çıktı mı diyeceğiz?” diyerek kıyametleri koparıyordu. Ev çok büyüktü. Eşya alsak, ya ileride alacağımız eve uymazsa?!

Neyse ki Arzu Film’in ortağı Nahit Ataman kendi evinin yanındaki bir inşaatın altıncı katındaki daireyi uygun bulmuş ve bizim için anlaşılmıştı. Ben evin –görmeden de olsa– alındığına çok sevinmişim. Artık bomboş evde oturmamızın bir sebebi olmuştu. “Aldığımız ev buradan küçük, geçici olarak oturduğumuz için bu haldeyiz” diye özürlerimizi bildiriyorduk misafirlerimize!..

90 metrekarelik salonda iki küçük kanepa, bir yuvarlak masa, altı sandalye ve bir sehpa... Evin tadını yine Yüksel Abi’yle çıkarırdık. Her hafta sonu bütün sülaleyi topluyor, bize geliyorlardı. Halaylar çekiliyor, yemekler yeniyor, oyunlar oynanıyordu... Ne kadar çok eğleniyorduk, ne kadar mutluyduk...

En İyi Oyuncu Ödülü ilk kez bir komedyene

Bir akşam çooook güzel bir haber geldi! Altın Portakal Film Festivali’nde “En İyi Erkek Oyuncu Ödülü” *Kapıcılar Kralı* filmindeki rolüyle O’na verilmişti. Hiçbir film festivalinde o güne kadar bir komedi oyuncusuna “En İyi Oyuncu Ödülü” verilmemişti. Ayrıca “komedyen” kategorisi de yoktu zaten.

İlk defa bir komedi oyuncusu olarak bu ödüle layık görülmekten çok mutluydu. Bunu bana söylerken öyle mahcup bir ifade vardı ki yüzünde... Sevincini bile kontrol ediyor, mütevazılıktan vazgeçmiyordu. Tatlı, utangaç bir gülümseme... Gözlerdeki hüznü aynı...

Ertesi gün Antalya’da olmalıydık. Ben de gitmek, bu mutluluğu yaşamak istiyordum. Sekiz aylık hamile olduğum için nasıl gideceğimizi biraz düşündük. Yapımcı Arif Keskiner, kardeşi Abdurrahman Keskiner’in (herkese gardaş diye hitap ettiği için, Apo Gardaş diye tanınır) gece yola çıkıp Antalya’ya gideceğini söyledi. Apo Gardaş bizi evden aldı. Ben arabanın arkasına uzandım, O da öne oturdu.

Üç dört saat gittik, Apo yarım saat uyumak istediğini söyledi. Meğer bir gün evvel İran’da bir festivale katılmış, hiç uyumadan tekrar yola çıkmış... Bunu duyunca endişelendik. Araba Murat 124, Apo uykusuz, bir de gece...

Apo tam yarım saat sonra kurulmuş gibi uyandı, arabayı çalıştırıp yola devam etti neşe içinde. Ne bir gerinme, ne uyku ser-

semliği. Biz hayretler içinde, bildiğimiz bütün duaları okuyarak Antalya'ya vardık. Bu tuhaf yolculuk bana, bugüne kadar hep yanımda hissettiğim bir dost kazandırdı, Apo Gardaş'ı... Hemen odamıza çıkıp birkaç saat dinlendik. Lobiye indiğimizde Apo Gardaş dışarıdan geliyordu. "Nereden böyle?" "Gardaş, arkadaşlar kebab yemeye çağırdı, hazırlık yapmışlar, kıramadım" dedi. Ter içindeydi, Antalya'nın kavurucu sıcağında kebab yemekten geliyordu. Arkadaşlık Apo için her şeyden önemliydi.

"Hiç delik yanaklı bebek görmemiştim"

Ve Ali doğdu! 22 Eylül 1977, Çarşamba günü, saat 13:15'te.

Zor bir doğum oldu. Öyle zordu ki, hatta ben ameliyathanedeyken doktorlar, "Anne mi, çocuk mu?" diye sormuşlar. Annem ve ablam bayılmış; O, hastaneden kaçmış...

Uyandığımda bebek O'nun kucağındaydı. Bebeğe bakışı gözümün önünden hiç gitmiyor. Benim uyandığını görünce, "Gamzeleri var oğlumun, hiç delik yanaklı bebek görmemiştim" dedi.

Her gün programımız Ali'ye göre yapılıyordu. Sabahları işaret-parmağı ile ortaparmağını birleştirep Ali'nin alnına koyup ateşi var mı yok mu diye bakmayı hiç ihmal etmiyordu. *İbo ile Güllüşah* filmini çekiyordu. Ali doydumu? Uyudu mu? Ağladı mı? Evde telefon olmadığından, setten koşarak geliyordu. Bu sorulara cevap bulabilmek için. Hiç eli boş gelmiyordu. Ya bir tulum, ya bir patik, ya bir şapka, ya bir önlük... O'ndan çikolata, şeker iste-yeceğı günü iple çekiyordu.

İlk fotoğraflarını doğumdan on dokuz gün sonra oyuncu arkadaşı Ahmet Sezerel'e çekirtmişti. Profesyonel fotoğraf makinele-rinin flaşı Ali'ye zarar verir diye... Tam bir yıl oturduk büyük evde... Şahane bir yıld.

Petrol sıkıntısı ve soğuk

Nihayet kendi evimize taşındık. Ali'nin ilk doğum gününü evimizde kutladık.

Caddebostan Plaj Yolu, Elnar Apartmanı, 6. katta, 13 no.'lu da-ire. Sonra hayatımıza Ayten katıldı. 35 sene boyunca kardeşlik, ablalık, annelik yaptı bize Ayten. O'na, bana, Ali'ye ve Ezo'ya düş-künlüğü unutulamaz.

Tam yerleştik, her şey yolunda, artık misafirlerimizi göğsümü-zü gere gere ağırılıyorruz, petrol sıkıntısı başladı. Yani kalorifer gü-

nün belli saatlerinde yanıyordu. Ali küçük, ev soğuk... Tam O'na göre bir durumdu. Hemen bir soba aldı. Salona kurduk. Borusunu camdan çıkardık. Elektrikli soba kullanamıyorduk. Günde birkaç saat elektrik kesiliyordu. Rüzgâr esince eve duman doluyor, camları açıyoruz, bu defa da üşüyoruz. Yine garip bir durum...

Bu dönemde en çok Jale-Şevket Atuş arkadaşlarımızla görüştük. Kızları Kezban büyümüş, oğulları Kerem'le Ali henüz bebektir. Jale'nin nefis yemeklerini yiyor, çocukları uyutup ancak geç vakit sohbet edebiliyorduk. Birbirimize doyamadığımızdan onlarda yatıya kalıyorduk, Beşiktaş'taki sıcacık evde... Biz Caddebostan'da oturduğumuz için bazen birkaç gün kaldığımız da oluyordu. İlk defa "alinazık" yemeğini Gaziantep'li olan Jale'den ve babaannesinden öğrenmiştim. Bu güzel dostluk bugünlere kadar devam etti. Eskisi gibi görüşmesek de telefonda birbirimizin sesini duyduğumuzda bile aynı coşkuyla konuşup gülebiliyoruz.

Fatma Girik'le ortaklık

Ankara'ya ailemi ziyarete gitmiştik. Bir akşamüstü ablamın evinde çay içiyoruz. Fatma Girik girdi içeriye. Hayal görüyorum sandım. O da arkasından geldi. Biz şaşkınlık içinde bakakaldık. Fatma'nın sıcacık sesi, bana sıkı sıkı sarılıp öpmesi, gerçek olduğunu anlamamıza yardım etti.

Ankara bölgesi film işletmecisi Memduh Demiralp'in bürosunda karşılaşnuşlar, Fatma O'na ortaklık teklif etmiş. O da kabul etmiş. Bu anlaşma yarım saat içerisinde olmuş bitmiş.

Arzu Film'den bütün senetler alındı (hiçbir alacağı kalmamıştı) ve Can Film kuruldu. Artık Fatma Girik'le ortak bir film şirketi vardı.

Eh biraz olsun rahatladık böylece. Ama çok geçmedi, bu sefer de askere çağırıldı. Okul yüzünden ertelenen askerlik 12 Eylül döneminde ertelenemez hale gelince askere alındı. Bu dönemde de harika bir dost olan Reha Yurdakul ve eşi Filiz hep yanımdaydı.

Ankara Etimesgut... Acemi birliğinde iki üç defa Ankara'ya gidip ziyaret ettik Ali'yle, sonra Armoni Mızıkası'na geçti. O zaman binbaşı olan Ünal Uzun'u orada tanıdık. Eşi Leyla, çocukları Ömer ve Özge bizi aile gibi kucakladılar. Artık evci çıkabildiği için Çankaya'da mobilyalı bir ev kiraladık. Sık sık moral geceleri nedeniyle İstanbul'a geliyorduk. Vahdet Vural ve Osman Yağmur-

dereli Ankara-İstanbul seyahatlerini keyifli hale getiren asker arkadaşlarıydı.

Fatma Girik Ankara'da bir operasyon geçirmişti. Hastaneden çıkıp, birkaç gün daha Ankara'da kalması gerekiyordu. Bizde kalmasını önerdik. Arkadaşı Gül'le geldiler. Gece herkes uyuduktan sonra biz Fatma ile sohbet ediyorduk. Ben ikinci çocuk istediğimi anlatıyordum. Fatma beni gözlerimin içine bakarak dinliyordu. Gözleri göz gibi değildi. Mavi, garip pırıltılı, misket gibi, konuşmasa da birçok duyguyu aynı anda anlatabilen iki mavi ışık gibi... Tam olarak anlatmam mümkün değil o gözleri! "Aynı senin gibi mavi gözlü bir kız doğuracağım, adını da Ezo koyacağım" dedim, gülüştük...

Göz lafı geçince sevgili dostum Çiğdem Talu'yu anmamak olmaz... Çiğdem'in pırıl pırıl parlayan simsiyah gözleri, içindeki bitmek bilmeyen sevgiyi (insana, hayvana, bitkiye, kabak kızartmasına, her şeye...) nasıl da yansıtıyordu. Ne olursa olsun, keyfi yerinde olmasa da sıcacık gülümseyen yüzü unutmama imkân yok!.. Zaten sözlerini yazdığı şarkılarda da duygularını ustalıkla ifade etmesi, içindeki yoğun sevginin eseri idi bence. Hepimizin hissettiği birçok şeyi kelimelere dökmekteki hüneri, olağanüstü şarkılarda bizim de duygularımıza tercüman oldu... "İşte Öyle Bir Şey", "Sevdan Olmasa", "Söyle Canım" gibi dilimizden düşmeyen birçok şarkının sözlerini, sakın bir yerde dinlediğiniz zaman dehşete kapılırsınız. Neler hissetmiş, hissettiklerini nasıl yazabilmiş?.. Ben dinlerken, dostça bakan dolu dolu siyah gözleri ve çok tatlı gülümsemesi ile karşımda beliriveriyor... Çok erken kaybettik Çiğdem'i... Çooooook!..

Sabah bir uyandım. Ev temizlenmiş, kuru fasulye pilav yapılmış, çay demlenmiş, kahvaltı hazır... inanamadım! Daha ameliyat olalı iki gün olmuştu. Fatma'ya bir kez daha hayran oldum. Neşeli, mütevazı, inanılmaz bir kadındı.

*Postacı, Kanlı Nigâr, Garip, Japon İş*i gibi güzel filmlere imza atan Can Film artık yoktu... Askere gitmeden önce işlerini tasfiye etmiş, arkasında herhangi bir sorumluluk bırakmak istememişti. Şimdi tamamen özgürdü.

Mavi gözlü kız, Ezo

"Hep beraber yaptığımız" askerlik bitiminde çekilen *Davaro* filmi gişe rekorlarını altüst etti. Askere gitmeden önce korktuğu

olmamıştı. 18 aylık ara, halkın ilgisinden hiçbir şey kaybettirmemişti. Ayten, “Bir kız doğur da sevelim, ben de öpe öpe büyüteyim onu” diye tutturuyor; Ali, “Bir kardeşim olsun” diyor; O, ikinci kez baba olmak istiyordu. Ben kız olması şartıyla (!) ikinci çocuğa hazırdım.

Mavi gözlü kızı doğurdum! Doğuma giderken Şevket Altuğ’u aramış, gecenin üçünde biz gittiğimizde Şevket hastanede hazır-
dı. O da bu defa hastaneden kaçamadı. 7 Ocak 1984, saat 04:00... Kız olduğunu öğrenince, bir kolumda serum, tek elimle makyaj yaptım. Çok mutluydum. Ama tek kaşım aşağıda, tek kaşım yukarıda, fazla allık sürülmüş yüzüm bir tuhaftı.

Öğle saatlerinde Fatma geldi. Çok güzel bir altın künye yaptırmış ve üzerine Ezo yazdırmıştı. Böylece bebeğin adı resmen konmuş oldu.

“Süt mavis” dediler gözlerine, “birkaç ay sonra koyulaşır...” Ezo hâlâ mavi gözlü, sanırım artık koyulaşmaz.

Evimizi aldık, taşındık, Tuzla’dan bir de yazlık aldık, askerlik bitti, ikinci çocuğumuz oldu. Artık her şey yolundaydı. Sakin bir hayat bizi bekliyor olmalıydı. Öyle düşünüyorduk. Olmadı...

“Sakin üzülme, bunu da atlatırız”

Kimse sinemaya gitmiyor, dolayısıyla film de çekilmiyordu. Zar zor biriktirdiğimiz paranın bir kısmını Tuzla’daki yazlığa yatırmıştık. Çok az bir paramız kalnıştı.

Artık hepimiz evde oturuyorduk. Sadece Ali okula gidip geliyordu.

Bu tatsız durumdan güzel bir haberle biraz olsun sıyrıldık. O’nun tiyatro turneleri sebebiyle ara verdiği üniversiteye devam hakkı doğmuştu. Mektubu aldığındaki mutluluğu görülmeye değerdi. Hemen Marmara Üniversitesi İletişim Fakültesi’ne gitti. 2. sınıftan kalan derslerinden sınava girmesi, bir üst sınıfa devam etmeye hak kazanması gerekiyordu.

Bütün yaz Tuzla’dan Beşiktaş’a Fransızca dersi almaya gidiyordu. Aradan geçen yıllarda Fransızca’yı unutmuştu. Bıkmadan, ara vermeden, büyük bir hevesle derslere gidiyor, evde de aralıksız çalışıyordu. Eylül ayında sınavlara girdi. 3. sınıf öğrencisiydi artık.

Bu arada parasızlık canımızı sıkıyordu. Çocuklara farklı yemek yapıyordum. Biz ikimiz daha çok çorba, makarna yemeyi tercih ediyorduk. Yine de mutluyduk. Allaha tan yaşam tarzımız

çok para gerektirmiyordu. Bu yüzden parasızlığımızı pek fark etmiyorduk belki de. Gelecek kaygısı boynumuzu büküyordu sadece... Ne yapacaktık?

Birbirimize bile bahsedemediğimiz korkularımız, sabahlara kadar uykusuz geceleri çoğaltıyordu.

Tuzla'daki evin son ödemesi gelmişti... O'na söylemeden arabamı (Murat 131) sattım. Parayı verdiğim zaman O'nun gözlerinden akan bir damla yaş... Düşünceli, acı dolu bir ifade...

Araba satışının konusu bir daha hiç açılmadı. Parasızlıktan sırası Ali'nin sünnet düğününden kalan hediyelere geldi...

O'na bir not yazdım. Araba, altın, ev gibi yatırımlar zor günler içindir. "Sakin üzülme! Bizim daha zor günlerimiz oldu, bunu da atlattırız!.."

Hayatta zorluklar var ama tam eyvah dediğimiz anda bir ışık beliriveriyor. Bizim "ışık" *Saygılar Bizden* adlı dizi teklifi oldu.

Arada bazı teklifler gelmişti ama O, hepsini reddetti. Daha doğrusu filmcilikle ilgisi olmayan işadamlarının maceralarına "hayır" dedi. Bir de *Hababam Sınıfı Müzikali*...

Sadece para için teklifi kabul edecekti neredeyse... Baktım içine sinmiyor. Çok baştan savma bir tekst... Dansözler, palyaçolar... *Hababam Sınıfı* efsanesine ihanet olarak gördü bu projeyi. Çok ciddi bir para teklif edildi. Yüzüne baktım, benimle göz göze gelmiyordu. Reddedeceği kesindi bana göre... Çok zor günler yaşıyorduk. Evin reisi olarak bu durumdan rahatsızlık duyduğunu hissediyordum. "Hayır" dese bizi sıkıntıda bırakacak, "evet" dese kendisine, işine duyduğu saygıdan, emeklerinden vazgeçecekti.

Para bulunurdu. Ama hayatı boyunca yaşayacağı pişmanlığa çare yoktu. "Dayanırız, sakın üzülme, yapmak istemediğin, ileride rahatsız olacağın işi sakın yapma" dedim.

Bu destek onu biraz rahatlattı sanıyorum. Bakışlarındaki buruk mutluluğu, minnettarlığı görmek zor değildi. İşte böyle gitgeller yaşarken *Saygılar Bizden* dizi teklifini kabul etti. Aslında televizyon dizisi yapmak istemiyordu.

Bu dizi haberi medyada büyük yankı uyandırdı. Tabii Zeki Ökten ve Umur Bugay'dan destek almak istedi. Birbirlerini iyi anlayan, huzurlu çalışan bir ekipti onlar. İlk televizyon dizisinde de yönetmen olarak Zeki Ökten'i, senaryo için Umur Bugay'ı şart koşmuştu.

Kemal Sunal Kemal Sunal'a karşı!

ate Kemal Sunal filmleri koymuşlardı. Bu durum dizi oynadığı sürece böyle devam etti. Yani Kemal Sunal, Kemal Sunal'la çarpışıyordu. Gün birincisi yine Kemal Sunal'dı.

Diğer diziler de aynı kaderi paylaştı. Bir dizi başlıyor, karşısında her kanalda Kemal Sunal filmi oynuyordu. Böylece diziler ikinci planda kalıyor, yani iş yapmamış sayılıyordu.

Dünyanın hiçbir yerinde eşine rastlanmamış bir süreç yaşanıyor. Yani aktör açlığa mahkûm ediliyordu... Diziler düşük reyting (filmler yüzünden) aldığı için kanallar daha çok eski filmlere rağbet ediyordu. Dizi karakterleri eski filmlerdeki Şaban'a benzetiliyor, aynı o filmlerdeki gibi oynaması bekleniyordu. O, otuzlu yaşlarındaki oyunculuğu elli yaşında tekrar edemiyordu, etmek de istemiyordu. Dizi için sadece Kemal Sunal yapımcılara yetiyor, senaryoya ve yan kadroya önem vermiyorlardı. Eski filmlerin telif hakkı da yoktu...

"Dizi yapacağımıza iki Kemal Sunal filmi kiralayıp, bu yılı böyle geçirek" diye düşünen kanal yöneticileri varken, kiminle nasıl bir savaşa girilebilirdi ki?

"Milli maçı bile geçmişim." "Bugün de birinciyim." "Dün çok yüksek reyting almışım." Herhalde bu durumu içine sindirmeye çalışıyor. Buruk bir sevinç, puslu bir gurur, sancılı bir galibiyet.

Bir röportajında, "Param olsa asla dizi yapmazdım, her gün işe gidip gelmek oyuncunun yaratıcılığını öldürüyor" demişti, sıkıntılarını böyle dile getirmişti.

Okul, O'nun tek mutluluğuydu. Bu sevimsiz durumda vizeler, finaller, genç arkadaşlar...

Çocukların eğitimi O'nun için çok önemliydi. Yaptıkları her şeye değer veriyordu; okuma bayramlarını, 23 Nisan gösterilerini, "Andımız"ı okudukları günleri (o zamanlarda bir çocuk "Andımız"ı okuyor, okulun diğer öğrencileri tekrar ediyorlardı), cuma günkü bayrak törenlerini hiç kaçırmadan izler ve onlarla ne kadar gurur duyduğunu her fırsatta tekrarlardı.

Sırası gelmişken, çocuklarımıza da hep minnettar oldum. O'nu hiç üzmediler. Zaten babalarının beklentileri o kadar azdı ki... Çocuklar da bunları yerine getirmekten zevk aldı. O'nu mutlu etmek için yarıştılar adeta... Hepimiz sözleşmiş gibi, O ne isterse yapıyorduk. Öyle güzel ve zarif sunuyordu ki isteklerini: "Recai Abilere mi gitsek acaba?" "Bugün yorgunum, yemeğe gidecektik ama eve söylesek olur mu?" "Arkadaşlarla dışarı çıkmayalım, herkes

bize gelsin istersen...” “Yılbaşında bizim evde toplansak...” “Babamlara bir uğrasak mı?...” gibi sadece isteğini belirten, asla dayatma olmayan, yapılabilir, kimseyi rahatsız etmeyecek, istekten çok öneriler denilebilir...

Sesimi yükseltmeden sıkıntımı dile getirmeyi bir türlü öğrene-medim O’ndan. Ben (daha çok çocuklarla ilgili) söylenmeye baş-lardım, başını yana eğip dinler, hafifçe gülümseyerek, “Hadi bi kahve yap da içelim” cümlesiyle benim tek kişilik münakaşamı sonlandırırđı.

Bir yerde okumuştum: “Bilge kişiler alçakgönüllülükle sorul-mayan sorulara asla cevap vermezler.”

O, Ali ve Ezo aynı zamanda mezun oluyor

1995 yılında Ezo ilkokulu, Ali liseyi, O üniversiteyi bitiriyordu. Ezo’nun diploma törenine, yeni elbiseler diktirip ailece gittik. Çok eğlendik. Kızımız ilkokulu bitirmiş, Sainte Pulchérie Fransız Kız Ortaokulu’nu kazanmıştı.

Ali de 5 yıllık devlet okulunu bitirip kolej sınavlarında büyük başarı elde etmiş, Işık Lisesi’ne girmiş, şimdi mezun oluyordu. Yi-ne hepimiz yeni elbiselerimizle baloya katıldık.

O’nun mezuniyet töreni Cemal Reşit Rey Konser Salonu’nda yapıldı. Çok heyecanlıydı. Ayakları yerden kesilmiş, ne yapacağı-nı bilmez bir halde bulduk kuliste O’nu... Mutluluğu her halinden belli oluyordu. Sahneye çıktılar. Törende bir konuşma yaptı. Biz de nefessiz izledik bütün töreni.

Akşam baloya gitmek için, “Ne giysek uygun olur acaba?” so-ruma, “Bizim baloya anneler babalar gelmiyor” cevabını aldım. Ben de kıyafet düşünmekten kurtuldum.

Ali üniversite giriş sınavlarına, O da üniversiteyi bitirme sınav-larına hazırlanıyordu. İkisinin de arkadaşları gelecek, birlikte ça-lışacaklardı. Kapı çaldı. İki genç çocuk, “Ders çalışmak için gel-dik” deyince, doğru Ali’nin odasına götürdüm. Ne Ali çocukları tanıyor, ne çocuklar Ali’yi... Çocuklar, “Teyze, biz Kemal Abi’nin arkadaşlarıyız.” “Nasıl yani, O Kemal Abi, ben teyze?...” Bu darbe-leri çok yedim O’nun üniversite sürecinde...

Daktilo dersi yıllar öncesinden kalma bir ders... Ama başlanmış bir kere, sırf geçme notu şart. O, daktilosu olmadığı için yapabil-

diği kadar yapmış, vizelerden düşük not alnuştı. Dekan, hocayı çağırmuş, “Daktilo mu kaldı bu devirde, ayrıca Kemal Bey bu üniversite işini biraz da örnek olmak için yapıyor olmalı, anlayışlı olun vazgeçmesin, bu yaptığı çok önemli” demiş. Daktilo hocasının cevabı: “Kendini bir şey sanmasın, burnu sürtülsün, hiç çalışmamış!”

Eski bir daktilo bulup yarım sömestr çalıştı ve finallerde geçer not aldı. Bileğinin hakkıyla geçti. Kayırılmaktan hiç hoşlanmıyordu. Bir gün olsun ne kendinin, ne de çocuklarının farklı muamele görmelerini istedi.

Tiyatroya gitmek isteriz. Sevdiğimiz oyuna yer bulamazsak mutlu olur, “Oh çok iyi, demek iş yapıyor, salon dolu” diye sevinir, asla adını vermezdi gişe memuruna... “Seyirci gelsin de, biz oyunu görmesek de olur.”

Şimdi biz de herhangi bir iş için O’nun adını vermekten hep kaçınıyoruz. Bu yüzden bazen zorluk yaşıyoruz ama O’nun kendisi için yapmadığı bir şeyi biz de yapmak istemiyoruz. Zaten hep O varmış gibi yaşıyoruz. Yaşam biçimini benimsemişiz. Böyle mutluyuz.

Kendi tezini yazdı

Üniversite bitti ama O bir şeylerin yarım kaldığını düşünüyor. “Kimse benim sinema ve TV hayatımı incelemiyor. Galiba bu konuda bana iş düşüyor” diyerek yüksek lisans yapmaya karar verdi. Tez konusunu da “TV ve Sinemada Kemal Sunal Güldürüsü” olarak seçti.

Tez hocası Prof. Şükran Esen Hanım böyle bir tezi yazmanın çok zor olduğunu söylemiş, “Objektif bakabilecekseniz bu işe girin” diye uyarmıştı. İlk denemesi başarısız olmuş ama hocanın da yol göstermesiyle yüksek lisans tezi kabul edilmişti. Çok mutluydu. Bu tezin hemen kitap olması gerektiğini, birikimlerini gençlere aktarmak istediğini söylüyordu. Öğretim görevlisi olarak üniversitede kalma hayali bile vardı... Olmadı, olamadı...

Tezini biz daha sonra kitap haline getirip üniversitelerin kitaplıklarına gönderdik. Bu serüvenin detaylarını ileride anlatacağım...

Diplomasını hemen çerçeveletti. Lisans diplomasını zaten aldığı gün çerçeveletmişti. İkisini yan yana koyup bakıyor, “Bir yazı hanem olursa koltuğumun arkasına bunları üst üste asarım” diyordu... Şimdi lisans ve yüksek lisans diplomaları Ezo’nun ofisinde, aynı O’nun gösterdiği şekilde asılı duruyor.

Oyuncağı öğretmek istiyorum.
~~Sinema~~ kamera kamerasında durmayı, ~~ba~~
~~şarj~~ yürümeyi, koşmayı.
 Öğretmek istiyorum. Kamerası
 kamerası dölümeyi, görmeyi,
 kaba almayı, el kol hareketlerini
 vücudunun billahıymayı öğretmek
 istiyorum.

İlkokul oyuncağı öğretmek
~~istiyorum~~, 25 yıllık birikiminin
 aktarmak istiyorum.

Ali takdir alır, hemen çerçevenir, Ezo resim yapar, hemen çerçevenir, fotoğraflar hemen albüme konurdu... Yapılan her iş o kadar değerliydi ki O'nun için... İleride bahsedeceğim arşivi de, kendisine ve işine olan saygısını, verdiği önemi o kadar iyi vurguluyor ki...

Reklam film teklifleri geliyordu. Reklam filminde oynamak O'nu çok tedirgin ediyordu. Astronomik rakamlara rağmen hiçbir teklifi kabul etmiyordu. Tanıtacağı üründen, önce kendisi emin olmalıydı. "Yapacağım son işim reklam olur..." Bunu sık sık tekrarlıyordu. Biliyormuş gibi... Gerçekten de öyle oldu. En son işi... E-kolay!..

Tanınmaya başladığı ilk günden itibaren gelen kıyafet, araba, hatta yazlık-kışlık ev tekliflerini hep geri çevirdi. Yani, "Gel sana buradan ev verelim, hem de şu kadar para, bizim reklamımızı yap", "İstediğin arabayı al, gazete ve billboard'larda resmin olsun"... Bu gibi durumlarda verilemeyecek kadar yüksek bir ra-

kam istiyor, böylece reddetmemiş oluyor, kimse kırılmadan konu kapanıyordu. Her şeye kendi emeği ile sahip olmak istiyordu. Prensiplerinden asla ödün vermedi.

Perran Kutman'dan poker dersleri

Balayımız Marmaris'te, Altın Işık Otelinde 15 gün sürdü. Paramız olmadığı için Perran Kutman'ın işletmeciliğini yaptığı otele gitmiştik. Metin Akpınar, eşi Göksel, Oya-Zeki Alasya, Günfer Feray, İsmet Ay da o otelde tatil yapıyorlardı.

Ben o sıcakta O'na yün hırka örüyordum. Örgü bilmediğim halde! Ter içinde bitirmeye çalışıyordum. Fena olmadı ama kolları grisini gibi incecik kaldı nedense!.. Tabii bu hırkayı asla giyemedi. Çok beğendiğini, sadece kollarının biraz dar olduğunu söyledi. Biraz dar?!

Perran sıkılmamam için bana poker öğretiyordu! Sonradan anladım, o oyun poker falan değildi. Hep Perran'ın kazandığı bir oyundu. Son gün ortada 50 kuruş mu ne öyle bir para vardı. Bana acımış olacak, kazanmaktan vazgeçti. Ben kâğıtları açınca, "Sen kazandın, al götür parayı" derkenki o âlicenap, koruyucu yüz ifadesini hiç unutmadım. Annesi Sabriye Hanım bizi izliyor, anladığım kadarıyla bana acıyordu. Ayrılırken bir kavanoz portakal reçeli vermişti. Tadı hâlâ damağымda...

Marmaris'ten döndük. Zeki Alasya'nın Volkswagen arabasıyla... Çok güzel bir yolculuktu... Zeki, Amerikan folk şarkıları söyledi. Ulvi Uraz Tiyatrosu'ndaki anılarını paylaştılar. Benim için rüya gibi bir yolculuktu...

"Makyaj yapınca fena olmuyor!"

Gece döndüğümüz için doğru kayınvalideme gittik. Onlar da özlemişti bizi... Çok sevindiler... Sabah uyandığımda içeriden bir sesler, konuşmalar duydum. O uyuyordu. Bu kalabalık ne olabilirdi ki? Hemen üzerime bir şey giyip salona gittim.

Kayınvalidemin yüzünü görmeniz lazımdı. Yıkılmış, utanmış, üzgün, şaşkın...

Komşuları gelmiş gelin görmeye... Hepsinin elini sıktım, "Hoş geldiniz" dedim. Bir sandalyeye oturdum. Tatlı tatlı gülümsüyordum...

Kayınvalidem özür diler bir tavırla, "Ay anam, bu böyle değil aslında, makyaj yapınca fena olmuyor!" dedi. Bunu söylerken yü-

zünde “yer yarılrsa da içine **g**irsem” ifadesi okunuyordu.

Aslında haksız değildi. O tarihlerde kaş yok, alt üst takma kirpik, alt kirpik yerine bir uzun bir kısa çizgiler... Bütün kadınlar amatör birer ressamdı adeta... Kaşların sadece başlangıç noktası için birer tüy bırakıyor, gerisini yay gibi çiziyorduk. Son derece muntazam çekilmiş *eyeliner*, takma kirpikler, bol pudra, allık, ceylan gibiydik hepimiz.

E tabii bu resim bozulunca (makyaj silinince) ortaya bambaşka yüzler çıkıyordu.

Sabah uyanıp doğru salona gelersen, kadıncağız ne yapsın? Aslında beni koruyordu, beğenmeyen bakışlardan...

Bu makyaj meselesini bir kere de Ertem Eğilmez'in şoförü ile yaşadım. Şişli'deki evimize bir senaryo göndermiş, şoföre sıkı sıkı tembih etmiş, “Bunu mutlaka karısına ver” diye. Ben senaryoyu aldım. Biraz sonra Ertem Abi aradı. “Gül, senaryo yolladım, sen yokmuşsun. Şoför kime teslim etti acaba?” dedi. “Ben aldım Ertem Abi” dedim. “E, bana karısı yoktu, böyle kaşsız çarpık dişli bir kadına verdim dedi.” “Merak etmeyin, senaryo bende.”

Bu aşırı makyaj modası beni hep rencide etti. Ama asla vazgeçemedim. Bir hikâye daha anlatayım. Sonra başka hikâyeler de gelecek...

Ali on dokuz yaşında ehliyet almış, benim Murat 131 marka arabamı kullanıyordu, acemiliğini atmak için... Trafikte iyice pratik yaptığından emin olunca, babası Ali'ye güzel bir araba aldı. *Şaban ile Şirin* dizisi çekiliyordu. Ali sete arabasıyla gitmiyordu. “Ben orada çalışıyorum. Araba ile gitmem doğru değil” diyordu. Bayram arifesiydi. Ben mutfakta bayram hazırlığı yapıyordum. Ali bir arkadaşıyla geldi. Çekim bitmiş, arkadaşlarıyla buluşacaklarmış. Arabasını aldı gitti. Biraz sonra arkadaşı aradı. “Kaza yaptık Gül Teyze, araba da, Ali de kötü” dedi. Hemen bir manto, bir ayakkabı... Taksi ile kazanın olduğu yere gittim. Arkadaşı oradaydı. Bir araba sıkıştırmış, iki üç araba birbirine girmiş. Ali'yi göremedim, telaşlandım. O, benden önce gelip, Ali'yi hastaneye götürmüş. Aynı taksiyle hastaneye gittim. Bayram temizliği yapılıyor, yerler sabun içinde kayıyor, içeriye girdim. Allahtan kalabalık yoktu. O telaşla Ezo'nun ayakkabılarını giymişim. İki numara büyük... Kaymamak ve ayakkabıyı idare etmek için hem minik adımlar atıyorum, hem ayaklarımı sürüklüyorum. Bir yandan da acele ediyorum. Yani “hızlı-yavaş” yürüyorum. Başka türlü tarif edemem!

İleride O'nu gördüm. Ali yanında, arkalarında bir doktor, kori-

dorda bir odaya girdiler. Zar zor odanın kapısına geldim. Kapıdaki görevli. “Hanım giremezsin” dedi. Nasıl derim, “Ben Ali’nin anesiyim” diye... Adam beni Kemal Sunal hayranı sandı... Hayranım, hem de karısıym, ama söyleyemiyorum işte!..

Bekledim, çıktılar, koridorun öbür ucunda bir odaya yatırıp serum vereceklermiş Ali’ye... Konuşulanlardan duyduğum kadarı bu. Onlar hızlı hızlı gidiyor, ben yine yeni bulduğum adım atma tekniğiyle onları takip ediyorum.

Tatil olduğu halde başhekim gelmiş, bizzat ilgileniyor. O dışarı çıktı, ben girdim. Ali yatakta yatıyor, Doktor, “Bir yakını var mı?” diye sordu. Kim olduğumu belli etmemeye çalışarak kısık bir sesle, “Ben serumu tutabilirim” dedim. Serum bitti. O geldi, işlemleri tamamlamış, Ali’nin koluna girdi. Hastaneden çıkıyorlar. Ben de onlara yetişmeye çalışıyorum kaymadan... O sırada iki genç onları gördü, “Bak bak, Kemal Sunal, yanındaki de oğlu.” Biri bana dikkatle baktı, “Aaa arkadaki de karısı!” dedi. Diğeri midesi bulanmış gibi ekşi bir ifadeyle, “Yok beee!” dedi. Kendime bir baktım, saçım başım un içinde... Manto eski, ayakkabılar büyük... O iki gençten başkasına rezil olmadığımı sanıyordum... Olmuşum!

Sabah erkenden telefon çaldı. Kayınvalidem, “Ne o halin? İnsan kürkünü giyer, adamakıllı bir makyaj yapar, komşularımın hepsi görmüş” dedi. Gazetede ki berbat halimden bahsediyordu. Ne ara gazeteciler oraya gelmiş, resim çekmişti anlamadım. Ben O’nun yanına bile yaklaşmamıştım, tanınmamak için... Bir türlü kayınvalidemin yüzünü güldüremiyordum. Şu komşular olmasa biz iyiydik aslında.

Metin Akpınar’la öğleye uzayan geceler

Şişli’deki ilk evimizde hayatımızın en eğlenceli günlerini yaşamıştık. Bir gece Tolga’nın yerinde (Nisa Serezli-Tolga Aşkıner Tiyatrosu’nun girişinde), bir gece Demircan’ın yerinde (oyuncu Demircan Türkdogan ve Samim Baki’nin Şişli’deki küçük lokali) oluyorduk; bütün geceler Club 12’de ya başlıyor ya bitiyordu. Oraya uğramadan gece sonlanmıyordu. Club 12’den sabah 9’dan önce çıkılmıyordu. Metin Akpınar’lı geceler ise öğleye kadar uzuyordu. Club 12 Sıraselviler’de Reneta, Manol, Neco ve Haysuz Virjin’in şahane performanslarıyla, amatör müzisyenlerin ve konuk sanatçıların katılımıyla muhteşem gecelere ev sahipliği yapıyordu. Şimdiki Günay Restoran in sahibi Günay Tuncel Club

12'nin işletmecisiydi. Dönüşte ben Şişli Camii'nin önündeki seyyar arabadan köfte ekmek yemeden asla eve girmiyordum. Ali'ye hamile kalıncaya kadar böyle geçmişti gecelerimiz.

Araba bulma oyunu

İlk arabamız taksi tipi Volkswagen'di. Daha önce yazdığım gibi, O alışıncaya kadar Ertem Eğilmez'in şoförü Namık kullanıyordu arabayı. Evlendikten sonra ikimiz arabamızın tadını çıkarabildik. Yalnız otopark olmadığı için gece gezmelerinden döndüğümüzde ara sokaklardan birinde, boş bulduğumuz yere park ediyorduk. Sabahları döne döne arabayı arıyorduk. Hangi sokağa park ettiğimizi hatırlamak zordu. Bazen bir önceki gece park ettiğimiz yere gidip, arabanın çalındığını sandığımız da oluyordu. Hepsi birbirine benzeyen sokaklar, geç olduğu için uykulu olmamız, park ettiğimiz yeri bulmamızı zorlaştırıyordu. Arabayı bulan, diğerini arıyor, arabanın yerini gösteriyordu. E tabii birbirimizi bulmak da zaman alıyordu. Cep telefonu yoktu malum. Bunu da oyun haline getirmiştik. Sabah benim işim olmadığı halde araba arama işine ortak oluyor, belki daha da zorlaştırıyordum, sağımı solumu bilmediğim için...

Arabasız hiçbir yere gitmiyorduk. Yalnız ufak bir sıkıntı vardı. Her gittiğimiz yerde bir yokuş bulmamız gerekiyordu. Yokuş aşağı park edip çalıştırınca itmek kolay oluyordu. Araba hızlanmaya başlayınca ben hemen atlayıp kapıyı kapatıyordum. Bu atikliğimi, çevikliğimi o tarihlerde kazandığımı düşünüyorum. Yokuş yoksa felaket. İtmek için iki üç kişi daha bulmamız gerekiyordu. O'nu tanıdıkları için bu araba itme işini çevredekilere rica etme görevini ben üstlenmiştim. E araba sahibi olmak kolay değildi, bazı sıkıntıları olacaktı tabii... Hem araba çalıştıktan sonra gayet güzel gidiyorduk istediğimiz yere. Arada motoru düşüyor, iki kablonun tuttuğu motor yerde sürükleniyordu. Yandaki arabalardan kornalarla ikaz etmeseler bazen fark etmiyorduk bile... Arabamızın motoru arkadaydı. İlk zamanlar düştüğünü anlayamasak bile sonradan hassasiyet kazanmıştık. Garip bir ses çıkarıyordu motor yerde sürüklenirken. En iyi çözüm arabada konuşmadan gitmekti. Sesi duyabilmek için. Birkaç kere de arka koltukta oturanların etekleri, pantolonları tutuştu. Akü arka koltuğun altındaydı çünkü. Arada neden bilmem, alev alıyordu. Kul yapısı işte, o kadar da olacak!

Her saat misafir

O, Tuzla'daki evimiz yapılırken, kar-kış inşaata gidiyor, orada bulunmaktan çok hoşlanıyordu. Zaten ilk aldığımız sene ancak borçlarını ödeyebilmiş, ertesi yaz tadilat yaptırıp üçüncü yaz oturabilmiştik. Bahçe biraz güzelleşmeye başlayınca (henüz ev tamamlanmamıştı) hafta sonları kuru köfte, haşlanmış yumurta, taze soğan, börek gibi klasik piknik münüsüyle Tuzla'ya gidip bahçemizde keyif yapıyorduk. O'nun en çok istediği, bahçede zaman geçirmektir. Meyve ağaçlarının çiçek açmasını her hafta takip ediyor, hangi ağacın nasıl geliştiğini gözlemlemekten ve bunu herkese defalarca anlatmaktan büyük zevk alıyordu. Erik ağaçlarımız ilk meyvelerini vermişti. Ağacın üstü erik doluydu. Ezo koşarak geldi, erikleri görünce çığlıklar attı, "Aaa kim asmış bunları buraya?" diye. Sevinçten zıplıyor, bizi de güldürüyordu. Daha iki buçuk yaşındaydı... O hemen Ezo'yu kucağına aldı. Hem öpücüklerle boğuyor, hem de diğer ağaçlardaki olmanmış meyveleri göstererek anlatmaya çalışıyordu.

Ev herkese açıktı neredeyse... O, evden çıkmayı sevmediği için arkadaşlarımız bize geliyordu. Kahvaltı dahil günün her saati misafirimiz vardı. Sabah uyanır uyanmaz çarşıya gidiyor, kaç kişi olacağımızı, kimlerin geleceğini bilmeden alışveriş yapıp güne hazırlanıyordum. O, bahçenin her tarafını dolaşıp kontrol ediyor, bir yandan da misafirleri bekliyordu. En çok da Recai Abi'yi... Recai Abi, eşi Necla Abla (ileride daha detaylı bahsedeceğim), kızı Tuba, damadı Nurhan, Belma Abla, Muli, Nermin, Canan, Ahmet, Reyhan, Fulya kemikleşmiş kadroydu. Bu gruba bazı günler katılım artıyor, bazen de yok yazılanlar oluyordu. Ama Recai Abi, Necla Abla, Belma ve Reyhan olmadan gün geçmiyordu. Biraz geç kalsalar telefonla taciz ediyor, işlerini güçlerini yapmadan bize getirtiliyordu onları..

Recai Akçaoğlu Beyoğlu'ndaki Lale Sineması'nın eski sahibi, yapımcı İrfan Ünal ve Türker İnanoğlu'nun bir dönem ortağı, hem de Safranbolu'dan hemşerisiydi.

Recai Abi bir fenomendi. Bir daha öyle bir insan tanımadım. Tiryakilik yapıyordu... Karıkoca seyahati çok severlerdi, Recai Abi her seyahat dönüşü oradan ne getirdiyse bize ikram etmeye bayılırdı. "Bu havyar özel sizin için." Sanki dünyanın en güzide balıklarını bizzat yakalayıp yumurtalarını sadece bizim için hazırlamış gibi sunardı. "Bunu dünyanın hiçbir yerinde bulamazsınız..." Bu cümle çikolata, bisküvi, çay, kahve, pek çok şey için ge-

çerliydi... Kendinizi özel hissettirmekte üstüne yoktu... Aslında Recai Abi de biliyordu yutmadığımızı. Söylerken yüzünde şirin, muzip bir gülümseme olurdu hep.

Bir sabah erkenden çıkıp arabama bindim, çalıştırdım. Kırmızı Murat 124... İlk arabam. Egzozu patlamış, çok gürültü yapıyordu. Recai Abi de kapıdaydı. “Kızım, bu arabayı değiştirelim.” “Hayır.” “Boyatalım o zaman.” “Hayır.” “E egzozunu yaptıralım.” “Hayır.” “Kızım, vallahi sen sarhoşsun.” Araba değiştirmemek konusundaki inadımda üstüme yoktur. Hep emrivakilerle değişti arabalarım. Artık bir adım daha gidemez hale gelinceye kadar kullanır, birkaç defa yolda kaldıktan sonra razı olurum yeni bir araba almaya.

Aalışkanlıklarımın kolay vazgeçemiyorum. Şimdi de hâlâ O’nun aldığı 1998 model Volvo’yu kullanıyorum. Sanırım O, bana bir daha araba almayacak. Bu yüzden parçalanıncaya kadar kullanacağım. Çocukların bütün karşı çıkmalarına rağmen.

Suçluluk dolmaları

Babam hastalanmıştı. İzmir’e gitmem gerekiyordu. Kayınvalidem bize geldi ve huzur içinde babamla ilgilenebildim. Ege Üniversitesi Hastanesi, “Artık yapacak bir şey yok, hastanızı alın, günleri sayılı” diyerek babamı hastaneden çıkarmak istedi. Hiçbir özel hastane bu durumdaki hastayı almak istemiyordu. O iyi bir araştırma sonucu babamın Ödemiş Özel Hastanesi’ne kabulünü sağladı. Serumları olduğu için evde bakını zordu. Üç ay hastanede kaldı babam. Biz her gidişimizde babamı daha sağlıklı buluyorduk. En sonunda taburcu oldu, artık eskisinden daha iyi durumdaydı.

O, bunu içine sindiremedi ve önceki hastaneyi aradı. “Ölüyor diye hastaneden çıkardığınız hasta şimdi turp gibi.” “Kemal Bey, kayınpederinizin yaşadığına sevinmiyorsunuz galiba” yanıtı alınca çok kızdı ama, “Bu yaklaşıma verecek cevabım yok” diyerek telefonu kapattı.

İzmir’e giderken çocukları ve O’nu ihmal ediyorum düşünceyle her seferinde dolma sarıp bırakıyordum. Zaten ne zaman kendimle ilgili bir mesele yüzünden evden uzaklaşmam gerekse her nedense, hangi ruh halinden kaynaklanıyor bilmem, hep dolma sarıyordum.

Bir arkadaş toplantısında bunu anlatnuş, o sırada altında yatan nedenle ilgili tahlili de kendim yapmıştım. “Suçluluk duyduğum zaman akşam yemeğine dolma yapıyorum. Yani ben bugün eğlen-dim, arkadaşına gittim veya ailemle ilgili bir işim vardı ama sizi

de ihmal etmedim mesajı veriyorum. Kimsenin böyle bir beklentisi yok ama ben kendimi iyi hissediyorum.” Arkadaşlarımızdan kimi onaylamış, kimi saçma bulmuştu. O ise hiçbir yorum yapmadan dinlemişti.

Bir başka gün evde yere oturmuş dolma sarıyordum. Arkam kapıya dönüktü. O'nun geldiğini görmedim. Popoma hafifçe ayağıyla dokundu. Dalmışım, korktum, arkama döndüm, “Aaa, ne oluyor?” dedim. Bana, “Sen yine ne işler çevirdin bakayım?” dedi. Hiç beklemiyordum, katıla katıla güldüm. “Hiç suçum yok, bugün masumum” dedim.

Tansiyon ölçtürme kuyruğu

Evdeki her durumu mizaha çevirmekte çok ustaydı. O'nun bu ciddi ama komik haliyle çok eğleniyorduk. Kendisi hiç gülmez ama en küçük bir açmazımızı mutlaka değerlendirirdi. Yüzündeki zafer kazanmış gibi muzip ifade daha da çok gülmemize yol açıyordu. O, komiklik yapmıyor, durumu komik hale getiriyordu.

Kayınvalidem biraz evhamlıydı. Akşama kadar sayısız kere tansiyonunu ölçer, doktora gittiğinde, “Bir şeyin yok” lafına çok sinirlenirdi. “Anam bu anlamıyo, ben ölüyorum, bir şeyin yok diyo” derdi. Reçetede yazılı ilaçları kendi kafasına göre alır, her hastalıktan anlardı. Bir akrabamız kanser teşhisiyle tedavi olurken ziyarete gittiğimizde, “Anam hiç olmazsa senin hastalığının adı belli, benimki daha belli bile olmadı” diye teselli ettiğini iyi hatırlıyorum.

Bize gelirken tansiyon aletini yanında getirir, sürekli ölçerdi. Bilezik gibi neredeyse kolundan hiç çıkarmamacasına... O, annesinin önemli bir hastalığı olmadığını biliyordu. Kayınvalidem bizim evin kadrolu elemanları Ayten'i, İffet'i, Neriman'ı, Rıza Efendi'yi, karısı ve çocuklarını, beni, Ali'yi ve Ezo'yu sıraya sokuyor, tansiyonumuzu ölçtürüyordu. Ölçtüreni tekrar sıraya sokuyor, aynı şeyi bir tur daha yapıyordu... Her birimiz üçer beşer kere tansiyonumuzu ölçtürüyorduk. Annesi, “Yoruldu artık oğlum” deyince, “Anne, iyice doy bu alete de bırak elinden diye yapıyorum, seni mutlu etmek için” diyordu. Annesi de hem katılarak gülüyor, hem ölçmeye devam ediyordu. O, tamam deyinceye kadar bırakmıyordu. Oğlunun bu konuyla eğlendiğini biliyor, “dur” demesini bekliyordu. Böylece neredeyse yarım günü hepimiz kuyrukta geçiriyorduk. İş gücü bırakıp tansiyon ölçtürüyorduk...

liyordu. Muzır, yaramaz çocuklar gibiydi, annesiyle babasını görünce çocuklaşıyordu. İkisi de şiveli konuşuyor, bazı kelimeleri telaffuzda zorlanıyorlardı. O, babasının annesini imtihan etmesi için ortam hazırlıyor, onlar da anlamamış gibi davranıp bizi eğlendirmek için şov yapıyorlardı adeta...

“Bi vapur de.”

“Vapuur, n’olmuş?”

“Bi otobüs de.”

“Otobüüüs. Ne var?”

“Hele bi larabatuvar de.”

Kayınvalidem güler güler, “Diyemem ama o da öle denmiyo!” derdi.

Kimseyle işimiz yoktu. Kendimizle eğleniyorduk. Ailece oyunlar oynayıp, birlikte olmanın tadını çıkarıyorduk. Her yılbaşı bizim evde, anneler günü, doğum günleri ve bayramlarda teyzesinin Bakırköy’deki evinde toplanıyorduk. Anneannesi orada olduğu için çoluk çocuk birlikte olmaktan büyük mutluluk duyuyorduk.

Her bayram O, arabaya yardımcılarımız ve çocukları alır, ben de kayınvalidemleri alır Bakırköy’e giderdik. Senelerce bu hiç değişmedi, Bakırköy’e gidiş kadrosu hep aynıydı.

Bir Bakırköy gecesi dönüşünde O, “Anne ben sizi bırakırım” dedi. Annesi, “Yok anam, Gül bizi bıraksın” diye cevap verdi. Akrabalardan biri, “Sultan, her sefer Gül’le gitmek istiyorsun. Dikkat ettim de oğlunun arabasına hiç binmiyorsun. Çok mu hızlı kullanıyor Kemal?” diye sordu. “Yok anam, ondan değil. Çocuk şimdi bizi Bağlarbaşı’na bırakıp, Göztepe’ye kadar tek başına mı gitsin? O çocukları alıp gitsin, Gül bizi bırakır.” “Ya Gül’ün başına bir şey gelirse?” “Gelmez!” Gerçekten de gelmedi çok şükür. Bunları o kadar doğal söylüyordu ki, gözden çıkarılmışlığı bile gülerek kabul ediyordum. Dürüstlüğüne, kararlılığına kızmak bir yana, valla-hi saygı duyuyordum. Bu konuşma hatırlatılınca kendisi de gülüyor, ama asla geri adım atmıyordu. Yani kadro hiç değişmedi.

Susma parası

O, dışarıda yemek yemeyi, eğlenmeyi sevmiyordu. Evde yapılan toplantılarda çok daha mutlu oluyor, dans ediyor, halay çekiyordu. Ya çok yakın akrabalarla ya da çok yakın arkadaşlarıyla eğlenmeyi tercih ediyordu. Onların yanında kendini rahat hissediyor, içinden geldiği gibi hareket edebiliyordu.

Yeni tanıştığı ortamlarda hemen hiç konuşmaz, dinlemeyi se-

verdi. Arada iş için veya başka sebeplerle evimizde resmi davetler de oluyordu. Bu gecelerden birinde yine konuşmuyor, gülümseyerek dinliyordu. O konuşmadıkça ben de susmuyordum. Sıkıldığını anlıyordum ama yapacak bir şey yoktu. Ben de O'nun bu halinden bunaldım ve kimseye duyurmadan, "Kemal, hiç sesini çıkarmıyorsun, bari geçir" dedim. Sonradan bunu herkese anlattı. Çok eğlenmiş o davette benim çırpınmamla. "Konuştu konuştu, bir şey bulamayınca iç organlarıma bulaştı." Bu olay da diğerleri gibi uzun süre gülme vesilesi oldu aramızda.

Evde bazen susmam için para veriyordu bana. Hem de hatırı sayılır bir paraydı bu. Yapmam gereken tek şey tam 10 dakika boyunca hiç konuşmadan susmaktı. Ama hiç kazanamadım. Hep beşinci dakikada iade ettim parayı. Kavuklu ve Pişekâr gibi olurduk. Ben açmaz veriyordum, o espriyi patlatıyordu. Tabii kurgulanmış bir şey yoktu. O anda gelişen, doğal esprilerdi bunlar...

Ali yedi yaşına gelince ona çok güzel bir sünnet düğünü yaptık. İyi ki de yapmışız. Gençtik, bütün davetliler bizim yakınıydı, istediğimiz yerde, seçtiğimiz mönüyle, istediğimiz müzikle çok güzel bir düğün olmuştu. Aslında yedi yaş sünnet için biraz geç bir yaş ama biz büyük yaşta sünnet olursa düğününü hatırlar gibi alaturka bir düşünce ile o yaşa kadar beklemiştik.

Ben hemen Yıldırım Mayruk'tan randevu aldım. Çok sıcak bir karşılama... İyi bir müşteri olmadığımı, sadece bu düğün için elbise diktirebileceğimi söyledim. Böyle gereksiz bir açıklamayı neden yaptığımı bilmiyorum. Daha önce hiç karşılaşmamıştık. Yakın ama mesafeli bir duruşu vardı. "Bütün kıyafetlerini bana diktiren çok değerli müşterilerim var tabii. Ama siz en önemli gününüz için beni seçmişsiniz. Bu benim için çok önemli" dedi. Beyaz bir kumaş seçtim. "Diğer düğünlerde kız veya erkek annesi için beyaz renkli kıyafet pek tercih etmiyoruz. Ama bu sonuçta sizin düğünüdür. İstedığınız renk ve modeli seçebilirsiniz." Çok güzel beyaz bir elbise, modeli tam istediğim gibi. İki prova sonra elbise hazırды. Yalnız prova yapmıyor, tecrübelerinden yola çıkarak düğün sahibi olarak nelere dikkat etmek gerektiğini de paylaşıyordu. Bunu yaparken öyle mütevazı bir tavrı vardı ki. Sohbet havasında. Asla ders verir gibi değil. Aslında çok önemli detaylara dikkat çekiyor, o heyecanla atlanabilecek birçok şeyi tatlı tatlı anlatıyordu. Ne kadar çok bilgi edindim. Heyecanımı da yendim böylece.

Tarih kararlaştırdık. Artık düğün yerini tespit edip hazırlıklara başlayabilirdik.

O, eve suskun, düşünceli geldi. Bir şey söyleyecekmiş de söyleyemiyormuş gibi. “Bir şey var sende” dedim. “Yok, biraz sonra konuşalım” diye cevap verdi.

Çocuklar uyuyuncaya kadar bekledim, ama nasıl bekledim... Kaygılı, meraktan çatlayacak gibi bir halde. Çocuklar yattıktan sonra salondaki yerlerimizi aldık. İkimizin de her zaman oturduğumuz yer belliydi. Asla değişmeyen koltuklarımız... “Başka yere oturduğumda eve gelmemişim gibi hissediyorum” derdi. Ben de aynı onun gibi düşünüyordum.

“Bir film teklifi geldi” dedi. “Ne güzel!” “Ama bir sıkıntı var, düğün tarihıyla çakışıyor.” “E bir gün çalışmasan olmaz mı?” “Film Almanya’da çekilecek.” “Sen bu filmde oynamak istiyor musun?” Sessizlik... “Tamam, o zaman biz de düğünü önümüzdeki yaz yaparız.”

“Olur mu?”

“Neden olmasın, daha kimseye haber vermedik, bir yerle de anlaşmadık” dedim. “Olabilirse iyi olur.”

Pek içine sinmese de kabul etti film teklifini... Kısa bir zaman sonra da gitti.

Elbisemi almaya gittim. Çok güzel olmuştu. Çok emek verildiği belliydi. Yıldırım Bey, “Giymek ister misin?” diye sordu. “Hayır, hemen alıp gitmem lazım, zamanım yok.” “Sizin düğün tarihiniz ne zamandı ki?” “Bu yaz yapamıyoruz, Kemal Almanya’da bir film çekimine gitti, seneye erteledik.” “Peki yakın tarihte elbiseyi kullanabileceğin bir düğün veya davet var mı?” “Hayır, artık seneye giyerim.” “Katiyen olmaz, elbise dolapta durdukça gelip gidip bakacaksın, soğursun, mutsuz olursun, yeni bir elbise insana heyecan verir, yürüyüşün değişir” dedi. “Ben almaya geldim, sonra düşünürüz.” “Şimdi ikimiz güzel bir kahve içer sohbet ederiz, elbise benim, seneye görüşürüz.”

Kahvelerimizi içtik. Elbiseyi vermedi. Ne yapacağımı şaşırdım. Nasıl bir yaklaşımdı bu? İşine ve kendine duyduğu saygı... Hiç kimse boşuna isim olmuyor!

“Anne biz fakir miyiz?”

Uludağ’a gitme fikri Recai Abi’nindi. Türker İnanoğlu, Gülşen Bubikoğlu, Recai Abi eşi Necla Abla, Zeynep, Ali. Ezo küçük olduğu için evde kaldı.

Ben çocuklarla kayak derslerine gidiyordum. Gülşen ve O, yürüyüşe bile çıkamıyorlardı. Otelden çıkar çıkmaz etrafları sarılıyor, öpüşme, tanışma, fotoğraf çekme derken çocukların kaydıklarını bile göremiyorlardı. Otel lobisinde sohbet ederek üç gün kaldık Uludağ'da. Son derece keyifli üç gün.

Böylece çocukların kayak yapmayı öğrenmeleri işinin sorumluluğu bana kaldı. Her yıl bir hafta Uludağ'a gidiyorduk. O, bizi her defasında yolcu ediyor, dönüşte mutlaka karşılamaya geliyordu. Nasıl kaydıklarını merak ediyor, onların heyecanla anlatmalarını ilgiyle dinliyordu. Sanki yıllarca ayrı kalmışız gibi hiçbirimiz uyumuyor, bol bol sohbet ediyorduk. Öyle güzeldi ki bu kavuşma sevincimiz.

Bu ilk seferden sonra bizimle gelemeyi; bütün gün kayıyor, akşamüstü otele döndüğümüzde en az dört beş tane not alıyorduk. Aramış kaç kere... Hemen arıyordum. "Nasılsınız? Ne zaman dönüyorsunuz?" Dönüş günümüzü bildiği halde her seferinde soruyordu. Acaba erken dönmemizi mi istiyordu? Bunu hiç dile getirmedi, ama ben öyle düşünüyorum şimdi.

"Çocuklar iyi mi? Güzel kayıyorlar mı? Üşümesinler, sıkı giydir. Yemeklerini yesinler, soğukta iyi alsınlar gıdalarını." Uzun uzun anlatıyordum günümüzü. "Bi çocukların sesini duymak istiyorum" diyordu. Onlar da anlatıyorlardı nasıl eğlendiklerini... Çocukların ne kadar mutlu olduğunu görüyor, yalnız kalmayı hiç sevmediği halde her yıl programı kendisi yapıyordu. Biz gidince annesi babası bizde kalıyor, böylece tek başına kalmanuş oluyordu. Hiç içime sinmedi Uludağ seyahatleri... Başka bir yere de gitmiyorduk. Yazları Tuzla'da olduğumuz için tatil ihtiyacı duymuyorduk. Zaten ne spora meraklıydım, ne de seyahat severim. Çocuklar büyüdü de kurtuldum seyahatlerden.

Ali ilkokuldayken, dönem başlarında yaz tatili anılarını yazmalarını istenince, "Bu yaz Tuzla'daydık" diye başlayan birbirinin aynı kompozisyonları yazmaktan bıkmıştı. "Anne, biz fakir miyiz? Neden hiç tatile gitmiyoruz? Ben bir daha yaz tatili anılarını yazmam!"

Çocuk haklıydı. O, Ali'nin böyle bir şikâyeti olabileceğini düşünemediği için kendine kızdı, ertesi sene ailece Bodrum'a gittik. Ahmet Sezerel'in Bodrum Sanat Evi'ne. Orada rahat edeceğini biliyordu.

Bir gece İzmir'de kaldık. Tiyatroda oynarken turne için İzmir'e geldiklerini anlattı çocuklara. Eski günleri anmak hoşuna gitmişti. Kordon Boyu'nda yürüdük, akşam Deniz Restoran'da balık ziyafeti. Topçular'da çöp şiş yemeyi çok istedi ama sevenlerinin yoğun ilgisi buna izin vermedi. Oturamadık bile. Seviilmek çok güzel

tabii. O da bu ilgiden pek memnundu ama çocuklara anlatmak istediği anıları vardı. Oyundan sonra arkadaşlarıyla Topçular'a gidip sayısız çöp şiş yediklerini, o dönem hemen bütün tiyatroların İzmir'de bir ay boyunca turne yaptıklarını, hepsinin de tıklım tıklım dolu olduğunu büyük bir özlemle anlattı. Bütün tiyatroların oyuncularının bir arada olduğu doyumsuz geceleri hatırlamaktan nasıl mutlu olduğunu görmek zor değildi. Sonuçta çöp şişleri otele getirip balkonda doya doya yedik.

Bodrum'da sadece bir gece kalabildik. Ezo'nun hayvan sevgisi tatilimizi bitirmemize neden oldu. Bir sokak köpeğini severken tırmalandı ve İstanbul'a dönmemizi çabuklaştırdı. Bodrum Hastanesi'nde kuduz aşısı yoktu. Hemen İstanbul'a döndük. Ezo aşı oldu. O'nun nasıl endişe ettiğini görünce Ezo'dan çok O'nu sakinleştirmem gerekti. Her şeye rağmen kısa ama doyurucu bir tatil oldu bizim için.

Yıllar sonra iki defa daha gittik Bodrum'a... O, birkaç kere arkadaşları (Tarık Akan, Zeki Ökten, Şeref Gür, Nevzat Şenol, Faruk Turgut, Orhan Çağman) ile gitti. Akyarlar'da güzel bir motelde çok keyifli tatil yaptılar. Akyarlar'ı çok sevmiştii.

Bizi de oraya götürdü. Arkadaşları ve ailesinin yanında kendini rahat hissediyordu. Şahane bir tatildi. Denize girdik, dostlarımızla sohbet ettik, doya doya birlikte olduk. Bizim fazla beklentimiz yoktu, sakın bir ortamda sevdiklerimizle beraber olmaktan mutlu oluyorduk. Beklenti yüksek olunca mutluluk hasar görüyor. Biz hayatın bize verdiği kadarla yaşadık. Tanınmış olmanın güzellikleri yanında zorluklarını da kabul ettik. Yani çocuklarıyla parka gide-medi, oğlunu maça götüremedi, caddede ailesiyle yürüyemedi. Her zaman, "Çocukları al, istedikleri yere götür, ben pek rahat edemiyorum, siz de bir şey anlamıyorsunuz gittiğiniz yerden, siz gidin eğlenin" derdi. Biz de O'nu yalnız bırakıp gitmek istemiyorduk.

"Cüneyt Arkın'la evlenseydin!"

O zamanlar televizyon tek kanaldı, magazin programları yoktu, birkaç magazin dergisi dışında ünlü oyunculara erişmek kolay değildi. Sanırım bu yüzden hayran olduğumuz oyunculara daha bir heyecanla yaklaşıyorduk. Sevenleri –adres bulabilirlerse– mektup yazarak imzalı bir fotoğraf istiyorlardı. Sanatçılar da mektup ellerine ulaşırsa resim imzalayıp gönderiyorlardı. O, bu mektupları asla cevapsız bırakmaz, hemen imzalayıp kendi eliyle postaya verirdi fotoğraflarını.

Çocuklar büyüyüp her şeyi anlamaya başladığı zaman, sinemaya gidenler azalmış, televizyonda da henüz Türk filmleri keşfedilmemişti. Bir iki filminin Almanya'dan *betamax* kasetini getirtmiştik ama bu, babalarının şöhretli olduğunu anlatmaya yetmiyordu. Hep beraber sokağa çıktığımızda babalarının etrafının neden sarıldığını, O'nu neden öpmek, neden O'na sarılmak istediklerini anlamıyorlar, bu yoğun ilginin sebebini kavrayamıyorlardı.

Ezo anaokuluna gidiyordu. Öğretmenleri ve birkaç arkadaşının ailesi babasının imzalı fotoğrafını istemişlerdi. O da imzalayıp Ezo'nun çantasına koydu. Ertesi gün Ezo, elinde bir fotoğraf sallaya sallaya geldi eve. Baktık hiç tanımadığımız bir adam.

"Bu kim Ezo?" "Özlem'in babası. Bugün de Özlem getirdi babasının resmini dağıttı." Gülümsediğimizi görmedi tabii. Ne kadar saf, ne kadar temizdiler.

İlkokul ikinci sınıfta şiir yazmaya merak saldı kızınız. Bir gün masasının üzerini toplarken gözüm bir dosya kâğıdına ilişti. "Ben Zavallı Bir Çocuğum" başlıklı bir şiir.

Okudukça kızardım, bozardım, üzüldüm, kendimi suçladım, O'nu suçladım... Kâğıdı yerine koydum. Akşamı zor ettim. O geldi. Çocuklar içeride oynuyordu. Hemen odaya girip kapıyı kapattım. Ezo'nun şiirini anlattım. Çok yalnız olduğunu, hep itilip kaldığını, hiç kimseden ilgi görmediğini, anne baba sevgisine hasret büyüdüğünü yazmıştı. Çok üzüldük. Fazla disiplinliydik. Demek çocuk çok kırılmıştı. İyi ki bu şiiri buldum da farkına vardım yanlış tutumumuzun. Halbuki biz sevgi dolu bir ortam yarattığımızı sanıyorduk. Daha dikkatli olmalıydık. Ali de böyle mi düşünüyordu acaba?

Yemekten sonra bu konuyu açtık. Zaman kaybetmemeliydik. Birimiz alıyor, birimiz bırakıyorduk kızımızı. Ne öpmek, ne sevmek, bildiğimiz bütün tatlı sözleri söyledik. "Ezo, sen şiir mi yazıyorsun?" "Evet baba." "Hadi getir de oku bakalım bize." Ezo şiir defterini getirdi, bir iki şiir okudu. Sıra merakla beklediğimize geldi. Ezo okudukça bizim gözlerimiz doldu. Şiir bitti. "Ezocuğum, sen gerçekten böyle mi hissediyorsun?" "Tabii ki hayır babacığım, ben bunu bir sokak çocuğunun ağzından yazdım."

Ali'nin de saf, temiz duyguları oldu tabii...

Evimizin yanında bir lise var. Otoparka girdiğimizde çocuklar pencerelerden, "Mööö", "İnek Şabaaan" diye bağıryorlardı. Alışlar, ışıklar...

Ali kendi okulunda da, "Senin baban inek" diye arkasından ses-

lenen çocuklardan bıkmıştı. Bir gün okuldan sinirli geldi. Çantasını attı, montunu fırlattı... Karşıma geçip, "Suçlusun!" dedi. "Neden, ne yaptım?" "Niye babamla evlendin? Cüneyt Arkın'la evlendiydin. Hem çok güçlü, hem inek değil!" Canına tak ettiği belliydi. Bunların film için yapılan roller olduğunu anlatmaya çalıştım ama o gün ikna olmadı. Kızgındı.

Yıllar sonra *Propaganda*

Sinemayı özlemişti. Televizyon dizisinde oynamak istemiyordu. "Param olsa asla oynamam" diye her röportajında dile getiriyordu bu sıkıntısını. Kanallar O'nunla anlaşıyor, yan kadroya ve senaryoya pek önem vermiyorlardı. "Ben otuz yaşında oynadığım gibi oynayamam, kolayına kaçıyorlar, eski filmlerimdeki esprileri, tiplerimleri istiyorlar. Oynayamıyorum. Bu oyunculuğa aykırı bir durum. Aylarca sabahtan gece yarlarına kadar sürüyor çekimler. Oyunculuğumu öldürüyor, mutsuzum" diyordu.

Propaganda filmi için teklif geldi. İsteddiği olmuştu.

Uzun zamandır sinema filminde oynamadığı için doğru karar vermesi gerekiyordu. Seyircinin alışmış olduğu karakterin dışında bir rol. Daha önce "Şaban" dışında denemeleri olmuştu. *Davacı*, *Düştürü Dünya*, *Öğretmen...* Yine de karar vermek güçtü.

Sinan Çetin öyle güzel bir senaryoyla geldi ki ve hikâyeyi o kadar hissederek anlatıyordu ki... Metin Akpınar'la yıllar sonra birlikte oynama fikri de çok cazipti tabii. Heyecanlanmıştı...

Film Nevşehir'de çekilecekti. Arabayla gideceği için Ali de O'na eşlik etmek istedi yolda. Sinan Çetin Ali'yi görünce filmde oynatmak istemiş. O, buna karşı çıkmış. Sonradan anlattığına göre, kötü adam rolü üstüne yapışır diye korkmuş. "Nasıldı Ali?" diye sorduğumda, "Oynamış" dedi. Beğenmişti Ali'nin oyununu.

Ali, bu filmin kendisine Sinan Çetin tarafından verilen en büyük armağan olduğunu söylüyor. Ömrünce unutamayacağı çok kıymetli bir anı...

Nevşehir'den Antalya'ya arabayla geldiler. Biz de Ezo'yla uçakla gittik. Antalya Film Festivali'nde Onur Ödülü alacaktı. "Onur Ödülü ne manaya geliyor biliyorum... Yaşlandık galiba."

Gece çok heyecanlı, çok sevinçliydi... Ailece O'nun bu mutluluğunu paylaştık. Sahneye çıktığında alkışlar, ısıklar, muhteşem bir tezahürat... Herhalde sanatla uğraşan herkes için yaşamaya doyamayacağı anlar.

Ertesi gün O, Ali'yle Nevşehir'e, Ezo ile ben İstanbul'a dön-

dük... O kadar mutluydu ki sete dönmekten, evden uzak kalmaktan hiç şikâyetçi değildi...

Propaganda filmi gösterime girdiğinde galaya renkli bir papyon takarak gitmek istedi. Ali de O'na papyon aldı. Tam istediği gibiydi... Galaya Çiçek Bar'dan gidecekti... Çok heyecanlıydı. Öğleden sonra Beyoğlu'na gitti. Biz de çocuklarla Emek Sineması'na gittik. O, salona girdiği zaman büyük bir tezahüratla karşılaştı, çok neşeliydi. O'na ayrılan yere oturmadı. Fîlmi nereden izlediğini bilmiyorum.

Film bitip sahneye çıktığında alkışlar, ısıklıklar dinmek bilmedi... Yüzünde yine o bildik mütevazı gülümseyişi vardı. Utangaç bir çocuk gibiydi... Oğluyla ve sevdiği arkadaşlarıyla aynı sahneyi paylaşmanın mutluluğunu yaşıyordu.

Dışarıya çıktığımızda O'nu göremedik. Yanımıza yaklaşan bir görevli, Metin Akpınar'la birlikte çıktıklarını, bizi de bir arabanın beklediğini söyledi. Aşırı kalabalıktan dolayı arka kapıdan ambulansla çıkmışlar, Swiss Otel'e yemeğe gitmişlerdi. Bizi de orada bekliyorlardı. Sabahın ilk ışıklarına kadar güzel bir sofraya, keyifli bir sohbet, şarkılar... Bir Metin Akpınar klasigi... Tıpkı Devekuşu Kabare Tiyatrosu zamanları gibi... Çok mutluyduk... Ayrıldığımızda sabah olmak üzereydi.

“Bu çocuğa izin ver”

Dışarıda yemeğe çıksak, bir eve bile davetli olsak yemeğini evde yer, öyle giderdi. Damak tadı konusunda sürprize tahammülü yoktu. Arkadaşlarımız, “Ne huysuz adamsın!” derlerdi. Aslında huysuz değildi. Evde ne pişerse yedi. Tencere yemeği sevdiği için değişik tatlarla sıcak bakmıyordu. Kendine göre bir programı vardı. Çalışmadığı zamanlar, sabah 08:30-09:00'da kahvaltı yapar, 13:00'te öğle yemeği, en geç 20:30-21:00'da akşam yemeği yer, geç vakit mutlaka meyve isterdi... Fırın sütlaç severek yediği tek tatlıydı.

Arkadaşları ile buluştuğu Çiçek Bar'dan 08:30'da çıkar, yine akşam yemeğine yetişirdi. Çok nadiren ben de Çiçek Bar'a gittiğimde, “Bu çocuğa arada izin ver, senden korkusundan erken kalkıyor” diye sitem ediyorlardı arkadaşları. Halbuki benim bundan haberim bile yoktu. Evde yemek için böyle bir mazeret yaratmıştı kendi kendine... “Gül yemeğe bekler!” Yazık bana! Kötü yenge...

O'nun iyi vakit geçirdiğini bilmek beni ancak mutlu ederdi. Ayrıca Çiçek Bar'da, piyasa haberleri, yeni çekilecek filmler, gişe-

lerin tartışıldığı birçok konu ilgisini çekiyordu... Orada olmaktan çok zevk aldığını biliyordum. O'nunla buluşmak için senede bir veya iki defa gittim Çiçek Bar'a. Keyifli keyifli sohbet ederken, ben gidince ciddileşiyorlar, bana hatırlıyorlar, çocukların okullarıyla ilgileniyorlardı. Ama içeri girdiğimde duyduğum kahkahalar kesiliyor, o ateşli konuşmalar son buluyordu. Bu yüzden oraya gitmek istemiyordum. Eğlenceli ortamı bozduğumun farkındaydım. Bunu bana asla hissettirmiyorlardı. Aksine son derece zariflerdi. Yine de sohbetlerini bozmak hoşuma gitmiyordu.

O, içki içmiyor, sodaya limon dilimi koydurup oturduğu sürece idare ediyordu. Köşede bir masaları vardı. Zeki Ökten, Tarkan Akan, Halil Ergün, Arap Erol, Rutkay Aziz, Yaman Tarkan... Genelde o masada oturuyor, ara sıra başka arkadaşları da onlara katılıyordu. Orada Osman Şengezer, Tunç Başaran, Mücahit Ofluoğlu, Hikmet Karagöz gibi sinema ve tiyatronun renkli isimlerinin neşeli sohbetlerine tanık oldum.

Artık oraya hiç gitmiyorum.

“Ağzı yumuk, karnı tuluk...”

Film çekimlerinden gelince ayakları çok ağrıyordu. Ilık tuzlu su hazırlıyordum, ayaklarını suya koyunca biraz rahatlıyordu. Meğer topuk dikenini varmış. Bunun için özel ayakkabılar yaptırdı. Tabanlıklar aldı, ama hiç rahat edemedi. Yine de hiç şikâyet etmezdi, ara sıra yüzünü buruşturduğunda anlardık canının yandığını...

Şikâyet etmeme, üzüntüsünü, sıkıntısını dışa vurmama huyundan hiç vazgeçmedi. Herkesi olduğu gibi kabul etti. Kendisine yönelik sert bir söz, bir tavır O'ndan asla karşılık bulmadı. Ben bazen isyan etsem, “Eğer birinden hoşlanmıyorsan ondan uzak dur, düzeltmeye çalışma, daha çok üzülsün” der, beni sakinleştirmeye çalışırdı. Kimse için kötü bir şey söylemedi, düşündüğünü de sanmıyorum...

İşini eve getirmezdi. “Bugün nasıl geçti?” diye sorduğumda, “Çalıştık işte” derdi.

Bir akşam Taksim Sanat Evi'nde idik. O, açık büfe yemekten hiç hoşlanmazdı. Ben hem O'na hem kendime tabak hazırlardım. Ünlü yönetmen arkadaşlarından biri yanıma geldi. “Ah eşim de bana hazırlardı” dedi. “E, yine hazırlar” dedim. “Artık zor, biz ayrıyoruz.”

Masaya dönünce O'na, "Ayrılıyorlarmış, üzıldüm" dedim. "Yok öyle bir şey, sen nereden duydun?" dedi. "Biraz önce kendisi söyledi" dedim. "E bi tatsızlık var." Başka da bir şey söyleyemedim. Kesip attı, başka tarafa bakmaya başladı...

Meğer ne zamandır biliyormuş. Başkasından duyduğumu söylesem "yok" diyecekti. Kendisi söyledi deyince çaresiz kaldı. Yine de detay yoktu!

Sette olup biten hiçbir şeyi evde anlatmazdı. Bu, benim O'na olan saygını ve güvenimi artırıyordu. Anneannesini O'nun için "ağzı yumuk, karnı tuluk" derdi. Hakikaten bu kadar biriktirmek, hiçbir konuda deşarj olmamak insanın karnını şişirmez mi?

Ali beşinci sınıftan sonra girdiği kolej sınavlarında çok başarılı olmuştu. Birçok okula girmeye hak kazandı. Nişantaşı Işık Lisesi'ne gitmesine karar verdik. Hazırlık sınıfından sonra okulun organize ettiği yaz kursuna katılmasını uygun gördük. İngiltere'de aile yanında kalacak, öğretmenlerinin denetiminde dil kursuna devam edecekti. Bir grup arkadaşı ve öğretmenleri ile yolcu ettik Ali'yi... Bir ay... Tek başına... Daha on yaşında...

"İyi oldu, lisan için gerekli, hem yalnız başına özgüveni artar, başka bir ülkenin kültürünü öğrenir, zaman el ele durmak zamanı değil, çocukların ufkunu açmak lazım" demişti. En çok istediği şey İngilizce konuşmaktı. Lisede ve üniversitede Fransızca okumuştum ama İngilizce dünya diliydi O'nun gözünde... Zaman bulabilseydi, mutlaka İngiltere'de birkaç ay lisan öğrenmek için kalırdı. Bir İngilizce öğretmeninden ders almaya başladı. Çekimler sırasında dersleri aksattığı için bırakmak zorunda kaldı. Sanırım yapmak isteyip de gerçekleştiremediği en büyük arzusu buydu...

Çocuklarının iyi bir eğitim alması için maddi manevi hiçbir şeyden kaçmadı.

İkisinin de devlet okulunda ilkokulu bitirip ortaokulda özel okula gitmelerinin tek sebebi lisandı... Yaş aralığı nedeniyle hep tek çocuk için özel okul parası ödedik. Ali, Işık Lisesi'ni bitirip, İstanbul Üniversitesi'ni kazandı. Böylece yeniden devlet okuluna dönmüş oldu. Aynı sene Ezo özel okula başladı. Şanslıydık bu bakımdan, iki çocuğu aynı zamanda özel okula göndermek zor olabiliirdi.

Ali İngiltere'ye gittiğinde ikimiz de garip bir haldeydik. Birbirimize kaygılarımızı belli etmemeye çalışıyor, çok iyi bir karar verdiğimizizi tekrar edip duruyorduk. O, düşünceli, suskun, kaç gün sonra döneceğini hesaplıyordu sürekli. "Ali bu programdan çok

yararlanacak” diyordu. Neşeli, mutlu anne baba oyunu oynuyorduk. O, iyi bir oyuncu olduğu halde özel hayatında oynamayı hiç beceremiyordu. Hemen kendini ele veriyordu. Bir ay boyunca Ali’nin sevdiği yemekler pişirilmedi, odasına girilmedi, gitmekten hoşlandığı yerlere gidilmedi.

Nihayet dönüş günü geldi. Uçağın iniş vaktinden iki saat önce havaalanındaydık. “Lastik mastik patlar, trafik yoğun olur, erken gidelim, orada bekleriz” dedi. Aslında içi içine sığmıyordu. Görevliler O’nu görüce çok ilgilendiler, oğlunu karşılamaya geldiğini öğrendiklerinde pasaport çıkışına almak istediler. Bagaj işlemlerini beklerken Ali’nin yanında olacak, en az yarım saat önce kavuşacaktık. O, kabul etmedi. Herkesle beraber, gelen yolcu kısmında ayakta bekledik. Ali’ye olan özlemi bile ayrıcalık gösterilmesini kabul ettiremedi.

Havaalanından doğru Tuzla’ya gittik. Yeni evimizde ilk defa o yaz oturacaktık. Ali de çok merak ediyordu, odasını, evimizi... Anneanesi Ankara’dan, babaanesi ve dedesi Bağlarbaşı’ndan gelmişlerdi torunlarını karşılamaya. Hepimize hediyeler almıştı. Bavulunu açıp, gururla verdi aldıklarını. Yalnız başına alışveriş yapmış, ailesinin ne kadar mutlu olduğunu görmek hoşuna gitmişti. Kendisine de bir spor ayakkabı almıştı, bir numara büyük! “Oğlum, denemeden mi aldın ayakkabını? Bu sana büyük.” “Giderken yeni bir tane aldık ya baba, bunu da seneye giyerim.” O, gülümsemesini Ali’ye göstermedi, çok mutlu olmuştu böyle düşünebildiği için...

Barbie nöbeti

Ali döndükten birkaç gün sonrasıydı. Ezo yalvarıyor, ağlıyor, inliyor. Aralarındaki neyse, Ali kabul ediyor, yerinden zar zor kalkıyor, ikisi içeri giriyor, bir müddet sonra gayet mutsuz, suratlar asık, Ali önde, Ezo arkada dışarı çıkıyorlar... Bu tabloyu günde üç beş defa yaşıyorduk. Derin bir konu vardı, ama ikisi de bize bir şey söylemiyordu. Ali on, Ezo üç buçuk yaşında...

Bir gün merakımıza yenik düşüp gizlice takip ettik onları... Ezo yalvardı, Ali isteksizce yerinden kalktı, birlikte Ezo’nun odasına girdiler. Ali, odadaki en yüksek raftan (Ezo’nun asla yetişemeyeceği) iki Barbie alıp yatağın üstüne koydu, Ezo da yatağa çıkıp oynamaya başladı. En çok beş dakika sonra, “Zaman doldu” uyarısıyla Ezo elindeki bebekleri Ali’ye verdi. İtiraz ediyordu ama abisi kararlıydı. Biz yine sessizce bahçeye çıkıp yerimize oturduk.

“Ne oynuyorsunuz içeride?”

“Ben değil, Ezo oynuyor Barbie’leriyle.”

“E sen neden gidip geliyorsun onunla?”

“Eski Barbie’lerini bozdu, saçlarını yıkadı, elbiselerini kaybet-ti, bunları ben İngiltere’den getirdim. Bozmasın diye başında bek-liyorum, canım sıkılınca elinden alıp yerine koyuyorum.”

İnanamadık... Bebekler bozulmasın diye ciddi bir mesai harcı-yordu. Nasıl bir anlaşma yaptılarsa Ezo da bize şikâyet etmiyor-du. Gülmemek için zor tuttuk kendimizi... Ali’nin eşyalarına gös-terdiği özen, alınan her şeyin değerini bilmesi, hiçbir şeyini kay-betmemesi O’nu çok mutlu ediyordu. Kendisi de çekmecelerini, dolaplarını daima düzenler, neyin nerede olduğunu gözü kapalı bilirdi. Kilitli bir dolabı vardı. Evden çıkmadan dikkatlice kilitler, anahtarı hepimizin bildiği bir yere koyardı. Hiçbirimiz o dolabı açmazdık... Bu böyleydi...

Ali İstanbul Üniversitesi İşletme Fakültesi’nden mezun olmuş-tu. Dönem atlamadan, sene kaybetmeden. Lisan okulu için UCLA Üniversitesi sertifika programına, Los Angeles’a gidecekti. O bu-nu çok destekliyordu. Ali organizasyonu kendisi yaptı, bize sade-ce yolcu etmek kaldı. Üç aylık program, üç aylık ayrılık. Havaala-nından eve kadar arabada hiç konuşmadık. Ben bir iki kere dene-dim ama baktım O, sohbetten yana değil. Zor da olsa sustum eve kadar. Uçak korkusu yalnız kendisi için değildi. Ali’den “indik” telefonu gelinceye kadar, uyumamaya, kitap okumaya çalıştı.

Çocukların her şeyiyle yakından ilgiliydi. Hoşuna gitmeyen bir durumda kızmaz, nasihat etmeyi sevmezdi. Bakışlarıyla hoşnut-suzluğunu belli eder, bu bakışlar her türlü uyarıdan daha etkili olurdu. Hiçbir şeylerini atlamadan onları takip eder, bunu çocuk-lara fark ettirirdi. Çalıştığı zaman bile günde en az bir defa konu-şur, akşam yemeklerinde evde olmaya özen gösterir, pazar kah-valtıları için uyuyorsa da uyandırılmayı isterdi.

Yazlarımızı Tuzla’da geçirirdik ve O, yaz boyunca Ali’yi arka-daşlarının olduğu siteye sabah götürüp, akşam veya bazen gece geç vakit gidip alırdı. Ezo’nun tenis derslerini seyretmek için er-ken saatte kalkar, yürüyerek kulübe giderdi, birlikte tost yemeye bayılırlardı. Ne olursa olsun çocuklarına zaman ayırıyordu. Şim-diki hayatımıza da yansdı bütün bu derin ilgi ve sevgi... Birbiri-mize bağlılığımız o günlerin eseri... O’nun eseri... Aile kavramını bize dolu dolu yaşattığı için minnettarım O’na.

Amerika'ya gittiğinde Ali'yle her gün konuşuyorduk. O, Amerika'yı merak ediyordu ama gitmeyi hiç düşünmüyordu. Ali orada ev tuttuğu ve her konuşmamızda ısrar ettiği halde gidemedik.

Ezo ortaokul birinci hazırlık sınıfını (o yıllarda Fransız okullarında hazırlık sınıfı iki seneydi) bitirdiğinde, Fransızca konuşabilsin, öğrendiği dilin kültürünü kazansın diye bizi Paris'e gönderdi. Ezo, Ali, ben... Önce üç gün Paris, üç gün Euro Disney... Yine her gün telefonla konuşuyor, gezdiğimiz yerleri, yaptıklarımızı anlatıyorduk. İstanbul'da yalnız kalmaktan sıkılıyordu ama bizim iyi vakit geçirmemiz hoşuna gidiyordu. Hepimizle tek tek konuşuyor, çocukların heyecanla anlattıklarını ilgiyle dinliyordu. Ben nereye gitsem küçük çocuğumu evde bırakmış gibi hissediyordum. Bu duyguyu O vermiyordu. Böyle hisseden bendim. Bir an önce dönmek istiyordum.

Ezo'yu tatillerde Fransa'nın güneyindeki yaz okuluna göndermek de O'nun fikriydi. Lisanın yerinde öğrenilmesinin kalıcı olacağını söylüyor, bunun için ikisini de teşvik ediyordu. Ayrıllıklarına dayanamamasına rağmen...

Ezo'nun her yaz okula gitmesi, yaz-kış okuması, Ali'nin en sıkıntılı zamanında yüksek lisans yapması babalarının eğitime verdiği önemi iyi kavrayıp içselleştirdiklerini gösteriyor bence... Ali yılbaşına doğru Amerika'dan döndü. Milenyuma girecektik. 1900'lü yıllar bitiyor, 2000'li yıllar başlıyordu. Acaba bu yeni asra geçiş bize neler getirecekti? Her yılbaşı gecesi hazırladığımız eğlenceli programları istememiştik. Ailece evde sade bir yemek yedik. Hepimiz böyle karar vermiştik. Milenyumun bize ne getireceğini merak ediyorduk ama ne büyük bir şey götüreceğini, nasıl bir travma yaşatacağını hiç hesaplamamıştık!

Ali'nin kırvesi Turgut Özal

Ali'nin sünnet düğünü ikinci kez gündeme geldiğinde ben yine ve tabii ki Yıldırım Mayruk'a gittim. Bu defa beyaz krep üzerine çok açık pembe beyaz işlemeli, sırtı açık, mendil etekli harika bir elbise dikti bana. "Düğün sahibi göğüs dekolteli elbise giymemeli. Eğildikçe eliyle yakasını tutması hoş görünmüyor" dedi. İşte bir ders daha! Provalar sırasında ağzından her çıkan söz benim için çok kıymetliydi. Neredeyse bu seanslar bitmesin diye aksilikler çıkmasını isteyecektim...

Sadece elbise değildi Yıldırım Bey'i ilgilendiren... Çoraplarım,

küpelerim, ayakkabım, çantam, makyajım, kuaförümle yakından ilgilendi ve hiçbir şeyi yanıma vermedi. “Bir gece bile askıda kal-sa gelene gidene göstereceksin, giyip bakacaksın ve bıkacaksın. İlk giydiğin zaman duruşun bile bambaşka olur” dedi.

Düğün saatinden bir saat öncesine kadar ortada bir şey yoktu. Benim gibi sabırsız biri için zor bir programdı bu. Her şeyimi ince ince düşünmüş, yardımcılarını da göndermişti giyinmem için. Ayna baktım, şahane görünüyordum.

Ya yağmur yağarsa! Yaz günüydü ama sürpriz istemiyorduk. Hem kapalı hem açık yeri olan, hem de çocukların rahat eğlene-bileceği bir mekân bulmalıydık.

Abdullah Efendi Restoran... Hacı Osman Bayırı'ndan İstinye'ye inerken, sağdaki sokağın içinde... Sakin bir yerde. Hem konuk-larımızın rahatça gelebileceği, hem Başbakan için güvenli bir mekân... Tam aradığımız gibiydi.

Kirve çok önemliydi. Malatyalı hemşerisi, Başbakan Turgut Özal'ın kirve olmasını istiyordu. Randevu aldı, Ankara'ya gitti. Turgut Bey, seve seve kabul etti.

Kemal Özkan Sünnet Sarayı'nda öğle yemeği, aynı günün akşa-mı evde bir davet, ertesi gece Abdullah Efendi'de düğün... Prog-ramı Turgut Bey'e göre ayarlamıştık tabii...

Kemal Özkan'daki sünnet sırasında son derece şefkatli, sev-gi dolu bir kirve olmuştu Turgut Bey... Ertesi gece eşi Semra Hanım'la katıldığı düğünde de ortamı samimi bulmuş, doyasıya eğlendiğini söylemişti geç vakte kadar.

Tiyatro, sinema dünyasından birçok dostumuzun yanında komşularımız, akrabalarımız, arkadaşlarımızla çok güzel bir dü-ğün oldu. Davetli listesi ve oturma düzenini bir otel lobisinde ya-pabildik. O, buna çok önem veriyor, dikkatlice yapmak istiyordu. Bizim yoğun ilgimize alışkın olan çocuklar, kucağımıza geliyor, onlarla ilgilenmemiz için türlü oyunlar yapıyorlardı. Bu yüzden çocukları da kırmamak adına baş başa sessiz bir ortamda ciddi bir çalışma yapmıştık. Ne kadar disiplinliydi! Adının geçtiği her şeyde derin bir özen, en basit dediğimiz bir durumda bile yaptığı işe duyduğu saygı fark ediliyordu...

“Anneniz hâlâ kediden korkuyor mu?”

Ezo'ya, “Güzel bir film var, hafta sonu gidelim mi?” dedim.

“Biz arkadaşlarımla sözleştik, birlikte gideceğiz” diye cevap verdi. Eyvah! Ezo büyümüştü... Ali zaten genç bir adam olmuş, kendi programını yapıyordu. Benim bütün eğlencem onlarla vakit geçirmektir. Ali’den sora Ezo da bensez program yapacaksa ben ne olacaktım?..

Gezmeyi oldum olası sevmem. Alışveriştan sıkılırım, öyle çay-kahve ziyaretlerinden pek hoşlanmam... E, evde boş boş oturmak bana göre değil.

Arkadaşım Emine, “Neden bir anaokulu açmayı düşünmüyorsunuz?” dedi.

“Ay! Bu çok zor bir iş!” oldu ilk tepkim. Bir insanın hayatında ne kadar etkili bir rol! Hem de bütün hayatı boyunca yaşayacağı olumlu olumsuz her şeye ben sebep olacaktım. “Ben yaptım oldu” bana uygun bir görüş değildi. Çocuklarla çalışmak “pardon”u olmayan bir alandı.

Birkaç okul gezdim. Kendi deneyimlerimden anne babaların beklentilerini, çocukların ihtiyaçlarını biliyordum ama asla yeterli değildi okul açmak için.

Bir bina buldum. O’na bu düşüncemden bahsettim. Konu eğitim olunca çalışma isteğime karşı çıkmadı. İlk defa çalışacağım için heyecanlanmıştı.

Marmara Üniversitesi Okul Öncesi Bölümü’ne gittim. Çok değerli profesörlerle tanıştım. Robert Kolej’in anaokuluna gittim. Seminerlere katıldım. “Ben bu işi yapmak istiyorum, ne olur beni bilgilendirin, yanlış yapmak istemiyorum” dedim. Samimiyetimi görünce herkes bilgisini, deneyimlerini aktardı bana. Profesyonel bir kadro ile eğitime başladık.

Okul açma işlemlerini kendim yapmak istedim. Bu alanda iş takipçileri varmış, bana önerildi ama ne yaptığımı, nasıl yapıldığını bilmek istiyordum. Bu konuda her şeyi öğrenmeli, yapacağım işin zorluklarını yaşamalıydım.

Okulun adı ne olsun?.. Düşünülen isimleri liste yaptık. Hiçbiri içime sinmedi. Erol Altaca (Ali’nin üniversite giriş dersleri aldığı kursun kurucusu ve öğretmeni), “Kendi adını koy. Başka bir isim koyarsan zaman içinde unutulur, seni arayanın bulması güç olur, senin adın olursa ulaşmak kolaylaşır” dedi. Çok mantıklı geldi.

“Gül Sunal Anaokulu.”

O, oyunculuktan başka bir iş yapmamış, adını ticari bir alanda kullanmamıştı. “İsim buldum, beğenmezsen değiştiririm” dedim. Erol Altaca’nın önerisini söyledim. “Beğenmezsen” dedim, çünkü “istememezsen” desem, ben kırılmayayım diye belki hoşuna git-

mediği halde onaylardı. “Böyle düşünüyorsan tabii ki adını koya-caksın” dedi. Yine de O’na sormam hoşuna gitmişti.

O kadar temiz bir adı vardı ki... Ya başarılı olamazsam, bu adı kirletmiş olur muydum? Yıllarca özenle koruduğu adı, başarısız bir işte kullanma hakkını kendimde bulamıyordum.

Carla başla çalıştım. Öğrendim... Sabah erken saatte okula gi-diyor, en son çocuk gitmeden okuldan ayrılmıyordum. Yemek-leri kendim yapıyor, okulu kapattıktan sonra alışverişe gidiyor-dum. İşime bu kadar hevesle sarılmam O’nu etkilenmişti. Gece sa-at 21:00 olunca, “Artık uyu, sabah kalkamazsın” diye, yalnız otur-maktan sıkıldığı halde yatmam için ısrar ediyordu. Artık Ali be-nim yerime babasıyla oturuyor, O’nu tek başına bırakmamak için bazı geceler arkadaşlarıyla dışarı çıkmıyordu.

O, gün içinde çeşitli bahanelerle okulu arıyordu. Ama ben an-lıyordum, biraz kontrol amaçlıydı bu aramalar... Belki de bu ka-dar disiplinli çalışacağını ummuyordu. Yıllardır evde çalışmak-tan farklıydı tabii iş hayatı...

Okulun her şeyiyle yakından ilgileniyor, öğle yemeklerine Ali’yi de alıp geliyor, küçük sandalyelerde oturmaktan, çocuklar-la sohbet etmekten çok zevk alıyordu.

Hiçbir zaman O’nu kullanarak reklam yapmadık (hâlâ da öyle). Okul duyuldu, aileler bize güvenmeye başladı, personel oturdu.

Düşünüyorum da hiç aklımda yokken açtığımız okul, şimdi bana yaşama sevinci veriyor, sade hayatıma renk oluyor. İlk açtığ-ımız günkü kadar heyecanlandırıyor beni...

Ali arkadaşlarıyla Moda’daki Koço Restoran’a gitmiş. Orada çalışan personel, “Anneniz hâlâ kediden korkuyor mu?” diye sor-muş. Ali şaşırmış tabii. Kırk sene sonra... Demek personel hiç de-ğişmemiş, demek unutmuşlar... Nasıl unutsunlar ki!

Ben O’nunla görüşebilmek için İstanbul’a teyzemlere geldiğim zaman Taksim’de buluştuk. Beşiktaş’a kadar yürüdük. “Seni çok sevdiğim bir yere götüreceğim” dedi. Vapura bindik. Kadıköy’de indik. El ele Moda’ya, Koço Restoran’a gittik. O, benim kediden korktuğumu bilmiyordu. Bir kedinin yanınıza gelmesiyle attığım çığlık, herkesi telaşlandırdı. Gülümseyerek bana baktı, kendimi kötü hissettim ama O, elini omzuma attı, “İçeride yeriz” dedi.

Kavurucu sıcakta kapılar camlar kapalı, ter içinde yemek yedik.

Daha sonraki gidişlerimizde O’nun çok sevdiği terasta otura-bilmemiz için bir yol bulmuşlardı. O, artık tanıyordu. Hayranla-rının bakışlarına aldırmadan açık havada yemek yemenin tadını

çıkartıyorduk. Oturduğumuz masanın iki tarafında elinde süpürge bulunan iki garson bulunuyor, kediler geldikçe canlarını yakmadan kovalıyorlardı. Biz bu hengâmede birbirimize tatlı tatlı gülmüşüyor, manzaranın ve beraber olabilmenin keyfini yaşıyorduk. Arada benim çığlık atarak ayaklarımı karşımdaki sandalyeye uzatışım romantizmin canına okusa da mutluyduk. Koço'daki bu şartlarda yenen üç beş yemek bile ayrılma sebebi olabilir... Zaten çok seyrek görüşebiliyorduk. Onda da çok sevdiği bir yerde kedi kovalayarak yemek yemek... Dayanılır cinsten değildi. Dayandı... Hep böyle sabırlıydı.

Ezo'nun doyumsuz (!) gece sohbetleri

Aynı sabrı Ezo'ya da gösterdi. (Çalıştığı zamanlar ben çocuklarla ayrı bir odada yatıyordum, uykusu bölünmesin diye.) Ezo iki-iki buçuk yaşlarındayken her gece odamızın kapısına geliyor, "ihi hiii ihi" ağılıyordu incecik sesiyle... Ben, "Ezo neden ağlıyorsun?" diye soruyordum.

"Anne, adın ne?"

"Gül"

"İhi ihi hiiiii."

"Kızım, ne oldu?"

"Sen bana adını sormadın."

"Ezo, adın ne?"

"Ezo."

"İhiii ihi ihi iiii" devam.

"Ezo, şimdi ne var?"

"Anne, nasılsın?"

"İyiyim."

"İhi ihi hii..." O tiz ince ses değişmiyor, hep aynı makamda.

"Canım, ne oldu?"

"Sen bana nasılsın demedin."

"Ezo, nasılsın?"

Biz böyle "ihi ihi", babam kim, abim nerede, neden abim, neden babam, kim benim annem... Arada "ihi"ler, sorular cevaplar... Aklınca ağlamasını haklı gösterecek sorular buluyor, tıkanınca ağlamanın dozunu artırıyordu... O, sabırla lafa karışmıyor, belki de kızının soru yaratmadaki ustalığı ile gurur duyduğu için susuyor, en sonunda, "Gel yanımıza" demesi, minik kızın ve olanları yatağından dinleyen Ali'nin koşarak yanımıza gelmesiyle dört kişi uykumuza devam ediyorduk. Hemen her gece buna benzer şey-

ler yaşıyor, bundan da hiç şikâyetçi olmuyorduk. Aksine sabah kahvaltılarımızda bunları tekrarlayıp neşeleniyorduk.

Bizim çocuklar da diğer bütün çocuklar gibi komikti...

Ali ilkokul birinci sınıftayken, bir gün, “Neden sen sınıf birincisi olmuyorsun?” diye kızdım. “Anne, sınıfın birincisi vaaar” diye ağladı. Sonradan teşekkür, takdir aldı, hakkını yemek istemem.

Öğretmeni, “Ali sınıf başkanı olmak ister misin?” diye sorunca da, “Hayır, ben doktor olacağım” cevabını vermesi bizi uzun zaman gülümsetti. Çünkü babaannesi okula başlayacağı zaman, “Benim Alim okula gidecek, doktor olup bana bakacak” diyordu.

Genelde evde olduğumuz için çocukların her yaşını doya doya yaşadık. O, çalışmadığı zamanlar, evde kitap okur, gazeteleri titizlikle takip eder, çocuklarla oynardı. Akşamüzeri Çiçek Bar’a gitmek için hazırlanıp çıkar, akşam yemeğinde evde olurdu. Bir arada olabilmemiz için harika bir programdı. O gittikten sonra çocuklar ödevlerini bitirir, babalarıyla zaman geçirmek için can atarlardı. Üçü bazen saklambaç oynar, bazen evin içinde maç yapar (benim, “Pembe lamba kırılırsa veda bile etmeden çıkıp gidin” tehditlerimi hâlâ hatırlıyorlar), bazen de güreşirlerdi. Güreşler, her zaman Ezo’nun ağlamasıyla ve benim hepsine, “Bir sakatlık çıkacak” diye bağırmamla biterdi. O, benim korkuyla karışık heyecanımla çok eğlenir, kıs kıs gülerdi. Çocukları azdıran O’ydu çünkü...

Ali büyüyüp genç bir adam olunca, gece gezmelerimiz başladı. Gittiği yerlerden bize uygun olanları seçiyor, babasına anlatıyor, bizi de götürüyordu. Babasının ve benim eğlenmeyi sevdiğimizi biliyor, bu konuda pratiğimizi kaybettiğimizi düşünüyordu. Yani bizim ben Ali’ye hamileyken ara verdiğimiz gece hayatımız yine Ali’nin sayesinde canlanmıştı.

Arkadaşların bazı magazin dergilerinde resimlerimizi görüyor, “Ali’yle gece kulübünde karşılaşıyorsunuz herhalde, bizim çocuklar bizimle gezmeyi sevmiyor” diyorlardı. Halbuki Ali bizimle birlikte olmayı çok seviyor, sık sık fırsatlar yaratıyordu. Ezo bu gece gezmelerine ancak doğum günü, evlenme yıldönümü gibi özel günlerde katılabiliyordu, yaşı küçüktü çünkü...

Doğum günlerimizi kutlamayı seviyorduk. O, kendi doğum günü için program yapmaya üşeniyor, kararı bize bırakıyordu. Biz de O’na sürpriz doğum günleri yapıyorduk. Bir sene bütün akrabalarını, bir sene okul arkadaşlarını topluyorduk... Bazen de sa-

natçı arkadaşlarını... Bir defasında Oya Başar, Levent Kırca, Şener Şen, Uğur Yücel, Sezen Aksu, Perihan Savaş, Yılmaz Zafer, Füsun Önal, Perran Kutman, Koral Sarıtaş, Gülümser-Ahmet Gülhan... Bütün dostlarını davet etmiştik. Şahane bir geceydi... Evimizde olalım!.. Başka bir şey istemiyordu. Bana kalırsa organizasyon yapmama sebebi de buydu. Dışarıda olmayı sevmiyor, her defasında da evde yapalım demek istemiyordu herhalde, bana yorgunluk olmasın diye. Aslında benim misafiri çok sevdiğimi de biliyordu. Yine ince düşünce işte...

Tevfik ve Cıvcıv arkadaşlarımız ut eşliğinde alaturka şarkılarla gecelerimizi renklendiriyorlardı. Her sene farklı arkadaş gruplarıyla evimizi küçük bir gazinoya benzetiyorduk. Şarkılar, türküler... İlle de Malatya türküleri... Yüzündeki mutluluğu, o mahcup gülümsemeyi görünce bir doğum gününden hemen sonra, gelecek seneye ne yapacağımızı düşünmeye başlıyorduk.

Düğün yapamadığımız, gelinlik ve damatlıkla şöyle bir salınmadığımız için aklımıza geldikçe üzülüyorduk. Bu yüzden birinci evlenme yıldönümümüzü, bütün Arzu Film ekibiyle Elmadağ'daki Sevilanas'ta kutlamaya karar vermiştik. Bilenler bilir, önce Ferdi Özbeğen çıkar, piyanosu ve güzel sesiyle, müziğe doyururdu. On ikiye on kala Şefik Uyguner piyanonun başına geçer, coştururdu dinleyicilerini... Düğün gibi olmadı ama şahane bir geceydi...

Çocuklar büyüyünce birlikte kutlamaya başladık. Yaşlarına göre evde, kebabçıda (en çok Sahan Kebab'a giderdik), gece kulübünde...

Elbet bir gün...

Carum yanıyor!.. İçim acıyor!.. Bu kalabalık... Anladığım mana da mı?.. Ne yapıyoruz böyle?.. Herkes neden bizim evde?.. Bu ne kadar sürer acaba?.. Dayanabilecek miyim?.. Gerçekten bir daha eve, yanımıza gelmeyecek mi?.. Nasıl olur?.. Titriyorum... Çocuklara belli etmemeliyim... Allahım, yardım et!..

Ezo ortaokulu bitirdi. İki yıl hazırlık, üç yıl ortaokul... Bizi hiç üzmeden...

Ali de, Ezo da özel ders almadan, okul bitirmek için dershaneye gitmeden okullarını başarıyla bitirdiler...

Mezuniyet balosu için Ezo'ya güzel bir elbise diktirecektik. Tek adres Yıldırım Mayruk! Bu defa Barbaros Şansal da var. Yıldırım Bey her zamanki zarafetiyle bizi karşıladı. Su yeşili, çok güzel

bir tuvalet dikti Ezo'ya... Ailece Çırağan Oteli'ndeki baloya gittik. Ezo abisi ve babasıyla bol bol dans etti. Dans ederken mutlu ama o çok iyi bildiğim hüzünlü gözleriyle bakıyordu Ezo'ya... Kızıyla gurur duyduğu gözlerinden okunuyordu. Masada Ali'ye de tatlı tatlı gülümsüyordu. Sanki çocuklarına teşekkür ediyordu... Kim derdi ki o güzel balodan tam bir hafta sonra bir daha gelmemek üzere gidecek? O çok sevdiği sinema filmini çekmeye gidecek ve dönmeyecek?..

“Ayrılma saati geldi. Kendi yollarımıza gidiyoruz. Ben ölüme, siz yaşamaya. Hangisinin daha iyi olduğunu yalnızca Tanrı bilir...”
(Sokrates)

Ne yapacaktık? E, doğru muydu bu yaptığı?.. Elbet bir gün buluşacağız, bu böyle yarım kalmayacak, bizim şarkımızdı... E, yarım kalmadı nu hayatınız? Şimdi ne oldu da gitti ?.. Bu soruların cevapları korkunç, biliyorum.

Uyursam Ali'nin acı dolu yüzünü, yolduğu saçlarını, Ezo'nun bir noktaya dikilmiş gözlerini görmem!.. Bakarsın uyanınca O da gelmiş olur!.. Uyumalıyım, uyumalıyım...

Gülümser Gülhan aradı. “Ahmet'e sürpriz doğum günü yapıyorum.” Tabii ki orada olacaktık... Parti Levent'te Le Select'teydi. Çocuklarla birlikte gittik. Gülümser çok güzel hazırlanmıştı. Hemen hemen bütün arkadaşları oradaydı. Işıklar yanıp da alkışlar başlayınca Ahmet'in mutluluğu görülmeye değerdi. Biz Haldun Dormen, Göksel Kortay, Kerem Yilmazer'in olduğu masaya oturduk. Daha önce tanışmıştık ama o gece uzun uzun sohbet edip, birbirimizi yakından tanıma fırsatı bulduk. Haldun Dormen ve Göksel Kortay'la bugünlere kadar gelen dostluğumuzun temelleri o gece atıldı. Yıllardır bana destek olan, hayatını renklendiren iki olağanüstü dost...

Haldun Dormen *Bir Kış Öyküsü* adlı oyunu sahneye koymak istiyordu. Cevat Fehmi Başkut'un *Buzlar Çözülmeden* adlı eserinden esinlenerek yazdığı oyunda O'nun oynamasını istiyordu. O, daha önce, *Deli Deli Küpeli* adıyla bu eserin filmünde de oynanmıştı.

Haldun Bey, öğle yemeğinde konuşmak için evine çağırmıştı. Çok heyecanlandı bu davetten. Önceden tanışıyorlardı ama ilk defa evine gidecek, hoca kendi yazdığı oyunu O'na emanet edecekti. Usta-çırak ilişkisine duyduğu saygıdan, çok ünlü bir oyuncu olduğu, elli yaşını geçtiği halde usta ile birlikte çalışmak O'na

gurur vermişti. Yıllar sonra sahneye çıkacak, hem de hayranlık duyduğu Haldun Dormen'le çalışma şansına sahip olacaktı.

Uzun görüşmelerden sonra bir gün eve geldiğinde bu oyunda oynayamayacağını söyledi. İnanmadım... Ne çok istiyordu... "Gül, çok heyecanlanıyorum. Bu heyecanı kaldıramam, düşündükçe bayılacak gibi oluyorum."

Bu durumu Haldun Bey'e söyleyince, "Belki zamanla alışırsın, sakinleşirsin, birlikte yavaş yavaş çalışırız" demiş. Fakat ne kadar hırpalandığını görünce ısrardan vazgeçmiş.

Oynasaydı belki bu heyecana dayanamayacak, sahnede olacaktı olan...

Sonradan Selçuk Yöntem oynadı rolü... Biz de çocuklarla kaldık galaya... Haldun Dormen sahneye çıkıp, bu oyuna O'nunla başladığını ve oyunu O'na ithaf ettiğini söyleyince dakikalarca ayakta alkışlandı.

Aynı anda acı, hüznün, çaresizlik, mutluluk, gurur duyabilir mi insan? Ben bu duyguları birlikte yaşamayı gayet iyi öğrendim on dört yıldır...

Okula gitmek için erken kalkmam gerekiyordu. Onun için de erken yatmam... Uykuya dalabilmek için oldum olası sessizlik isterim. Yatma zamanım gelince herkese, "Tuvalete girin, pijamalarınızı giyin, sessiz olun, bulunduğunuz odaların kapılarını kapatın, televizyon sesi gelmesin" derim.

O, doğru odaya gidiyor, pijamalarını giyiyor, bir yandan da söyleniyordu: "Bu kadın bir de star filan olsaydı, yanmıştık!" Aslında benim bu halimle eğleniyor, ben de O'na fırsat veriyordum.

Disney'in bir karakteri olan "Gufi" oyuncağı almış, karnına basınca horlama sesi çıkarıyordu... Benim yatacağım zamanı kolluyor, bekliyor, ben tam banyodan çıkınca oyuncağı kuruyor, kaçırıyordu. En az iki dakika horluyordu oyuncak Gufi... Ne olursa olsun asla unutmuyordu oyuncağı kurmayı... Arkadaşı ile sohbet ediyor olsa da beni takip ediyor, intikamını alıyordu. Sen misin ses istemeyen...

Bu konuyu hiç konuşmadık. Ben de oyuncağı saklamayı hiç düşünmüyor, yatak örtüsünün üstüne süs yastığı gibi koyuyor, oyuna dahil oluyordum böylece... O, bu oyunla çok eğleniyordu besbelli. Benim öfkelandiğimi düşünüyor olmalıydı. Halbuki ben gülüyordum, hem de katıla katıla gülüyordum. O'nun bunu satın alıp, her gece üşenmeden hazırlaması, muzırlığı hoşuma gidiyordu...

Akrabaları gibi yakın...

Dayım hayatımdaki en önemli kişilerden biriydi. Ali İhsan Ulubahşi... Afyon Milletvekili... 1980 ihtilalinden sonra birçok ısrara rağmen aktif politik hayatına son vermiş, Süleyman Demirel ve Aydın Menderes'le hemen her gün birlikte olmaktan vazgeçmemişti. Muhafazakâr bir adamdı. Çok okur, az konuşurdu. Ailede herkes dayımdan çekinirdi. Beni istemeye geldiklerinde, "Bizim aileye uygun değil, tiyatro, sinema oyuncusu olmaz!" diye memnuniyetsizliğini ifade ettiyse de, O'nu tanıdıkça çok sevmişti. Ankara'dan sık sık arar, O'nunla sohbet eder, kültürüne, fikirlerine hayran olduğunu dile getirirdi. O da dayımı çok sever, saygıda asla kusur etmezdi. İkisi Ankara veya İstanbul'da bir araya geldiklerinde saatlerce konuşurlardı. Dayımın görüşlerinden, tecrübelerini aktarmasından çok şey kazandığını söylerdi. Zaman zaman düşünceleri uymasa da özde anlaşırlardı.

Salonda hep aynı koltukta dimdik oturuyordum. O güne kadar dayımın yanında hiç sigara içmemiştim. "Dayıcım, artık yanında bunu içeceğim, umarım beni anlarsın" dedim. "İç kızım, bugüne kadar gösterdiğin saygı için de ayrıca teşekkür ederim" diye cevap verdi.

Dayım, teyzelerim, kuzenlerim, arkadaşlarımız... Onların hepsini böyle yan yana, bir arada görmek ne tuhaf, hiç olmamıştı daha önce... Evde oturacak yer yoktu... Odalar, koridor doluydu... Evimizin yanındaki okuldan sıralar getirilmiş, boşaltılan otoparkımıza dizilmişti... Ön bahçe, otopark insan kaynıyordu. Gece mumlar yakılıyor, yüzlerce kişi bahçede sabahlıyordu. Bir ay boyunca bahçede bekleyenlere kamyonlarla yemek geldi. Tike, Kaşibeyaz, Sahan Kebap aralarında anlaşmışlar, her gün biri, O'nun hayranlarına yemek ikram ediyordu. Çaylar demleniyor, karpuzlar kesiliyor, soğuk sular dağıtılıyordu...

Neyi bekliyorlardı?.. Geri gelebilir miydi?.. Bu kadar insanı üzmezdi O, elinde olsa... Gelirdi, bu sevgi şöleni kaçırılır mıydı?..

Barış Manço'nun cenazesini televizyonda birlikte seyretmiştik. Gözlerinden dökülen yaşları bana göstermemeye çalışıyordu. Ağladığını göstermeyi sevmezdi... Çok üzülmüştü... Hiç konuşmadan her kanalda izledi, gözleri yaşlı... Belki kendi cenazesini de hayal etti o gün... Ya da bana öyle geldi...

"Uçaktan korkuyormuş." "E, o zaman bizim gibiymiş, Amerika'ya filan gitmemiş." "Şoförü filan da yokmuş." "O da bi-

zim gibi Avrupa'ya falan da gitmemiştir öyleyse." "Villada da oturuyormuş."

Arada aşağı, otoparka iniyordum. Beni tanımıyorlardı. Okul sıralarında oturup dinliyordum aralarındaki konuşmaları... Ne kadar kendilerinden buluyorlardı... Akrabaları gibi yakın... Nasıl bir sevgiydi bu?..

Günlerce beklediler... Evin önü hep doluydu, kaldırımdan yollara taşıyordu insanlar... Hiçbir beklentileri yoktu, orada olmak istiyorlardı sadece... Bu bize güç veriyordu... İşte o zaman başladı benim "acıyla mutluluğu" bir arada yaşamayı öğrenmem...

Bir ay sonra otopark eski haline geldi. Ev yine kalabalıktı. Bizim evde günlerce kalacağını düşünmediğim insanlar vardı. Ne güzel bir paylaşım... Yalnız olmadığımızı hissettiriyorlardı bize...

Bir sabah Atılay Uluişik'a rica ettim. Atılay da uçakta O'nunla beraber yolculuk yapanlardan biriydi ve bizim evden çıkmayanlardandı. İkimiz otoparka indik. Arabaların arasında yere oturdum. Atılay'a kimseyi oraya yaklaştırmamasını söyledim. Ne anladı bilmiyorum ama bembeyazdı bana bakarken... (Korktuğunu düşünüyorum şimdi.) Kimsenin, özellikle çocukların pencereden beni göremeyeceklerinden emin olduktan sonra avazım çıktığı kadar ağlamaya başladım. Bitiremiyordum... Belki on-on beş dakika sonra hiçbir şey olmuş gibi kalkıp eve döndüm. İlk ve son ağlayışımı. Bir daha gözümünden yaş bile gelmedi...

"Küçük beyaz bir köpek bulur musun?"

Bizim her zaman köpeğimiz oldu. Tuzla'daki evimizin bahçesinde. Ezo, ortaokulu bitirince sadece yazları değil hep yanında olsun diye küçük beyaz bir köpek istedi. "Bunu unut, evde köpek kesinlikle istemiyorum!" dedim.

Şimdi beş köpek evde yaşıyor, biri ayakucumda, biri üstümde, biri sırtımda boş buldukları yerde benimle uyuyorlar. Büyük konuşmamak lazım.

Ali saçlarını yolmuş banyoda, küvetin içine atmış, gördüğümde ne yapacağımı şaşırdım! Acısını nasıl dile getireceğini bilmiyor, ağlıyor, bağılıyor, isyan ediyor... Babasını konuşurken, gülerken yanında, kaybetmek?.. En büyük yarayı Ali almıştı!.. Çok az insanın taşıyabileceği ağır bir acı...

Ezo gözlerini bir noktaya dikmiş, donmuş gibi evin içinde dolaşiyor... Hiçbir hayat belirtisi yok sanki... Konuşmuyor... Duymuyor...

İkisi de farklı zamanlarda salonun kapısından bana bakıyor, herhalde iyi olduğumu görünce içeri gidiyorlardı...

Ezo'nun durumunu hiç beğenmiyordum...

Birden aklıma köpek geldi.

Müjdat Gezen bizdeydi. "Ne olur, küçük beyaz bir köpek bulur musun?.. Gecenin bu saatinde değil tabii, yarın filan..." Bir saat sonra Müjdat küçük beyaz bir köpekle geldi. Ezo köpeği görünce gülümsemeye başladı. Kucağından indirmiyor, tatlı tatlı konuşuyordu köpekle. Yaşasın! Ezo hayata dönmüştü...

Yalnız rica ettim: "Ne olur benim odama girmesin!" Ezo sözünü tuttu, benim odama hiç sokmadı köpeği...

Adını Patron koyduk. Evin neşesi olmuştu Patron...

İki üç gün sürdü neşemiz. Gençlik aşısı yapılmadığı için hastalanmıştı Patron... Hemen hastaneye yattı. Ezo gece gündüz eve kim gelse hastaneye gitmek için rica ediyor, saatlerce Patron'un başında bekliyordu. Bu bile bir hareket oluyordu Ezo için... Nasıl bir duyguysa, minicik bir köpeğin hastalığı bana ümit olmuştu...

Bir sabah erken telefon çaldı. Hastaneden arıyorlardı, Patron artık yoktu!..

Evde arkadaşım Bahar Algon ve Füsun Önal vardı. Hemen gazeteleri açtık, seri ilanlardan bir köpek satıcısına ulaştık. "Çok acele ne kadar küçük beyaz köpek varsa getirin."

Dört yavru köpek geldi. Ezo uyanıp salona gelince, ortalıkta koşuşan yavruları gördü. "Patron yok, anladım." İçlerinden biri halının köşesine kaka yaptı. Daha henüz arka ayaklarını sürükleyerek yürüyordu. Belli ki bir aylık falandı. Ezo hemen kucağına aldı. Kulaklarını açtı. Aynı o zamanlar çok sevilen çizgi film karakteri Förbi'ye benzedi. Ben yanlışlıkla, "Hörbi'ye benziyor" deyince, herkes güldü, adı Hörbi oldu.

Füsun'la Ezo Hörbi'yi hemen veterinere götürdüler. "Çok küçük, aşı oluncaya kadar korumalıyız" demiş veteriner. İyi de nasıl?

Daha önce evde gençlik hastalığından ölen bir köpek olduğunu öğrenince, "Ne kadar temizleseniz, dezenfekte etseniz de mikrop yayılmış olabilir. Ölen köpeğin hiç girmediği bir yer yok mu?"

Vaaaa! Benim odam!..

"Odama asla sokmam" derken, bir ay boyunca hiç çıkmadan benim odamda kaldı Hörbi! Eve de girdi, odama da, yatağıma da...

Hörbi'yi aldığımız satıcı, birkaç gün sonra dört beş köpek daha getirdi. Herhalde, "Bu kadın ne bulsa alacak" diye düşünmüş olmalı... Köpekler evde koşuşuyor, bizi eğlendiriyordu. Bir dolu yavru köpek...

İki üç gün arayla çeşitli yavrular geliyor, ama sadece bir tanesi her defasında Ali'nin elini yüzünü yalıyor, onu güldürüyordu. Ali çok sevdi bebeği... Adamcağız arada bir getiriyor, Ali oynuyor, sonra götürüyordu. En sonunda *rottweiler* cinsi yavru köpek bizim oldu. Adını Çapkın koydu çocuklar... Allahtan Çapkın aşılydı.

Evin içi bayram yeri gibiydi. Gelen giden de bebeklerle eğleniyor, onların çeşitli oyunlarıyla neşeleniyordu. Ne kadar ihtiyacımız varmış gülmeye... Biraz canlanmıştık. Genelde durgun olsa da çocuklar, köpeklerin şirinliğiyle kederli hallerinden sıyrılıyorlardı. Eh buna da razıyım...

Arkadaşlarım, "Hani eve hayvan sokmam diyordun?" diye takılıyorlardı. Ne yapacağımı şaşırmıştım, Çapkın'la Hörbi çocukları neşelendiriyordu. Eşek, at deseler de eve alıp salonun ortasına bağlardım.

"Başka bir yer mi bulsak?"

Her gün gidiyordum O'na... Bazı günler iki defa... Mezara bakıyor, hiçbir anlam veremiyordum orada oluşuma... "Burada ne işim var?"

Mezarda bir anormallik seziyordum ama tam olarak ne olduğunu bulamıyordum. Bir gün orada öyle durmuş çözmeye çalışırken, Çolpan İlhan geldi O'nu ziyarete... Tanışıyorduk ama çok beraber olamamıştık o güne kadar.

"Bu mezar hiç içime sinmedi. Acaba başka bir yer mi bulsak?" dedi.

Çolpan İlhan isimlendirmişti huzursuzluğumu... Mezar küçüktü. Ölçtürdüm, eni 60 santimdi.

Müdür beye gittim. Aile mezarlığı istediğimi söyledim. Olamayacağı cevabı aldım.

Ertesi gün gittiğimde mezarın etrafı çiçekler, ağaçlarla süslenmişti. Kupkuru berbat bir haldeyken bir gecede adamakıllı değişmişti...

Belediye Başkanı'nı aradım. Evimize taziyeye geldiğinde, "Hanımefendi, bir emriniz, bir arzunuz olursa lütfen beni arayın" demişti.

Mezarın yerini değiştirmek istediğimi, standart mezarların eninin 80 santim olması gerekirken, bu mezarının 60 santim olduğunu, aile mezarlığı olmasını istediğimi anlattım. Bu konuda yapabileceği bir şey olmadığını söyledi.

Evimize gelip çok üzüldüklerini, büyük bir sanatçının kaybından duydukları teessürü neredeyse ağlamaklı ifade eden bakanları, valileri, parti başkanlarını aradım. Bu konunun onları aştığını, başka bir emrim (!) olursa seve seve yardımcı olacaklarını öğrendim.

Peki bize gelip, “Mutlaka beni arayın, arzularınız emirdir, bir sıkıntınız olursa yanınızdayım” gibi içimizi rahatlatan sözlerinden ne anlamalıydım? Onlardan ne isteyebileceğimi düşünerek bu samimi sözleri söylemişlerdi? Anlamakta zorluk çekiyordum...

Sonunda üç kişilik mezar yeri bulundu. Detaylara girmeyeceğim. Kafanızı fazla karıştırmaya hakkım yok!.. Benim için önemli olan yol üstü, sevenlerinin kolay ulaşabileceği, protokol yeri olmayan, standart ölçülerde bir aile mezarlığıydı. Bunu ne zorluklarla elde ettiğimi anlatarak daha fazla üzölmeye de gücüm yok...

Kırk günü dolmadan taşımak istiyordum. İnşaat başladı. Her gün sabahtan akşama kadar orada duruyordum. Üç kişilik, iki katlı aile mezarlığımız tamamlanmıştı.

Büyük güvenlik önlemleri alındı. Bana kızgın oldukları halde –sanırım medyaya yansımaması için– taşıma işleminde son derece duyarlı davrandılar. Savcı, imam, adli tabip, güvenlik ordusu... Dualarla usulüne uygun bir şekilde yeniden defnedildi... Ben evden telefonla takip ettim. Birkaç yakın dostumuz oradan bana bilgi verdiler. Her gittiğimde basından birkaç kişi kapıdan mezarlığa kadar benimle geldiği için haber olmaması amacıyla gitmedim, nakil olduğu gün...

Neyse içim rahatlamıştı; ileride kimse benden, “Sen bu mezarı neden razı oldun?” diye hesap soramayacaktı. Ve ben O’ndan sonsuza kadar ayrılmayacaktım. Ama bir uçak kazasında denize falan düşüp de oraya gömülemezsem çok sinirlenirim. Onca emekten sonra...

Akrabalarımız, arkadaşlarımız ve kalabalık bir basın ilgisıyla kırkuncı gün duasını yeni yerinde yaptık. Kimse üzülmeyen, sansasyon olmadan bu konu kapandı. Pardon! Meğer ŞİMDİLİK kapanmış. Nereden bilebilirdim ki?..

O, herkesindi...

Haldun Dormen, Göksel Kortay başsağlığı ziyaretine geldiler. Sohbet sırasında Ali’nin çok ağır etkilendiğinden, bir türlü toparlanamadığından bahsettim. Haldun Dormen, *Bir Kış Öyküsü* oyununun provalarına başladığını, eğer isterse Ali’nin provalarda

kendisine asistanlık yapabileceğini söyledi. “Hem oyalanır, hem de bu konuda kendini geliştirir” dedi.

Ertesi gün, söz verdiği saatte daire kapısı çaldı. Açtım, karşımda Haldun Dormen! Şaşırmıştım. Ali’yi de alıp gittiler...

Telefonla arayıp, “Ben geldim, aşağıdayım, Ali inebilir mi?” deseydi, “Aa, insan yukarı çıkıp kapıyı çalmaz mı, aşağıdan telefon ediyor” diye düşünmek aklımıza bile gelmezdi. Haldun Abi (artık böyle hitap etmemizi istiyor) bu şaşkınlığının farkında bile değildi tabii. Doğal haliydi çünkü. Çocukların dikkatini çektim bu zarif davranışa... Bir kere daha hayran oldum. Yakasını bırakmaya caktım, daha öğrenecek çok şey vardı Haldun Abi’den...

Ali gece gündüz demiyor, sabaha karşı mezarlığa gidiyor, bütün zamanını orada geçirmek istiyordu. Mezarlık tadilatı olduğu için kapısı yoktu ve Ali rahatlıkla içeri giriyor, babasının üstünde yatarken bulunuyordu görevliler tarafından... Bir sabah yine beni aradılar, Ali’yi çamur içinde mezarda bulmuşlar, ısınması için çay içiriyorlardı.

Bana bu durumun son derece tehlikeli olduğunu söylediler. “Kapılar açık, burası güvenli değil, başına her şey gelebilir” dediler. Ama Ali’yi durdurmak mümkün olamadı. Ev kalabalıkken masaların üzerinden bulduğu bir anahtarla otoparka iniyor, anahtara basınca hangi araba açılırsa, onu alıp doğru Zincirlikuyu’ya gidiyordu... Misafir, araba anahtarını bulamazsa Ali’nin gittiğini anlıyor, gidip alıyorduk. O kalabalıkta kontrol güç oluyor, kaşla göz arasında kayboluyordu ortadan... Uzun süre buna devam etti...

O’nun tanınmış, çok sevilen bir oyuncu olması acımızın küllenmesine izin vermiyordu. Dedim ya, acı ve mutluluk bir arada... Unutulmayıp sevilmesi mutluluk veriyor, her an aklımıza –ki zaten unutmamız söz konusu olamazdı– getirilmesi de büyük acımızın hep taze kalmasına yol açıyor, bize nefes aldırmiyordu.

Çocuklar bir yere gitse, “Yakışıyor mu size? Daha babanızı yeni kaybettiniz, dışarıda ne işiniz var?” diyerek eleştiriyor, çoğunluğu da sevgisini paylaşıyor, “Ah yavrum, biz sizi pek seviyoruz”, “Bir sabah kahvaltıda ederken televizyondan duyduk vallahi”, “Bak, babanın bir filminde var ya...”, “Sen nasıl duydun, çok mu üzül-dün?” sözleriyle, sorularıyla onlara yaklaşıyordu. “Vallahi bir babama ağladım, bir de O’na” diyordu bir diğeri.

Bazen arkadaşlarımız bizi yemeğe götürüyorlardı. “Biraz ha-

vanız değışsin, açılırsınız.” Üçümüz restorana girince bütün gözler üstümüze çevriliyor, herkes birbirini ya dürterek ya kaşla gözle bizi işaret ediyor, sürekli bakıyorlardı. Ne yapacağımızı şaşıırıyorduk.

Büyük lokma alsan olmaz, elinle yesen olmaz, çok yesen olmaz, az yesen doymuyorsun... Ben onlara hak veriyordum aslında... Bu, büyük bir sevginin, hayranlığın tezahürüydü. Bizi görünce O’nu hatırlıyor, gözler doluyor, sesler titriyordu... Hep birlikte yaşıyıorduk O’nun acısını...

Karşılaştığınız herkes üzüntüsünü bizimle paylaşıyor, yarımızdan ayrılırken sanki nöbeti diğerine devrediyordu. Sıradaki de içini döküyor gidiyordu. Biz kendimizinkinin yanında herkesin acısıyla katlııyorduk içinde bulunduğumuz durumun dayanılmazlığını... Çok zor da olsa bu ilgi bizi memnun ediyordu...

Eve kapanıp kafamızda binlerce soru ile kavrulup yok olmak da imkânsızdı tabii... İşte böyle hayata tutunmaya çalışıyıorduk, elimizden geldiğince...

Evin kapısına konan defterde de, gelen mektuplarda da hep bir aile sıcaklığı vardı. “Gül Ablâ, Gül Yenge” diye başlıyordu mektuplar... Hiç “Gül Hanım” diye hitap etmiyorlardı bana...

Ne kadar benimsemişler, ne kadar içlerine alnuşlar... Dertlerini bana anlatıyor, bazen de O’na yazıyorlardı... O’nunla paylaşıyorlardı acılarını... Tek tek okuyup, adresi olanlara cevap vermeye çalıştım. Buna ihtiyaçları vardı...

O, herkesindi... Hâlâ da aynı ilgi, sevgi devam ediyor... Ne acı, ne mutlu!

“Veteriner mi olsam, dansöz mü?”

“Veteriner mi olsam, dansöz mü?” Kızımız dört yaşındayken hangi mesleği seçeceğine karar veremiyordu... Babası nedenini sorunca, “Hayvanları çok seviyorum, dansöz elbiseleri de çok güzel... Pekiiii, dansöz elbiseleriyle veterinerlik yapsam?”

İkisi bu konuda birçok fikir üretiyor, dakikalarca konuşmaktan zevk alıyorlardı.

Ezo, hayalinin bir kısmını gerçekleştirdi. Üniversitede iki ana dal bitirip, farklı iki konuda diploma aldı...

Erken Çocukluk Dönemi ve Film...

Ezo, Sainte Pulchérie’de lise birinci sınıfa başladı. O seneye

kadar sadece ortaokuldu. Artık lisesini de açmış, lise kısmının ilk öğrencileri eğitime başlanıyordu...

Tiyatro koluna girdi Ezo... Ezber, prova derken adamakıllı oynanıyordu...

Pere Übü (Kral Übü) adlı oyunda, yaşlı, çirkin, şişman, kötü kalpli bir kralı canlandıracaktı. Heyecanlıydı...

Ben sürekli okulla iletişim halindeydim. Rehber öğretmenle defalarca konuştuğum halde aldığım cevap aynıydı: "Bana gelip bir şey anlatmıyor ki!" Hangi on beş yaşındaki genç kız, "Benim sorunum var" diye rehberliğe gider ki... Öğretmen yakınlık kurup, güvenini kazanmalı ve çocuğun sıkıntısını anlayabileceği mesajını vermeli... Değil mi?.. Olmadı. Okul idaresi dahil Ezo'nun yaşadıklarını görmezden geldi bütün öğretmenleri... Yalnız Madam Timpigny adında Fransız bir öğretmeni okulun ilk açıldığı gün, bahçe kapısında Ezo'yu beklemiş, eline bir mektup sıkıştırmış, yanaklarından öpmüştü... Ezo hâlâ minnettardır bu harika öğretmenine...

Milli Eğitim Bakanlığı'na göre sınıf geçmek için not ortalamasının 3 olması gerekiyordu. Ezo'nun not ortalaması 2.82 idi. Matematik ve coğrafya derslerinden üst üste aldığı 4.17, 4.52, 4.03 gibi kuyumcu terazisi hassasiyetindeki yazılı notları yüzünden sınıf geçmek için ortalamayı tutturamıyordu.

Ali okula gidip müdire hanımla görüştü.

"Bu çocuk büyük bir acı yaşadı, devamsızlık yapmadı, sıkıntılarını okula yansıtmadı, diğer dersleri iyi, disiplinsizliği yok. Biraz anlayış bekliyoruz, sınıf geçemezse depresyona girer diye korkuyoruz. Bugüne kadar teşekkür aldığı kameleri var" dedi.

"Herkesin babası, annesi, kardeşi ölüyor, hepsine anlayış gösterirsek okulun itibarını zedeleriz" yanıtını aldı. Nasıl bir yaklaşımdı bu?..

Yazılı kâğıtlarını mahkemeye verdik. Bu kadar ince değerlendirilmiş kâğıtlara verilen notları mahkeme kusurlu buldu. Bir yandan bütün yaz matematik ve coğrafya dersleri alıyordu... Evde çalışıyor, sınavda iyi not alabilmek için bütün enerjisini harcıyordu.

"Ben kendimden küçüklerle aynı sınıfta okumam" diye isyan ediyordu. Okulda bütün seneyi herkesin birbirine, hatta Ezo'yu merak edip de okula gelen ailelerine, kendisini işaret ederek göstermelerine göğüs germiş, onların acıyan bakışlarıyla başa çıkmaya gayret etmişti. Bir de aynı sınıfta ikinci kere, kendisinden bir yaş küçüklerle okumayı reddetmesi normaldi...

Ya gerçekten sınıfta kalırsa?

Hemen çocukları Fransa'da okuyan, seslendirme yönetmeni sevgili dostlarım Necip Sarıcioğlu ve eşi Sema'yı aradım. Derhal uçak biletlerimizi alıp Fransa'ya uçtuk. Nice'te bir kolej. Çok ağır bir sistemdi ve kayıt için geç kalmıştık.

Ali üniversiteye giriş sınavlarında başarısız olursa diye, sene kaybetmemesi için İngiltere'de okuması konusunda bir eğitim danışmanıyla anlaşmıştık. Fakat Ali İstanbul Üniversitesi'ni kazanınca bu program iptal edildi.

Danışman hanımı aradım. "Hemen gelin" dedi. Ağustos ayının ilk haftasıydı. Kaybedecek zamanımız yoktu. İki gün içinde Londra'ya gittik.

Danışman Londra merkezde bir iki lise ile görüştü bizi. Bir de North Hampton'daki Independent College'ı gezdirdi.

Ezo, North Hampton'ı tercih etti.

"Londra çok büyük, ben orada kaybolurum, burası küçük bir kasaba, daha mutlu olurum."

İçim rahatlamıştı biraz. Ayrılık aklıma gelmiyordu. Amacım Ezo'nun belirsizlikten kurtulmasıydı sadece. Bu fikre odaklanmıştım...

İstanbul'a döndük...

Bütünleme sınavından geçer not alamamıştı. Aynı özenle (!) okunmuş kâğıtlardan düşük notlar geldi. Bu notlara ihtiyacı da yoktu. Mahkeme kararıyla bir üst sınıfa gitmeye hak kazanmıştı.

Bütün yaz ağladı. Başarılı bir öğrenciyken, gelen gidene, "Bu sene sınıfta kaldım" demekten utanıyordu. Çok ağır yaşıyordu başarısızlığı, hazmedemiyordu...

"Bana on beş gün zaman tanıyın, burada mı devam edeceğim, İngiltere'ye mi gideceğim size söylerim."

O sırada Rahşan Ecevit'in ısrarıyla geçer not ortalaması 2.50'ye düşürüldü. Tamamen geçmişti artık. Yani, mahkeme notlarını geçersiz sayarsa diye çalıştı, okul mahkeme kararına itiraz ederse diye sınava girdi. Sınavda başarısız oldu ama yine de geçti.

Şimdi de başladığımız yere döndük. 2.82 not ortalamasıyla bütün bunlara gerek kalmadan, karne aldığı gün sınıfı geçmiş oldu zaten... Anlatabildim mi?

Bunda anlaşılacak bir şey yok! (Ferhan Şensoy, bir oyununda saçma sapan konuşuyor. Karşısındaki oyuncu, "Anlamadım efendim" diyor. Ferhan Şensoy da kendi komik tarzıyla, "Bunda anlaşılacak bir şey yok" diyor. Ezo'nun sınıf geçme hikâyesi bana bu komediyi hatırlattı.

"Bunda anlaşılacak bir şey yok!"

Bizim o zamanki durumumuzu bundan iyi anlatacak bir söz daha düşünemiyorum.

Ama bir fark var, Ferhan Şensoy bunu bir komedi oyununda sahnede söylüyor, ben ise kızının geleceği için endişelenen bir anne olarak söylüyorum...

Fransa, İngiltere, kendinden küçüklerle aynı sınıfa gitme korkusu, sırufta kalmanın utancı bitivermişti işte bir gün içinde... Evden hiç çıkmadan düşünüp durmuştu. Kim bilir on beş gün içinde ne yaşadı çocuğum? Ufacık yaşında kolay bir karar değildi. Okulun telefonu çaldı. Açtım. "Anne, ben gitmeye karar verdim." Kapatı telefonu. Elimde telefon öylece kalakaldım. Akşam eve girdince belki vazgeçmiştir umuduyla, en sevimli sandığım halimle, "Merhabaaa" dedim.

"Anne, bak, bütün kış çalıştım, bütün sıkıntılarımı bir yana bırakıp sınıfımı geçmeye gayret ettim. Başaramadım. Yaz boyu ailece perişan olduk. Şimdi durup dururken zaten geçmiş olduğum söyleniyor. Ben bu sistemin içinde yok olurum."

Halbuki ben, sınıfta kalırsa başka şansı olduğu mesajını vermek için yurtdışında okuyabileceğini söylemiştim.

Ayyyyy! Gerçekten gidecek!

"Çocukluk edip de büyüme sakın, büyüme ayrılıktır."

Bu cümle Konya'daki meşhur tiritçinin duvarında yazıyordu.

"Örnek almazsam ayıp ederim"

Ali'nin 2000 yılının Eylül ayında yüksek lisans yapmak için sınava girmesi programlanmıştı. Ama bu felaketin başımıza geleceğini bilmiyorduk ki... "Seneye ertele istersen" dedim. "Olmaz. Babam örnek olmak için geç yaşında üniversite bitirdi, yüksek lisans yaptı. Ben örnek almazsam ayıp ederim."

Hiç gücü yoktu! Çalışamadı... Sınav sabahı uyandı. Gecedan bir taksi ayarlamıştık. "Anne taksiyi iptal et, ayakta duracak halim yok, gidemeyeceğim..." Sınav saati yaklaşıyordu. Sonradan pişman olacağını bildiğim için biraz ısrar ettim. Kalktı... Giyindi... "Ben götüreyim seni..."

Giyinecek vaktim yoktu, geceliğimin üstüne manto giydim, çıktık. Altunizade'de bir okulda girecekti sınava...

Arabadan inince arkasından baktım, yürümüyor, ayaklarını sürüklüyordu adeta... Bir insanın arkasından bakınca acı duyduğu

nu görebilir misiniz?.. Ali'nin acısı, içindeki fırtına olduğu gibi görünüyordu...

O kadar değerliydi ki... Her anne baba çocukları üzülmesin, canları yanmasın diye elinden geleni yapmıyor mu! Mutlu olmalarını her şeyden çok isterken, gözlerindeki acıyı görmek kabul edilir bir şey değil!.. Canı kadar çok sevdiği çocuklarını üzmüştü, hem de çok üzmüştü... İstemedi... Ve ben onları ne yapsam asla eski günlerdeki gibi neşeli göremeyecektim...

Ali, sınavdan iyi not almış, yüksek lisans yapmaya başlamıştı. İki yılda bitirdi.

Ben Ali'nin ders çalıştığını hiç görmedim. Diplomaları olmasa ilkokuldan sonra okumadığına yemin edebilirim. Nasıl yaptıysa yüksek lisansını da tamamladı.

İngiltere vizemiz vardı. İlk gidişimizde, daha önce vizemiz olmadığı için konsolosluga kendimiz gitmemiz gerekmişti. Ezo ile müracaatımızı yapıp, randevu gününde gittik. Bizi pek tanıyan olmaz. Ancak o dönem gazetelerde birkaç resmimiz çıktığı için –bir de isimlerimizi görünce– memure hanım tanıdı. “Neden zahmet ettiniz, vize için takipçiniz yok mu?” “Kendimiz gelmemiz söylendi, İngiltere’ye ilk defa vize almak için gerekiymiş.” “Nasıl yani, siz şimdi ilk defa mı İngiltere’ye gidiyorsunuz?” “Evet.” “Yani daha önce Londra’ya filan?..” “Hayır, bu ilk.” “Aaa ben şey sandım...” Ben memure hanımın şaşkınlığının sebebini anlıyordum, ama yapabileceğim bir şey yoktu, ilk gidişimizdi gerçekten...

O, uçak seyahatini sevmediği için gidemiyor, bizim de içimize sinmiyordu O’nsuz gitmek.

Ali, arkadaşı Ufuk (bize eşlik etmek için gelmişti), Ezo, ben Londra’ya uçtuk. İki gün orada kalıp, North Hampton’a geçecektik.

Londra’dan Ezo’nun bütün ihtiyaçlarını aldık. Kulak pamuğuna kadar... Ne de olsa bir kasabada kalacaktı... Meğer alışveriş yaptığımız mağazaların aynıları North Hampton’da da varmış.

Kiraladığımız minibüsle North Hampton’a girdik. Her yerde olduğu gibi orada da şehrin girişinde, oto sanayii, küçük dükkânlar, kısacası bir döküntülük göze çarpıyordu... Kasabaya girer girmez Ali, “Neresini beğendiniz buranın, berbat bir yer, benim kardeşim burada falan kalmaz!” dedi. Hakikaten de berbattı. Biz demek ki ilk gelişimizde heyecanla farkına varmamışız. Ben de rahatsız oldum ama Ezo’ya belli etmemeye çalıştım. Ali sesini yükselterek, “Ya, fena bir yer burası, geri dönelim, burada okula mokula gidil-

mez” dedi. Aslında derdini biliyordum... Kardeşini bırakmak istemiyordu.

“Benim kızım burada nasıl yaşayacak?”

Yurt okula yakındı. Büyükçe bir parkın karşısında iki katlı tipik İngiliz evlerinden...

Eşyaları arabadan indirdik. Birinci katta bir oda gösterdiler. Penceresi sokağa, dolayısıyla parka bakıyordu. Parkeler ayaklarımızın altında gıcırıyor, kapılar açılıp kapandıkça garip sesler çıkıyordu. Burada nasıl yaşayacaktı benim kızım?

Yalnız kalmak istemediği için bir Çinli kızla paylaşacaktı odayı... Hemen bavulları açıp yerleştirmek istedim. Ali odanın ortasında öylece kalmış, yeni doğmuş bebek gibi anlamayan gözlerle etrafa bakınıyordu... Bakınıyordu... Bakınıyordu...

“Hadi siz gidin, ben eşyalarımı yerleştirip şehir merkezinde bulurum sizi” dedi Ezo.

Yardımlımı istemiyordu. Sonradan söylediğine göre oraya ve şartlara bir an önce alışmak istiyordu.

İstemeden çıktık. Ayaklarımız geri geri giderek...

Ezo pencereden bize el salladı. Biz de ona salladık...

Biz Ufuk’la yan yana yürüyoruz. Arkamızdan boğuk boğuk bir ses duyduk. Bir uluma, bir böğürme sesi gibi. Korktum... Arkama dönüp bakmak istedim. Ufuk, “Sakın dönme Gül Teyze!” dedi.

Ali ağlıyordu. Yaralı bir hayvan sesini andırıyordu bağırtısı... Ben ömrümde böyle ağlama ne gördüm, ne de duydum... İçim kattı... Ama ağlamak yok...

Canım benim, kardeşinden ayrılma fikri ne kadar canını acıtmıştı. Şehir merkezine kadar zaman zaman alçalan, zaman zaman gök gürültüsünü andıran o sesle yürüdük. Ali arkada, biz önde...

Bir kafeye oturduk. Hiçbirimiz konuşmuyorduk. Arada Ufuk mesajlarına bakıyor, “Amerika bombalanmış” diyordu. Ama olup biteni algılayacak halde değildik... Kalkıp birileriyle konuşup geliyor, “Felaketmiş, ikiz kuleler yıkılmış” diyordu. İlgilenmiş gibi yapıp ben, “Hay Allah, neden acaba?” gibi gayet anlamsız sözler sarf ediyordum Ufuk’un gönlü olsun diye... Ali ise hiç mi hiç duymuyordu bile...

Ezo’yu gördük, ileriden bize doğru geliyordu. Yanında bir Çinli, bir Jamaikalı, bir Hintli, bir Nijeryalı, bir de küçük Türk kıza vardı. Bize el salladı, onlarla uzaklaşırken. “Ezo, nereye?” dedim. “Artık onlara alışmam lazım” dedi karşılık olarak.

Ne akıl! Şimdiki gibi düşünebiliyor olsaydım kızımı orada bırakır mıydım? Hiç tanımadığı bir ülkede, çok az bildiği bir lisanın konuşulduğu bir ülkede, perili köşk gibi bir binada bırakır mıydım? Hayır! Ben o zaman Ezo'nun İngilizceyi az bildiğinin bile farkında değildim. Kendisi bana sonradan söyledi, seneler sonra hem de... "İlk gittiğimde hiçbir konuşulanı anlamıyordum" dedi. Üzülmemem için hiç konu etmemiş, "can havliyle" diye bir deyim var ya hani, işte biz bu deyiimi anlamlandırmışız...

Geçenlerde Ezo okuldaki odasından koşarak geldi yanıma, "Kim aradı katiyen bilemezsin!" dedi. "Dur, yavaş, düşeceksin, kim aradı?" dedim. "Mina Hanım." "Kim?" "Sainte Pulchérie'den."

Türkiye'de bulunan Fransız okullarına eğitim dalında ödül verilecekmiş. Ankara'da gerçekleşecek olan ödül törenine, eğitim dalında hizmet veren okulların, eski mezunlarıyla birlikte katılmaları bekleniyormuş. Ezo da Sainte Pulchérie'nin eğitim dalında başarılı olan eski mezunu olduğu için bu törene katılması uygun görülmüş! Ve bunu rica eden, Ali'yle gayet soğuk bir tavırla konuşan müdire hanım... (Ne düşündüğünüzü biliyorum, ben de öyle düşünüyorum... Ama yazmayacağım.)

"Gidecek misin Ankara'ya?" diyorum. "Tabii, yıllardır içimdeki fırtınayı ancak böyle dindirebilirim. Beni öğretmenlikten soğutarak yurtdışına gitmemi sağlayan, orada öğretmenlik mesleğinin ne muhteşem olduğunu gösteren öğretmenlerimi tanıma sebep olan okuluma teşekkür etmeliyim. Bu olağanüstü mesleği bana kazandıran İngiliz öğretmenlerimi tanımama yardımcı olanlara."

Ankara dönüşü, "Söyledin mi düşündüklerini?" diye sordum. "Hayır, onlar anlamışlardır" diye cevap verdi. Babasının kızı... "Sadece Madam Timpigny'yi gördüğüme çok sevindiğimi belli ettim..." Mutluydu...

Artık tek kuruş paramız yoktu

North Hampton'da Hilton Oteli'nde kalıyorduk. Ali'yle Ufuk *playstation* oynamak için odalarına gittiler. "Sıkılırsan gel" dediler bana da. "Sanmıyorum, biraz televizyon seyrederek uyurum" dedim.

Odama girdim. Kocaman iki yatak vardı. Birine kıvrıldım. Canım acıyordu. Duş almaya bile halim yoktu. Neye üzüldüğümü soran olsa cevap veremezdim. Ali'ye mi, Ezo'ya mı, O'na mı?.. Yoksa kendime mi?.. En iyisi ben bir üzüleyim de içinden herkes

kendi payını ayırsın... Tek tek ayırmaya, dozajları ayarlamaya gücüm yoktu...

Televizyonu açtım. Bir gökdelene bir uçak çarpıyor. Toz bulutu içinde her yer, binanın birinden bir adam beyaz bir mendil sallıyor... Bina çöküyor, insanlar kaçışıyor... Başka bir kanala geçtim. Orada da aynı sahneler, aynı film... Beş altı kanal gezdikten sonra televizyonun sesinin kısık olduğunu fark ettim.

İkiz Kuleler yıkılmıştı. Bütün gün Ufuk söyledi durdu ama bizim bunu anlayabilmemiz imkânsızdı. Hem çok perişandık, hem de bu durumu algılayabilmek zordu...

Kıyamet kopuyordu. Sabaha kadar bütün kanallarda korkunç sahneler seyrettim. Ezo gitmiş, Ali ağlamış... Bütün bunları bana başka ne unutturabilirdi ki... Ne bir film, ne bir yarışma, ne güzel bir müzik programı... Olay öyle inanılmazdı ki... Her şeyi unutup kalakaldım televizyonun başında... Ne acıktım, ne susadım... Donmuş gibiydim, kıpırdayamadım bile...

Bankayı arıyorum bir şey sormak için, açmıyorlar. Israrla çalırıyorum açıyorlar ama kaçamak cevaplar... Bir aksilik var... Kimseye ulaşamıyorum...

O'nun yıllardır çalıştığı banka... Müdür muavini hanım, "Siz merak etmeyin, bankaya da gelmenize lüzum yok, Kemal Bey hattayken nasıl hizmet verdimsem, aynı hizmeti size de vereceğimden kuşkunuz olmasın, ben her işleminizi takip ediyorum" diyor. Zaten bankaya falan giden kim. Sadece Zincirlikuyu'ya gidip eve dönüyorum.

Bizim işlemlerimizi takip eden hanımı arıyorum, yok...

En sonunda bankaya gittim. Ana baba günü. Bağırın, ağlayan, kavga eden... Paralar yok!.. Benim gibi bankaya gidemeyenler, felçli hastalar, kanserli çocuklar için eşten dosttan para toplayanlar, demans hastaları... En iyi durumda yine bendim. Onun için hiç sesim çıkmadı. Olanı biteni kavramaya çalışıyordum, ama anlamam imkânsızdı. Anladığım tek şey, artık tek kuruş paramız yoktu...

Sızlanmayı sevmem. Ne yapacağıma karar vermeliydim. Okulun paraları da aynı bankadaydı. Sonradan onlara da el konulduğunu öğrendim.

Vah vah diyerek zaman kaybedemezdik. Daha olmazsa gece de bir iş bulup çalışırdım. Ali de çalışıyordu. Geçinirdik nasıl olsa...

Ezo aradı!.. Bir arkadaşı gazeteden okumuş, "Biliyor musun,

bütün paranız yok olmuş” diye üşenmeden aramış. Ben söylemeyecektim Ezo’ya... Telefonda çığlık çığlığa ağlıyor, “Ne yapacağız? Daha olmazsa ben dönerim, çok mu kötü durumumuz?...” diye soruyor. Başka birikimlerimiz olduğunu söyleyerek yatıştır-maya çalıştım, ama galiba inanmadı bana... Sakinleşmesi kolay olmadı.

Ali bana üzüntüsünü belli etmemeye çalışıyordu, zaten pek gülmeyen yüzü iyice asılmıştı.

İkimizin ortak kaygısı Ezo’nun tahsiliydi. Çalışıyorduk ama İngiltere’de lise ve üniversite... Yani en az beş yıl... Başarabilecek miydik?

Avukat Yaşar Alıcı’nın bankaya çektiği ihtarname sonucu paramızın bir kısmını alabildik. Yaşar Bey’i tanımak bizi rahatlattı. Kendisine özgü bir üslubu olan, hiç konuşmasa bile güven veren bir avukattı. Hem samimi bir dost gibi, hem mesafeli...

Çete kurmak... Ben yapmıştım...

Devleti dolandırmak, sahte evrak düzenlemek, çete kurmak... Bunları ben yapmıştım. Zarfı açıp da evrakı okuyunca bayılacak gibi oldum. Ayaklarım yerden kesildi, başım döndü... Allahım, ben nasıl başarmıştım bütün bunları? Savcılık ifade vermeye çağırıyordu beni... Yaşar Bey, sadece bankadan paramızı almak için bize yardımcı olmuştu. Bu durum karşısında bizi yalnız bırakmadı ve davaya sahip çıktı.

Anladığıma göre benim sağlıklı düşünemediğim günlerde ne olduğuna bakmadan, bankaya güvenerek bir evrak imzalamıştım. Zaten o dönemde bankaya çok seyrek gidiyordum. Öyle canım yanıyordu ki para pul düşünecek halde değildim.

Biri bana, “Git şu bankaya, parana sahip çık” dese kavga ederdim. Bunu hatırlatacak bir arkadaşım da yoktu. Herkes travma yaşıyordu.

İki çocuğumu nasıl hayata döndürebileceğimi, kendimi bu duruma nasıl alıştıracağımı bilemezken... Eve giren çıkanı kontrol etmek, medya ile ilişkilerimi ayarlamak, O’ndan kalan para, ev, arabaya ortak olmak isteyen tanımadığımız akrabaları uzaklaştırmaya çalışmak, hiçbirinin hakkı bizde olmayan filmlerin gösterim hakkına sahip olmaya çalışan, bunun için çeşitli tehditler savuran, adını bilmediğimiz yakınlarımızdan (!) kurtulmaya çalışmak beni fazlasıyla endişelendiriyordu.

“Çocuğumu okutuyordu”, “Bizim derneğe her ay şu kadar yardım yapıyordu”, “Annemin hastane masraflarını ödüyordu” gibi bahanelerle evin kapısına gelen o güne kadar hiç görmediğim insanların da böyle durumlarda ortaya çıkan talihsiz insanlar olduğunu sonradan öğrendim.

Bütün bunlarla mücadele etmeye çalışırken bankaya gidip, “Kaç param var?” diye sormak aklıma bile gelmiyordu. Hiç beklemediği bir zamanda aniden eşini kaybeden kaç kişi ertesi gün bankaya gidip parasının hesabını sorabilir! Düşünse bile bankada çalışanlardan, çocuklarından, daha önemlisi kendinden utanmaz mı?

Ama hayat gafleti affetmiyor. O’nun yokluğuyla tanıştım gerçek hayatla... Ne kadar koruyup kollamış bizi... Kötü olan her şeyden uzak tutarak, kendi yüklenmiş hepsini... Nasıl dayanmış? Bu kadar dayanabilmiş işte!..

“Ben artistleri sahiden güzel sanırdım”

Sevgili Ahmet Sezerel aradı. Devlet Bakanı Yüksel Yalova’nın, Beyoğlu’ndaki bir sanat galerisine “Kemal Sunal” adı vermek için onay beklediğini söyledi. Bir alaka kuramadık, bir sinema veya tiyatro salonuna ismini vermek daha doğru olmaz mıydı?

Yine de çok sevdiği Beyoğlu’nda bir binanın üzerindeki tabelada adı olsun diye kabul ettik.

Filmlerinden en bilindik sahnelerinin fotoğraflarından rölyef hazırladık. Benim için çok zor olmasına rağmen, günlerce atölyelere gidip alçıdan çalışmalar yaptım. Amacım galerinin vitrininde sık bir görüntü olmasıydı.

Açılış gününden bir gece önce Ali’yle sabaha kadar afiş, fotoğraf, kostüm, aksesuar sergisi için çalıştık. Bakan Yüksel Yalova gece geç saatte galeriye gelip, hazırlıkları kontrol etti. Eksik bir şey kalmaması için özen gösteriyordu.

Çok güzel bir tören oldu. Sergi bir hafta süreyle halkın ziyaretine açıldı.

Ezo’nun okulu öğrencileri sergiye götürdü. Ben de oradaydım tabii.

Sergiyi gezerken arkadaşlarıyla aralarındaki konuşmalar, beni biraz kendime getirdi.

“Annen ne güzelmiş.” “Evet, şimdi pek kendine bakmıyor.” “Ne güzel giyiniyormuş annen.” “O zamanlar öyleydi, şimdi zayıfladı, kıyafetleri üzerine olmuyor.” “Bak bu resimde ne hoş.” “Eskisi kadar özen göstermiyor kendisine.”

Demek Ezo benim bakımsız halimden rahatsızmış. Bu seneki arkadaşları beni bu halimle tanımışlardı. Eski resimleri arkadaşlarına gösterirken mutlu olduğunu, o günlerdeki gibi bakımlı olmamı istediğini belli etmişti. Canım kızım, ne kadar etkileniyor-muş benim yorgun halimden...

Makyaj lafı geçince aklıma geldi. Bir düğüne davetliydik. Çocukları Tuzla'da bırakıp, hazırlanmak için Göztepe'deki eve geldik. Yardımcı kızımız Zübeyde de bizimleydi. O, Beyoğlu'na gidecek, akşamüstü buluşacaktık. Çok vaktim vardı hazırlanmak için...

Uzun zamandır istediğim gibi makyaj yapamıyordum. Çocuklar küçük olduğu için bir yere gideceğimiz zaman aceleyle çıkıyordum evden... Salona, yemek masasının üstüne bütün makyaj malzemelerimi getirdim. Yavaş yavaş, tadını çıkara çıkara makyajımı yapacaktım.

Zübeyde, "Abla, işim yok, sizi seyredebilir miyim?" diye sordu. "Tabii, otur istersen" dedim.

Kremlerimi sürdüm önce. Biraz bekledim, porselen görünümü veren pudramı büyük bir fırçayla cildime yedirdim. Göz makyajımı yaptım. Tıpkı bir ressam gibi çalışıyordum. Yavaş yavaş, itina-ayla. Zübeyde nefes almadan seyrediyordu benim yaptıklarımı...

Takma kirpiklerimi özenle taktım. Saçlarımı topladım. Küpele-rimi taktım. Aynaya baktım, görüntüden pek memnundum...

Giyindim, rujumu sürdüm...

Zübeyde, "Abla, bir şey söyleyeceğim ama kızarsınız" dedi. "Söyle söyle, kızmam" diye cevap verdim. Keyfim öyle yerindeydi ki hiçbir şey beni kızdıramazdı...

"Abla, valla artist gibi oldunuz."

"Aa, teşekkür ederim canım."

"Ben artistleri sahiden güzel sanırdım."

İçine su serpilmişti anlaşılan...

Zübeyde canıma okumuştı ama kayınvalidemden alışık olduğum için güldüm... Hâlâ da aklıma geldikçe anlatıp gülüyorum.

Zübeyde tatlı bir kızdı. Arada bombalar patlatıyor, O bu haline çok gülüyor, Zübeyde'yi çocuklarından ayırmıyordu. Bizim evden gelinlikle çıktığı zaman çok duygulanmıştı...

Bir gün arkadaşlarımızdan dönüyorduk. Vedalaştık, asansöre bindik. Asansörde, "Dört kişiliktir" yazıyordu. Biz beş kişiydik. Ali sekiz, Ezo bir buçuk yaşındaydı.

Zübeyde yazıyı okudu, bizi saydı, beş kişi... "Kemal Abi, bak

dört kişilik yazıyor, Ezo'yu kucağına alsan, düşmeyelim!" Korkmuştu...

“Biz de Türkân Şoray’la buluşacağız”

Bakımsız olduğum zamanlar, mutlaka başıma bir şey geliyordu. Arada berbat bir halde sokağa çıkmaktan vazgeçmiyordum.

Caddebostan’da otururken bir akşamüstü O’nunla buluşmaya karar verdik. Ali bebekti daha. Arabasına yatırdım, yürüye yürüye sahildeki çay bahçesine gittim. Oturdum, beklemeye başladım. Biraz erken gitmiştim. Ali arabası durunca huzursuz oldu. Ağlamaya başladı. Etrafı rahatsız etmekten çekindiğim için sahilde yürümeyi düşündüm. Ama ya O gelip bizi göremezse? Garsona yaklaştım. “Birazdan Kemal Sunal gelecek, buluşacaktık da, görürseniz çocukla benim hemen geleceğimi söyler misiniz?” Garson yüzünde alaycı bir gülümsemeyle, “Söyleyemem” dedi. “Neden?” “Biz de Türkân Şoray’la buluşacağız da, her an gelebilir, çıkarız...”

1977 yılında cep telefonu olsaydı bu duruma düşmeyecektim işte...

North Hampton-İstanbul arası gidip geliyorduk... Bir Ezo geliyor, bir ben gidiyordum... Bu zaruri seyahatlerde alaturkalığını iyice coşmuştu. Donmuş lahmacunlar, mantılar, gözlemeler, reçel, zeytin, beyazpeynir... Allahtan hiçbir zaman bagajlarımız açılmadı kontrol için...

Yurttaki ortak buzdolabına koyuyor, bazılarını yiyebiliyor, bazıları da üstüne başka öğrencilerin yemek suları aktığından çöpe gidiyordu. Ama ben yılmadan

Ezo’yu beslemeye çalışıyordum...

Bir akşam telefon ettim. “Anne, ben seni ararım. Şimdi bulaşık sırası bende, kaçırırsam en sona kalırım” dedi.

“Ah yavrum, bulaşık yıkıyor!” Halbuki ben daha küçük yaşta yıkayabiliyordum. Öğrenememiz için annem bazen izin verirdi bulaşık yıkamamıza...

Biraz sonra aradı: “Şimdi sen üzülüyorsundur bulaşık yıkadığım için. Sakın üzülme, ben kapasitemin farkına varıyorum. Siz bulaşık yıkarken, nasıl başardığınızı düşünüyordum. Meğer çok kolaymış.”

Tuzla’da bir çocuk hastanesi açılıyormuş. “Odanın birini döşemek ister misiniz, Kemal Sunal adına?” diye bir teklif geldi. Ben

de, “Bir oda istemem, bir bölüm hazırlayalım” dedim.

Bir ilköğretim sınıfı, bir anaokulu sınıfı, bir atölye-laboratuvar-dan oluşan bölüm yaptık. Çocukların ilaçları ve aşıları için bir de buzdolabı koyduk. Girişe, “Kemal Sunal Eğitim ve Oyun Bölümü” yazan güzel bir tabela yaptırdık.

“Kullarulmuş da olsa kabul ederiz” demişlerdi ama sıraları, yazı tahtasını, dolapları hep yeni aldık. Bizim okulun öğretmenleri ile akşamları hastaneye gidip perdeleri, halıları, oyuncakları yerleştirdik. İlköğretim kısmına aldığımız ders kitaplarını kapladık. Her çeşit boya ve yazı kalemleri koyduk sıralara. Çok içimize sindi.

Hastanede uzun süre yatmak zorunda olan çocuklar, günün belli saatlerinde öğretmenleriyle ders yapıp, oyun oynayacaklardı. Hem eğlenecekler, hem de okul ortamından uzaklaşmamış olacaklardı.

Açılışı Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanı Nejat Arseven yaptı. Hastanenin başhekimini, doktorları, hemşireleri, kalabalık bir topluluk hazır bulundu bu anlamlı günde... Biz de çocuklarla gurur içinde oradaydık...

Arada uğrayıp eksikleri temin etmeye söz vererek ayrıldık.

O’nun eğitime verdiği önemi bir kez daha vurgulamış olduk. Adı, bu anlamlı bölümde yıllarca yaşayacaktı. Biz de O’nun adına bir görevi yerine getirmenin gururunu ve mutluluğunu yaşıyorduk. Günlerce süren koşuşturma, heyecan, yerini rahat ve huzura bırakmıştı.

Savcılıkta ifade verdikten sonra içime, bugüne kadar dinmeyen bir sıkıntı yerleşti. Göğsüme oturan ağır bir taş, hiç kıpırdamadan orada duruyor, nefes almamı güçleştiriyordu. Bu taş 2001 yılından beri aynı yerinde beni boğmaya devam ediyor.

Kendi adıma üzülmeyi bıraktım. Ali, Ezo, en çok da O’nun adına üzüliyordum. Yıllarca bizi gözlerden uzak tutmuş, bir iki röportaj dışında medyada resimlerimizin yayınlanmasını istemişti.

O gider gitmez ben dolandırıcı, çeteci gibi yüz kızartıcı suçlarla anılan biri olarak ortaya çıktım. Uzun zaman gazetelerde çıkan haberlerde, O’nun karısı olarak boy gösterdim. Kendimi nasıl temize çıkarabilirdim? Bir kişi bile buna inansa ne kadar ağırdı benim için...

Meğer paranoya derecesine vardırmadan herkese şüpheyile yaklaşmak, hiç kimseye güvenmemek lazımmış. Öyle de yaşanır mı? Kimden ne gelecek korkusuyla...

Sonuç olarak bir buçuk yıl ertelenmiş hapis cezam bile var!..

On dört yıl ya hapse girersem diye yaşadım. Hayatıma nasıl son versem diye planlar yaptım. Giderken bırakacağım mektuplar yazdım.

Yok, yok! İşlemediğim bir suç yüzünden neden hayatıma son vereceğim?.. Çocuklarımı yapayalnız bırakmaya hakkım var mıydı? Bu üzüntüyü kaldıramazlardı. Bu düşünceler bana yakışmıyordu...

En iyisi yatar çıkardım. Oradaki insanlar nasıl katlanıyorsa ben de katlanabilirdim. O yokken yaşayabildiğime göre her şartta yaşayabilirdim... Ama çok büyük bir suç bu... Çocuklarım böyle ağır bir suçtan hapse giren bir anne isterler mi? Yoksa haksızlığa dayanamayıp hayatına son veren bir anneye daha mı çok saygı duyarlar? Onlara mı sorsam, hangisini tercih ederler diye? Saçmalyordum...

Her şeyden çok O'nun karısı olarak çıkacak haberler canımı yakıyordu. Benim düşüncesizliğim yüzünden... Suçlu olduğuma inansalar bile O'na kötü bir söz söylemeye hakları yoktu. O, yaşadığı sürece hiçbir kötü olayda adı geçmezken, benim yaptığımı bakan!.. Aah, akılsız kafam!

Ama O gitmeseydi bunlar başıma gelmeyecekti... Suçlu olan O!

Bu düşüncelerle sabahlara kadar uyuyamıyordum. Bazen bir sakinlik geliyor, bazen de çılgın gibi oluyordum... Çaresizlik, derdini anlatamama... "Allahım, çocuklarımın hatırı için bana yardım et" diye dua ediyordum...

Bu korkunç yolculukta Avukat Yaşar Bey olmasaydı, aklıma sahip çıkamazdım...

Ezo benimle her mahkemeye geliyor, bembeyaz olmuş yüzü ve dudaklarıyla bana gülümsemeye çalışıyor, varlığıyla kuvvet veriyordu. Ali evden telefonla bize destek oluyor; yaşadığı fırtına, sesinden anlaşılıyordu... (Ali tanındığı için bizimle gelmesini istemi-yorduk.)

Sanık kısmında oturmak çok ağır geliyordu. Ezo'nun dinleyici bölümünde oturduğunu bile bile... Benim suçsuzluğuma inansa da, oradan benim çaresizliğimi izlemek kim bilir neler hissetti-riyordu kızıma...

Ezo'dan ve Ali'den utanıyorum. Böyle bir gaflete nasıl düşmüş-tüm?.. İkisinden de özür diliyorum... Çok üzüldüler...

Çok istediği kitabı basıldı

Bir belgesel düşünüyordu... Hem Türk Sineması'nın 80'li yılları

rına, hem de kendi hayatına ışık tutan bir belgesel... Daha zaman var diyordu... Yokmuş!..

“Bugüne kadar kimse benim sinema hayatımı incelememi, bari ben, ileriye bir belge bırakayım” diye yüksek lisans tezinin konusunu, “Televizyon ve Sinemada Kemal Sunal Güldürüsü” başlığıyla seçti.

Tezin, kitap olarak yayınlanmasını, geniş kitlelere ulaşmasını, kendisi hakkında araştırma yapmak isteyenlere ilk ağızdan bir kaynak olmasını istiyordu.

Bu iki çok değerli isteğini gerçekleştirmek için araştırmalara başladık.

Şimdi hayatta olmayan bir arkadaşımız, kitabın basılmasına talip oldu. Bu arkadaşımız eşini kaybettikten sonra O, kendisine her işinde destek olmaya gayret ediyor, yeni gelen her projede onun da olmasını şart koşuyordu. En kötü günlerimizde de sık sık evimize gelip yanımızda olmuştu. Başka yayınevi tanımadığımızı göre arkadaşımızın çalıştığı yayıneviyle çalışabilirdik.

Tezi verdik. Bir şartımız vardı, kasım ayına, TÜYAP Kitap Fuarı'na yetişmesini istiyorduk. Başka da bir beklentimiz yoktu.

Tezin basıldığının duyulması için tanıtım kokteyli yapmayı düşündük. Arkadaşımızı arıyoruz, ulaşamıyoruz. Yayınevinden başka birinin haberi yok. Telefon açılmıyor, fuar günü yaklaşıyordu. En sonunda konuşabildik.

Kitabın fuara yetişemeyeceğini öğrendim. Üzüldüğümü, güzel bir tanıtım günü hazırladığımızı söyledim. Yayınevinden bir isteğimiz olmadığını, organizasyonu kendimizin yapmak istediğimizi anlattım.

“Kitap yetişmedi işte, sen de her gün Kemal anılsın, Kemal konuşulsun istiyorsun. Benim de eşim öldü, ama her gün anma yapmıyorum.”

Bu benim şahsi bir isteğim, kaprisim değildi. Bir oyuncunun hayatına, kendine, mesleğine olan saygıydı! Emeline saygıydı! Bunları söyleyemedim bile...

Akşam işten eve döndüğümde, kapının önünde birçok Migros poşeti vardı. İçi doldurulmuş, üstten düğümlenmiş halde onlarca poşet... Bir tanesini açtım!

Kitaplar!.. Gelişigüzel konulmuş. Kimi buruşmuş, katlanmış, kapakları yırtılmış...

İlk şokumu atlattıktan sonra eve girdim. Poşetleri içeri taşıdım. Karşısına oturdum, seyrettim. Bu davranışın nedenini sormadım. Hem O'nun çok istediği kitap yayınlama işini becereme-

miş, hem de yıllardır hayatımızda olan dostumu (!) kaybetmiştim...

Düşündükçe yaralanıyorum... Neydi acaba sebebi?

Bu kitap basılmalı, TÜYAP Kitap Fuarı'nda sergilenmeliydi. Bir sene gecikmeyle oldu ancak...

Yılmaz Erdoğan'ı aradım, "Acil" dediğim için Bostancı Gösteri Merkezi'nde, oyun öncesi kuliste randevu verdi bana... Necati Akpınar'la beni bekliyorlardı.

Öyle sıcak, öyle yakın bir sohbetti ki... O'nu kaybettikten sonra başıma gelenleri anlattım. Kesmek istiyordum zamanlarını almak için ama anlattıklarımı ilgiyle dinliyorlar, arada gülmek için zor tutuyorlardı kendilerini... Trajikomikti yaşananlar... Güldükleri benim saflığımdı galiba...

Kitabı kendi çalıştıkları yayınevine önereceklerini söylediler. Rahatlamıştım... İlk defa dertleşmiş, iki harika insana içimi dökmüştüm. Ne kadar ihtiyacım varmış...

Gerçekten kitap basıldı. O'nun doğum günü olan 11 Kasım'da basına ve dostlarına tanıtıldı. Benim çok istediğim "tanıtım kokteyli"ni sevgili dostlarım (BKM) üstlendi... TÜYAP Kitap Fuarı'nda O'nun sevenleriyle buluşturuldu... Teşekkürler Yılmaz, teşekkürler Necati...

Belgesel için bir firma ile anlaştık. "Belgeselimi yapsam müziğini Melih Kibar'dan rica ederim." Bu konuşmayı Ali de, ben de çok iyi hatırlıyorduk. Ali belgesel için anlaşmayı yapınca Melih Kibar'a gitti. Projeden ve O'nun arzusundan bahsedince,

"Önkoşulsuz seve seve yaparım" cevabını aldı.

Ali çok mutlu döndü. Sonradan Melih'le bizim evde sohbet ederken, "Ali daha merdivenlerden inmeden ben besteyi yapmıştım" dedi. Bu belgesel Melih'i çok heyecanlandırmıştı. Teşekkürler Melih, sevgili dostumuz...

Belgesel çekimleri başladı. Yönetmenin belgeselde yer alması-nu düşündüğü arkadaşları koş koş geldi.

Görev bilmişlerdi, arkadaşlarına son görev... Sanki bir törene gider gibi...

Ben fotoğrafları, görüntüleri bulmaya çalışıyordum. Ali de stüdyoda montaj yapılırken yönetmenin yanında oluyordu. Henüz kendini toparlayamadığı halde orada bulunmak istiyordu. Eve dönüşünde ne kadar zor bir gün geçirdiğini anlıyordum Ali'nin halinden. Onu uzak tutmak da mümkün değildi. Belki de

kötü günleri tekrar yaşamak bu duruma alışmasına yardımcı olacaktı...

Çok güzel bir ekipti. Yönetmen, Nihat Özcan; seslendirenler, Cüneyt Özdemir ve Tarık Ünlüoğlu...

İyi ki belgeseli yapmakta acele etmişiz. Şimdi hayatta olmayan konuşmacıların değerli anılarını da belge olarak kazanmış olduk.

O dönem Türk Sineması'nın işleyişi, Kemal Sunal Sineması, sosyologların görüşleri... Melih Kibar'ın muhteşem müziği... Henüz –çok beklenildiği halde– seyirciyle buluşturamadık. Sebebi belli değil...

O'nu kaybettikten sonraki ikinci doğum gününde bir anma gecesi yapmayı düşündük. Bunun için AKM büyük salon tahsis edildi... Geceyi Haldun Dormen'in yönetmesini istiyorduk. Bunu düşünürken, bir üniversitenin ödül töreninde karşılaştık.

O'na "Yaşam Boyu Onur Ödülü" verilecekti. Ali çalışıyordu, benim de programım belli değildi. Ya Ali gidecekti ödülü almaya, ya da ben... Tarih yaklaşıncı bildirecektik hangimizin gideceğini. Ödül gecesini düzenleyenler ısrarla bunu bilmek istiyorlardı. İkimiz de gidebildik sonunda... Haldun Dormen de ödül almak için orada bulunuyordu. Yan yana oturduk. AKM'de yapılacak törenden bahsettim. Hemen ev telefonunu verdi.

Ödül alma sırası gelince heyecanla sahneye çıktık. Ali ile benim birlikte çıkmamızı istediler... Gururluyduk...

Ödülü aldık... Üzerinde "Kemal Sunal'ı Yaşatan Gül veya Ali Sunal" yazıyordu. Bir anlam veremedik. Sonradan açıkladılar: "Hanginizin geleceğini bilmiyorduk."

Bir kuruluş yine "Yaşam Boyu Onur Ödülü" vermek istiyordu O'na... Telefon ettiler. Tarih bildirdiler. Çocukların da bulunmasını istiyorlardı. Daha uzun zaman olduğunu, çocuklar için o tarihin uygun olup olmadığını bilmediğimi söyledim. Birkaç gün sonra tekrar aradılar. Henüz programımızın belli olmadığını bildirdim. Telefondaki ses, "Hayır yani, gelecekseniz vereceğiz ödülü, yoksa başka birine vermemiz gerekecek" dedi. Bu "Onur Ödülü" ne manaya geliyordu? Törene katılan ödülü alıyor, katılamayan "Yaşam Boyu Onur Ödülü"ne layık olamıyor anladığıma göre... Şu ödülün adını değiştirmeyi teklif ediyorum. Çünkü başka bir okulun organizasyonunda da benim yakın bir arkadaşım için bu yaklaşımla karşılaştım. "Biz ulaşamıyoruz. Siz bir arasanız, gelemecekse başka birine vereceğiz."

Ödülün adı “Törene Katılabilecek Olan İçin Onur Ödülü” olarak değiştirilse...

Eski bir dostumuz Kadıköy’de bir laboratuvar açıyormuş. Evi aradı. “Yengecim, seni mutlaka bekliyorum, Tuzla’da olduğunu biliyorum. Şoför gönderip aldıracağım seni, Kemal Abim de gelsin tabii.” “Memnuniyetle geliriz.” İki günde bir arıyor, “Kraliçem, bekliyorum ha, sensiz olmaz, Kemal Abime söyledin mi?” diyor. “Tabii, birlikte geleceğiz” diyorum. “Sakın unutma yenge, sensiz vallahi olmaz...” Bu telefonlar tarih yaklaştıkça sıklaşıyor, bana kendimi önemli (!) hissettiriyordu... E, bensiz bir açılışın yapılamayacak olması gururumu okşuyordu...

O yıllarda bir filmin çekimi, montajı bittikten sonra, Ankara’ya “sansür heyeti”ne gönderiliyordu. Oradan onay almadan film gösterime giremiyordu.

Şabaniye filmi çekilmiş, fakat montajı biraz uzun sürmüştü. Bir hafta sonra sinemalara girecekti. Sansüre gönderilmesi gecikmişti. Filmin yönetmeni Kartal Tibet’le birlikte Ankara’ya elden götürmeye karar verdiler. Böylece iş çabuklaşacak, gösterim tarihine yetişecekti. Hemen o gece yataklı trenle Ankara’ya hareket ettiler.

Bizim (!) açılış o gündü. Telefon çaldı. “Kraliçem, saat kaçta alırdırım sizi?” “Öğle saatleri uygun. Yalnız Kemal Ankara’ya gitmek zorunda kaldı, ben yalnız geliyorum” dedim. “Aman yengem, ben seni bu sıcakta Tuzla’dan buralara yorar mıyım, hiç zahmet etme, başka bir zaman bekleriz” cevabıyla karşılaştım.

“Muhteşem bir ıstırap...”

ABD eski başkanı Thomas Jefferson’a, “ABD başkanı olmayı tanımlamak gerekirse, ne söylersiniz?” diye sormuşlar.

“Muhteşem bir ıstırap” yarutını vermiş.

Vallahi O’nu sevmek de öyle!..

Haldun Dormen (artık Haldun Abi yazacağım, öyle hitap edilmesini istiyor) AKM’de gerçekleşecek gece için program yapmak üzere evine davet etti. Eve girdiğimde, Yönetmen Kemal Uzun, Göksel Kortay, Haldun Abi beni bekliyorlardı. Ne harika bir ev!.. Tam hayal ettiğim gibi... Sanat, kültür kokan bir ev...

Önce ne konuşacağımı değil, nasıl konuşacağımı düşündüm! Ama o kadar sıcak, o kadar samimiydiler ki yıllardır bir aradaymışız gibi tatlı bir sohbete başladık. Üçünün de elinde not defte-

ri ve kalem vardı. Ben gitmeden önce çalışmışlardı belli ki... Yaptıkları işi ne kadar ciddiye alıyorlardı! Çok dikkatli dinliyor, asla söze karışmıyor, uygun bulmadıkları fikirleri büyük bir zarafetle, nedenini açıklayarak değiştirmek istiyorlardı. Ne söylerseniz söyleyin, değerli bulduklarını size gülümseyerek hissettiriyorlardı. Kendi fikirlerini büyük bir alçakgönüllülükle söylüyorlardı... Ne kadar ihtiyacım varmış böyle bir ortamda bulunmaya... Ne düşüneceğimi, nasıl yaşayacağımı bilemezken... Fark ettirmeden nasıl da şekillendiriyorlardı olumsuz düşüncelerinizi... Çok şanslıydım, çoooooook!..

Gecede, Haldun Dormen ve Göksel Kortay birlikte açılış konuşması yapacaklar, sunuculuk için sahneyi Cem Davran ve Meltem Cumbul'a bırakacaklardı. Arada bazı anekdotları anlatmak için yine sahnede olacaklardı.

Sahneye çıkacak sanatçıların O'nunla çalışmış olmasını veya bir anısı olmasını istiyorduk. Emel Sayın, Müjde Ar, Arif Sağ, Melih Kibar...

Haldun Abi, davet edeceğimiz sanatçıları kendisi arıyor, o gece birlikte olmak istediğimizi söylüyor, bize katılmalarını rica ediyordu.

Melih, belgesel için yaptığı besteyi çalacaktı.

Belgeselin ilk bölümü de tamamlanmış, gece için kısa bir parça hazırlanmıştı.

Sezen Aksu!.. Hayatımızda olmazsa olmazlardan... O'na karşı derin bir sevgisi olduğunu biliyordum. O da Sezen'in sanatına olan hayranlığının yanında, kişiliğine ve dostluğuna da saygı duyuyordu. İkisi bir araya gelince çok gülüyorlar, bizi de eğlendiriyorlardı... Almanya'ya turne için gittiklerinde, O, Ali ile beni de götürmüştü. Onno Tunç'u o seyahatte tanımıştım. O ve Sezen pilotların yanında uçmuşlardı. Onno, Ali, ben yan yana oturduk. Ali sekiz yaşındaydı. Onno'nun uçakta ve daha sonra seyahat boyunca gösterdiği ilgiyi hâlâ unutmadı. Ailece Onno Tunç hayranlığımız o yolculukta başladı. Ali'nin sünnet düğününe de stüdyoda oldukları için gelemeyeceklerini söyledikleri halde, geç vakit içlerine sindiremeyip yorgun argın gelmişlerdi. Herkes gittikten sonra biz dördümüz sabaha kadar oturup sohbet etmiştik. Bizim çok mutlu olduğumuzu görmüş, bu özel gecemizi bitirmek istemediğimizi fark etmişlerdi.

Sezen'i AKM'deki anma törenine davet ettik. Belgeselin müziğini dinlemiş, buna söz yazmak istemişti. Hemen yazdı ve bir gün

telefonda bana söyledi... Olağanüstü bir şarkı oldu tabii ki... “Geceye katılırım ama şarkıyı söyleyemem, dayanamam Kemalime, yapamam, düşer bayılırım” dedi.

Melih şarkının sözlerine bayıldı, “Bu şarkıyı çok iyi söyleyecek birini bulmalıyız” dedi. Birkaç isim önerdi ama pek içine sinmedi. Yine de bir arkadaşında karar kıldı.

Törenden bir gece önce geç vakit telefon çaldı. Sezen! “Gülüm, yarın akşam şarkıyı ben söyleyeceğim. Ne olursam olayım söyleyeceğim!”

AKM büyük salon hıncahınç doluydu. Hemen hemen bütün arkadaşları oradaydı. Aylar önce davetli oldukları halde o dönemin Kültür Bakanı, Vali ve Belediye Başkanı telgraf göndermişlerdi. “Programlarının yoğunluğu nedeniyle” bu güzide sanatçının anma töreninde bulunamayacaklardı. Telgrafın davetlilere okunmasını uygun bulmadık. “Programımızın yoğunluğu nedeniyle...”

Göksel Kortay ve Haldun Dormen sahnede görününce kuvvetli bir alkış koptu. İkisi de son derece şıklardı. Sahneye ne kadar da yaklaşıyorlardı...

Meltem Cumbul ve Cem Davran da muhteşem görünüyorlardı. Orada olmaktan mutluluk duydukları gözlerindeki ışıktan anlaşılıyordu...

Emel Sayın güzel bir konuşma yapıp, “Mavi Boncuk” şarkısını seslendirdi.

Müjde Ar, oğlu Söz ile birlikte çıktı sahneye... O’nunla birlikte çalıştıkları setlerde yaşadıklarını anlattı, Söz de hayran olduğu Kemal Abisi için duygularını dile getirdi.

Arif Sağ, O’nun çok sevdiği “Pencereden Kar Geliyor” adlı türküyü söyledi. (Dedesini her akşam camın önünde oturup bu türküyü söylermiş, O da, ses çıkarmadan, dedesinin buğulu sesinden etkilenip kimseye göstermeden ağlarmış. Bunu ara sıra anlatıp pencerenin önüne geçer, türküyü mırıldanır, hüzünlenirdi. Ben odadan çıkıp O’nu anılarıyla baş başa bırakmayı tercih ederdim.)

Melih Kibar piyanoda, Sezen Aksu ile O’na yaptıkları şarkıyı, belgeselden görüntüler eşliğinde seslendirdiler. Bu şarkıyı ne başka birisi bu kadar duygulu çalabilir, ne de başka bir ses bu sözlere bu kadar anlam verebilirdi.

Bu bir daha yaşanamayacak kadar olağanüstü gece için katılan bütün dostlarımıza nasıl teşekkür etsem?..

Geceden bir kazancım daha oldu... Bugünlere kadar süregelen Göksel Kortay, Haldun Dormen dostluğu...

“Aradığınıza değmiş!”

İlk çocuğumuza hamileydim nihayet!.. Evleneli iki sene olmuştu ama çocuğumuz olmuyordu. Ben hamile elbisesi giyip dolaşıyordum Şişli’de... Tanıdık birini görünce mantomun önünü kapatıyordum. Karşılaştığım kimse ya hamile olmadığını bildiği için ya da yeni öğrendim diyerek O’na tebrik telefonu edebilir korkusuyla kapatıyordum mantomu... Nasıl bir oyundu bu? Kime neydi benim hamile olup olmadığımın? Ama ben herkesin beni hamile sanmasını istiyordum. Özeniyordum o elbiseyi giymeye... Şimdi düşünüyorum da hangi yirmi bir yaşındaki kız bunu yapar?..

Sakin O’na acımayın, nasıl bir kadınla evlenmiş zavallı diye... Bana da tuhaf geliyor anlatınca... İstesem anlatmam... Ama kitabı yazarken dürüst olacağıma söz verdim kendime...

Sonunda mutlu haberi aldık! Sevinçten ölecektim... O, “Yaşasın!” diye bağırdı. Meğer ne kadar istiyormuş. Benden daha akıllı olduğu kesin. Çok istediği halde, hiçbir zaman içi boş bebek arabasıyla falan dolaşmadı sokaklarda sonuçta! Eminim!

O zamanlar çocuğun cinsiyeti önceden bilinemediği için, hem kız hem erkek ismi arıyorduk bebeğimize... İnternet de yok... Ankara, İzmir, İstanbul, Antalya telefon rehberlerini buldurduk. (Eskiden alfabetik düzende yazılmış rehberler vardı kalın kalın.) Türk isimleri sözlüğü aldık. Saatli maarif takvimi yapraklarından listeler yaptık...

Arkadaşlarımız isim bulmak için ciddi mesai sarf ediyorlardı. Sayfalarca isim listeleri oldu evimizde.

Boş zamanlarımızda isimleri eleyip, yeni listeler oluşturunurduk. Bunalmıştık artık...

Oğlumuz doğdu... Listeleri gözden geçirdik. O, “Kendi ismim dururken niye başkasının ismini koyacağım oğluma?.. Ali Kemal olsun!” dedi.

Belki de hep bunu düşünüyordu ama kız olursa diye dile getirmemişti hiç...

Nüfus müdürlüğüne gitti. Oradaki memure hanım sorduğunda, “Ali Kemal olacak adı” demiş. Memure hanım: “E, sizin de adınız Ali Kemal?” “Evet...” “Olmaz öyle şey, ileride resmi dairelerde, bankalarda filan karışır, sadece Ali yazıyorum.”

Sonradan bana, “Korktum, öyle sert söyledi ki, defteri kafama indirecek diye başka bir şey söyleyemedim” dedi.

Böylece oğlumuzun adını nüfus memuresi koydu. ALİ...

Değişik isim aradığımızı bilen herkes arıyor: “Ne koydunuz ço-

cugun adını?” “Ali.” “Eh, aradığınıza değmiş!”

Saatli maarif takvimi dedim de... Yıllarca kullandık. Yaprakları üst ve iki yan taraftan birbirine yapışık olduğu için günün bitmesini beklerdik. Sanki saate bakar gibi gün boyu takvime bakıyorduk... Bugün ayın kaçını diye... Sabah kaçıysa, akşam da aynıydı. Yine de günün bitmesi gerekiyordu merak etsek de arkada yazılanları okumak için... Akşam olunca biten günün yaprağını koparıp, önünü arkasını zevkle okurduk. Günün yemeği, bugün doğan çocuğa isim, tarihte bugün yaşananlar... Türk ve dünya büyüklerinin doğum ve ölüm günleri... Atasözleri... Birçok bilgi vardı küçücük yapraklarda...

Kayınpederim aralık ayı başında sızlanmaya başlıyordu: “Bak takvimi almadınız, bitecek, kalmayacak.”

Takvim alma görevi bizimdi. Nedense bizi uygun bulmuştu... Biz de takvim satışa çıkar çıkmaz alıp götürüyorduk. Hazine bağışlanmış gibi sevinliyorduk...

Ben artık kullanmıyorum. En son yaprak 3 Temmuz 2000’de kaldı...

Fırsat buldukça Hayko veya Alex’in çıktığı tavernalara gidiyorduk. İkisinin sahnedeki performanslarını beğeniyordu. Hem de onlar O’nun sevdiği şarkılara öncelik veriyor, birlikte söylüyor, oynuyorlardı. Genelde arkadaşlarımızla kalabalık bir masa oluyor, böylelikle O da çekinmeden rahat rahat eğleniyordu.

Türk sanat müziği ve Türk halk müziği tutkunuydu... Şarkıların çoğunu biliyor, eşlik etmeyi seviyordu. Alaturka gazinolara erken gidiyor, fasıl saatini kaçırmak istemiyordu. Yer ayırtmak için adını söylediğinde en önde yer ayırmıyorlardı. Gazinoda önde oturmayı pek tercih etmediği halde, çaresiz kabul ediyordu en güzel masayı...

İbrahim Tatlıses’in türkülerine ve sesine ayrı bir hayranlığı vardı. Bir yerde karşılaştıklarında yanına gidiyor, kimse duymadan bir türküyü söylemesini istiyordu. İbrahim Bey de O’nu kırmıyor, kulağına istediği türküyü söylüyordu. Gazino programlarını da hiç kaçırmıyordu.

“Usta” dediği Ulvi Uraz O’nun idolüydü. Ulvi Uraz Tiyatrosu’nda oynarken çıktıkları Anadolu turnelerinde yolculuk sırasında veya oyun sonrası gittikleri mekânlarda birlikte türküyü söylediklerini anlatırdı. Her gün o türkülerini mırıldanır, salonda yalnız olduğu zaman daha yüksek sesle söylerdi. Hüzünlü türkülerdi bunlar...

Evlerine gide de gele usandım yâr yâr, usandım yâr yâr, usandım
 El kızını ben kendime yâr sandım yâr yâr, yâr sandım yâr yâr, yâr sandım
 Yüreğime hançer de soktu gül sandım yâr yâr,
 Gül sandım yâr yâr, gül sandım
 Mezarımı derin de kazın dar olsun yâr yâr, dar olsun yâr yâr, dar olsun
 Ben ölürsem sevdiceğim var olsun yâr yâr, var olsun yâr yâr, var olsun

En çok da bu türküyü Ulvi Uraz gibi söylüyor, bazı yerlerinde sesini inceltiyor, o günleri anmaktan çok zevk alıyordu. Ustasını çok özlüyordu...

Türkünün kasetini aramış, bulamamıştı. Ben sadece O'ndan duymuştum.

Bir gün Beyoğlu'na Ezo'nun okulundaki veli toplantısına gittim. Dönüşte bu türküyü duydum. Yüksek sesle caddede... Dükkâna girdim. Türkü değişmişti.

"Biraz önce çaldığınız türküyü istiyorum."

"Biraz önce birçok türkü çaldık, hangisi?"

Sözlerini söyledim, anlatamadım. Kaseti götürdüğümde çok sevineceğini bildiğim için utanmayı bir kenara bırakıp türküyü söylemeye başladım. Biri görse, satıcıları karşıma almış türkü söylüyorum!..

Türkünün adını, söyleyen sanatçıyı bilmediğim için başka çarem yoktu.

Ama işe yaradı. Türküyü hatırladılar. Elllerinde kaset kalmamış, Yavuz Bingöl adında bir sanatçı okumuş. Gelince beni aramaları için ev telefonumu verdim.

Bir hafta sonra aradılar. Kaset gelmişti. Hemen gittim aldım. Evden pek çıkmadığım için döndüğümde, "Nereye gittin sen?" diye sordu. Kaseti verdim. Yavuz Bingöl'ün resmini gördü. "Kim bu?" "Yavuz Bingöl." Henüz pek tanımıyordu ama türküyü dinleyince çok beğendi. "Ne güzel okumuş" dedi.

Sonradan arabasını satmak için eşyalarını boşaltırken, kaseti teybin içinde buldular. Demek hep dinliyormuş...

Yıllar sonra tanıştığımızda Yavuz'a bunu anlattım, çok duyulandı. Akatlar Kültür Merkezi'nin "Ustalara Saygı" programı, 2013 yılı Kasım ayında O'nunla başladı yeni sezona...

Yavuz'u aradım. "Ustalara Saygı" gecesinden bahsettim. Seve seve geleceğini söyledi. Akşamüstü erkenden gelmişti salona... Prova yaptı. İlk defa sahneye çıkıyormuş gibi heyecanlıydı. Bu türküyü okudu O'nun için... Teşekkürler Yavuz...

“Ona vefa borcumuz var”

Pop müziği de dinliyordu... Daha çok duygusal şarkıları seviyordu... Bazen evde takıldığı şarkıları söyleyip dans ediyor, bizi güldürüyordu. Bu dansları karikatürize ediyor, hiç ummadıkları bir anda babalarının kalkıp dans etmesi çocukların çok hoşuna gidiyordu. Sabah uyanınca salona Ciguli gibi giriyor, bir dönüp hemen oturuyordu kahvaltı sofrasına... Yalvarsak da tekrarı yoktu.

Ezo'nun elleri buz gibiydi temmuz sıcaklığında... Bir elimi omzuna koydum, bir elim ellerinde sımsıkı sarıldım kızımıza... Mikrofon neredeyse burnuma girecekti... “Efendim, oğlunuz eşinizi mezara indiriyor, neler hissediyorsunuz?” “Gidin Allah aşkınıza” dedim, mikrofonu ittim. Muhabirin sesi hâlâ kulağımda... Nasıl vahşice bir işkenceydi bu! O gün tırnaklarımı sökseydi acısı geçmişti ama bu soru hâlâ canımı yakıyor!..

Bediloy Oyuncak Firması'nın kurucusu her yıl nisan ayının ikinci hafta sonu, Bedil köylülerini toplayıp şenlik yapıyordu. Dünyanın birçok ülkesinden, Türkiye'nin çeşitli illerinden köylüler gelip fidan dikme bayramı yapıyorlardı. Bedil Köyü'nde doğmuş, büyümüş, yaşamış herkes o tarihte köylerine geliyor, evi olanlar evlerinde, olmayanlar da misafirlere açılan bütün evlerde kalıyorlardı. Senede bir hafta birbirlerine, topraklarına olan özlemlerini gideriyor, köylerini ağaçlandırıyorlardı. Bu çok emek isteyen organizasyonu Yaşar Kaynar ve eşi Reyhan Kaynar büyük bir özveriyle yapıyorlardı. Bediloy Oyuncakları da memleketine âşık olan Yaşar Bey tarafından imal ediliyordu.

Çankırı'nın Samsun yolu üzerindeki küçük köyüne davet edildik. Yaşar Kaynar fidanlıklarına “Kemal Sunal Ormanı” adı vermek istiyordu. “Hemşerilerim ve ben, Kemal Bey sayesinde yıllarca hem güldük, hem düşündük, hem öğrendik... O'na vefa borcumuz var. İzin verin de böyle ödemeye çalışalım.”

Memnuniyetle kabul ettik.

Evlerin hepsi misafirler için açılmış, sofralar kurulmuştu. Kim nerede isterse orada kalıyor, kahvaltısını yapıyordu. Bizi de bir evde misafir ettiler. Şahane köy kahvaltısı, güler yüzlü, hoş sohbet ev sahipleri...

Dışarıdan gelenler ve köyde yaşayanlar getirdikleri fidanları dikmek üzere neşe içinde çoluk çocuk orman alanına doğru yürüdüler. Biz de onları takip ettik.

Vali beyin konuşmasıyla başlayan şenlik, fidan dikiminden sonra halk oyunları, ateşten atlamalarla geç saatlere kadar devam etti. Ertesi gün istemeden ayrıldık köyden. Bütün iyi niyetime rağmen bir kere daha gidemedim o sıcacık insanların yaşadığı köye... Teşekkürler Bedil köylülerine, Reyhan ve Yaşar Kaynar'a...

Bu olağanüstü etkinliği sadece Nebil Özgentürk duyurdu köşesinden... Kendi kısıtlı imkânlarıyla köylerini ağaçlandırmaları, dünyanın neresinde olurlarsa olsunlar senede bir hafta doğdukları topraklara gelip aileleriyle beraber olmaları, yeni nesillere memleket sevgisi aşlamaları bizi etkilemişti.

Köy halkının çok sevdikleri sanatçının adını bir ormanda yaşıtmak istemeleri, bunun için sanatçının eşi ve oğlunu davet edip şenlik havasında birlikte fidan dikmeleri... Bütün bunlar haber değeri taşımıyordu anlaşılan!

Zaten Ali'nin çapkınlık (!) haberlerinden başka haber çıkmıyordu hakkımızda... Her genç gibi Ali'nin de karşı cinsten arkadaşları olması kadar normal ne olabilirdi? Buradaki tek sıkıntı, bazen de arkadaşlarının eşi veya nişanlısıyla haber olması... Birlikte çekilen fotoğraflarda Ali'nin yanında kim varsa kız arkadaşı sayılıyordu. Arkadaşları zor durumda kalıyor, ailelerine anlatamıyorlardı dertlerini... Ali de üzülüyor, bunlara sebep olmak hoşuna gitmiyordu... Yaptığı o kadar güzel şey varken, akşama kadar kadın kız peşinde koşuyormuş gibi bir imaj oluşturuluyordu. Bazen de haberlere bakıp, "Ben neymişim be!.." diye işi şakaya vuruyordu.

Bir gün, "Anne, ben ne yapmalıyım?" diye sordu. "Nasıl ne yapmalısın?" "Kız arkadaşım ile çıkıyorum, Ali Sunal bir kızla görüldü! Erkek erkeğe bir yere gitsem, artık uslandı! Bazen yalnız oluyorum, terk mi edildi! Ne yapsam olmuyor..."

Üzülmesinin sebebi, çıkan haberlerden çok, ailesine olan sorumluluğuydu.

On dokuz-yirmi yaşlarındayken gece gezmeleri hakkında çıkan haberleri babası da izliyordu. Ailesini ve okulunu ihmal etmediği sürece oğlunun sosyal hayatı olması hoşuna gidiyordu. "Tabii gelecek, arkadaşları olacak, biz Ali'nin yaşındayken çok güzel eğlendik" diyordu.

Ezo İngiltere'ye gidince Ali'yle baş başa kalmıştık. Beni yalnız bırakmamak için bir yere gitmek istemiyor, arkadaşlarını eve çağırıyordu.

Bir yere gitmesi gerekirse evden çıkarken, "Bak canın sıkılıyor-

sa gitmem" diyordu. "Yok, sıkılmam." Otoparktan arıyordu: "Daha yola çıkmadım, istersen dönerim." "Hayır, istesem söylerim." Köprü yoluna giriyordu: "Anne, karşıya geçmedim daha, gelebilirim!" "Oğlum, söz, sıkılırsam ararım. Aliciğim, huzurlu ol, eğlenmene bak, beni düşünme." Saat başı arayıp geceyi kendine zehir ediyordu. Canım oğlum, çok zor, çok ağır bir sene geçirmişti.

Bir gün karşıma aldım: "Ali, benim zaman zaman yalnız kalmaya da ihtiyacım var. Senin yaşlarında ben çok mutluydum. Sizin de eğlenmek, iyi vakit geçirmek hakkınız... Artık beni düşünmeyin, bir sıkıntım olursa ben size söylerim." Anladığını pek sanmıyorum, aynı telefonlar devam etti...

Arkadaşları bize gelince rahat etsinler diye ben arka odaya çekiliyordum. Bu da yine Ali'yi çok rahatsız ediyordu.

Sanırım Ezo gidince, kendini beni mutlu etmeye, Ezo'nun yokluğunu hissettirmemeye adadı. Ben buna çok üzülüyordum.

Hiç gücüm yoktu sokağa çıkmaya... Okul dışında gittiğim yerler bana sıkıcı geliyordu. Çocuklara, "Ben iyiyim, siz keyfinize bakın" desem de huzursuz oluyorlar, ya Ali gidiyor, ya Ezo, ikisi birlikte gitmiyorlardı. Hele Ali benim için bütün programını bozuyordu. Ben de dışarı çıkmaya başladım. Tiyatro, yemek... "Siz istediğiniz programı yapın, ben bu akşam yokum." Dünya varmış... Sihirli sözü buldum sonunda... Bazen onlar giderken sokağa çıkıyor, biraz dolaşıp eve dönüyordum... Oturduğum koltuğun kumaşının yırtıldığını görünce endişelenen çocuklarım, benim hayata dönüşümden mutlu olmuşlardı. Herkes rahattı artık...

Bir gece uykumun arasında üstüme birinin eğildiğini hissettim. Nefesini duyuyordum. Ne olduğunu anlayamadan gözümü açtım. Karanlıkta burnuma bir şey değmesiyle çığlık atmam bir oldu. Avazım çıktığı kadar bağırdım. Çok korkmuştum. "Anne, korkma, benim." Ali'nin sesi... Meğer aylardır, geceleri kalkıp Ezo'nun, benim nefesimizi dinliyormuş... Yaşıyor muyuz diye...

Karar verdim. Böyle olmayacaktı. Ali'nin beni bırakacağı yoktu, ben Ali'yi bırakmalıydım... Fenerbahçe'de çok güzel bir sitede kiralık ev bulduk. Marinaya bakan geniş balkonlu, kocaman salonu olan harika bir daire... Bir de giriş dubleksiyi vardı. Manzara aynı, oda sayısı daha fazla, öndeki blokta... "Hangisini beğendin?" "Anne, sen de bu siteye gelmezsen, ben gelmem. Seni orada bırakmam" dedi.

Ashında haklıydı. Apartmanın önünde sürekli bizi bekleyen birileri vardı. "Bir bakar mısınız?" diye başlayıp, ölüm tehditlerine

kadar devam eden konuşmalar hep aynı sebeptendi. Para... Sanki bizim paçalarımızdan para akıyordu... Her gün bir veya iki misafirimiz oluyordu en az... Eve girmekten korkuyorduk bazen...

“İki daireyi de beğendim. Ön bloktakini sen tut, giriş dubleksini ben...” Ali’nin benden ayrı bir evi olsun diye kabul ettim. İkimiz de taşındık. Komşu olduk.

Sabahları içtima

Bizim hayatınızı yıllarca renklendiren üç dostumuz var. Ayten, İffet, Neriman.

(Hâlâ da vazgeçemediğimiz dostlarımız. Onlarsız hayat düşünemiyorum.)

Ayten Kars, İffet Bingöl, Neriman Tokat’tan... Ayten ben Ali’ye hamileyken katıldı bize... İffet ve Neriman daha sonra... Bir de Kemal Varol var. Apartman görevlimiz. Yıllarca bize kardeşlik yapan sevgili Kemal Varol (onunla da hâlâ birlikteyiz).

Ali ilkokula başlamıştı... Ezo bebekti.

O, bu üçlüye bayılıyordu. Neriman sürekli bizde kalıyordu, üçüncü çocuğumuz... Diğerleri sabah biraz gecikseler O pencerenin önünde bekliyordu. Onlar da O’na düşküdü. Evde olduğu zaman üçünü birbirine düşürmek en büyük eğlencesiydi. Onlar bunu biliyor, O’na açmaz veriyorlardı. Çok keyifli bir oyundu aralarındaki... Eski ortaoyunlarına benziyordu.

Sabahları içtima vardı. Hepsini karşısına diziyor, bir gün öncenin muhasebesi yapılıyordu. Kim ne demiş, kim ne yapmış... Mesela, telefon çalsa üçü de ilk defa duymuş gibi açmıyor, açsalar da karşı tarafı dinlemedikleri için yanlış anlıyorlar, sonra birbirlerini suçluyorlardı. Anlatırken güldükleri için, O ne dediklerini anlamıyor, defalarca aynı hikâyeyi anlattırıyordu. Süre uzayınca hikâye unutulup değişiyor, daha da komik bir hal alıyordu. Heyecanlanıp üçü bir ağızdan konuşuyor, O da baştan anlatmalarını istiyordu. Bu sadece bir günlük eğlenceydi. Her gün başka bir şey bulunuyordu gülmek için... Yani evdeki işler bekliyordu, salonda bir tiyatro oyunu oynanıyor gibiydi. Evi bu hale getiren O’ydu...

İffet anlatıyordu:” Köydeyken durumumuz iyiydi. Hayvanlarımız, tarlalarımız vardı. Sabahları köründen, akşam hava kararınca ya kadar çalışıyorduk. Tarlaya git, toprakla uğraş, eve gel inekleri, koyunları sağ, yoğurt, yağ, peynir yap, hamur aç, ekmek, yufka pişir... Durmak dinlenmek yok... Durumu kötü olanlar sabah-

tan akşama kadar, kapılarının önünde oturuyor, çene çalıyorlardı. Onlar da yaşıyordu, biz de... Ama onlar hiç yorulmadan yaşıyordu... Allahım, keşke bizim de durumumuz kötü olsa da biz de oturup rahat etsek. Gençlik işte... İstanbul'a göçtük... Allah dualarımı kabul etmiş ki (!) burada durumumuz köydeki kadar iyi değildi. Aksiliğe bak, burada da durumu iyi olanlar oturuyor, kötü olanlar çalışıyor. Duam kabul oldu ama ben yine sabahtan akşama kadar koşturuyorum.”

Ayten: “De git çalış işte, n’apıcan!” Şive farkından dolayı zor anlaşıyorlardı. Ayten: “Rirfet, şinasta kanavozunu ver.” İffet: “Vıyyy.” O, bu konuşmalara çanak tutuyor, kıs kıs gülüyordu. “Niye Rirfet diyorsun?” “Kemal Abi, öteki türlü söyleyemiyom, çok zor bunun adı.”

Neriman ayrı bir fenomendi. “Nero, pilav var mı?” “Yok! Fırın makarna var, güzel güzel ye işte, ziyan mı olsun?” Gece olunca O, pijamalarını arıyor bulamıyor... “Nero, pijamam nerede?” “Attım.” “Niye?” “Lastiği gevşemişti.” “Değiştirilirdi, atılır mı yepyeni pijama?” Neriman sinirli sinirli, “Koskoca Kemal Sunal’kın, yenisini al” diye azarlıyordu... O, başını iki tarafa sallayarak gülümsüyordu.

Ben çalışmaya başladıktan sonra ikisi evde yalnız kalmışlardı. Sabahları Neriman geç uyanıyor; O, gazetelerini okuduktan sonra odasının kapısını yavaşça tıklatıyordu: “Koskoca Kemal Sunal uyandı prenses hazretleri!”

“Su isterken bile incitmekten korkardı, çoğu zaman kendi kalıp alırdı. Bir kere de sesini yükseltsin, bir kere de bir şeye kızsın... Hiç kırmadı bizi” diye anlatıyor hep şimdi Neriman, gözleri dolu dolu.

Neriman’a hiç kıyamazdı. Neriman da O’nu babası gibi görüyor, şımarıyor ama asla saygısızlık yapmıyordu. O’nun bu konuşmalara güldüğünü biliyor, eğlendirmek için arada patlatıyordu bu lafları...

O, gazete okurken veya televizyonda haber programları izlerken, tepesinde hiç ara vermeden konuşuyordu. “Nasıl dayanıyorsunuz? Hiç susmuyor” diyordum.

“Gül, bu kızı ben de dinlemezsem çıldırır bütün gün evin içinde!”

İlk geldiği günlerde, ben kan ter içinde oraya buraya koşturup iş yaparken Nero, “Sen şimdi ne yap biliyor musun? Bacak bacak üstüne at, emret onlar yapsın bu işleri, ne diye yorulup duruyorsun?” derdi.

Ayten’le yirmi üç sene, Neriman’la on üç sene (küçücüktü bize geldiğinde, onun için kıymetliydi), İffet’le on bir sene yaşadı.

Allah'ın lütfuydu bu üçlü bize... Hâlâ da beraberiz... Onlarsız bir hayat düşünemiyoruz...

İşte bu sevgili dostlarım Ali'yle benim Fenerbahçe'ye taşınmamızı kolaylaştırdılar... Aslında hepimiz için zordu, ama gerekliydi... Ali birinci sınıftaydı, Ezo altı aylıktı bu eve geldiğimiz zaman... O kadar anıyı bırakıp gitmek...

Ezo İngiltere'deydi biz taşınırken... Yeni eve geldiğinde ne hissettiğini bilmiyorum...

Önce Ali yerleşti, biz ilk gecesinde Ali'yle kaldık, birden kendini yalnız hissetmesin diye... Yalnızlığı sevmediğini biliyorum. Neyse ki ben de yakınına gelecektim. Bu benim düşüncemdi. Ali çabuk alıştı evine...

“Sen işe git, biz evi toplarız” dedi bizim kızlar. Toplanmaya ve yerleşmeye hiç karıştırmadılar beni... Taşındılar, yerleştiler...

On beş gün benimle kaldılar, yeni evime alışmam için...

Ben işten geliyor, ayakkabılarımı çıkarmıyor, çantam yanımda oturup televizyon seyrediyor, uyku gelince çantamı alıp odama gidiyordum. Otelde gibi...

Sonunda herkes evine gitti. Gündüz geliyorlardı ama çalıştığım için akşam eve geldiğimde gitmiş oluyorlardı.

Bu ev çok sessiz

İlk yalnız akşamımda soframı kurdum, oturdum. Aaaa! Koca masada tek mi oturacağım? Ailem nerede? Benim güzel bir ailem, neşeli sofram vardı... Ali'nin de odası yok bu evde... Benim odam, Ezo'nun odası, misafir yatak odası... E, Ali?

Neredeler?.. Ben ne kadar burada kalacağım?.. Bu ev çok sessiz... Burası bizim ev değil zaten... Tamam kalırım da sonra ne olacak?.. Bir daha bir arada olabilir miyiz? Bu sorulara cevap veremiyordum!.. O gecedен sonra tek başıma olduğum zaman asla sofrayı kurmadım... Tepsiyle sehpa da...

Haldun Abi aradı... “Şekerim, Rusya'ya gidiyoruz, gemide on gün... Gelmek ister misin?” “Çocuklara sorayım, gelirlerse...” Onları bırakamazdım. Ezo'nun yaz tatili çok uzun değildi, belki evde olmak isterdi. İkisi de, “Geliriz” dediler. Gerçekten gelmek istiyorlar mıydı, yoksa benim onlarsız gitmeyeceğimi bildikleri için mi düşünmeden kabul etmişlerdi?

Haldun Abi, Göksel Kortay, Kerem Yılmaz, Cenk Tunalı, Fa-

ti Aksoy, Sinem Kobal, Ali, Ezo, kuzenleri Pınar, ben... Çok güzel bir tatildi. Dönüşte herkes aynı şeyi söylüyordu. Hem eğlendik, hem de karanlık havamızdan uzaklaştık... Sanki yıllardır tanışmışymış gibi. Uyum içinde... Hepimizin ihtiyacı varmış böyle keyifli bir seyahate...

Döndükten sonra sık sık bir arada olmak için bahaneler yaratıyorduk. "Ezo liseyi bitirdi." Bunu kutlamalıyız...

"Ezo üniversiteye başlıyor." Yemeğe gidelim... "Ezo ilk seneyi başarıyla tamamladı." Bir yemeğe çıkalım...

Ezo, buluşma sembolü gibiydi... Bu yemekler, çocuklar için çok değerliydi... Bizim için de... Yeni bir aileleri olmuştu. İstanbul'a her gelişinde, bu ailenin ilgisi Ezo'yu çok mutlu ediyordu.

Doğum günlerimize önem verdiğimizizi yazmıştım. Çocukluklarından bu yana harika partilerle kutladık hep... Ezo, on sekizinci yaşını nasıl kutlayacağımızı merak ediyordu. Daha önceleri konuşuyorduk bunu... Çok önemsiyordu bu yaşını... Ali'nin on sekizinci doğum gününde babası ile, ilkokul, ortaokul, liseden, yeni başladığı üniversiteden, yazlıktan arkadaşlarını, çok sevdiği dostlarımızı, öğretmenlerini davet edip sürpriz parti yapmıştık.

Şimdi güzel bir parti yapabilir miydik?..

"Artık güzel bir doğum günü olamaz değil mi?"

"Neden olmasın, bak ne güzel bir parti yapacağız."

Henüz kendimizi toplayamamışken böyle bir partiye hazır mıydık? Bence üçümüz de hazır değildik!

Ama Ezo'nun da bir kere yaşayacağı, yıllardır beklediği bir gündü bu... O'nun yokluğunu her fırsatta hissettirmenin de doğru olmayacağını düşündüm. Bizi ciddi bir çöküşe götürecekti bu... Bir dakika bile aklımızdan çıkmıyordu ki zaten. İki seneye yakın bir zaman geçmesine rağmen sadece mecbur olduğumuz şeyleri yapıyor, yalnız kaldığımız zaman konuşmadan, öylece oturuyor, gülümseyemiyorduk bile...

Bu doğum günü kutlanacaktı...

Öyle güzel dostlarımız var ki!.. Bizi nasıl sarıp sarmalıyorlar... Ezo'nun on sekizinci doğum günü deyince hepsi seve seve geldi.

Devekuşu Kabare Tiyatrosu zamanından tanıdığım Kemal Koç, işletmesini yaptığı Levent'teki Le Select'i bizim için o gece kapattı. Haldun Dormen, Kerem Yılmaz, Göksel Kortay, Emel-Erol Evgin, Murat Evgin, Çolpan İlhan, Kerem Alışık, Gürdal-Gürsel Çeliköz, Ayşe-Özen Göksel, Sanem Göksel, Gülsün Kamu, Nazan Ulutekin, Hilal-Cem Davran, Yeliz-Hakan Gerçek bu

sıkıntılı durumu şahane bir geceye çevirdiler...

Murat Evgin-Erol Evgin, Kerem Yılmaz (oyundan yorgun geldiği halde) Ezo için şarkılar söylediler, dans ettik, eğlendik...

Ezo'nun mutlulukla gülen yüzü benim için dünyalara bedeldi. Bu gece için kimseye teşekkür edemedim... Duygularımı anlatacak kelime yoktu...

Aman Tanrım, olamaz!.. Dün gece yemekte beraberdik... Beni evime bırakmıştı!..

Sanki aniden kötü haber almayı yaşamamışım gibi inanmak istemiyordum...

Gülsün Kamu evinde bir davet verdi. Güler Yiğit, Halil Değer, Sema-Mehmet Sarper, Leyla-Hamit Belli, Güneş-Erol Günaydın, Kerem Yılmaz, Göksel Kortay, ben...

Akşamüstü Kerem Abi'yle Göksel Abla davet Kadıköy tarafında olduğu için erkenden karşıya geçmişlerdi... Bana geldiler... Oturduk, çok güzel sohbet ettik. Onlarla sohbet etmeye bayılıyordum. Hele Kerem Abi'nin yumuşacık sesiyle konuşması... Birlikte Gülsün'ün evine gittik. Çok özenilmiş bir davetti. Zaten davetli olanlar da beraber olmaktan çok mutlu olduğum dostlarımdı. Göksel Abla ile Kerem Abi'nin sabah erken işleri olduğu için kalkıyorlardı. Ben biraz daha oturmak istedim. Kerem Abi, "Seni ben getirdim, ben götürüp evine bırakmazsam rahat edemem, hadi bakalım eve..." dedi. Çocukla konuşur gibi konuşmuştu, herkes güldü, çıktık...

Bizim evin önüne gelince, Kerem Abi bana veda etmek için arabadan indi... Öpüştük... Göksel Abla'yı trafik yoğun olduğu ve ters tarafta oturduğu için öpemedim. Kerem Abi'yi bir kere daha öptüm, Göksel Abla'nın yerine...

Bomba, masum insanların hayatını bitirmiş, geride kalanlarda da tedavisi olmayan yaralar açmıştı. Kerem Abi de korkunç terörün kurbanlarından biri oldu...

"Sarı ışıktaki bekleme" duyarlılığını göstermeseydi şimdi hayata olacaktı!..

Eskilerin deyimi ile salon beyefendisi, zarif adam... Efendilikten zarar görür mü insan?.. Kerem Abi gördü!

Şehir Tiyatroları'nda, oyunculara prova saatlerini bildirmekle görevli hanım, o gün de mesaj göndermiş bütün oyunculara... Her zaman sadece Kerem Yılmaz cevap vermiş bu mesajlara. "Mesajınızı aldım, saatinde orada olacağım, teşekkürler."

Aradan uzun zaman geçip de Kerem Abi'den ses çıkmayınca, görevli hanım şüphelenmiş, "Mutlaka bir şey oldu" diye düşü-

nüp hemen aranuş. Telefonu açan sesi tanınıyormuş. “Kimsiniz?” Ve... Bir şey olduğunu dehşete kapılarak öğrenmiş!

Bunu dinlediğim zaman, düşündüm, bir daha üzıldüm Kerem Abi’nin bizden koparılışına... Gençlerin ne çok öğrenecekleri varmış Kerem Yılmaz’den... Çok yazık...

Bir de Nisa Serezli’yi kaybettiğimizde buna benzer duygulara kapılmıştım... “Çocuklarımın Nisa Hanım’dan öğrenecekleri çok şey vardı” diye ağladığımı hatırlıyorum... İletişim, zarafet, işine saygı konusunda...

“Kimsenin istemediği kızı bana kakaladınız!”

Babam bana, “Her şey olursun sen, ne yaparsan yap, pratik zekân sayesinde başarılı da olursun. Ama asla zarif bir hanımefendi olamayacaksın” demişti. Olamadım gerçekten! Ya oturuşum bozuk oluyor, ya ojemin birazı çıkmış oluyor, ya en son söylemem gerekeni en başta söylüyorum, ya çorabımın rengi kıyafetime uymuyor... Şöyle tatlı tatlı gülümseyen, kadife gibi bir sesle konuşan, küçük adımlarla yürüyen bir hanımefendi olmadım.

Annemin Ankara’daki evinde sohbet ediyorduk. Konu nereden geldiyse, babamın benim için söylediklerini anlattım. Ablam on sekiz yaşına geldiğinde, neredeyse haftada iki gün görücü geliyordu. Eş dost birbirlerine, “Bir kız tanıyoruz, kibar, zarif, güzel” filan diye ablanı anlatıyormuş ki, gelen gelene...

“Ablam hiçbirini istemiyordu. Kahveleri ben yapıyor, tepsiyi ablama veriyordum. Sonra odasına gidiyor, bir daha çıkmıyordu... Beni istemeye kimse gelmedi.”

Böyle konuşup gülüyoruz. O, dikkatle dinledi, dinledi, ayağa kalktı, annemin karşısına geldi. “Teessüf ederim Sıdika, kimsenin istemediği kızı bana kakaladınız! Babası bile beğenmiyormuş!” Öyle bir havayla söyledi ki ben gülerken koltuktan düştüm... Kendi de güldü söylediğine...

Bu lafın üstüne ben de bir oyun oynamaya başladım. Her sabah bir yere gidecekmişim gibi giyiniyordum. Tatlı, yumuşak bir sesle konuşuyor, otururken bacak bacak üstüne atıyordum. Bacaklarımın paralel olmasına da dikkat ediyordum. Gözlerimi sevimli sevimli kırıştırıyor, çay kahve içerken serçeparmağını diğerlerinden ayırıp dik tutmayı unutmuyordum.

Üç beş gün sonra, “Sen yine eski haline dön istersen” demeseydi, ben çatlayacaktım. Olmadı nu olmuyor işte!..

Göksel Abla perişandı... Ev tıklım tıklım dolu, herkes olanı kavramaya çalışıyor, lanetler yağdırıyordu teröre... Ben her gün gidiyor, orada öyle duruyordum. Göksel Abla hep aynı koltukta oturuyor, bu durumda bile son derece vakur, nazik, misafirlerine saygılı halini koruyabiliyordu... Bir gün arkadaşı Oya Başak gelmiş. Kapıyı aynı apartmanda oturan Göksel Abla'nın hem komşusu, hem can yoldaşı olan Suna Keskin açmış. Göksel Abla koltuğunda yok!..

Oya Başak: "Nerede seninki?"

Suna Keskin: "Dışarı çıktı."

"Aaa, nereye gider canım bu saatte?"

"Bir lokale gidiyor her akşam."

"Nasıl yani, neden, kimle?"

"Birkaç erkek arkadaşıyla keyif yapıp oyalanıyor işte."

"Neden izin veriyorsun, bir gören olsa ne der?"

"Aaa, ben ne karışırım ayol, nereye isterse oraya gider."

Göksel Abla mutfaktan çıkınca Oya Başak şaşkın şaşkın bakakalmıştı.

Suna, "Göksel biraz daha çıkmasaydı artık kavga edecektim, sinirlerim bozuldu, ne karışıyorsun benim kocama diyecektim" diye anlatmıştı. "Oya, 'Nerede seninki?' diye sorunca Erol'u soruyor sandım."

Bu yanlış anlaşma, evin kasvetli havasından biraz olsun sıyrıl-mamıza yaradı.

Kerem Abi'nin ve O'nun yokluğu, Göksel Abla ile beni birbirimize yakınlaştırdı. Her gece bir yere gidiyor, eve dönünce sabah-lara kadar telefonda konuşuyorduk. Allahtan çoğu zaman ikimiz de aynı yerlere davet ediliyorduk.

Kerem Abi'yi kaybettikten bir yıl kadar sonra bir tiyatro galası-na davetliydik. Ben erkenden Göksel Abla'nın evine gittim. Bak-tım makyaj yapıyor. "Gülcüm, sen de biraz kendine baksan artık. Hem çocukların için, hem de gittiğin yere saygı için" dedi.

Zaten bakımsız halimden Ezo'nun şikâyetçi olduğunu, Ali'nin de üzüldüğünü fark ediyordum. O günden sonra makyaj yapma-ya başladım.

İkimiz birbirimize iltifatlar ediyoruz: "Ne güzel olmuşsun." "Çok şıksın." "Bu renk sana çok yakışmış."

Gideceğimiz yere varınca bizi görüp, "Canım, iyi misiniz?", "Böyle dışarı çıkın biraz, oyalanırsınız", "Çok üzüliyoruz vallahi", "Sizi çok seviyoruz" gibi sözlerle sırtımızı sıvazlayanlar, yanak-larımızı okşayanlar, sarılıp sarılıp öpenler... Biz hemen çöküyor-

duk... Bir müddet baş başa yemeklere gitmeye başladık. Her seferinde acıyarak bakan gözlerden uzak kalmak için...

O, İffet'in, yaşadığı olayları anlatmasına bayılıyordu. İffet de O'nun isteğini memnuniyetle yerine getiriyordu. Hikâye bitince hem kendisi gülüyor, hem de O'nu neşelendirmek hoşuna gidiyordu.

İffet'in ablası midesinden ameliyat olmuştu. Hastaneye ziyarette gitti. Ertesi sabah geldiğinde başından geçenleri anlatırken gülmekten katılıyordu.

Hastanenin kapısındaki görevliye, "Ziynet Ünsal'ı göreceğim" demiş. Görevli İffet'in şivesinden ne anladıysa bölümünü, oda ve yatak numarasını söylemiş. Odaya girince ablasını görememiş. Yatak numarasını bildiğinden, gidip ablasının başucuna oturmuş. Fakat bu hasta ablasına hiç benzemiyormuş. Kendi kendine, "Vah vah vah, bir mide ameliyatı bir insanı bu kadar mı değiştirir" diye düşünüp üzülmüş. "Abla." "Ne ablası, sen de kimsin?" "Eyvah, aklı da gitmiş, abla, ben İffet, tanımadın mı?" "Çekil be kadın, ben senin ablan filan değilim." İffet çıkmış, üzgün perişan... Görevliye gidip yine sormuş. Aynı bölüm, aynı oda, aynı yatak... "Abla." "Kadın, git, ben kendi derdimle uğraşıyorum." "Ablacım." "Çık buradaaaaan!" Birkaç kere kovulduktan sonra kafasını çalıştırmış: "Senin kocan var mı?" "Var!"

"Anladım ki bu ablam değil, ablamın kocası ölmüştü" diye bitiriyordu hikâyeyi... O, gülme krizine giriyor, olayın yorumunu birlikte yapıyorlardı...

Bizi gören tanıdık tanımadık herkes soruyordu: "Onun adına bir şey düşünüyor musunuz? Hani bir sinema veya bir tiyatroya adı konsa... Veya başka bir şey?" Ne olabilirdi? "Devlet bunu düşünür, bir arayın konuşun, bu kadar yıl sinemaya hizmet etmiş bir sanatçı için mutlaka bir projeleri vardır." Ben bu durumda ilgisiz görünüyordum demek ki...

Bu aldığım akılla (!) dönemin Kültür Bakanı'nu aradım, not bıraktım... Hemen aradı beni. "Ne yapabiliriz? Sizin bir düşünceniz var mı?" diye sordum. "Aman Gül Harım, Kemal Bey öyle bir sevgi saygı inşa etmiş ki halkın kalbinde, biz ne yapsak önemsiz kalır!"

Gerçekten de öyle... Ama yine de anlamaya çalıştım bu yaklaşımlı...

“O, devlet sanatçısı değildi”

Ev kalabalıktı!.. Çok kalabalık!.. Kapı açık duruyordu... Ben kapıyı gören bir koltuktan sürekli kontrol ediyordum, kim girdi kim çıktı... Sadece kamera ve fotoğraf makinesi istemiyorduk. Gelen dostlarımızın ve bizim perişan hallerimizin gazete ve televizyonlarda görünmesi uygun değildi O'nun düşüncelerine... Yalnız apartman girişinde görüntü alabiliyorlardı... Arada kaçıyordu gözümünden bazı tanımadıklarım...

Bir arkadaşım, yaşlı bir adamla çok ilgileniyordu. “Amca, otur şöyle.” “Amca, sana araba ayarladım, seni camiye, mezarlığa götürüp getirecek.” “Amca, yemek yedin mi?” “Amca, biraz uzanmak ister misin?” “Kim bu adam?” diye sordum. “Kemal Sunal'ın amcası değil mi?” “Yooo!..” “Sizden biri, amca hoş geldin diye karşılayınca biz O'nun amcası sanıp iki gündür yere göğe koya-muyoruz.”

Adını bile bilmediğim amcanın şansı varmış!.. Herhalde baş-sağlığı için gelen sevenlerinden biriydi... Yalnız bu kadar yakın ilgi, bir daha nasip olur mu bilmem!..

Taziye gelenler arasında bakanlar da vardı. “Cenazeyi devlet töreni ile kaldıracamız” dediler. “O, devlet sanatçısı değildi. Bu unvanı hak edememişti. Bu yüzden sevenleri ile yapacağız töreni... İlginize teşekkürler.”

O'na da sorulabilseydi, seyircisiyle beraber olmak isterdi...

Yıllarca gişe rekorları kırarken, gazetelerin halkoyları (!) ile belirlendiğini duyurduğu, anket sonucu kazanılan ödüllere bile sahip değildi!..

“Herhalde benim filmlerimi Almanlar, İngilizler falan seyrediyor... Eğer sinemaları hıncahınç dolduranlar Türk olsaydı, bu halkoyları ile belirlenen ödüllerden birkaç tane kazanırdım” der, acı acı gülümserdi.

Beğeniyoruz, seviyoruz demeyi bile ekonomik kullandılar. Hem devlet, hem köşe yazarları, hem de entelektüel olmanın, “Kemal Sunal filmlerini seyretmeme” yolundan geçtiğinden emin olanlar...

En son Altın Kelebek Onur Ödülü almıştı. Ama halk tarafından değil... Gazete yöneticileri tarafından...

Ayten Kars'a, köyüne gitmişti. O da Almanya'ya film çekimi-ne...

Çocukların ikisi de hastalanmıştı. Geceleri uyumuyor, gün için-

de ikisine yetemiyordum. O, her gün arıyordu. Çocukların hastalığından bahsetmiyordum. Oradan yapabileceği bir şey yoktu. Huzursuz olacak, belki de çalışmasına etki edecekti. “Çok iyiyiz biz” diyordum. Aslında bunalmıştım...

Ayten tatilini uzatmıştı. Ulaşabileceğim bir telefon numarası yoktu. Dönüşünü sabırsızlıkla bekliyordum.

Çocuklar iyileşince biraz rahatladım. Yine de yalnız olmaktan sıkılmıştım. Yazlıkta herkes nasıl bunaldığını görüyordu. Çocuklar deniz-havuz istiyor, alışveriş, yemek, çamaşır bütün işler bana bakıyordu...

Bir gün çocuklar arkadaşlarıyla oynuyor, ben de yan bahçede kahve içiyordum... Bizim evin bahçesinden, “Gül, koş, geldi geldi!” diye bir ses duydum... Bu sesi duyunca bizim bahçeye kendimi zor attım! Arabayı gördüm... Gelen O’ymuş...

“Aaaa, sen miydin, ben Ayten’i bekliyordum!” deyiverdim.

Canım, hiç sesini çıkarmadı. Belki de anlamadı. Nasıl tahmin edebilirdi benim bu kadar saçma düşüneceğimi... Ama O, birkaç gün sonra gelecekti. Ben Ayten sandım arkadaşım seslenince... Yok, yok, bu yaptığım ayıbı hafifletmiyor...

Anlamamış olabilirdi ama benim dilim durur mu? Herkese anlattım... Patavatsızlığım bir süre fıkra gibi dolaştı tanıdıklarımız arasında...

Hadiye Kurbanizade... Ali’nin doğduğu büyük evde yan yana dairelerde oturduğumuz komşum... Oyuncu Eşref Kolçak’ın kayınvalidesi... Harun Kolçak’ın anneannesi... Ali’nin bebeklik zamanını Hadiye (arkadaş olduğumuz için yaşça çok büyük olduğu halde ismi ile hitap etmemizi isterdi) sayesinde nasıl geçirdiğimizi anlamadık. Hayat dolu, her vesile ile eğlence yaratan bir komşu. Bebeğimiz olduğu için sokağa çıkamıyorduk ama Hadiye’nin evinde buna ihtiyaç duymuyorduk. O, akşamları gelince önce Hadiye’nin kapısını çalıyordu. Garanti biz oradaydık. Sofralar kurulmuş, Ali arabasında mutlu, kızları damatları gelmiş, neşe içinde yemek yerdik.

Araba kullanmayı da Hadiye’ye borçluyum. Trafığe çıkmaya cesaret etmem için ne gerekiyorsa yaptı. “Hadi bugün nereye?” “Suadiye’de bir restoran açılmış, pek güzel diyorlar.” Her gün bir restoran adıyla uyanıyor, öğleye doğru beni arıyordu: “Hadi!”

Bir ara felç geçirdi. Doktoru Bülent Madi... Doktor, Hadiye’yi çözmüş, üzmeden tedavi ediyordu. Çabuk da atlattı zaten... Rejimine tam olarak devam etseydi daha da çabuk iyileşirdi...

Bülent Madi eve geliyor, Hadiye doktorunun sabrını zorluyordu. “Merdiven çıkarken acele etmeyin.” “Ne gün salam sucuk yiyebilirim?” “Banyo suyunuz çok sıcak olmasın.” “Kaç zeytin yiyebilirim?” “İlaçlarınızı ihmal etmeyin.” “Yağda yumurtayı tereyağı yapabilir miyim?”

Bülent Bey duymuyormuş gibi davranıyor, kararlı bir sesle yapması gerekenleri sıralıyordu. Hadiye, canının istediğini duyma konusunda çok başarılıydı. Zaten başka bir doktor olsa parmağında oynatırdı.

Bülent Bey’le yollarımız Ezo atölyesini açarken yine kesişti. İşini seven herkese saygı duyuyorum. Bize, daha çok Ezo’ya yardımcı oldu, eğitim konusunda...

Şimdi de annemin doktoru oldu. Gayet ciddi yaptığı esprileriyle konuşmalarımıza renk katıyor, hasta yakınına moral veriyor... Bülent Bey’le annem hakkında konuşmak bile eğlenceli. Karamsarlığa düşmeden...

Hadiye’nin kızı Reyhan’ın saçları boyadan yanmıştı. O, Reyhan’ın bu haliyle çok eğleniyordu. “Git şu saçını kestir, böyle dolaşmaz!” diyordu. “Olmaz, dibinden kestirmem lazım, sokağa çıkamam.” “Seni kim görecek? Zaten her gün bize geliyorsun, bir yere gittiğin yok!” İsrarla saçını kestirmeye razı etti Reyhan’ı... Kuaföre gittik. Tam asker tıraşı...

Eve döndüğümüzde ablasının sürekli bizi aradığını öğrendik. Cep telefonu yok... Ablasına ulaştık Gemlik’ten... “Çabuk buraya gelin, annemi hastaneye kaldırdık.” İstanbul’daki ablasıyla hemen Gemlik’e gittiler... Haberi alınca saçını filan unuttu tabii...

Onlar vardığında Hadiye hayatını kaybetmişti... İstanbul’a getirdiler cenazesini...

Gemlik’te bütün komşular, arkadaşlar Reyhan’a tuhaf tuhaf bakmışlar. Ama durumun ciddiyetinden dolayı pek bir şey söyleyen olmamış. Birkaç densizden başka...

Cenaze için Almanya’dan, Çanakkale’den, Ankara’dan, Fatih’ten eski komşuları, akrabaları, dostları gelmişti... Evde adım atılacak yer yoktu... Başka bir zaman olsa asla karşılaşmayacakları, yıllardır görmedikleri herkes gördü Reyhan’ın bu garip halini... Tabii Reyhan acısıyla farkında değildi meraklı bakışların...

Uzun zaman O’na, “Saçlarımı kestirdin, herkese rezil oldum” diye söylendi durdu... O da, “Bitli sandılar seni” diye kızdırıyordu Reyhan’ı... Ne şans! “Kimse görmez” derken...

“Sokak kısa geldi, Kemal Sunal adını veremedik”

Belediyeden aradılar. Bizim eve gelmeden bir önceki sokağa “Kemal Sunal Sokağı” adını vermek istiyorlarmış. Memnun olduk. Böyle bir talebimiz yoktu, ama düşünülmesi güzeldi. Sonra uzun zaman ses çıkmadı.

Epey sonra yeniden aradılar. “Büyükşehir belediyesi artık sokaklara insan ismi vermiyor, bu yüzden bu çok istediğimiz projeyi gerçekleştiremeyeceğiz, özür dileriz” dediler.

Aradan birkaç ay geçti. Gazetede bir haber okudum. Bilmem kımın ismi bir sokağa verildi diye. Akşam da televizyonda ana haberlerde izledim aynı haberi... E, bu isim de insan ismiydi, ölen bir insanın ismi. Çok da kıymetli bir sanatçının. Mutlu oldum pek tabii... Ama...

Belediyeyi aradım. “Öncelikle Kemal Sunal’ı insan olarak düşündüğünüze sevindik. Yalnız geçen gün adını bir sokağa verdiğiniz bilmem kim de insan... Sokaklara insan ismi vermiyoruz derken acaba ne demek istediniz?” dedim.

Bu sitemin sebebini anladılar. Bir daha aramadım. Çok geçmeden, ilk telefonda söyledikleri Papatyalı Sokak tabelası değişmişti, “Kemal Sunal Sokağı” yazılı tabelayı gördüm. Arkadaşlarımız da görmüş, Ali de, Ezo da... İki üç gün sonra tabela yok oldu.

Bu defa kendim gittim belediyeye. Ezo da benimle geldi... Başkan bizi görünce çok sevindi. Sorduğum şuydu:

“Bizim hiç aklımızda yokken sokağa adını koymak için onay aldınız. Sonra insan olduğu (!) için vazgeçtiniz. Daha sonra sokağa adının yazılı olduğu tabelayı kimsenin haberi olmadan astınız. Tamam, şimdi bu adam size ne yaptı da adını verdiğiniz sokaktan tabelayı sökmek gibi bir ceza verdiniz?”

Bir iki yere telefon açıldı. Sitem edildi. En sonunda, “Sokak kısa olduğu için daha uzun bir sokağa adını koymayı uygun gördük!” mazereti bulundu.

Yine bizim haberimiz olmadan, Göztepe Parkı’na açılan bir sokağın başına tabelanın asılmış olduğunu gördük. Uğraşmadık artık... Kim bilir ne kadar süre tabela orada kalacak?

Tuzla’da oturduğumuz evin sokağı olan Akman Sokak, Kemal Sunal Sokağı olarak değiştirilmiş... O’nu kaybettiğimiz yaz... Seneler sonra gittiğimizde gördük. Sessiz sedasız... Belediye Başkanı’nı arayıp teşekkür ettik. “Bu bizim görevimizdi, borcumuzdu” denince daha da mutlu olduk...

Gece saat 03:00... Ezo arıyor: "Anne uyuyor musun?" "Yok canım, bu saatte?.." "Sana bir şey soracağım." "Sor hayatım." "Geçen gün giydiğim, hani kot pantolon üstüne renkli bir bluz demiştim." "A evet." Hatırlamıyorum diyemem. "İşte o bluzu etekle giysen iyi durur mu?" "E, durur." "Yoksa başka bir şey mi giysen?" Konuşma böyle devam ediyor. Arkadaşı dün ne giymiş, hafta sonu spora gitse miymiş, bugün hamburger yemiş, yarın sadece salata mı yeseymiş?

Anlıyordum Ezo'yu... Yalnızlık çekiyor, belki de gece korkuyordu... Bir saatten fazla sürüyordu gece yarısı konuşmalarımız... Belki de daha fazla...

Gündüz işyerinde bir görüşmede veya toplantıdayken ararsa, "Yok canım, öyle oturuyordum, müsaitim" diyordum. Her seferinde, "Müsait misin?" diye soruyordu. Cevabımın, "Tabii" olmasını beklediğini biliyordum. Hemen bahçeye çıkıp dinlemeye başlıyordum. O kadar detaylı anlatıyordu ki canının sıkıldığı, konuşma ihtiyacı olduğu belliydi. Uzun uzun konuşuyordu. Hiçbir zaman, uyuyorum, işim var demedim. Çok bunalmasa aramazdı. Kim bilir belki de birçok defa aramadı bile... Söylemedi bana...

Ali arıyor: "Anne, ne yapıyorsun, kâğıt oynayalım mı?" "Hiiiç, eve geliyordum." Halbuki bir arkadaşıma yemeğe gidiyordum. Hemen arayıp gidemeyeceğimi söylüyor, acele acele eve dönüyordum. Belli ki çok bunalmış, sıkılmış... Bu telefonlar ilk yıllar çok oluyordu. Sonra yavaş yavaş herkes kendi hayatını kurdu.

"Anne..." diye başlayan bu çaresiz aramalar canımı yakıyordu. Amaç sadece benimle konuşmak değildi... O'nun gidişiyle eksilen bir şeyleri doldurma isteği vardı belki de.

Keşke bunu yapabilsem. Bu beni aşıyordu çoğu zaman...

Bir gün İffet elinde siyah bir çorabı eviriyor çeviriyor, büyükçe bir deliği dikmeye çalışıyordu. "Ne dikiyorsun?" "Ali'nin çorabını." "Ama o delik dikilmez, çok büyük, diksen de giyilmez." "Dik dedi." Ali'nin yanına gittim: "Oğlum, o çorap dikilmez, artık atalım." "Hayır, sakın." "Oğlum!" "Anne, Ezo'yu okutuyoruz. Dönünceye kadar hiçbir şey almayacağım. Kardeşime para gerek..."

Anne olmanın tadını çıkarttırıyorlardı bana böyle düşünerek...

Doğum günü, yılbaşı... Ali'ye bir hediye alsak, değiştirme kartıyla ya Ezo'ya ya da bana bir şey alıp getiriyordu. Dediğini yaptı. Ezo dönünceye kadar kendine hiçbir şey almadı... Çorap bile!..

İkisi de nasıl da hayata bağlanmaya, birbirlerine ve bana des-

tek olmaya çalışıyorlardı.

İlk yıl hariç onları bir daha üzgün görmedim. İyi oynuyorlardı... Benim çaresizliğimi görüp, üzmemek için... Bazen beceremiyorlardı mutlu görünmeyi... E, o kadar da olacaktı... Büyük bir travma yaşadılar...

“Yılın annesi olamazdım”

Çok ünlü bir program yapımcısı o günlerde evde röportaj yapmak istemiş, ben kabul etmemiştim. Başsağlığı için geldiğinde kamerayla eve giremeyeceğini söyledim. Sadece kendisi girdi, biraz oturup gitti.

O, hayattayken çalışmaları ve eğitimi dışında hiçbir televizyon kanalında özel hayatından bahsetmemişti. Ben de bir programa çıkıp O’nu anlatma hakkını kendimde bulmuyordum. Öyle bir gücüm de yoktu zaten...

Aynı yapımcı telefonla arayarak 8 Mart 2001 tarihinde programına çıkmamı, “yılın kadını” seçildiğimi, ödülümü program sırasında vereceğini söyledi. Teşekkür ettim. Programa çıkamayacağımı uygun bir dille anlatmaya çalıştım.

Yapımcı pes etmiyordu. Mayıs ayında tekrar “yılın annesi” seçildiğimi, çocuklarımla birlikte programına çıkmamızı rica etti.

Ne yapmıştım da ben bu ödüllere layık bulunmuştum? “Eşinizi kaybettiniz, çocuklarınıza kol kanat gerdiniz, ayaklarınızın üstünde durdunuz... bu gibi sebeplerden dolayı” diye bir açıklama yapmaya çalıştım.

Ne kadar çok insan var benim durumumda olan... Daha bin beter durumlarda... Gitmedim, gidemezdim...

Utanırdım...

Ali telefonda. “Anne, birisi aradı. Beyoğlu’ndaki babamın adı verilen resim galerisinin önüne yaptığımız rölyefleri atmışlar, kıyamamış almış gitmiş, ilgilenmemizi istiyor.” Nasıl yani? “Kemal Sunal Resim Galerisi...” Bakan, arkadaşları, sevenleri, ailesinin katılımıyla görkemli bir açılışla hizmete sunulmadı mı?

Hepiniz toplanıp O’na olan saygımızı, sevgimizi ölümsüzleştirmek için orada hazır bulunmadık mı? O, sanatı ve yaşantısıyla örnek bir insan değil miydi? O’nun için ne yapsak azdı hani? Ya arayan yanlış anlattı, ya da Ali anlayamadı...

Ali verilen numarayı aradı. Bina satılmış, tadilata girmiş. İçerideki eşyalar, molozlarla birlikte kapının önüne atılmış, kamyonu

yüklenmek için bekliyormuş. Galerinin temizlik görevlisi O'na duyduğu hayranlık ve saygısından dolayı bu görüntüye dayanamamış. Ali'nin telefonunu bulup haber vermiş. Hemen oraya bir kamyonet gönderdik. Aylarca üstünde sabahlara kadar çalışılan rölyefleri ve O'na ait fotoğrafları aldırдық. Ali donmuş kalıyordu. Çalışmanın, yaptığı işe saygı duymanın, ailesine ve dostlarına dürüstlikle bağlı olmanın, yıllarca vergi rekortmenleri arasında üst sıralarda yerini almanın nasıl değerlendirildiğini anlamaya çalışıyordu...

Bu konuyu tartışacak muhatap yoktu. Kimse ne olduğunu bilmiyor, merak da etmiyordu... Bize haber veren, ismini bile bilmediğimiz dostumuza teşekkürler...

Gürdal Çeliköz'den bahsetmezsem ayıp ederim. Sevgili Gürdal Çeliköz... Bir dönem tiyatrodan oynamış, sonra asıl mesleği olan diş hekimliğini yaparken tanıdığımız arkadaşımız... Birçok sanatçının diş hekimi, sırdaşı, dert ortağı, eğlence rehberi...

1975 yılında Nisa Serezli-Tolga Aşkıner Tiyatrosu'nun girişindeki Tolga'nın Yeri'nde tanıştık. Yıllarca iyi kötü günlerde birlikte olduk. O, "Ailesine olan düşkünlüğü, ablaları ve yeğenlerine yaptığı fedakârlıklar çok az insana nasip olacak değer" der, birliktelikte olmaktan zevk alırdı Gürdal'la. Gürdal'ı çok sevdik, çok saygı duyduk...

Diş tedavisi için gitmekten başka, canı sıkılan soluğu Osmanbey'deki muayenehanesinde alıyordu. Çay-simit, sohbet... Hasta randevularını asla ihmal etmiyor ama oraya gelen dostlarıyla beraber olmayı, iskambil falı bakmayı, muhabbetkuşlarını konuşturmaya çalışmayı çok seviyordu. Kötü gün dostu olarak omzuna yaslanılan tek arkadaşındı birçoğumuzun... Sıkıntısı olan, muayenehanede derman bulacağından emin, Gürdal'a koşardı. Her akşam oradakilerden bir grup oluşur, bir yere gidilirdi. Canı istemese bile kimseyi kırmamak için önayak olurdu eğlenceye... Ben Gürdal'ın derdini hiç dinlemedim. Anlatmazdı ki... Dinlerdi...

Annesinin, ablalarının hastalığı süresince çalışmadığı için, biraz sıkıntıya düşmüş, kendi hastalığı sırasında zor günler geçirmişti. Cıvıl cıvıl muayenehaneden sonra yapayalnız kalmıştı. Biz birkaç yakın arkadaşı dışında kimsesi yoktu... Aramayanlara üzülüyor, sitem etmiyordu.

Evine gitmek istediğimizde, "Bugün müsait değilim, yarın gelin" derse, banyosunu yapamamış, evini toplayamamış demektir. Gittiğimizde gayet şık giyinmiş, kokular sıkılmış halde karşılar, ıkranda kusur etmemeye çalışırdı.

O'nun yokluğunu paylaşabildiğim, yeni evlendiğimiz zamanları, mutlu günlerimizi konuşabildiğim arkadaşım artık yok... Sıkıntılara nasıl katlanıldığını, bazı sevmediğim olayları içimde yaşamayı Gürdal'dan öğrendim. Öyle dik durdu ki hayata karşı... Sanırım hayatımın sonuna kadar özleyeceğim Gürdal'ı...

“Nefsiminen ceng ettim...”

“Nefsiminen ceng ettim, töybossung sanga bunu yedirmen dedim. Bi gün köttü isteyyo, bi gün ciğer isteyyo... Böyün de ısıbnağ istedi edivedim. Bi yol da yoğurt deyyo... Sanga böyün yoğurt yok... Usandım töybossung nefsimden... Sanga bunu yedirmen dedim... Isbınağı yoğurt guymadan yedirdim... Viri gız, tülü eşşeği yeycek veseng.”

Tercümesi: Nefsikle cenk ettim, tövbe olsun sana bunu yedirmem dedim. Bir gün köfte istiyor, bir gün ciğer istiyor... Bugün de ıspanak istedi, yapıverdim. Bu sefer de yoğurt diyor... Sana bugün yoğurt yok... Bıktım tövbe olsun nefsimden... Sana bunu yedirmem dedim... Ispanağı yoğurt koymadan yedirdim... Aman kız, tüylü eşeği (eşegin tüylerini yolmadan, öylece) yiyecek versen.

Annemin halası İsmihan Hala... Tipik Sandıklılı. Havayı yumrukluyor... Bu özelliği –ne kadar bastırısam da– ben de taşıyorum. Genlerimde var.

O da Malatyalıların genel özelliği olan, zekice espri yapmayı, başa çıkamadığı şeylere gülüp geçme yeteneğini kazanmıştı. İkimiz bir araya gelmekle Afyon-Malatya karması bir hayat yaşadık...

Anneme ve bana eskiden yaşanmış hikâyeleri defalarca anlatıyordu O. Bana göre bu hikâyelerden besleniyordu, eğlenmenin yanı sıra... En sevdiği: “Gölge feslikanlarımı... Böyün öyleden keyri *Cehennemden Bir Gün* sineması oynayacakdımır... Buyrung, geling, görüng... Töybossung bek gözeeeeel!”

Tercümesi: Gölge fesleğenleri... Bugün öğleden sonra *Cehennemden Bir Gün* filmi oynayacaktır... Buyurun, gelin, görün... Tövbe olsun pek güzel!”

Sık sık tahta tekerleği kırılan eski at arabası ile elinde bir boru sokak aralarında gezerek haftanın filmini duyuruyor. Kadınlar hep örtülü ve kafes arkasında olduğu için, onlara gölge fesleğenleri diye sesleniyor. (Zarif bir benzetme değil mi?) Bir de afiş asılı oluyor arabanın arkasına... Ama o filmin afişi olmayabilir. Bir film afişi...

Haftada bir gün sinema filmi geliyordu. Tatillerde gittiğimiz Sandıklı'da en sevdiğimiz eğlence, diğer çocuklarla birlikte bu arabayı takip etmek ve mutlaka sinemaya gitmekti.

Sinema iki katlıydı. Salonda erkekler, balkonda kadınlar oturuyordu. İçeri girer girmez hissettiğimiz koku hâlâ burnumda... Rutubet kokusu gibi de, tencere yemeğinin pişerkenki kokusu gibi de, limon kolonyasıyla karışık çiğ kokusu gibi de... Böyle anlatınca kötü geliyor, aslında garip bir koku... Alışınca enteresan...

Film başlamadan tahammülü zor olan gürültü, film oynadığı sürece hız kesmeden devam ediyordu... Film kopar, karanlıkta beklenir, alakasız bir yerden tekrar başlardı. Zaten kimsenin filmle bir ilgisi yoktu... Oraya neden koşu koşu, vaktinden bir iki saat önce gidilirdi anlayamadık hiçbir zaman...

Aşağıdan sürekli ergen sesine benzer bir mırıltı –binlerce arı varmış gibi– hiç kesilmez, olur olmaz yerde ısıklık, kıyamet...

Üst katta kadınların yer kavgası film boyunca devam ederdi. Bağırışma arasında, “Akıdımıcang, akıtmeymıcang?” sözleri kulağa çalınırdı. Her yaşlı kadının elindeki gazoz şişesi, küçük bir erkek çocuğunun önüne tutuluyor, “Akıtacak mısın, akıtmayacak mısın?” diye kurulmuş gibi tekrar tekrar soruluyordu.

Tercümesi: Çiş yapacak mısın, yapmayacak mısın?

Genelde çocuk, omuzlarını yukarı doğru silkeleyip dilini çıkarıyor, seyircilerin ayaklarına basa basa kaçıyor. Akıttıklarını (!) hiç görmedim...

Elde yapılan biletlerin üzerinde, “Bu soruyu sormak mecburidir” diye bir yazı vardı herhalde... Farklı sıralardan farklı sesler soruyu soruyor, kaçan çocuklara ölümüne beddua ediliyordu. Sanki sinemaya gidip gazoz şişesine “akıtmak” şarttı. Çocuğun böyle bir talebi yoktu... Bu seyir, ablam ve benim için filmten daha önemli, daha vazgeçilmezdi...

O, bu hikâyeleri, katıla katıla gülerek dinliyordu. Sandıklı şivesini çok seviyor, fakat ciddi bir çalışma yaptığı halde bir türü başarılı olamıyordu. Bazen bana söyleyeceği şeyi bu şiveyle söylüyor, daha da komik oluyordu.

Malatya şivesini çok iyi kullanıyordu. Beni karşısına alıp, bir şeye, Malatya'da ne denir, Afyon'da ne denir oyunu oynuyordu. Amacı beni Malatya şivesi ile konuşturmaktı. Bundan gizli bir zevk aldığı belliydi. Kendisi Afyon şivesi yapamıyordu ya, beni de zor durumda bırakmak istiyordu.

Malatya	Afyon	Tercümesi
şörrik	salvar	salya
tamtizik	tomatiz	domates
eşkili killor	eğşili köttü	ekşili köfte
fistelik atmak	tengi tombaz	gılmak takla atmak
balcan	badılcan	patlıcan

“Eliiii, oğğlii, şörriklerin akıyıir, görmimisen?” Malatya...

“Aliii, len, salvarıng akıyo, görmeymiyong?” Sandıklı...

Tercümesi; “Ali, oğlum, salyan akıyor görmüyor musun?”

Bu ve daha çoklarını, birbirimize sorar, manasını bilip cümle içinde kullanan kazanırdı. Ne kazanırdı? Hiiiç...

Saatlerce oynamaktan sıkılmaz, gülmekten bayılırdık. Kaç kırkoca böyle bir oyunla eğlenirdi ki! Acaba bizde bir anormallik mi vardı? Merak ediyorum ama neye yarar... Oyun bitti!..

“Kanında ne varsa, zehirledin çocuğu!”

Yaşamundan ders aldığım bir arkadaşım da Perihan Savaş!.. Yaşadığı birçok olumsuzluğun üstesinden gelmeyi başarmış, bunu yaparken de yüzündeki gülümsemeyi hiç kaybetmemiş bir kadın...

Perihan, Gürdal’ın da iyi arkadaşıydı. İkisinin ortak özelliği, sıkıntılarını başkalarına yaşatmamaları, problemlerini dövünmek yerine olgunlukla karşılayıp çözmeye çalışmaları, bunu yaparken de yaşama sevinçlerini kaybetmemeleri...

Yılmaz Zafer hastaneye yattığı ilk günlerde, Perihan şaşkın, çaresiz, suskun, ayakta zor duruyordu. Siyami Ersek Hastanesi’nin kafeteryasında oturup, Yılmaz’dan gelecek iyi bir haber bekliyorduk. Hayranları, yanına gelip fotoğraf çektirmek için sıraya giriyorlardı. Perihan, boncuk gibi akan gözyaşlarını siliyor, gülümseyerek poz veriyordu. Gazeteden, televizyondan duyan herkes oradaydı. “Nasıl oldu?” “Kalp krizi mi?” “Daha önce hasta mıydı?” gibi bitmek tükenmek bilmeyen sorulara sabırla cevap veriyordu. Sevenleri de üzülüyordu tabii ama Perihan’ın ne kadar yara aldığını fark etmiyorlardı...

Hastaneden çıktıktan sonra Yılmaz’a bebek gibi bakmasından, hastalık sebebiyle evde kalan Yılmaz’ın ailesine gösterdiği saygıdan etkilendim. Etrafında hep arkadaşları vardı. Perihan, küçük bebeği ve Yılmaz’ın özel bakımı nedeniyle yaşadığı zorlukları asla bizlere yansıtmadığından hepimiz yanında olmaktan mutlu oluyorduk.

O, her gün Yılmaz'ın durumunu soruyordu. "Çiçek Bar'a her gittiğimde Yılmaz ayağa kalkar, saygıda hiç kusur etmezdi" diyordu. Benim hastaneye gitmemi istiyor, döndüğümde anlattıklarımı dikkatle dinliyordu. Doktorlarından bilgi almayı ihmal etmiyordu. Hastaneye bir defa gitti. Yılmaz'ı görmek istemiyordu, Perihan'la konuşup ayrıldı. İkisinin ve bebeğin durumuna çok üzülüyordu.

Benim diğer ziyaretçilerden bir farkım vardı...

İşyerine gider gibi, hastaneye sabah gidip, akşam eve dönüyordum. Gelen giden çoktu. Ben ev sahipliği görevimi eksiksiz yerine getiriyordum. Herkese çay, kahve içmesi için teklifte bulunuyor, kendim de içiyordum bol bol...

Bir ara aklıma geldi... Hiç para ödememiştim... Sordum, "Borcumuz ne kadar?" diye. "Borcunuz yok" cevabı alınca, "Olamaz, kim ödüyor?" dedim. "Bir bey ödüyor her akşam" dediler. Çok utandım!.. Araştırdım. Perihan'ın kuzeninin eşi ödüyormuş. Nasıl bir ruh haliyle çıkıyorsa hastaneden?.. Ama misafirperverliğime de laf söylenemez!..

Yoğun bakımdan çıkıp eve gelince daha sancılı bir süreç başladı. Yeni doğmuş bebek gibiydi Yılmaz... Perihan da sevgi ve sa-bır küpü... Pencerelelere tahta çaktırdı Yılmaz açamasın diye... Yılmaz altına bez bağlanmasını istemiyor, çırpınıyor, gücüyle baş etmek zor, daha yeni emekleyen oğlu Savaş'ın üstüne basmasını diye dikkat etmek gerek, yemek yedirmek ayrı bir sorun... Bütün bunları yaparken Perihan'ın sesinin yumuşaklığı, gülümsemesi...

Tam bir ders... Hayat dersi...

Bir sabah telefon geldi. Yılmaz hastaneye kaldırılmıştı. Hemen gittim. Anons yapılıyordu. A grubu RH (-) kan aranıyordu. Benim kan grubum!..

Televizyon ve radyolardan da aynı anonsu duyanlar vardı. Konfeksiyon atölyeleri, inşaat işçileri, askeriyeden, emniyet mensuplarından arabalarla kan vermeye geldiler. Hastanenin önü ana baba günüydü. Doktorlar, tahlil yapmadan kan vermek istemiyorlardı Yılmaz'a...

Perihan, "Gül Hanım'ı tanıyoruz, mikrobik bir durumu olacağını sanmıyoruz" dedi... Çaresiz acele olarak kanım alındı. Hemşire o kadar hızlıydı ki benim koluma bant yapıştırmadan kanı alıp odadan çıktı... Kolumu fırlatır gibi bıraktı, fışkıran kandan saçlarımdan kıyafetime kadar kıpkırmızı kan içinde gittim kafeteryaya... Korkmuştum...

Ertesi sabah 07:00'de Perihan aradı... Yılmaz artık yoktu!..

Zaman geçip de normal hayata döndüğümüzde, “Kanında ne varsa, zehirledin çocuğu!” diye espriler bile yapıldı.

“Yeryüzünde sizin kadar yalnızım...”

O’nu İstanbul belediye başkanlığı için aday göstermek istediler. Murat Karayalçın bizzat arayıp rica etti kendisinden. Çok memnun olmuştu böyle önemli bir göreve düşünüldüğü için. Fakat asla yapamayacağını biliyordu. Çok sıkı takip etse de siyasi ortamın içinde aktif görev almaktan uzaktı.

O, herkese eşit mesafede durmak istiyordu. Her görüşe değer veriyor, her fikre saygı duyuyordu. Zaman zaman arkadaşları bu tutumunu acımasızca eleştirse de O, bu düşüncesinden vazgeçmiyordu. Yüksek sesle yapılan politik tartışmalardan kaçınıyordu. Kimseden çekindiğinden değil, arkadaşlarına saygısından geri duruşu... Halbuki birçoğundan daha fazla okuyor, gündemi takip ediyor, ancak güvendiği ortamlarda fikrini söylüyordu... Tartışmanın tırmanmayacağından, kırıcı olmayacağından emin olduğu ortamlarda.

Bu suskun hali bazı arkadaşlarını rahatsız ediyor, O’nu “renksiz” olmakla suçluyorlardı. Kendisi bana bunları hiç anlatmadı. Bu gibi konuşmalar geçtiğinde orada olan bazı arkadaşlarından duydum, nasıl üzüldüğünü...

O’nun üstüne geldiklerinde, yüzünde tebessümle dinliyor, cevap vermeden oradan ayrılıyormuş. Bence önemli konuların, yani memleketimizi ilgilendiren konuların bu üslupla tartışılmasından yana değildi. Ne politika, ne futbol, ne de masada oturanların herhangi bir konuda savunduğu fikirleri küçümsemek, O’na uygun bir davranış değildi!

Sabrı, O’nu sonradan pişman olacağı sözler söylemekten koruyordu...

Bana belli etmemeye çalışsa da canının sıkkın olduğunu anlamak zor değildi...

“Nen var?” “Yok bir şeyim, yorgunum biraz...”

Daha sonra biri mutlaka o gün ne olduğunu anlatıyordu... Nasıl üstüne gelindiğini, hak etmediği sözleri...

“Geç gelirim merak etme, balıkçıya gidiyoruz.”

Kapı çalıyor, henüz yemek vakti gelmemiş... Çocuklar, “Babaaa!” diye bağıyor sevinçle...

“Kebap yemeğe gidiyoruz, geç geleceğim.”

Kapı çalıyor, bakıyorum O... Yemek saatine yetişiyor...

“Bana bak, sen beni mi kontrol ediyorsun? Geç gelirim deyip en çok bir saat sonra evdesin” diyorum. Gülüyor, “Yok, ondan değil de sohbet istemediğim yöne doğru gidiyordu...” diye cevap veriyor.

Bütün gece neşeli görünmeye çalışıyor, sıkıntılı olduğu her halinden anlaşılıyordu. Nedenini sormazdım... Sorsam da anlatmazdı...

Gökyüzünde yalnız gezen yıldızlar
Yeryüzünde sizin kadar yalnızım
Bir haykırsam belki duyulur sesim
Ben yalnızım, ben yalnızım, yalnızım.

Evde mırıldandığı bu şarkı, gittiğimiz müzikli programlarda da istek şarkısı idi...

Sözlerini Hikmet Münir Ebcioglu’nun yazdığı, Teoman Alpay’ın bestesi olan bu şarkıyı neden bu kadar çok sevdiğini, O’nu kaybettikten sonra ÇOK İYİ anladım...

Bu gerçekten O’nun şarkısıydı...

“Babanız fakir dostuydu...”

Yakın arkadaşlarından biri, taziyeye geldiğinde, “En son Çiçek Bar’da tartışmıştık, konuşmuyorduk, sen biliyorsundur” dedi. “Hayır, söylemedi bana, bilmiyorum.” Eliyle alına vurdu... “Yok yahu, anlatmadı mı sana?” “Hayır.” Gözlerindeki derin acıyı saklayamadı. Bir viski istedi... Baktım çok üzgün, Ali’yi çağırdım. “Gel bak, kim var?” “Biliyorum anne, gelmem!” Eve her gelece, “Hoş geldiniz” diyen Ali, gelmedi salona...

“Neden çıkmadın?” diye sordum Ali’ye. “Anne, bir akşam babamla buluşmaya Çiçek Bar’a gittim... O abiyi gördüm. Yanına gittim. ‘Babanla konuşmuyoruz. Seni yanımda görürse çok kızar, istersen başka masaya otur’ dedi. Ben ne olduğunu anlamadan babam geldi. Bizi konuşurken gördü. Korktum kızacak diye... Masaya oturdum... Abi’yi görüp selam vermeye gittiğimi söyledim. ‘İyi yapmışsın, tabii senin amcan sayılır’ dedi.

Eğer o gün, babam ... Abi’yle konuştuğum için bana kızsaydı, bu akşam yanına gelirdim. Babamı ne kadar yanlış tanımış, O’nu hiç anlamamış olduğunu gördüm, babam adına üzüldüm...”

Aylarca bana anlatmadığı bu olayı, ısrarımla anlatmak zorunda bıraktığım için Ali’den özür dilemeliyim...

Aynı arkadaşı, O'na söyleyemediği birçok şeyi, bana ve çocuklarıma söylemeye devam etti. Meğer ne çok şey varmış O'nunla alıp veremediği...

O'nu doğum gününde anmak, arkadaşlarımızla birlikte sohbet edip anılarımızı paylaşmak hoşumuza gidiyordu. O yıl doğum günü ramazan ayına denk geldi. Ali, "Siz de uygun görürseniz bu sene bir fikrim var" dedi. "Söyle bakalım." "Taksim'deki iftar çadırında babam adına bir sofraya yapalım." Bize de iyi geldi bu fikir...

İki yıl üst üste, annesi, çocuklar, ben ve Belediye Başkanı iftar da buluştuk. Sevenleriyle birlikte olduk. Onun doğum günlerini böyle kutladığımız için biz çok huzurluyduk...

Çocuklar ilk defa, "Anne, buradan çıkıp Çiçek Bar'a gidelim mi?" dediler. Gücüm olmadığı halde kabul ettim. Öyle bir akşamdan sonra babalarının sevdiği yerde, O'nun arkadaşlarıyla olmak istemişlerdi. Kayınvalidemi arabayla evine gönderdik, biz garip bir ruh haliyle Çiçek Bar'a gittik. Üçümüz bir masaya oturduk. Çalışanlar ve birkaç arkadaşı vardı. Bizi görünce çok sevindiler... Doğum günü olduğunu biliyorlardı. Bize bir şeyler ısmarladılar... Biz suçlu gibi otu-yorduk. Bir tuhaftık üçümüz de... "Keşke gelmeseydik, buraya gelmeye hazır değildik henüz" diye düşünüyordum ki canım Savaş Dinçel geldi masamıza... Nasıl olağanüstü bir adam...

Çocuklara okullarını, işlerini sordu, bana neler yaptığımı... Öyle keyifli bir sohbete başladık ki... Rahatlamıştık bu özel insanın dost sesiyle, bakışlarıyla...

Biraz önce bahsettiğim arkadaşı (!) da geldi masamıza... Oturur oturmaz, "Ne oldu senin bankayla mahkemen?" deyiverdi. Hiç beklemiyordum bu soruyu. "Devam ediyor..." "Sen bu işten kurtulamazsın, girersin içeri."

Tam olarak ne olduğunu bilmiyor, gazetelerden öğrendiği kadarıyla fikir yürütüyordu... Sonra çocuklara dönerek, "Ne yaptınız bugün?" diye sordu. O'nun doğum günü olduğunu biliyordu... Ali, "İftar verdik çadırda, babamın adına" diye cevap verdi. Savaş Dinçel, "Ne iyi yapmışsınız, babanız fakir dostuydu, umarım hissetmiştir" dedi. O sözünü ettiğim kişi ise, "Ne iyisi be! İnsanların sıraya girip yemek için beklemelerinden mutlu mu oldunuz?" dedi. Böyle bir yaklaşıma hazır değildik. Çocuklar ne diyeceklerini şaşırdı, Ali dişlerini sıktı. Ezo, "Ne kadar gereksiz birisiniz" diyerek dolu dolu olan gözlerini başka tarafa çevirdi... Kaybettikleri babalarının doğum gününde, O'nun arkadaşlarının yanında olmak istemişlerdi... Hepsisi bu.

Düşündüm, (Allah korusun) arkadaşının yerinde O olsa ne yapardı, nasıl konuşurdu diye. Ve ona bir kez daha âşık oldum...

Bir hırsızlığım eksikti!

Tuzla'da bir hastanede çocuklar için oyun ve eğitim bölümü yapmıştık ya... Hastanenin başhekimini aradı. "Gül Hanım, ben yeni başhekimim, hastanemiz poliklinik oluyor, dolayısıyla yatan hasta çocuk olmayacak. Bu bölüme ihtiyacımız kalmadı. Eşyaları bir an önce almanız gerek. Tadilata başlayacağız" dedi.

Nasıl yani?.. Onca eşyayı nereye koyarız? Kısa zamanda böyle bir yer nereden buluruz?..

Bütün hastaneleri aradık. Vakıflara haber bıraktık. Bazı kurumların kreşlerine müracaat ettik. İhtiyacı olan yok... İki üç günde bir başhekim arıyor: "Eşyaları ne zaman alacaksınız?" Bu sefer kapının önüne koymadıklarına şükür... Çektiğim sıkıntıyı anlatamam!.. Her yere haber saldım, cevap yok!.. "Eşyaları hemen almalısınız, lütfen!" Ses tonu gittikçe sertleşiyor...

Bir açılışa gittim. Kadıköy Belediyesi İkinci Başkanı İnci Beşpınar'la karşılaştım. "Keyfiniz yok" dedi. "Nasıl olsun?" Anlatmaya başladım... Ağlamaklıyım...

Kadıköy Ziverbey'de bir Eğitim Mahallesi açılıyormuş. Çeşitli kurslara gelen annelerin çocuklarının oyalanacağı, anneleri ders görürken kaliteli vakit geçirecekleri bir bölüm düşünüyorlarmış. Bölüm hazır!

Nasıl zavallı duruyorsam, İnci Hanım benim adresi vermemi, kendisi eşyaları aldırıp, yerleştireceğini söyleyince bir nefes aldım. Huzurluydum artık...

Eşyalar geldi, birkaç ilave ile yeni yerine uyduruldu. Yine Belediye Başkanı, yardımcıları, kursa gelenlerle açılış yaptık. (Bu kipten sonra AÇILIŞ kelimesini kullanmamaya çalışacağım!) En azından birilerinin işine yarayacaktı...

Aradan bir ay geçti geçmedi, bir telefon, başhekim: "Gül Hanım, hastaneden aldığınız eşyalar zimmetli görünüyor." "Evet" dedim, ne geliyordu acaba? "Zabıt tutulmadan alınmış olduğu için hakkınızda soruşturma açılacak."

Eyvah! "Ne yapmalıyım? Al dediniz, acele dediniz, aldık, ben bilemem ki... Zabıt tutmak sizin işiniz değil mi? Ayrıca ben gelmedim. Teslim ederken yapmalıydınız, prosedür neyse..." dedim.

"Öyle ama, eşyaları geri getirip tek tek zabıt tutturmazsanız izinsiz almış olursunuz..."

“Yani çalmış oluruz?”

Karşı tarafta sessizlik.

Ayy! Bir hırsızlığım eksikti. “Eşyaların yeri belli, alın zabıtınızı tutun, geri gönderin. Bir daha bu konuda konuşmak istemiyorum! İyi günler” dedim, telefonu kapattım.

Ne yaptılar bilmiyorum. Beş altı sene oldu, bir ses çıkmadı...

Tetikte bekliyorum...

“Onun için ne yapıyorsunuz?”

Herkes bizi O’nun adına somut bir şeyler yapmamız için zorluyor. Bu baskıların sonunda öneride bulunanlar AÇILIŞ’lardan huzur buluyor, biz düşünüp duruyoruz... Bir panik, bir koşturma... Ne o?.. AÇILIŞ yaptık!

O, hayatı boyunca kimse duymadan öğrenci okuttu, hastalara yardımcı oldu... Biz de devam ettirmeye çalışıyoruz O’nun görev bildiği yardımları... İlle de bir “tabelada” mı yazması lazım yapılan güzel şeylerin? Kameralar olmadan, flaşlar patlamadan da paylaşabiliriz elimizdeki imkânları... Kimse bilmeden, kimse görmeden... Yardımı alan da bilmemeli çoğu zaman... Sadece vicdanınızla baş başa... Ne büyük rahatlık...

Şimdi, “Onun için ne yapıyorsunuz?” diye soranlara, “Hiçbir şey” diyorum... Acemilik bitti. Akıllandım!

Ama çok haklıyım. Ömrümde ilk defa halkın sevgilisi olmuş bir insanın arkasından neler yapabileceğim konusunda zorlanıyordum. Beklentilere nasıl bir yanıt verebilirdim?.. Bocalamam normal değil mi?

Kitapları çok kıymetliydi. Kütüphanesini hemen her gün kontrol eder, düzenler, karşısına oturup seyredirdi. Bir kitabın yerinin değiştiğini, eksildiğini fark ederdi. Arkadaşlarınızdan kitap okumak isteyen kütüphaneyi inceler, O’na danışırdı. Ödünç isterse yüzü asılır, asla vermezdi. Kim hangi kitabı okumak istiyorsa yenisini alıp hediye ederdi. “Neme lazım, buruşur, kırışır, geri gelmez...”

Bizim okumamız bile denetim altındaydı. “Hâlâ bitiremedin mi?” “Bitirince haber ver, yerine koyalım.” “Beğendin mi, nasıl gidiyor?” “Kaçınıcı sayfadasın?”

Neredeyse gözü kapalı bulurdu aradığı kitabı... Toz alma işlemi bir törendi adeta... Başında bekler, temizlik bitinceye kadar odadan ayrılmazdı...

Cep telefonu yoktu o zamanlar... Küçük telefon defterini bana yazdırırdı. Her yıl yeniler, gerek duymadıklarını çıkarır, özenle seçerdi eklenecek yeni numaraları... Yazma işlemi bitince cebine koyardı. Deftere asla bakılamazdı. Biz de bakmazdık zaten... Ben her seferinde O'nun ne diyeceğini bildiğim halde, "Bir şeye bakacağım" derdim. "Hayır olmaz!.. Bakamazsın..." "Biraz önce ben yazmadım mı?" "Yazma bitti, artık özel defter bu!" Bu şirin haline O da gülüyordu...

O evde yokken çalışma odasına girmemek en iyisiydi... Kitapları, evrakı, kartvizitleri, dosyaları, senaryoları, her şeyi, her şeyi çok değerliydi... Saygı duyduk biz de hep...

Oynadığı her filmin kostümüyle dolaşıyordu

Uludağ'da *Şaşkın Damat* filmini çekiyorlardı. Ankara'dan çok sevdiğim dostlarım, Engin-Nazif Akıncı, Rüksan-Erol Tolgay İstanbul'a gelmişler, Tarabya'da Palet 2 Restoran'a davet etmişlerdi bizi... Nişanlımla tanışmak istiyorlardı. Çok şık bir masa... Herkes gece kıyafeti giymiş... Yaş ortalaması elli... Ben de en beğendiğim elbisemi giymiş, makyajımı özenle yapmıştım... Hepimiz heyecanlıydık...

O ne!.. Kapıda belirdi... Yani gelmedi! Belirdi!.. Sarı kocaman bir anorak... Başında renkli bir yün bere... Ayağında kar botları... Hemen gitmek istiyorum buradan.. Bu bir kâbus olmalı! Bizi gördü... Bize doğru geliyor... Gelme... Yine de çok tatlı... Ben yine O'nu severim... Ama şimdi gelme...

Artık kaçış yok!.. Tanıştıracağım... Masadakilerin nutku tutulmuş, hayretle bakıyorlar... Diğer masalardan da aynı tuhaf bakışlar... Herkes tanıyor O'nu artık... Hadi benim nişanlım olarak tamam diyelim, ama film aktörü de bu kılıkta buraya gelmez!

Yemek bitip, ayrılma saati geldiğinde herkes ceketini ilikliyor –sanki O'nun üstünde de takım elbise varmış gibi–, tekrar görüşmek istediklerini, benim çok şanslı olduğumu, mutluluğumuzun devamını dilediklerini söylüyorlardı. Ben gururla O'na bakmaya doyanuyordum...

Yemekte öyle güzel bir sohbet olmuştu ki... Her konuda fikrini söylüyor, dinliyor, setlerden anılarını anlatıp bizi eğlendiriyordu. İlk görünüş yok olmuş, herkes hayranlıkla O'nu dinliyordu. Çok mutluydum...

Oynadığı her filmin kostümüyle dolaşıyordu. Bekçi, Postacı, Mübaşir... Setten çıktığı kostümü asla çıkarmıyor, her yere öyle

gidiyordu... Çalışmadığı günlerde kostümler temizleniyor, yine çıkarmamacasına giyiliyordu...

Eve gelince varsa ceket, kravat çıkıyor, pantolon gömlek üstünde kalıyordu... Halbuki film çekimi olmadığı zaman eve girer girmez üstünü değiştirirdi.

Bu kıyafet işi hep böyle devam etti. Biz de alışmıştık. Anormal bir durum olduğunun o da farkındaydı. Eve gelince oynar, dans eder, şirinlikler yapardı... Belki de kostüm meselesini örtbas etmek istiyordu. Hani çocuklar yaramazlık yaptığında, kızmamamız için dikkatimizi başka yöne çevirmek isterler ya... İşte öyle...

Bu halleri O'nu bebeğim gibi görmeme sebep oluyordu... O'nu şımartmak, oyunlarına ortak olmak hoşuma gidiyordu... Ne çok oyun oynamışız... Her anımızı iyi değerlendirmiş, hayatımızı monotonluktan kurtarmışız...

Eğlenmişiz, hem de çooooook!..

Bu durum daha ne kadar sürer?.. Yani ben bu acıyı kaç gün, kaç ay, kaç yıl daha yaşayabilirim? Bunun bir sonu olmalı... Üzülelim, üzülelim, kabul. Ama sonunda çıkıp gelsin... Tamam, dayandım işte! Kimseye belli etmeden yandım... Böyle olmuyor... Beğenmedim. Hiç... Çok zor...

Ya biri çıkıp, "Şaka" desin; ya da O hiç olmazsa her sene bir hafta gelsin, yine gitsin... Dayanırım... Lütfen! Söz... Hadi...

Eski günlerimi istiyorum... Çok güzeldiler...

"Seninle buluşmak için daha yaratıcı olmalıydım"

Ekrem Bora hastalanmış! Hiç yakıştıramadım! Ekrem Abi çok komikti... Hastalanmış olamazdı... Amerikan Hastanesi'nde ameliyat olmuştu. Hemen gittim. Asansöre bindim, bir arkadaşım aradı: "Gül, şoförüm seni hastanede görmüş, umarım kötü bir şey yoktur." "Yok, yok, ziyarete geldim." Koridorda odayı ararken bir arkadaşım daha aradı: "Gül, hastanedeymişsin hayırdır?" "Bir şey yok, ziyaret için."

Konuşa konuşa odaya girdim... Ekrem Abi kolunda serum yatıyor... "Ne o, telefon elinde boyuna konuşuyorsun?" "Aman Ekrem Abi, hastaneye girdim, arayan arayana, görmeyen kalmamış!" "Deme! Seninle buluşmak için daha yaratıcı olmalıydım. Bu ameliyat fikri olmadı. Bir daha sefere başka bir yol bulurum!" Eşi Gül, kızları, diğer ziyaretçiler katıla katıla güldük. Hasta haliyle bile espri yapmaktan geri kalmıyor, odanın havasını değiştiriyor-

du... O'nun ani gidişinden sonra Ekrem Abi'yle Gül, sık sık araya-
rak kendimi iyi hissettirdiler hep...

Tiroit ameliyatı oldum. Bir gece hastanede kaldım. Ertesi gün
öğle saatinde çıkıp eve geldim. Ali ile Göksel Abla geceyi benim-
le hastanede geçirdiler. Hepimiz yorgunduk.

Haftalar önce –ameliyat olacağım gündemde değilken– arka-
daşlarımı yemeğe davet etmişim. Kendimi iyi hissedince iptal et-
medim. Öğleden akşama kadar yemek hazırladım. Hepsi şaşırdı,
ameliyat olduğumu duyunca.. Boynumdaki yara bandından başka
ameliyat olmuş bir halim yoktu. Ekrem Abi Gül'ün kulağına, “Bu
sahiden ameliyat mı oldu, yoksa bizimle kafa mı buluyor?” dedi.

Bu keyifli dostluk Ekrem Abi'nin 1 Nisan şakasıyla son buldu.
Hayatımızdan bir renk daha eksildi. Gül, Lale, Yasemin birbirimi-
ze destek olmaya çalışıyoruz.

“İçengmi, içmengmi? Töybossung yutturuyun.”

Tercümesi: İçer misin, içmez misin? Tövbe olsun yuttururum.

Yaşlı teyzeler bir araya gelince koyunlarındaki keselerden çı-
kardıkları ilaçları, birbirlerine ikram etme yarışına giriyorlardı.
Bu anlattıklarım elli yıl öncesinin Sandıklı anekdotları... Şimdi ar-
tık orada böyle güzellikler yaşanmıyor... Herkes daha bilinçli...

O'nun sevdiği Sandıklı hikâyelerini aklıma geldikçe anlataca-
ğım. Bu şiveye dili dönmediği için üzülüyordu. Anlattırıp anlattı-
rıp tekrar ediyordu... Ders çalışır gibi...

“Ne hapi engi?” (Bu ne hapi?)

“Tansiyon hapi... Netceng?” (Tansiyon hapi... Ne yapacaksın?)

“Ya-ah, içmen.” (Hayır, içmem.)

Oradan başka biri lafa karışıyor:

“Bi dene ve baken.” (Bir tane ver bakayım.)

“Bek eyi töybossung.” (Çok iyi tövbe olsun.)

Öbürü de koynundan bir kese çıkarıyor, herkese veriyor. Birer
tane yutuyorlar. Hapi kabul görmeyen küsüyor. Neye göre kabul
edildiği meçhul! Zaten ikram eden de hepsini karıştırmış. Kendisi
de bilmiyor ne olduğunu... Ne zaman keseye girdiği bile belli değil...

“Ne diye içmeyyonguz, Afiyan'dan gettittitirdiydim!” (Niye iç-
miyorsunuz, Afyon'dan getirtmişim.)

“Ne hapi engi?” (Bu ne hapi?)

“Bilmeyyon emme bek eyi geliyo.” (Bilmiyorum ama pek iyi
geliyor.)

Bilmediği hapi ne söyleyip, Afyon'dan getirtiyor? Neye pek iyi

geliyor? Bilinmiyor. Sadece “iyi” geliyor!

Bu yaşlı teyzelerden her evde bir tane vardı... Hepsi aynı gibi... Saçları kınalı (saçları normalde bembeyaz olduğu için kına portakal kabuğu renginde görünüyor), yüzleri buruş buruş... En çarpıcı olan, hepsinin sağ alt köpekdişi var, başka diş yok (sanki belli bir konseptte uygun olsun diye öyle yapılmış). Ve biz, o tek diş emerek konuşmalarına bayılıyorduk. Ağzlarının içine düşecekmişiz gibi yaklaşıp, o uzun sarı dişin gerçek olup olmadığını anlamaya çalışıyorduk.

Teyzeler, evin başköşesinde yer minderinde bağdaş kurar (onları hiç ayakta görmedim, belki de öyle doğmuşlardı), ellerine bağlanmış olan salıncak ipini, ritmi bozmadan çekiştirirlerdi. Ne daha hızlı, ne daha yavaş... Kurulmuş gibi... Hepsi aynı ritmi yakalayabiliyordu...

Salıncak, iki duvar arasına gerilen urgana sarılmış kilimden yapılmıştı. İçinde ne olduğunu biz hiç görmedik.

Sadece üstü de kilimle örtülü, başucundan aşağı doğru uzun bir tülbendin sarktığı bir dekordu bizim için...

Araştırmalarımızdan (!) elde ettiğimiz bilgiye göre bebek vardı salıncakta... Altında kum konmuş bir bez vardı... Salıncığın yanından sarkan tülbent, tam ortasına lokum konup sıkıca düğüm lenerek bebeğin ağzına tıklılıyordu. Lokum, bebeğin boğazına kaçmasın diye böyle bir yöntem geliştirilmişti. Süt verme zamanı gelince, anne bebeği emziriyor, sonra lokumu ağzına koyup nine nin sallamasına terk ediyordu. Altındaki kum akşamdan akşama değişiyordu... Sanki bebek doğar doğmaz salıncığa konuyor, bir iki yaşına kadar sallanıyor, zamanı gelince ortaya çıkıyordu. Aradaki sürece hiç şahit olamadık. Zaten bebek salıncaktan kurtulunca, yeni gelen bebek hemen yerini alıyordu. Yaşlı teyze de pratiğini kaybetmeden sallamaya devam ediyordu. Belki de bebeğin değiştiğinin bile farkına varamıyordu...

Gelinler, kızlar, damatlar, kaynana, kayınpeder, büyük nine aynı evde oturduklarından salıncak boş kalmıyordu...

Bu teyzelerden biri annemin halasıydı.

Oğlu doktora götürüyor! “Teyze, neyin var?” “Dokdur sensing, sen bilive!” Ellerini göğsünde kavuşturmuş, kaşlarını çatmış, kızgın kızgın bakıyor ve hastalığını bilemediği için doktora güvenmiyor Yalvar yakar ne hissettiğini öğrenmeye çalışıyorlar. “Ağrın nerede, başın mı dönüyor?” “Yürümekte zorluk çekiyor musun?” En sonunda cevap geliyor!

“Emiğim ıfıda yumurta gibi bılkık.” Söylemese de olurdu...

“Beyni rafadan yumurta gibi sallanıyormuş” diye oğlu tercüme ediyor doktora... Bir aspirin veriliyor, eve gider gitmez de iyileşiyor...

Hepsinin ihtiyacı ilgi... Hasta olurlarsa ancak ilgi çekebiliyorlardı... Onlar da sık sık hastalanıyorlardı... Hapı olmayan diğerlerinin yanında kendini ezik görüyordu. "Beni de götcekle dokdu-ra" diyerek saygı duyulanların tarafına geçiyorlardı.

İlkokul çağlarımızda babam hep sorardı: "Bu yaz Ayvalık mı, Bodrum mu, Marmaris mi, Antalya mı?" Ablamla ben, "Sandıklı- nı!" diye bağırırdık. İlk ve tek tercihimiz!.. Orada eğlendiğimiz ka- dar hiçbir yerde eğlenemiyorduk. İyi ki öyle yapmışız... Şimdi ar- tık ne o Sandıklı, ne de o insanlar var... Çocuklar büyüyünce gö- türdüm. Büyük hayal kırıklığı... Ankara'dan, İstanbul'dan farkı yok... Ne kadar şanslı olduğumuzu gördüm... Anadolu'nun tert- emiz insanlarını, akrabalığı, dostluğu yaşadık doya doya...

Her sabah kahvaltıdan sonra kahve içmek için oturduğumuz, pencerenin önündeki koltuklara oturanıyordum. Karnıyarık, do- matesli pilav, fırın sütlaç yapamıyordum. Müzik dinleyemiyor- dum. Boğaz Köprüsü'nden geçerken iyot alalım, Boğaz havası alalım diye arabanın camını açamıyordum. Saçlarımı ensemde topuz yapanıyordum.

Eeee, bunlar benim hayatımın renkleri idi... O'nunla bütünleş- miş renkler. Yerine ne koyabilirdim ki?

Ezo'nun Londra'ya gitmesi yaklaşıncaya sevdiği yemekleri soru- yordum. "Ne istersin canım?" "Anne, sen hani üstü yanmış gibi bir tatlı yapıyordun ya, zor değilse ondan yapar nusun?"

Ay! Fırın sütlaç istiyor... Nasıl yapacağım?.. "Babanın en sevdi- ği tatlıydı... Yapamam" diyebilir miyim? Beni üzdüğü için kendine kızacak, bir daha da yemeyecekti belki... Buna hakkım yoktu...

"Tabii yaparım canım."

Ezo evde yokken yaptım. Bütün sevdiği şeyleri ilk defa yapar- ken çocukların evden çıkmasını bekledim... Her şeyin ilki zor...

Ellerim kaşığı tutmuyor, bacaklarım titriyordu... Suç işliyormu- şum gibi geliyordu... Boğazıma bir şey düğümlemiş, nefes aldır- tıyordu... Yaptım, bitti...

İki üç saat kendimden geçmişçesine uyumuşum... Narkoz al- nuş gibi...

Ezo'nun sevincini görünce unuttum canımın yanmasını... Ay- nı babası gibi başını iki yana sallaya sallaya yiyor, şımarık ço- cuk gibi tabağı sıyrıp temizliyordu...

Sonrasında karnıyarık da yaptım, domatesli pilav da. Saçıma

da ensemde topluyorum... Bir tek müzik dinlemekle pencerenin önünde kahve içmek kaldı yapamadığım... Boğaz Köprüsü'nden geçerken camı da açıyorum artık...

“Kemal’e söyle, adam ölmemiş, içi rahat olsun”

Tuzla’ya gittim sonunda... Yedi sene sonra... Ali de hiç gitmedi... (Şimdi bile hâlâ zar zor gidiyor). Ezo, tatillerinde hiç lafını etmedi. Zaten İstanbul’da kısa süre kalıyor, ancak ihtiyaçlarını halledebiliyordu...

Cıvı cıvı evimiz harabeye dönmüştü... Bahçe bakımsız... Oturulacak gibi değil... Ev bile küsmüştü sanki. İyi ki çocuklar bu halini görmediler...

Ezo okulunu bitirmiş, eve dönüyordu. Ya, “Tuzla’ya gidelim” derse? Ya Ali de kardeşiyle gitmeye kalkarsa?

O’nun sevdiği şeyleri yaparken suç işliyormuş gibi hissetmemiz, hastalıklı bir durum tabii... Doktor, “Bunlar zaman alacak... hazır olduğunuzda yapın her ne olursa... Kendinizi zorlamayın” diyordu.

Biz hiç hazır olamıyoruz! Her şeyi ilk kez yaparken yeni bir travma yaşıyor, sonra alışıyoruz...

Evi boyattım, bahçeye çiçekler ektirdim. Eşyaların bazıları kaybolmuştu. Duvarlar bomboştı. Ev soğuk görünüyordu. *Puzzle* yaptım, yağlıboya resimler yaptım, Ezo’nun lisede *art* dersinde yaptığı tabloları astım. Bulduğum bibloları koydum. Oturulacak hale geldi, az bir masrafla...

Çocuklar, “Gidelim” derse, telaş etmeden, “Hadi gidelim” diyebileceğim hale geldi ev...

Yavaş yavaş Tuzla’ya da alıştık... Yedi sene sonra...

Cumhurbaşkanı iken hayatını kaybeden Turgut Özal’ın eşi Semra Özal taziyeye geldiğinde, “Sanma ki bu acı geçecek, benim altı sene oldu, ilk günkü gibi canım yanıyor” demişti... Gerçekten de acı *din*miyor, sadece belli etmemeye alışyorsun... İçinde yaşamayı keşfediyorsun...

Geç geleceğini mutlaka haber verirdi. Cep telefonları olmadığı dönemde, gittiği her yerden arayıp gecikeceğini bildirirdi. Bunu “izin almak” diye algılayan arkadaşları, bana kızıyorlar, “Çocuğa rahat ver, senden çekiniyor” diyorlardı.

Ne O benden, ne ben O’ndan çekiniyorduk. Aramasının sebebi birlikte yaşadığı insanlara ve aile birliğine verdiği değerdı... Ben

istediğim yere gidiyor, izin alıyordum, haber veriyordum... O'na da, "Neredeydin?" "Saat kaç?" "Kimler vardı?" gibi anlamsız, insana kendini kötü hissettirecek sorular sormazdım. Soramazdım da!

Bir gün Reha Yurdakul aradı. "Gül, Kemal'e söyle, adam ölmemiş, içi rahat olsun" dedi. "Hangi adam?" "Yahu, Beyoğlu'ndaydık, adama vurunca adam havaya uçtu, yere yığıldı, O da öldü sandı. Etrafımıza toplananlar tanıyınca kaçırdım oradan... Ben döndüm, tekrar baktım, adam ölmemiş. Ama O, öldü sanıyor, söyle de üzülmesin" dedi. Ben, ne diyeceğimi bilemedim. Dondum kaldım...

Gece 22:30... Bu saate kalınca arar...

Ben Beyoğlu'nda bir adama çarptığını, adamı havaya uçurduğunu, yere düşünce de öldü sandığını anladım. Kalabalık tarafından tanınınca da bir tatsızlık olmasın diye kaçıp karakola sığınmıştı anlaşılan. Öyle düşündüm. Ne yapsam, nerede arasam? Adamın ölmediğini söyleyebilsem... Gecenin bu saatinde kimseyi de arayamam...

Saat 24:00'te geldi... Sarıldım, hıçkıra hıçkıra ağlıyor, "Adam ölmemiş" diye tekrarlıyordum... Beklerken düşündüklerim sınırlarımı adamakıllı bozmuştu. "Hangi adam ölmemiş?" "Çarptığın adam, yaşıyormuş."

Meğer, Reha Abi'yle yürüyorlarmış. İki kişi kavga ediyormuş. Biri fena vurmuş, diğeri yere düşmüş. Adam kıpırdamayınca öldü sanmış. Oradakiler tanıyıp da etrafını sarınca Reha Abi O'nu uzaklaştırmış.

Reha Abi'den ayrılınca bir arkadaşını görmüş. Biraz sıkıntılıymış. Taksim Sanat Evi'ne girmişler. Arkadaşı derdini anlatırken, "Dur bir evi aramalıyım" diyememiş. Bizim uyuduğumuzu düşünmüş, rahatsız etmek istememiş. Reha Abi aramasaydı biz çocuklarla uyumuş olurduk o saatte...

Reha Abi, bir olayı başından sonundan karışık anlatır, kendi de içinden çıkamazmış. Bunu da herkes bilir, biraz ekonomik dinlerlermiş. Canım benim, çocuk gibi heyecanlanırmış böyle bir olayı anlatırken...

Ertesi gün yazıhanede anlatıp gülmüşler benim halime... Ben O'nun Edirne'den yurtdışına çıkması ihtimalini bile düşündüğümü söylemedim tabii, daha çok gülmesinler diye...

"Ben Kadir İnanır, askerliğin hayırlı olsun."

Alim asker oluyor!..

Üniversite, yüksek lisans bitti. Sıra askerlikte. Ali asker olacak!..

“Üzülme çabuk geçer.” “Sen şimdi karaları bağlamışsındır.”
 “İnşallah iyi bir yere düşer.”

Ali’yi birlikte büyüttüğümüz Ayten aradı.

“Gül, gözün aydın, Ali askere gidiyormuş!”

İlk defa böyle bir yaklaşım duydum... Tabii gözüm aydın! Sağ salım askere gidecek yaşa gelmiş. Bu şerefli görevi herhangi bir sebeple yapamayanları düşündüm... İnsana hoş bir gurur geliyor. Duruşu değişiyor sanki... “Asker anası” olmak bana da nasip oldu! “Asker karısı” da olmuştum ben, on sekiz ay...

Ali, kısa dönem, beş buçuk ay er olarak yapacaktı askerliğini... Mardin!..

Bilgisayardan öğrendik. Bölgeyi televizyondan, gazetelerden bildiğimiz kadarıyla tanımuştık... Hareketli bir bölgeydi...

Her annenin olduğu kadar benim de içime bir ateş düştü. “Hayırlısı” dedim ama Ali ile Ezo’yu kıpkırmızı olmuş, ter içinde görünce çöktüm. Gülümsemeye çalışıyor, beceremiyorlardı... Bu, gülümsemeden başka her şeye benziyordu... Yine birbirimize oynuyorduk, üzmemek için...

Mesaj attık, nereye gideceğini merak edenlere...

“Vah vah”, “Mardin güzelmış”, “Üzülme çabucak biter” gelen cevaplardan bazılarıydı...

İki günümüz vardı hazırlık için... Ezo ile ben gittik alışverişe... Dünyanın en zor işi... Çamaşırlar, ayak kremleri, sabun, tarak, ayna, saat, kirli torbası, kışlık yazlık çorap, bir de çanta aldık, içine koyduk hepsini... İkimiz hiç konuşmadan yaptık alışverişi... Dükkânda diğer asker aileleri. Bir iki de askere gidecek genç vardı. Çocukların yüzü bembeyazdı... Onları görünce daha da fena olduk...

Ezo, İngiltere’den dönüp, birlikte yaşamaya başladıktan sonra, bir ayrılık daha, fazla gelecekti. Aslında, “Aileden biri yaşasın da dünyanın neresinde olursa olsun” diye düşünüyordum, O gittikten sonra. “Ben görmesem de olur... Yeter ki yaşasın...” diyordum ama Ali’den ayrılmak zor olacaktı...

Okuldan bir velimin dayısı Mardin’deydi... Rasim Tuğmaner. Aradım... Çok sıcak, samimi bir telefon konuşması yaptık. Mardin’de aileden biri var gibi geldi. Rasim Tuğmaner bana güç verdi, daha tanımadan bile...

Hep beraber uçaktan indik... Rasim Tuğmaner, havaalanına kendisi gelmiş, bize el sallıyor, gülümsüyordu...

Şahane bir Mardin kahvaltısı, kuru kaymaklı, pembe şerbetli...

Kahveler, Mardin turu... Rasim olmasaydı ne yapardık?..

Akşama doğru Ali'nin kalacağı kışlaya gittik. Çantası arandı, gereksiz olanlar bize teslim edildi. Ali, asker arkadaşları eşliğinde kışlasına doğru yürüdü... Arkasından bakakaldık... Bize bir daha dönüp bakmadı. Ne biçim bir duygu? Ağır... Katiyen anlata-mam... “Karışık” diyebilirim sadece...

Rasim, o gece elinden gelenin fazlasını yaptı bizi rahatlatmak için... İki gün misafir etti, İstanbul'a döndük...

Telefonla konuşamıyorduk. Ben de mektuplar yazdım Ali'ye... Eski model... Asker mektupları... Hatıra olsun diye...

Eğitim bitti. Yemin törenine gittik Ezo'yla...

Yemin töreni görmeyen varsa, asker yakını olmasa bile mutlaka görmeli, yaşamalı bu duyguyu... Töreni, içimiz ürpererek, gözlerimiz dolu dolu izledik... “Hadi” deseler gözümü kırpmadan savaş gidebilirdim...

İnsanın içi, kalbi, damarları nasıl da vatan sevgisiyle doluyor...

Ali gelecek diye Rasim, herkesi seferber etmişti... Yemekler, tatlılar, Mardin gezileri... Beş buçuk ayda, on bir hafta sonu git-tim Mardin'e... Bize bu imkânları ve Rasim'i verdiği için Allah'a şükrederek...

Bir gün komutanı çağırtmış Ali'yi... Korkmuş “neden çağırıyor” diye... “Sana bir telefon var.” “Heyecanlandım, beni kim arar buradan” diye anlattı Ali... “Alo?” “Alo, Ali, ben Kadir İn-nır, askerliğin hayırlı olsun. Bir isteğin olursa ben, Kadir Am-can, her zaman yanındayım.” Ali gözleri dolu dolu ayrılmış oradan. Çok sevinmiş... Ne güzel şey aranmak... Hele asker ocağın-dayken...

Çok disiplinli bir asker olmuştu Ali... Üzerine bir laf gelmesin diye, her şeye dikkat ediyor, kuralların dışına çıkmaktan sakını-yordu. Örnek asker oldu...

Komutanları sonradan bana, “Ali Sunal geliyor dendiğinde korktuk. Kim bilir nasıl uğraşacağız! Tanıdıkça endişelendiğimiz için utandık. Çok seviyoruz Ali'yi...” diye anlattılar.

O'nun gidişinin yıldönümü yaklaşmıştı. “Ali, gelmeyi düşünüyor musun?” diye sordum. “İzin hakkım var, ama burası karışık, arkadaşlarım operasyona giderken ben izin alamam” dedi. Babasının ölüm yıldönümüne gelmedi. Bir şiir yazmıştı, bana gönder-di. Ben de şiirin, babasının mezarı başında, duadan sonra okun-masını istedim. Ali'nin böyle bir beklentisi yoktu.

O gittikten sonra her yıldönümünde, ramazanda, kandillerde bizimle olan sevgili hocamız Hüseyin Erek'ten rica ettim. Çok da güzel okudu... Böylece Ali de yanımızda olmuş oldu...

SEN GİTTİN BİZ BURADA KALDIK

①

En sevdiğim, hayatım, hayran olduğum, göktenme bakınca hüzün, güven bulduğum, reisim sen gittin biz burada kaldık.

16'yken canım kenderim, hayati saile deliyken bolunem anem, 23'ken ne yapacağını bilmez ben sen gittin biz burada kaldık.

Hep bekledik, hayal kurduk yıllar önceden onulırsen 2000 gelmez ne olarak diye, içinde bir garip his bir sıkıntı ile duyurmadan dindim Dünya'ya hitmeden kiderim en güzel şehirden. Bos dağıtmış bu nebaşız sıkıntı. 2000'de ne mi oldu? Sen gittin biz burada kaldık...

O kenetlenniz uyrılmaz, birlikte dağları devirecek, mülhas olmanın ne demek olduğunu yaşatırmadığın ailen yaralı, korlu oldu, belirsiz, yıkık dağık yaluz. elstitti çünkü sen gittin biz burada kaldık

Yol gösterdim, ilham koydum, hayat öğrettim, koruyorum, inanıp güvendiğim, dostum, karamlıkta ışığım en ihtiyacım olduğu zamanda yoktu olamazdı, artık Evet biliyorum mecburen de olsa sen gittin biz burada kaldık.

Hayata yeni başlıyordun sarı saçları, lacivert gözleri, acık teni, giden yüzü. Obisi'ni parıltı 16'ydi daha. Sonra bekarken gökten den rıklar saçılıyor, çiçekler açılıyor ve bilyer "bana bir zarar gelmez çünkü ben ardam var beni korur benim için canını verir ben ona bakam ediyorum o da bunu sonuna kadar hake ediyor" diyordu. Sonra dalıp, curesiz korkuyla boş boş bakıyordum Neden mi? Neden ki sen gittin biz burada kaldık...

Ali'nin asker mektubu.

Sarıyordu her halinden belli ediyordu 3'ünise de asikti ②
 Ama sen bekleydin anayken bekleydin büyüdüğün hayatın da.
 Senle vardı senle nefes alıyordun, yarana nedeni 2 çocuğu senden
 ona hediyeledi. Böyle hayırlık, böyle sevgi dumanı dumanı
 bolu bolu hayatını adanmak ne demek oyle gördüm, öğrendim
 hayatını senle kurmuş senle kurmuş ettirip bitirmemiş arzusu.
 Hava olmadı işi verilemedi! Beni on bahardan da yakıyız baldı o
 muhtesem insan, hayata sevgiyle dolu en güzel anne, es.
 Babam, annemin aklı, kardeşimin ösleni sen gittin bir... bir yerde
 kaldık.

O kadar kurmuşuz o kadar uşuk tutulmuşuz ki hayatı gitmiş
 yüzünden ve bu da belki o kadar yavaş yavaş neler gibi
 kalırsın. Sensiz kalınca gördük yaradık hayatın en acı taraflarını.
 Atılmak, kalmamak zorlu ama hepimiz tuttuk bir ucundan inşaatı.
 Sarmaya çalıştık yaradığımızı. Başarıyla gördük, gurbet gördük
 yine de senin gibi varlığını gibi umutluk durmaya çalıştık bir
 yarınlar için... Sen gittin bir yerde kaldık.

③

Annem okur bezinmiş gibi

O göğüsleri kederi, çileyi

Tek bir anas vardı o da bizi hayata döndürüp yetiştirmek

Tıpkı işlediğin gibi

Oysa umudunuz

Tek kurtuluş yolunuz

Aldık barınma tas yaptık

Sen gittin biz burada kaldık

Gitti yabancı ellere en önemli yaşlarında

Kesifnesi' zar bir dünya vardı karısında

Atası: "Sana için en doğrusu bu" derliğinde

Ma sonsuz inancı okuyun gördüm gözlemlerde

Onu yeni yazarına bırakıp arkasından gözgeci içinde beklet

Sen gittin biz burada kaldık.

Yabancı ilerdeyim

Görseldiğim kadar- gitmekteyim

En kurtuluşun baranlıkla işsiz

Bazen bekliyorum da hayret ne kadar anlarsın

Beni anne, kardeş varlığı hayatta tutuyor, ne kadar anlarsın

Birbirimize sarılıp güldük, ağladık

Sen gittin biz burada kaldık

(4)

Birlikle ki bu iş böyle oluyormuş

Bir umut işiği değiyormuş

Bizden başka birisi olmayormuş

Gururum kendem de dedince sen varamsın gibi kayda, ^{birlikte} ^{başta}

Yasamıştık

Sen gittin biz burada kaldık.

Merak etme, rahat, huzurlu uyu

Yeni doğan, sen' hiç kimsenin kollarında değil ^{Herkesin, Zaten Bizeyi,} ^{Saklı'ya}

Birleşen eseler mutlu olur, hepke umutla bekler bir sürü kayı

Kendün efsane saydın mutlu olur mutlu olur artık

Bir de yeni işin kollar "MELEK EMEK" diye tarife karekile

Sen gittin biz burada kaldık.

Biz mi? Hala bir yarı kırık ana gururlu demelik ayaklayız

Senin esaretinden hiç ayrılmadan yaşamak istiyoruz

Bir tek buğünde ayırırız

Biz arkadaşlarla vatanı şer için Mardin'de istah altındayız

Bu mektupla bann, avurur, esanın, sarmakları kaptı birleşik bann

Biz birleşen güzelliklere murel kurt

Gök zekile ana ağlamayacağız

Çözen arkadaş kalmam hiç ayrılmayp seni sarmakla bann

TAMAM SEN GİTTİN AMA BİZ BURDA KALDIK

03/07/2009

ALI SUNAL

MARDİN

Neler hissetmiş... Okuduğum zaman bir yakarış duydum... Canhıraş bir çığlık duydum... Ali'nin ağzından...

Askerliğin son günlerinde sevgili dostlarım beni yalnız bırakmadılar. Güler Yiğit, Halil Değer, Göksel Kortay... Heyecanımı paylaştılar... Beraber gittik Mardin'e. Ali'yi almaya... Ne şeker...

İki gece uyumadım. Alim benimle dönecek evimize... Allahım, ne büyük mutluluk!.. Şükürler olsun!

Bütün asker arkadaşlarıyla vedalaştım. Bilal Binbaşı'ya, İzzet'in Başçavuş'a, Berna Yüzbaşı'ya teşekkürler...

Askere uğurlama partisinden bahsetmedim... Unuttuğumdan değil, minnettarlığımı nasıl ifade edeceğimi bilemediğimden...

Benim Annem Bir Melek dizisinin çekildiği Park Orman'da bir "askere uğurlama" partisi düzenlenmişti. Necati Akpınar ve Oya Başar, en küçük detayı atlamadan, muhteşem bir şölen hazırlamışlardı. Bütün ekip arkadaşları katılmış, geç saatlere kadar süren eğlencenin sonunda Ali'yi havaya bile atmışlardı. Teşekkürler Necati...

Oya Başar!.. Sevgili arkadaşım... Çocuklarımız neredeyse birlikte büyüdü... Ben Umut ve Ayşe'ye ne kadar düşkünsem, Oya da Ali ve Ezo'ya o kadar düşkündür...

Eskisi kadar sık görüşmesek de gerçek duygularla olan bağlılığımız, 1973 yılından bu yana hiç zedelenmedi... Oya, öyle zamanlarda ortaya çıkar ki şaşarsınız. En ihtiyacınız olduğu zamanda yanınızda beliriverir. Sağlam arkadaşlığını yaşadığım için kendimi şanslı buluyorum. Canım Oya!.. Güçlü tanınmanın ne kadar ağır bir yük olduğunu biliyorum. Zor günlerini, kimseye hissettirmeden nasıl da atlattı. Kendi çocuklarına ve diğer gençlere, "Ne olursa olsun mücadeleye devam etmeliyiz" mesajı veren vakur duruşuyla, hayranlık uyandırdı hepsinin gözünde.

Ayten'le İffet... Artık taruyorsunuz bu iki harika kadını... Hayatımızı renklendirdiklerini biliyorsunuz...

O, sabahları pencerede beklerdi gelmelerini... İkisine de saygı duyuyor, ama birbirlerine düşürmekten de geri kalmıyordu... Yaramaz çocuklar gibi...

Kahvaltıda yumurta yemeyi çok seviyordu. Hepimiz bir arada olunca mutlaka beyazı pişmiş, sarısı kayısı kıvamında yumurta olacaktı... Ben her zaman aynı kıvamı tutturamıyordum. Ama Ayten, hiç fire vermiyordu.

Bunun usulü neydi? “Kaynayınca yüze kadar sayacaksın.” Yaptım olmadı. Bir gün yanında durup bakmak istedim. O da geldi. İkimiz Ayten’i seyrediyorduk.

Derin bir kaba su koydu, yumurtaları da koydu. Ocağı yaktı. Tam olarak kaynamadan saymaya başladı. 1-2-3-4-5-21-32-45-67-78-83-100. (Bu sayma her seferinde değişiyordu.) Kabı ocaktan aldı, suya tuttu... O’na baktım, gülmek için kendini tutmaktan adeta morarmış, ama gülmüyor... İçeri kaçtı. İlk defa böyle bir sayma şekli görüyorduk.

Yumurtaları kaplarına koyup sofraya götürdük. Muhteşemdi... Ama bu yöntem (!) beni aşıyordu... O, Ayten’e bunu nasıl başardığını soruyor, ikisi gülmekten kırılıyorlardı.

Sanki rakamlar kendi aralarında yarışıyor, biri öne çıkıyor, biri geride kalıyordu. Kazanan hep 100’dü. Çünkü 100 deyince yarış bitiyordu. O, bunu çok düşündü. Sonunda, sayarken bir tempo tutturup belli bir zamanı ayarladığına ve o süreye odaklandığına karar verdi.

Ayten’in rakamlarla arasının pek iyi olmadığını biliyorduk. “Kardeşim oğlunu bize getirdi, biraz bizde kalacak.” “Kaç yaşında, küçük mü?” “Valla 3 mü, 8 mi, 12 mi, 5 mi, 9 mu ne!”

“Alo, ben Tark Akan...”

Bir gün Ezo’ya ödev için zürafa resmi lazım oldu. Ben buldum, kestim, masanın üstüne koydum. Ezo kapıya çıktı, aklınıza geldi. İffet’e, “Salonda zürafa resmi var, getirir misin?” dedik... Koşarak gitti. Bir türlü gelmiyor...

Sesleniyoruz, cevap yok... Bir şey oldu sandık, salona girdik, İffet masanın başında gülüyor. “Ne oldu, neden gülüyorsun, nerede zürafa?” Daha çok gülüyor.. “Gül Abla, ben zürafa ne, bilmiyorum ki.” Resmi Ezo’ya verdik gitti.

O, bunu duyar da durur mu? Hemen Ayten’i çağırdı. Önce İffet’e sordu: “Zürafa ne?” İffet gülmekten konuşmuyor: “Bilmiyorum.” Ayten sinirli sinirli, “Bilmeyecek ne var? Zürafa guuş!” deyiverdi. Günlerimiz çoğunlukla neşe içinde başlıyordu... İkisinin sayesinde...

Neriman, hepimizle başa çıkıyordu. Sözünü hiç esirgmeden söylüyor, ortalığı karıştırıyordu... Bazen de Ali’nin tuzacağına düşüyordu...

Ali bir gün, “Nero, benim odamdan Şumayer’i getirir misin?” dedi... Neriman içeri gitti, gelmez... Biz unuttuk, başka şeyler konuşuyoruz. Ali babasıyla maçlardan bahsediyor, heyecanlı heye-

canlı sohbet ediyorlar... Telefon çaldı.

Bir arkadaşım, "Siz Neriman'dan ne istediniz?" diye sordu. "Sen nereden biliyorsun?" dedim. "Beni aradı, odadaki her şeyin adını bildiğini, bilmediği bir şey olsaydı götüreceğini söyledi." Arka odadan sessizce aramış, arkadaşımından yardım istemiş, uyanık!

Telefon çalıyor, Neriman açıyor, bağırarak bir şeyler söylüyor, kapatıyor... Telefon yine çalıyor, Neriman açıyor, sinirlenerek kapatıyor.

Dayım Ankara'dan geldi, katarakt ameliyatı oldu. Biz de salonunda dayını oyalamak için sohbet ediyoruz. Telefon ve Neriman'ın sesi durmak bilmiyor. O, en sonunda sordu: "Kimi arıyorlar, yanlış numara mı?" Nero kızgın, yanımıza geldi: "Biri beni işletiyor. Süleyman Demirel diyor, ses cızırtılı, ben de kapatıyorum." Dayım, "Kızım, beyefendi beni arıyordur" dedi. Sonunda Süleyman Demirel, yakın arkadaşı olan dayıma, "geçmiş olsun" diyebildi. Helikopterden arıyormuş. Sesi cızırtılı geldiği için Nero anlayamamış.

Evde şöhretli biri olduğunun farkında olamıyorduk bazen... Öyle bir hava esmiyordu... Tanınmış insanların bizi arayabileceğini akıl edemiyorduk... Zaman zaman aksilikler de olabiliyordu...

Bir gece dışarıdan geldik. Telefon çaldı. Tarık Akan... "Yahu telefona bakan kimdi? Akşamdan beri çıldırdım!"

İki üç gün önce Tarık'la karşılaşmıştık. "Çocuklarla Tuzla'ya gelmek istiyoruz" demişti. Biz de, "Kesin geleceğiniz günü söyle evde olalım, bir de çocuklar ne yemek isterse söyle yapalım" dedik.

Arkadaşlarımıza gittiğimiz akşam aramış. "Alo, ben Tarık Akan, ablan yok mu?" Nero, "Hadi oradan" demiş, kapatmış. Tekrar aramış Tarık: "Alo, ben Tarık Akan, yarın size geleceğiz." "Tabii buyurun, kahveye bekleriz, sen beni ne sandın!" Yine kapatmış Nero. "Alooooo! Bak kızım, ablana söyle köfte yapsın, yarın geleceğiz." "Baklava da açalım mı?" Kaç kere konuştular belli değil ama Tarık adamakıllı sinirlenmiş... Tabii Nero daha çok...

Ne yapsak ne etsek Nero'ya telefon konusunda muhtaçtık... Bir gün dışarı çıkmamız gerekti. O, bir telefon bekliyordu. "Bak Neriman, birisi arayacak, bir numara bırakacak. Çok önemli. Lütfe dikkatlice yazar musun?" "Hiç merak etmeyin, yazarım."

Eve döndüğümüzde Neriman gururla bizi karşıladı: "Aradılar, çok dikkatli yazdım. Adama bir de okudum, 'doğru' dedi." O, "Ver bakayım" dedi. 200705603405...

“Bu hangi memleketin numarası? Nero öylece bakıyor, “Bize beyin jimnastiği yaptırıyorsun. Bu ne?” “Yaz dediniz yazdım, geri-sine karışmam.”

Biraz daha baktıktan sonra çözdük. 275 63 45. Adam söylemiş, Nero okumuş, doğru... Ne şekilde okusan aynı numara (o zaman alan kodu yoktu).

Evde bu personel varken nasıl asık suratlı olunurdu ki?

Kahvaltı yapmak için dayımların uyanmasını bekliyoruz. Pencerenin önünde konuşuyoruz. Nero geldi. “Kahvaltı hazır, niye yemiyorsunuz?” O, cevap veriyor: “Dayıların uyanmasını bekliyoruz.” “Onlar çoktan uyandı.” “Nereden biliyorsun, daha ortada yoklar?” “Anahtar deliğinden baktım.”

Ameliyat olacak, İstanbul’a gelecek diye çocukları dayıma yeni elbiseler almış. Eski elbiselerinden vazgeçmediği için, bizi uyardılar, “Ne güzel falan dersiniz giyer bu yenileri” diye... Hepimiz dayımdan çekindiğimiz için Neriman’a söyledik. “Aaa, dayı, ne güzel kıyafetin, çok yakışıklı olmuştun.”

Dayım başını iki tarafa sallayarak gülümsedi. Dışarıya çıkmadan önce sakallarını tarıyordu. Neriman bunu kaçırır mı, patlattı bombayı: “Aaa, buna da yakışıklı dedik, havaya girdi, aynanın karşısından ayrılmıyor.” Dayım Neriman’a filozof diyor, bu saf, temiz haline bayılıyordu...

“Gizli sıtma” benim dayıma taktığım isimdi. Yüzüne hiç söylemedim. Çekindim... Bu ismi takmamın sebebi dayımın kimseye belli etmeden komik oluşuydu.

Hep beraber arabaya bineceksek, gizlice hacıyağı sürer, gideceğimiz yere kadar mahvederdi bizi. Kendisi de sevmiyordu bu ağır kokuyu... Bizi deli etmek hoşuna gidiyordu. Camı açmamız, burnumuzu mendille kapatmaya çalışmamız, ağzımızdan nefes alışımızla, için için eğleniyordu.

En çok benimle uğraşmak hoşuna gidiyordu. Diğer kuzenlerimle daha mesafeliydi. Benim delidolu hallerimi, lafımı sakınmamamı seviyordu.

Bizim evi telefonla arıyor, benimle konuşmadan yanındakilerle konuşuyordu. Bunu oyun haline getirmişti. Her gece bir seansımız vardı. “Alo dayı.” “Ümit, bir bardak daha çay koyuver kızım.” “Dayı?” “Biz bu filmi seyrettik, başka kanala geçin.” “Dayı, konuşmayacaksan kapatıyorum.” “Hadi yatalım, yarın işim çok.” “Dayı!” Nasıl bir eğlenceydi dayım için bilmiyorum ama ben de eğleniyordum. Bence dayım kafasını boşaltıyordu böyle çocuksu oyunlarla...

O'nun zekâsına, kültürüne, mütevazılığına hayrandı dayım, birlikte saatlerce sohbet ederlerdi.

Herkesin komik hikâyelerini anlatıyorum... Ama ben de hiç kimseden geri kalmam...

“Ali, hani filmlerde oynayan bir kadın var ya, adını biliyor musun?” “Bilmez miyim annecim!”

O, benim taklidimi yapmayı çok severdi. Şimdi de Ali... Beni tanıyanlar Ali'nin yakaladığı hallerimi iyi biliyor, Ali yürümeye, konuşmaya başlayınca anlıyorlar ben olduğumu... En çok da ben gülüyorum... Bazen Ezo ile beni konuşturuyor, çok eğleniyoruz. Ama Ali, gülmeden ve ansızın başlıyor, biz anlayınca ikimiz birden gözümüzden yaş gelinceye kadar gülüyoruz. Bir sıkıntı var, asla tekrar etmiyor...

Benden iyi malzeme çıkıyor, hakkımı yedirtmem...

Neriman'ın babasının öldüğü haberi geldi. Tokat'a gitmesi gerekiyordu... “Neriman, baban biraz hastalanmış, istersen Tokat'a gidebilirsin.” Yol boyunca üzülmesin diye söylemedim öldüğünü...

Ali'yi aradım. “Oğlum, Neriman babasını kaybetti, ara istersen.” “Bir toplantıdayım, çıkınca ararım.” Öğleden sonra hatırlatmak için tekrar aradım. “Ali, unutmadın değil mi? Neriman'ı arayacaktın.” “Unutmadım, müsait olamadım, arayacağım.”

Akşam yemeğine Haldun Abi'ye davetliydik. Ben önce gittim. Ali gelir gelmez sordum: “Aradın mı?” “Şimdi sırası değil.” Yemek bitti. Göksel Abla'yı biz bırakacaktık evine... Ali'nin arabasına bindik. “Ali, aşkolsun, o kadar söyledim, bir aramadın.” Hemen telefonumdan numarasını buldum aradım. “Neriman, neredesin?” “Daha yeni bindik otobüse, gidiyoruz.” Ali'ye verdim, kıpkırmızı olmuş, ne söyleyeceğini bilmiyor, zor durumda. “Alo, eee şey... Nero, ba...” Ben hemen atladım. “Söyleme oğlum, bilmiyor, söyleme...” El kol işaretleri yapıyorum... Ali dondu kaldı... Göksel Abla şaşkın şaşkın bana bakıyor... Ali telefonu elinden attı... Ben gülmeye başladım, diğerleri de... Ali konuşmaya başlayınca aklıma geldi, Neriman'ın, babasının öldüğünü bilmediği...

Nasılım ama?

“Kemal Sunal Türkiye'nin Sherlock Holmes'udur”

Ayağımda sinir sıkışması var. Sık sık çok şiddetli bir sancı ile başlıyor, giderek artan yanma beni mahvediyor. Bazen dayanamıyorum. Ancak buz koyarsam rahatlıyorum. Herkes bunu öğrendi

ve buz torbası benim aksesuarım olarak kabul edildi...

Malatya Uluslararası Film Festivali kapanış gecesindeyiz... Fatma Girik, Erol Günaydın, Türkân Şoray, Ayşen Gruda yan yana oturuyoruz... Kapanış gecesini Ali sunuyor...

Bir milletvekili sahnede konuşma yapıyordu. Konuşmanın bir yerinde coşkulu sesiyle, "Kemal Sunal Türkiye'nin Sherlock Holmes'udur" dedi. Erol Abi'den "hık kık" gibi bir ses çıktı. Ayşen sarsılıyor ama gülmüyor... Diğerleri önlerine bakarak atlatmaya çalışıyor krizi... "Evet, evet... Belki yurtdışında olsaydı bir Sherlock Holmes olurdu." İkinci tekrarda ben önüme baktım. Ali ile göz göze gelmemeye çalışıyordum... Salonda bir iki gülme sesi duyuldu... Aslında "Şarlo" demek istiyordu konuşmacı... Karakterleri karıştırdı, ama kendinden emin tavrı, coşkulu konuşması ile herkesin dikkatini çekti...

Eyvah! Ayağımın sancısı tuttu... Dayanmak imkânsız, kalkıp gidemem, nereden buz bulsam diye kara kara düşünüyorum. Sahne kenarında ayakta duran birkaç görevliyi tanıyorum ama bana hiç bakmıyorlar... Çılgık atacağım... Sırılsıklam terledim... Tören devam ediyor. Benim gözüm kararıyor sancıdan...

En ön sıradayız Allahtan... "Ali, Ali" diye sesimi duyurmaya çalışıyorum... Ama o kadar sessiz söylüyorum ki Ali'nin duyması mümkün değil... Bir baksa bana... Nasıl baksın, "En İyi Film Müziği" dalında yarışan filmlerin tanıtımı dönüyor ekranda... Biter bitmez, ödülü verecek olan sanatçıyı sahneye çağırarak...

"Ali, Ali" diye devam ediyorum sessizce... El kol... Ali'nin dikkatini çekebildim. Kimseye belli etmeden kafasını, "Ne oldu" der gibi iki yana salladı, daha doğrusu, titretti...

"Buz, buz..." Sessizce söylüyor, bir yandan da ayağımı gösteriyordum, işaretparmağımla... Yüzümü buruşturdum, acı çektiğimi anlatmak için... Ali'nin gözlerinde "dehşet" gördüm... Anlamıştı... Bu sefer "kızgın bir çaresizlik" gördüm gözlerinde... Bu nasıl bir benzetme bilmiyorum... İlk defa kullanıyorum "kızgın çaresizlik" lafını... Ali'nin yüz ifadesini başka türlü anlatamam...

Aday filmlerin tanıtımları gösterilirken, yavaş yavaş geri giderek sahne kenarındakilere bir şeyler söyledi... Kulağından ağzına uzanan mikrofonu kapatmayı telaş arasında bile unutmamıştı... Bunu yaparken sanırım bir tek ben anlıyordum sıkıntısını... Öyle ustalıkla halletti ki, kimsenin farkına vardığını düşünmüyorum...

Bir iki dakika içinde bir naylon torba dolusu buz geldi... Kaldıramadığıma göre üç beş kilo vardı. Görevlinin kulağına, "Bir iki

tane yeter” dedim. Torba, eğilerek giden adamın elinden başka birisi tarafından alındı. Neyse ki iki parça buzlu torba çabucak geldi... Rahatladım...

Tören devam ederken adamlar çömelerek, hızla gidip geliyor, kocaman buz torbası elden ele dolaşıyordu... Ön tarafta bir kımlıdanma, bir hareket... Umarım çok kişiye rahatsızlık vermemişimdir... Ali’yi bir kere daha takdir ettim. Sahnede dimdik duruyordu. Sırtında smokini, elindeki sunum kartları, ciddi yüz ifadesiyle, bu olanlardan hiç haberi yokmuş gibiydi... Bravo vallahi!..

Törenden sonra otelin en üst katındaki salonda toplandık. Ali, tören sırasında başına gelenleri anlatırken Türkân Şoray sandalyeden düşüyordu. Benim “buz” krizimden başka birkaç aksilik daha olmuş; davetlilere aksettirmeden geceyi tamamlamış olmanın mutluluğu ile anlatıp durdu o gece sabaha kadar... Biraz da abartarak anlattığı için, daha da komik oluyordu. Mini bir *stand-up* sunmuştu bize...

Alaturkalığımı her yerde sergiliyordum. Festivale katılan herkes, Malatya’yı tanıma gezilerine katılıyor, söyleşilere gidiyordu. Beni her gördüklerinde, ellerim poşet dolu, çarşıdan geliyordum. “Neler alıyorsun bu kadar?” “Sabun, kuru dut, kayısı kurusu, eski kilit, eski anahtar, örtüler, dolmalık kurutulmuş patlıcan-biber-kabak-salatalık, sumak, tarhana...”

Havaalanında ayrılırken, “Aldıklarını merak ediyoruz, artık pişirip bizi davet edersin” dediler. Tam bana göre bir program...

Yemek yapmaya bayılıyorum zaten... Bir Malatya gecesi düzenledik...

Çorbalar, sumak suyuyla tatlandırılmış kuru dolmalar, tatlılar... Tam Malatya usulü...

İyi ki bir arada olmuşuz... Canım Erol Günaydın... Kızı Günfer’le katıldı yemeğe... Getirdiği “çan” salonumda duruyor. Ekrem Abi ile Gül’ü de çağırıştım... Türkân Şoray’la Ekrem Abi’nin set anıları, Erol Abi’nin doyumsuz hikâyeleri... Muhteşem bir geceydi...

“Kemal Bey’in yattığı mezar size ait değil!”

Telefon çaldı, açtım. “Gül Hanım?” “Benim.” “Burası Mezarlıklar Müdürlüğü.”

Eyvah! Ne geliyor acaba?.. “Buyurun.” “Kemal Bey’in yattığı mezar size ait değil!”

Güzeeeeel! Ben de bomba nereden gelecek diye bekliyordum!..

Allahtan dostlarımız yaratıcılıkta sınır tanımıyor... Konu bol... Sıkıntı yok!.. Hiçbiri diğerine benzemiyor, beni çökertme programı çok çeşitli... Her telden...

Bazıları, “Şok geçirdim” diyor ya... Şok geçirmek nasıl oluyor! Bilsen geçirmeyeceğim... Şokta kalmak istiyorum...

“Bu mezar yeri başka birine ait, siz orayı ele geçirmiş, işgal etmiş oluyorsunuz...” Vay canına, ben müthiş bir kadınıym yani... Her şey bitti, bir de mezarlık ele geçiriyorum... İşgal ediyorum... İşgalciyim ben!..

“Nasıl yani?” “Müdürlüğümüze gelin, size bir çay ikram edelim.” “Hemen geliyorum!”

Arada kayıt memurluğuna gidip sordum: “Kaydınız var, değil mi?” “Tabii efendim.”

Bana verilen tapuyu aldım gittim. Gayet nazik karşılandım. Müdür bey üzgündü. Bir memur çağırdı. Memur elinde bir dosya ile geldi. Ben de tapuyu verdim. “İşte görüyorsunuz, tapudaki numara ile dosyadaki tutmuyor.” “Ama bu tapuyu buradan verdiler, görerek aldım mezar yerini, bakın imza var, mühür var.”

“Tamam da niye ada, parsel numarasına bakmadınız?” “Ben baksam da anlamam, hangi parsel numarası nerenin, hangi ada numarası nerede yazar? Parayı verdim, tapuyu aldım.” “İyi ama kontrol etmemişsiniz.”

“Neyi kontrol edeceğim, aklıma bile gelmedi böyle bir hatanın yapılacağı.”

İçimden “ya sabır” diyorum. Bayılacağım oraya... Müdür beye döndüm: “Ne yapacağız?” “Valla yer başkasına ait. İşgal söz konusu... Kaçak...” Anlanuyordum... Bunu bana anlatmaya hiçbir lisan yetmezdi...

“Nasıl kaçak? Ben burayı eşimin kırk duasından önce aldım, yaptırdım... Kazıldı, beton döküldü, etrafı ağaçlandı... Mermeri döşendi... Yer karoları konuldu... Sonra sizin hocanız, adli tabip, savcı ve sizin görevlileriniz eşliğinde defnedildi... On üç senedir burada tören yapılıyor, dua okunuyor... Kameralar, fotoğraflar, gazete haberleri... Bunun neresi kaçak? Bütün bunlar yapılırken, bana buranın bize ait olmadığını neden kimse söylemedi? İlk gün, daha burası kazılırken söylemeniz gerekmez miydi?” “Bizim yapabileceğimiz bir şey yok, ele geçirmiş sayılıyorsunuz.” “Ne olacak şimdi? Bana burayı satan eski müdürü arayın sorun, bir yanlışlık var.”

Eski müdür arandı. “Sen ne yaptın ya! Bak Gül Ablam burada. Mezar işini halletsin, diyor. Gül Ablam beni sever, gazeteye falan

vermez, ben ne yapayım, mezar başkasının üstüne kayıtlı.”

Nereden “Gül Abla” oldum? Bu samimiyeti hak etmek için ne yaptım bilmiyorum... Takılmadım yine de... Benim derdim başkaydı... Yeni müdür, “Tabii ki merhumu oradan kaldırmayız” dedi. “Lütfediyorsunuz” dedim. “Ama sizlerden biri oraya gömülemez.” “Bakın beyefendi, ben burayı aile mezarlığı olarak aldım, yaptırdım. Eşimle ben beraber, diğerleri çocuklarım için...” “Siz gömülemezsiniz... Orası size ait değil! Ancak mezarın asıl sahibi ile konuşalım, size satsın.” “Ben burayı satın aldım.” “Ama tapu oranın değil.” Böyle bir yere varamayacağımızı anladım...

“Tapu buranın değilse on üç senedir neredesiniz?” Bu soruya cevap yok! “Satın almazsanız sıkıntı çıkar!”

“Satın aldım. İkinci kere satın almayacağım.” “Siz bilirsiniz.”

Ayrıldım oradan... O’nun yanına gittim... Titriyordum... O’na anlatmadım olanları... Anlatamazdım... Anlamazdı!.. Belki de filmlerinden esinlenerek yeni bir hikâye yazdığımı düşünürdü...

O, zannediyordu ki...

Hani herkesin sevgilisiydi?

Yine başladım aynı sorulara... Hani örnek insandı? Hani hayatı boyunca kimseyi kırmamıştı? Hani vergi rekortmeni olmuştu yıllarca? Hani Türkiye’nin en önemli oyuncularındandı? Hani herkesin sevgilisiydi?

Papağan gibi bunları tekrarlayıp duracak mıydım içimden? Her olaydan sonra...

EVET!

Çocuklara ne diyecektim?

Paramızın peşine düşmüyor, okumadan attığı imzalar yüzünden dolandırılıyor, sahtecilikten hapse mahkûm oluyor...

Hastanede, eşi adına derslikler yapıyor, hasta çocuklara moral olsun diye... Eşyalar elinde kalıyor, zabıt tutmadan aldığı için hırsız sayılıyor...

Galeriye eşinin adı veriliyor diye minnettar oluyor, sabahlara kadar sergiler hazırlıyor, adı yazılı davetiyeler bastırıyor, gece yarısı tanımadığı atölyelerde çamurdan kaş göz oyuyor, bu yapıları sokaktan topluyoruz...

Kocasının adına iftar sofraları düzenliyor, “insanları sıraya dizerek yemek yedirdiği” ve bundan zevk aldığı düşünülerek, psikopat sayılıyor...

Şimdi de Zincirlikuyu’daki bütün mezar yerlerinin ada, parsel

numaralarını ezbere bilmediği için mezar işgali ile suçlanıyor!

1- Ya annenizi beceriksizlikle suçlayın...

2- Ya da kimsenin akıl edemediği şeyleri akıl edebilen olağanüstü zeki bir kadın olarak iftihar edin...

Yalnız ikinci şıkta bir sıkıntı var... Tamam, zekâmla övünelim ama müthiş (!) buluşlarım sayesinde bir şey kazanamıyor, hemen yakayı ele veriyorum... Henüz bunu çözemedim... Nerede yanlış yapıyorum?

Bir tek gerçek var! Annenizi gözünüzde büyütmeyin...

Anlattım mezarlık işini...

Benim düşündüklerimin hiçbirine katılmadılar... “Üzülme... Sen çok iyi niyetlisin, bunları hayal bile edemezdin...”

Avukatlar, gidip konuşmalar. Araya tanıdıklar sokmalar... Mezarlık tapusunu değiştiremedik... Fakat tekrar satın almaya da hiç niyetim yoktu... Çok üzülüyordum. Öldükten sonra ne olursa olsun... Ama çocuklar bundan çok yara alacaklardı... Anne babalarının birlikte olmalarını istiyorlardı...

En sonunda Ali, Büyükşehir Belediye Başkanı’nı aradı.

Çok üzüldüklerini söyleyerek, yapılan yanlışlığı hemen düzelttiler. “Sehven yanlış yazılmıştır” notu kondu tapunun arkasına... Sanıyorum mezar artık bizim...

Daha önce de söylemiştim ya, eğer bir uçak seyahatinde denize falan düşersen ya da başka bir nedenle kaybolur da oraya gömülemezsem çok sinirlenirim... Çok emek verdim mezarıma...

Nazik Yenge’nin pufbörekleri

O’nun çok sevdiği bir hikâyeye bu sevimsiz durumdan biraz uzaklaştırsın bizi...

Annemin amcasının ikinci karısı, Nazik Yenge... Amca öldükten sora üvey kızı

Özcan Teyzemin İstanbul’daki evine misafirliğe geldi.

Nazik Yenge, akça pakça, tombul, kısa boylu, boynu olmayan bir kadındı. Kardan adam gibi... Yüzü daima parlaktı, pırıl pırıl... Gergin bir cilt... Bir tek kırışık yok... Bunu nasıl başarıyordu bilmiyorum...

“R” harflerini “L” olarak söylerdi... Bir şey anlatırken, olmayan boynunu iki yana, öne arkaya çevirerek nazlı nazlı konuşur, önemli olduğunu düşündüğü yerlerde gözlerini kapatarak, anlatığına anlam katardı...

Bu hikâyeyi teyzem O’na anlattığında çok gülmüştü. Kaç de-

fa tekrar ettirdiğini hatırlamıyorum. Nazik Yenge'yi iyi tanıdığım için ben de anlatmaya başladım...

Bir gün Özcan Teyzemin arkadaşları çaya gelmiş, Nazik Yenge pufböreği yapmak istemiş, teyzem de kabul etmiş. Yenmiş içilmiş, herkes gittikten sonra, Özcan Teyzemin eşi Ömer Eniştem eve gelmiş. Teyzem mutfağı toplarken, eniştem de gazeteyi alıp okumaya başlamış...

Nazik Yenge, eniştemin başında ayakta duruyor, sohbet için fırsat kolluyormuş ama eniştem hiç oralı değilmiş... Teyzem huyunu bildiği için "nereden başlayacak" diye meraktan gizlice onlara bakmaya başlamış...

"Amanın Ömel, bu İstanbul galıhalı (karıları) da heç mi bi şey bilmeyyo?" Eniştem: "Hıı..." "Eyi ki gelivemişin misafil valımış (misafir varmış)." "Hııı." Bir türlü dikkat çekmeyi başaramıyor, gerdanını kırıyor, gözlerini süzüyormuş ama gören yok!

"Pufböleği edivelen dedim, edivedim." "Hımmm." "Amanın Nazik Hanım bu böleği nelden öglendingiz? Nası ettingiz? deyyola... Bu bilşey değil ben daha nelel biliyon dedim Ömel." Eniştem: "Hımmmm." "Talifingi (tarifini) deyive Nazik Hanım deyivelince, deyivedim... Hamılı (hamuru) yoğulusung, açıvelising gözselce, yağ sülesing hel talafına (yağ sürersin her tarafına), peynili guyasıng (peyniri koyarsın), çay tabağıynan kesesing (çay tabağıyla kesersin). Yağı tavaya goyasıng, altını yakasıng. Yağ gızdınuydı bölekleli goyvelilsing, kedi yavlılalı gibi yıvallanılal (yağı tavaya koyarsın, altını yakarsın. Yağ kızınca börekleri koyuverirsin, kedi yavruları gibi yuvarlanırlar)."

Eniştemden beklediği ilgiyi göremeyince hayal kırıklığı yaşamış, odasına gitmiş. Misafire ikram edeceği lokumları dörde bölüp, pudraşekerine bulayarak çoğalttığı da hâlâ anlatılır. Renkli kadını Nazik Yenge...

Çocukluğum ve gençlik dönemim de eğlenceliydi... Babam Karayolları'nda üst düzey yöneticiydi... İş arkadaşlarından Şahap Koptagel, Zeki Müren'in çocukluk arkadaşıydı. Dolayısıyla Zeki Müren, Ankara'da gazino programı olduğu zaman Şahap Beylerde kalırdı. Konserler bittikten sonra birkaç gün daha kalır, dostlarıyla birlikte olurdu.

Mithat Paşa Caddesi'ndeki çatı katı muhteşem geceler geçirdiğimiz çok güzel bir evdi. Bu toplantılara zamanın meşhur tango sanatçısı Zehra Eren, Ankara Radyosu halk müziği sanatçısı Saniye Can, piyanist Yüksel Koptagel, canım halam Nevber Tuğsuz ve

biz ailece katılırdık. Şahap Bey bizi çok sevdiği için babama, “Çocuklar da gelsin” diye sıkı sıkı tembih eder, ablamla ben de bu toplantılarda bulunmaktan çok zevk alırdık.

Canım halam dediğim Nevber Tuğsuz, aslında müzisyen Ahmet Olcayto Tuğsuz’un gerçek halasıydı. Biz de halamız olmadığı için hala diyorduk. Nevber Hala da aynı dairede babam ve Şahap Bey’le iş arkadaşıydı. Haftada en az iki üç gece ya halam bize gelir, ya biz halama giderdik. Ahmet Olcayto Tuğsuz kolejde okurken gitar çalardı. Tatillerde Ankara’ya gelir, halamda kalırdı. Oraya gittiğimizde odasından müzik sesi gelir, biz meraktan çatlarırdık. Birkaç yaş küçük olduğumuzdan bizden sıkılıyordu sanırım. Halamın ricasını kırmaz, gitarıyla bize mini konser verirdi. Kardeşi Ayşe’yle daha iyi anlaşırdık. Yıllar sonra karşılaşp, o güzel günlerden söz etme fırsatı bulduk.

Fatma Girik, O’nunla karşılaşp “Can Film”i kurma kararı aldığında, Zeki Müren’le Ankara’da gazino programı yapıyordu. Yeni şirketi kutlamak için bizi gazinoya davet etti. Programdan sonra kulise gittik. Zeki Bey, benim O’nunla evlendiğimi duymuş, çok memnun olmuştu. Bizi görünce çok sevindi. Eski günlerden söz ettik bol bol... Ne kadar zarif, ne kadar hoş anlatıyordu yaşadıklarımızı. Hatırladığım her şey Zeki Bey’in anlatımıyla daha da anlaşılmıştı... Zaten Zeki Bey’in yanında insan kendini her zaman önemli hissediyordu.

Biraz argo konuştuğundan bahsedilirdi. Ben hiç duymadım. Sanırım biz daha küçüğüz diye dikkat ediyordu konuşmalarına. Babam rahatsız olsaydı bizi o ortama sokmazdı. Zeki Bey, kendine ve etrafına saygısından kelimelerini dikkatli seçiyordu herhalde... Bu yüzden hayatım boyunca sevdiğim, saydığım Zeki Bey’i şimdi yine hürmetle anıyorum...

Televizyonun henüz evlere girmediği dönemde, misafirlerle yapılan sohbetleri dinleme fırsatımız oluyordu. Babamın arkadaşları geldiğinde yeni çıkan kitaplardan, tiyatro oyunlarından, konserlerden bahsederler, birbirlerine hitap tarzlarından, ikramlara kadar her şeyden bir şeyler kazanırdık... Çok şanslıydık, çok!

“Bir mâniniz yoksa annemle babam sizi rahatsız edecekler” diye şansına da eriştim ben...

Ablamla küçükken oynadığımız konulu evcilik oyunları yerini, *Türk ve Dünya Büyükleri* adlı kitaptan resmi gösterip, ismini bulmaca oyununa bıraktı. Franz Schubert, Mozart, Gaugin, Ziya Gökalp, Toulouse-Lautrec, Namık Kemal, Reşat Nuri Gün-

tekin, Balzac, Anton Çehov, Halide Edip Adıvar... Ve daha birçokları...

Rastgele bir sayfa açıp, resmin altında yazan adı kapatıp, kim olduğunu soruyorduk. Hepsini ezberlediğimizde de “üç eserini söyle” oyunu başladı.

Atlası açıp, şehir bulmaca... Ne güzel oyunlardı... Saatlerce bıkmadan oynardık. Şimdi kütüphaneye baktıkça hüzünleniyorum...

Bir daha âşık oluyorum O'na...

Teşvikiye Camii'nin avlusu... Bir tanıdığımızın cenaze namazı kılınıyor... Ali, babası gibi cenaze törenlerine katılmayı son görev olarak gördüğünden mutlaka gitmeye çalışıyor.

O hayattayken sık sık görüştüğümüz, evlerimizde yemekler yediğimiz, O'na sevgisini her fırsatta dile getiren, hemşerisi olduğu için ayrı tuttuğunu söyleyen bir dostumuz cenazede (!) Ali'yi yanına çağırmış. Ali de babasının arkadaşı çağırınca memnuniyetle gitmiş. Herkesin önünde başlamış Ali'ye söylenmeye... “Geçen gün seni televizyonda gördüm. Babana yakışır bir evlat ol! Öyle kızlarla falan görünme! Televizyonlara çıkma!” (Devamını söylemeyeceğim, canım yanıyor çünkü.) Şöyle yap! Böyle yap! Emirler yağdırıyormuş... Ali, “Abi, burası yeri değil” demiş.

Yirmili yaşlardaki genç bir çocuk, çok kıymetli bir büyüğünün cenaze namazı kılınırken, herkesin yanında böyle bir konuşmanın doğru olmadığını akıl ediyor da, yaşını başını almış, faziletten bahseden dostumuz (!) daha bunu bile öğrenememiş...

Ali ne kadar terbiyeli ki, saygısızlık etmeden oradan uzaklaşmış... İçinde neler yaşadı kim bilir?

Bu olayı orada olanlardan biri üzülerek anlattı bana...

O gittikten sonra bir kere bile evimize gelmeyen, kendi çocuklarından ayırmadığını söylediği Ali ve Ezo'ya, “Nasılsınız, ne yapıyorsunuz?” diye sormayan biri, bu hakkı nereden buluyordu! Eğer dürüstçe çocuklarla ilgileniyorsa, bürosuna çağırır, eve gelir, sohbet eder. Bu densizliğin Ali'ye değil, aslında O'na yapıldığını düşünüyorum.

Halbuki O ne kadar safmuş ki, bu dostunun işleri iyi gitmediği için, hiç istemediği halde, yapımcılığını yaptığı bir dizide oynamıştı.

“Abi” diye, baba dostu diye saygı duyduğu bu cins insanların kara davranışları, çocuklara kamçı oldu yaşama koşmaları için...

Ben de çocuklarıma bu zavallı insanlara kızmamayı, sadece acımayı öğretiyorum...

Herkesin hata yapma hakkı yok mu? Doğruyu bulurken hatalarımızdan beslenmiyor muyuz? Bu çocukların yaşamlarına karışmak, ben dahil hiç kimseye düşmez...

Biz çocuklarımıza doğru yolu gösterdik. Ne kadar iyi ve doğru oldukları bizi ilgilendirir. Eleştiren insanlar aynı kendi babalarına, annelerine benziyorlar mı? Daha doğrusu benzemek zorundalar mı?

Eğitimin ailede başladığını hepimiz biliyoruz. Çok şükür çocuklarımız aile kavramını kazandılar... Babaları onlara şöhretin şımartmadığını öğretti... Elli yaşından sonra üniversiteyi bitirip, yüksek lisans yaparak eğitime verdiği önemi gösterdi. Kendi ailesiyle iyi ilişkiler içinde olarak anneye, babaya, büyüklere saygıyı, yaşayarak, yaparak öğretti... Nasihat vererek değil...

Böylesi daha etkili değil mi?

Sinirlendim şimdi yine... Çocuklarıma haksızlık yapıldığında dayanamıyorum. Çünkü asla hak etmiyorlar... Onlara minnettarım... Canım yavrularım... Nelere göğüs gerdiler... Bir başka kartvizit taşımanın zorluğu altında ezilmeden yetiştiler..

Bence, eğer size danışılmamışsa yol göstermemek lazım...

Boş verin, rahat olun! Siz olmasanız da herkes yolunu bulur inanın! Siz rol model olmaya çalışın... Kaldı ki bu arkadaşımız, bir genç ve kendi çocuklarına iyi bir model olmaktan o kadar uzak ki...

Bu gibi insanları gördükçe bir daha âşık oluyorum O'na...

Ne kadar ölçülü, ne kadar dingin, ne kadar zarif, sessizce ifade etmiş kendini... Kırmadan dökmeden... Ne güzel kullanmış hayatını... Kendini ucuzlatmadan...

Türker İnanoğlu... Yazıhanesinde sohbet ediyoruz. "Düşündüm de" diyor, "kaç yıldır bu piyasadayım. Kimsenin arkasından konuşmayan bir kişi tanıdım, Kemal... Saygılı, hatır bilir... Bir arkadaşımızı kaybettiğimiz zaman cenazede mutlaka o ve ben bulunduk... İkimiz de önemserdik bu son görevi..."

Türker Abi, ilk günden bu yana bizi hiç yalnız bırakmadı. Arada telefonla konuşuruz, canımın sıkkan olduğunu anlar ve "Topla çocukları, balık yiyelim" der... Sevgili Gülşen'le Türker Abi, bizi aile gibi kucaklar, Ali'yi, Ezo'yu dinler, onların her şeyiyle ilgilenirler... İyi ki varsınız...

Ali sekiz yaşındayken Gülşen, Zeynep'le oynasınlar diye birkaç gün evinde misafir etti. Güzel bir günün sonunda uyku vakti gelmiş, herkes odasına çekilmiş. Ali de yatmış... Türker Abi, "İyi uykular" demek için odasına girdiğinde Ali'nin biraz tedirgin oldu-

ğunu fark etmiş... Uyuyuncaya kadar Ali'nin elini bırakmamış... Ali bunu anlatırken hâlâ duygulanır...

Musto ve can dostu Recep Amca

Kayınpederim Mustafa Sunal... Musto diyorduk hepimiz ona... Apayrı bir karakter... Hayata sımsıkı bağlı, yaşamın bütün güzelliklerini tatmaya çalışan, keyifli bir adam... Malatya şivesinden hiç vazgeçmemiş, yedi yaşında İstanbul'a geldiği halde... İnce esprileri, kendisiyle eğlenmesi, çocukları gülsün diye her kılığa girebilen, her yaptığı izlenmesi, her dediği kaçırılmaması gereken bir karakter...

Evinden çıkarken, iki basamaklı apartman girişinden sokağa adım attığı anda eğilir, iki eliyle uzun uzun pantolonunun paçalarını silkelerdi... Önce hayretle paçalarını yeni görüyormuş gibi bakması, olmayan tozları temizlemek için paçalarına öldürücü darbeler vurması; bizim, pencereye üşüşüp, üst üste çıkarak bu işlemi seyretmeye çalışmamız, vazgeçilemez bir eğlenceydi. "Çıktı, çıktı!" Evdeki herkes birbirine mutlaka haber veriyordu. Çıktığında mutfakta veya arka odada olup duymayan da, "Neden çağırmadınız?" diye sitem ederdi.

İki üç adım sonra başını havaya diker, ellerini arkasında bağlar, sokağın iki tarafındaki apartmanları çatılarına varıncaya kadar incelerdi. Bu sırada Musto'yu gören olsa, evlerin çatısına uzay aracı konmuş zannedebilirdi. Arkaya doğru öyle bir eğilerek bakardı ki, geriye düşmemesi mucizeydi...

Dakikalarca gözlerini ayırmadan bakar, bakması bitince de bacaklarını kıra kıra yürümeye (yaylanarak yürürdü) devam ederdi. Arada biri seslenmiş veya büyük bir gürültü duymuş gibi aniden arkasına döner, ne olduğunu anlamaya çalışarak bakar, tekrar yola koyulurdu. Bu işlem sırası bozulmadan son günlerine kadar sürdü. Manası hiç bilinemedi. Sorulmadı da...

Büyük bir ihtimalle kendisi de bilmiyordu...

En yakın arkadaşı, kayınvalidemin amcası Recep Amca idi. İki si gezer, ikisi yer içerdi. Nereye gittiklerini, ne yaptıklarını asla anlatmazlardı... Arada çapkınlık hikâyeleri anlatırlardı, uydurduklarını bizim yutmadığımızdan eminlerdi... Oyun oynuyorlardı adeta... Bu hayat dolu iki yaşlı adam biz gençler için vazgeçilmez oluyorlardı!..

Aralarında on-on beş yaş vardı sanırım... Bunu hiç merak etmediğimiz için tam olarak bilemiyorum...

“Bir gün, hava sıcak, İstanbul yanıyor! Recep, dedim... hadi Telli Baba’ya gidelim... Gittik, orada iki zengin kadın yanımıza geldi... Çay içelim mi? diye sordular...” “Kadınların zengin olduğunu nereden biliyorsunuz?” (Onları sorularımızla bunaltmak çok eğlenceliydi.) “E, ikisi de pahalı kürk giymişti.” “Hani hava sıcaktı?” “E, Telli Baba’nın ora soğuk esiyo.” İkisi birbirlerine bakıp, kıs kıs gülerlerdi...

Bazen küsüyorlardı. Recep Amca Ortaköy’de oturuyordu, Musto Bağlarbaşı’nda... Musto her zaman gittiği kahveye gidiyor, Recep Amca gelmiş oturuyor... Musto da başka bir masaya oturuyor... Akşama kadar ayrı masalarda konuşmadan, göz göze gelmeden duruyor, akşam olunca herkes kendi evine gidiyor... “Recep Amca, madem küssünüz neden kalkıp taa Ortaköy’den Bağlarbaşı’na geliyorsun, hadi geldin niye Musto’nun gittiği kahveye gidiyorsun?” “Musto’ya ceza veriyorum, konuşmadığımı görsün diye karşısına oturuyorum.”

“Baba, sen niye Recep Amca’yla konuşmadığın halde kahvede oturuyorsun, kalk eve gel.” “Benle konuşmazsa canı sıkılsın, patlasın diye.”

Recep Amca güzel kadınları severdi... Yaşlı olduğu için dokunduğunda kimse rahatsız olmaz, aksine yakınlık gösterirdi.

Recep Amca’nın kızı Emel evinde bir yemek veriyordu. Gittik. Hepimizi topladı. “Babam duymuş bizde davet olduğunu, birazdan buraya gelecek. Yeni gelen müdürün karısı tam babamın beğendiği gibi, biraz topluca, pembe beyaz bir kadın. Babam görürse vallahi kadıncağıza rahat vermez. Rezil oluruz.” U şeklinde bir masa hazırlamıştı. Yeni komşuları en başa oturtacaktı. Biz masanın iki tarafında oturacaktık. Yirmi kişi oluyorduk. En uca da babasını oturtacak, hesaba göre Recep Amca bizi aşırp kadının yanına gidemeyecekti...

Henüz ne kadın vardı, ne Recep Amca... Ama biz ciddi planlar yapıyorduk... Bakalım kadını beğenecek miydi bizim çapkın? “Kesin” dedi Emel, “ben malımı bilirim.”

Herkes geldi. Masaya oturuldu... En başa komşular oturdu... Biz dip dibe oturup masanın iki ucuna kadar sağlam bir duvar oluşturduk... Recep Amca da planladığımız gibi U masanın en uç noktasında oturdu. Bunu başardığımız için gururluyduk... Canım o kadar genç insan bir yaşlı adamla baş edemeyecek miydik?..

Mezeler servis ediliyor, konuşmalar, gülüşmeler eşliğinde keyifli bir pazar öğle yemeği yeniliyordu... Hiçbirimiz yerimizden kalkmıyorduk...

Çok değil, on beş-yirmi dakika sonra Recep Amca kadıncağının yanına oturmuş, gülümsüyor... Oraya nasıl sızdı?!.. Büyük ihtimalle masanın altından sürünerek gitmişti... Kızı Emel, kadını görür görmez tahmin etmişti, babasından kaçmayacağını...

O, babasına ve Recep Amca'ya bayılıyordu... İkisi bir araya gelince gözlerini onlardan ayırmıyor, hiçbir şeyi kaçırmamaya çalışıyordu.

Kayınpederimin en büyük özelliklerinden biri karşıdan karşıya geçerken, sağa sola bakmamasıydı. "Onlar beni görsün, ben niye bakayım ki?" derdi. Neden bakması gerektiğini bir türlü anlatamadık. İki üç defa kaza geçirdiği halde...

Başka anlayamadıkları da vardı...

"Bazı kelimeleri neden aynı söylüyorlar anlayamıyorum? Emel, mesela... Bizim Recep'in Emel var, bir de ishal demek oluyor, emel... Mesela kundaklama... Bir elektrik kundaklaması... Bir de bebek kundaklaması... El vermeye, toka... Saç bağına toka... Deli işi bu!"

Recep Amca, ben Ezo'ya hamileyken, Yüksel Enişte'nin ölümünün on beşinci günü öldü... Yüksel Enişte kırk iki, Recep Amca seksen altı yaşındaydı...

Taziyeye gelenler, Yüksel Enişte'ye yanyor, Recep Amca için, "Eh, yaşını almıştı" diyorlardı... Birine, "Ah, ah, çok gençti..."; birine, "Aman canım, elden ayaktan düşmeden..."

Kayınvalidemin annesi (o zaman seksen altı yaşındaydı) salonunda oturuyor, bütün gelenlerin bu sözlerini duyuyordu... O, anneannesine çok düşküncü... "Ne o anneanne, sen iyi değilsin?" "Oğul, oğul, Allah kimseyi ucuzlatmasın." Alınmıştı bu sözlerden...

Malatya'nın "kırk ayak" adında bir halayı var. Ali'nin doğduğu büyük evin salonu bomboştu ya... İşte orada bu halay çok güzel oluyordu... Ailenin bütün erkekleri sıralanıyor, Musto ile Recep Amca'yı en başa koyuyorlardı... Müzik başlayınca, seksek oynar gibi tek ayak kalkıyor, tek ayakla müziğin ritmine uyarak, kol kola girmiş halde zıplaya zıplaya halay çekiyorlardı. Gençler aralarında anlaşıyor, bir anda Musto ile Recep Amca'nın üstüne devriliyorlardı. İkisi yere düşüp altta kalıyor, gülmekten kalkamıyorlardı... Bu oyunun hepimizi eğlendirdiğini biliyorlar, "Hadi kırk ayak" dendiği zaman en baştaki yerlerini alıyorlardı... Başlarına gelecekleri bilmiyormuş gibi... Hem eğleniyorlar, hem eğlendiriyorlardı...

Rakılarına çobansalatasının suyunu koyuyorlardı gizlice...

“Musto, ağzımızın tadı da kalmadı, bu meret bile tat vermiyor.”

Böyle şaka kaldıran iki yaşlı adam, bize hayattan zevk almayı öğretiler... Farkındalar mıydı bilmiyorum?.. Bize yaşam dersi verir gibiydiler... Onları hiç kızgın, bedbin, bezgin görmedik...

Recep Amca'nın çok mütevazı istekleri vardı... “Ula Musto, ben erken yaşlandım, yaş seksen beş, ben şimdi bi altmış sekiz olsam var ya, düz duvara tırmanırdım...”

Yılbaşı geceleri, kimse program yapmıyordu... Beraber olabilmek için... Ailede yediden seksen beşe kadar her yaş vardı... Birlikte olduğumuz zamanlar ne kadar doyurucuydu ki hepimizin tercihi bu grupla eğlenmekti... Yıllarca hiç fire vermedik... Artık, eksilmedik.. Şimdi artık hayatımızın renkleri soldu...

En çok da O, bu geceleri iple çekiyordu... Aileyi bir araya getirmek için türlü programlar tasarlıyordu... İftar yemeği birimizin evinde, aynı gecenin sahur yemeği başka birinin... Anneler günü, babalar günü, bayramlar, doğum günleri, kandiller, ölümler, doğumlar... Hep beraber yaşadık.. Benim aileye ayak uydurmamdan ve evimizin hep açık olmasından çok mutluydu. Biliyordum, çünkü bunu herkese söylüyordu... “Habersiz bizim evde bir program yapsam, Gül hep hazırır.”

Özlüyorum... Çok özledim... Böyle inleye inleye yaşayacağım anlaşılan... O'nun geleceği yok !..

Boşansam mı acaba? “Bir film çekimine gidiyorum” dedi! Bir daha ne bir ses, ne bir haber! Bunlar ne yer, ne içer? İnsan bi sormaz mı? Hâkim beni anlar mı? Bana hak verir mi?

Eşyaları dolapta duruyor... Giderken yanına aldığı bavulu okulun çatısında... Onları ne yapacağım?.. Giysilerin bir kısmını verdim... Ama tamamen evden çıkaramam O'nu... Zaten ben “git” demedim ki... Kendi gitti... O da istemezdi gitmeyi belki... Çaresiz gitti...

“Gitme” deseydim... Bildiğini okuyor... İnatçı... “Beni de al” diyorum, hiiiiç oralı değil... “Yaşa!” diyor galiba, “çocuklarımı iyice yalnız bırakma...”

Ben de öyle yapmaya gayret ediyorum...

“Ben Prenses Süreyya'ya benziyorum”

Sevgili Ahmet Özhan! “Ne zaman, nerede, çocukların ve senin bana ihtiyacınız olduğunda şartlar ne olursa yanınızdayım” diyen dostum...

Beraber olduğumuz zamanlarda, yaşadığım bütün kötü şeylerin olumlu tarafını görebilmemi sağlamakta öyle usta ki...

Şimdi ayrılmış olduğu eşi Hatice ile Konya'da Şeb-i Aruz günlerinde bana öyle güzellikler yaşattılar ki... En zor, en içinden çıkamadığım, kendimi nasıl sakinleştireceğimi bilemediğim gündü... Kardeş gibi yakın, samimi...

İstanbul'da da iyi ve kötü günlerimizde, çocuklarımın ve benim hep yanı başımızda oldu... Sohbetleriyle ferahlık verdi bize... İyi ki varsın Ahmet... Aynı yakınlığı gördüğüm iki muhteşem insan... Emel-Erol Evgin. Elvan ile Murat da var tabii... Ali'nin sünnet düğünü dahil, kutlamalar, anmalar... Hep yanımızdalar... Murat Evgin bir toplantıda, "Bu ailede çok emeğim var, sekiz yaşımdan beri hizmet veriyorum" diye espri yaptı, ama gerçektir söyledikleri... Emel, Erol'un konseri olduğu zaman davet eder; Elvan, Emel, Ezo ve ben anne-kız gecesi yaparız. Emel'le dertleşmek! Yumuşacık sesiyle, sakin konuşmasıyla hayata karşı umutlandırmayı çok iyi başarır... Erol, zarif jestleriyle beni hep duygulandırmıştır. Yani hayatımı cennete çevirenlerdendir Evginler...

Gürdal Çeliköz'den bahsetmiştim. Diş hekimi, sevgili arkadaşı... Gürdal'la itişmeyi çok seviyordum. Bana asla kızmıyor, eğlendiğimi bilerek, oyuna katılıyordu...

Bir ara tutturdum: "Ben İran Şahı Rıza Pehlevi'nin eski eşi Prenses Süreyya'ya benziyorum." "Gülcüm, Süreyya sana göre biraz daha açık tenli, gözleri de yeşil." "Aaa! Yüz hatlarımız, bakışlarımız, her şeyimiz çok benziyor... Beni yolda çeviriyorlar Süreyya'ya benzediğim için." "Tamam ama senin apayrı bir güzelliğin var." Kırmadan bu düşünceden kurtarmaya çalışıyor, gerçek mi, şaka mı anlayamıyordu... Başkalarına da soruyordum Gürdal'ın yanında... "Süreyya'ya benziyorum, değil mi?" Çıldıırıyordu o zaman, benimle alay edecekler korkusuyla...

Uzun zaman sürdü bu oyunum... Ara ara söylüyor, Gürdal'ın her seferinde değişik bir vazgeçirme taktiği bulmasına bayılıyordum...

Yeni evimize taşındık... Nisa Serezli, Tolga Aşkıner, Gürdal, birlikte bize gelmek istediler. Tolga telefon etti, adresi istedi... "Apartmanın adı Gül ama yanda kalıyor, göremezsiniz. Cadde üstünde kocaman 'Süreyya' yazısı var." Beş dakika sonra Gürdal aradı. "Bak, biz ikimiz bu benzerliği aramızda konuşuyoruz ama, başkalarını karıştıрма. Şu adresi doğru düzgün ver şimdi." "Aaaa, biraz önce Tolga'ya verdim ya!" "Gülcüm, apartmanın adı ne?" "Gül." "Süreyya nereden çıktı?" "E, benziyorum diye apart-

manın caddeye bakan tarafına yazdırdım, herkes görsün istiyorum.” “Sen şaşırdın mı? Olur mu öyle şey?” “Oldu bile.” “Tamam, tamam, akşam görüşürüz, bari numara falan doğru mu?” “Aşkol-sun, yanlış adres mi vereceğim?”

Bu konuşmanın bir yere varamayacağını anlamıştı, üstüne gelmedi daha fazla...

Yeni evimiz dokuz katlı bir apartmandaydı... “Dokuz dairede en çok hangi hanım ismi varsa apartmana o ismi koyalım” diye düşünmüşler... Henüz beş daire satılmıştı. Neriman, Ester, Nilgün ve iki Gül... Apartmanın adı “Gül” konmuş. Biz toplantıya gide-medığımız için sonradan öğrendik...

Toprak sahibi, alttaki büyük dükkânın da sahibiydi. Bir kon-feksiyon mağazası açtılar... Mağazaya da yakın zamanda kaybet-tikleri annelerinin adını koydular: “Süreyya.” Kocaman da bir ta-bela yaptıırıp astılar...

Böyle bir tesadüf olamaz! İstesen olmaz!

Kapı çaldı. Nisa, Tolga, Gürdal geldiler... Gürdal kimse duyma-dan kulağıma,

“Vallahi sen delisin” dedi. Bütün gece beni izlediğinin farkın-daydım... Bir anormallik yapacak mıyım diye...

Ertesi gün telefon edip anlattım... Benim için daha fazla endi-şelenmesini istemiyordum... Böyle oyunlar hoşumuza gidiyordu... İçimizdeki çocuğu hiç kaybetmiyorduk... Tabii bu hikâyeye O’nu da çok eğlendirdi, uzun zaman anlattı durdu...

O, benim yaptıklarımı anlatırken, biraz da kendinden katarak daha komik hale getiriyor, çok eğleniyordu... Ben de tabii... Öyle zarifti ki, beni kırmadan, incitmeden yapıyordu yapacağını... İlk şahit olduğunda veya ben O’na anlattığım zaman üstünde durmu-yor, hatta pek ilgilenmiyordu olayla... Hafifçe gülüp geçiyordu...

Aradan zaman geçmesini bekliyor, öyle uygun bir ortam bulu-yordu ki, anlattığında hepimiz yerlere yatıyorduk... Ben bile ken-di yaşadığım olayı unutmuş oluyordum...

O’nu “özel” yapan da buydu zaten... Espri yapacağı zaman bi-le “sabrından” yararlanıyordu. Bunu hesaplamıyordu tabii... Do-ğal haliydi O’nun...

Daima anlatacağı insanları ve hikâyeyi iyi seçer, olayı değer-lendireceğinden emin olduğu arkadaşlarımıza anlatırdı. Gözlem-leri (suskun durduğu, dinlediği, konuşmadığı zamanlar) sonucun-da kimin neye güleceğini iyi bilirdi... Her şeyi, herkese anlatmaz-dı. O, bir şey anlatırken dikkatle dinlenirdi. Hiçbir esprisi hava-

da kalmazdı... Kendi söyleyip kendi gülenlerden olmadı hiçbir zaman...

Bir sabah kapı çaldı. Açtım... Bizim telefonlarımızı tamir eden genç bir dostumuz, ailesini, yakınlarını toplamış, haber vermeden evimize gelmiş... Çoluk çocuk kalabalık bir grup...

Bilenler bilir, bizim salonun panjurları hep kapalıdır. Çok güneş aldığından içeride oturulamaz... Yan pencerelerden gelen aydınlık bize yeter...

“Hoş geldiniz” deyip salona aldım misafirlerimizi... Hemen panjurları açtım... Epeyi gürültü oldu... Mantolarını yan odaya koydum, hal hatır sormaya başladım... Böyle ortak konumuz olmayan konuklarımızla ne konuşacağımı bilemediğimden aklıma ne gelirse konuşurum... (Bu halime çocuklar da çok güler.)

O, akşama cevap vermesi gereken bir senaryo okuyordu. Çalışma odasına kapanmış, bir arkadaşıyla senaryoyu değerlendiriyorlardı... Bu çalışmalar sırasında rahatsız edilmeyi pek sevmezdi. Ama çaresiz kapısını tıklattım. Misafir olduğunu söyledim. Salona geldi, “Hoş geldiniz, bir çalışma yapmam gerek, izninizi istiyorum. Siz rahatınıza bakın” dedi.

Onlar zaten O’nu görmek için gelmişlerdi. Ben hazırlıklı davranıp içeriden fotoğraf makinesini getirmiştim. Acele birkaç poz fotoğraf çektim... Çok mutlu oldular... O, odasına gitti.

Hazırlıksız olduğum için evde ikram edilecek pek bir şey yoktu. Un kurabiyesi dışında... Çayın yanına kurabiyeleri koydum... O’nun yokluğunu hissetmesinler diye, salona girip çıkarken de konuşuyordum...

Çocuklar küçük olduğu için kurabiyeleri biraz döktüler... Etrafa yayıldı unlar, pudraşekerleri... Çocuklar bastıkça ayakkabılarının altına yapışıyordu... Anneleri temizlemeye çalıştıkça daha beter oldu. Ben de elektrik süpürgesini getirip çalıştırdım. Sıkıntılı durumu çözmenin mutluluğuyla oturup sohbetime devam ettim. Biraz daha oturup gittiler.

Aradan ne kadar zaman geçti hatırlamıyorum. Bir arkadaşlarımız bize gelmişti... O, gayet ciddi bir tavırla, “Sen o gün arkalarından baktın mı?” dedi. “Kimin?” “Telefon tamircisi ve akrabalarının.” “Yooo, neden?” “Bizim eve bir misafir gelse, arkalarından bakmak lazım. Misafir çıkıyor, önce derin bir nefes alıyor, sağa sola bakıyor... Ben kimim, nereden geldim diye düşünüyor. Hatırlarsa yola çıkıyor, hatırlayamazsa biraz daha bekleyip sonra yola koyuluyor.”

Anladım neyi kastettiğini. Gülmeye başladım... O, kaygılı bir ifadeyle devam ediyor... Misafirlere acıyormuş gibi...

“Bir gün kapı çaldı. Ben odamdaydım. Birden panjurlar açıldı, kıyamet kopuyor içeride. Gül koşuşturuyor, paltolar havada uçuyor... Bir ara geldi, beni aldı salona attı. Flaşlar patlıyor, etrafımda insanlar... Gül herkese nerede durursa daha iyi görüneceğini söyleyerek, daha doğrusu susmayarak, fotoğraf çekti... Beni içeri yolladı... Evde ne kadar elektrikli alet varsa, çamaşır makinesi, bulaşık makinesi, mikser, portakal sıkacağı, kahve makinesi, süpürge... Hepsini çalıştırdı. Bir yandan konuşuyor, bir yandan da fotoğraf çekiyordu. Misafirleri yolcu etti. Bu yüzden arkalarından baktın mı? diye soruyorum... Nasıl çıktılar acaba, evlerini bulabil-diler mi? Bir daha onlardan haber alınabildi mi?”

Bir olay bu kadar abartılarak, nasıl bir komiklik çıkarılır? Bu-nu büyük ustalıkla yapıyordu... Olayın kahramanı bendim... En çok da ben güldüm...

M harfiyle başlayan bitki: Yoğurt!

Zübeyde var ya! Hani beni makyaj yaparken seyredip, “Artist gibi oldunuz” deyip, sonra da batıran kızımız...

Bazı akşamlar yemekten sonra, O, Ali, Ezo, Zübeyde, ben “kelime bulmaca” oynamayı çok seviyorduk.

Ezo üç yaşında olduğu için pek katılamıyor ama çok eğleniyordu. Ali dokuz yaşındaydı ve oyunu çok ciddiye alıyordu... O, yemek biter bitmez, “Hadi oyuna” diyerek hepimizi salona topluyordu... Bulaşık, iş falan beklesin...

O’nun oyundan çok Ali ile Zübeyde’nin çatışmasını sevdiğini biliyordum. İkisi de çocuk... O, oynamak için ikisinin bir grup, bizim de ikimizin bir grup olmasını şart koşuyor, Ali de babasıyla oyun oynamayı sevdiği için ister istemez kabul ediyordu...

Ali, “Bir bitki” diyor, “M harfiyle başlıyor...” Zübeyde düşünüyor, bana bakıp kopya istiyor... “Akşam yedik ya” diyorum fısılda-yarak... “Yoğurt!” diye bağıyor heyecanla... Buldu ya! Akşam yemekte yoğurt vardı... Ali çıldırıyor, “M ile M, M... Yoğurt ne?” “E, bitki işte, akşam yedik ya!” Ali ne yapacağını şaşırmış, “marul”u anlatamadığı için üzgün... O, teselli ediyor, yeni bir kelime sorması için ikna ediyor...

Ali bu sefer, “Çizgi film kahramanı” diyor, kollarını, bacaklarını, kafasını takıyormuş gibi yapıp Voltran’ı oluşturmaya çalışıyor... “Hani her sabah izliyoruz”, ipucu veriyor... Zübeyde düşünü-

yor, vakit doluyor... Heyecan son haddinde... Zübeyde gülümsüyor, buldu, "Ot"; telaşı biz söylemeden bilmek... Puan alacak ya!.. Ali yumruklarını sıkıyor, ağladı ağlayacak... "Bi Voltran diyemedin!" "Anladım da öyle sormazsın sandım." Bu açıklamayla iyice çıldıran Ali, Zübeyde'yi kovalıyor; O, araya giriyor... Gece hep bu kovalamacayla bitiyordu...

Ertesi gece, bir gün önceki yenilgiyi unutup, tekrar eş olmayı kabul ediyorlardı... Oynayabilmek için... Çocukluk ne güzel... O da bu oyunlarla içindeki çocuğu hep canlı tutma fırsatı yaratıyordu...

Erdoğan Tokatlı... Yönetmen arkadaşı... Bir akşam bize gelmişti... İkisi kahkahalarla gülüyorlardı. Kelime oyununu anlatıyormuş Erdoğan Abi'ye...

Erdoğan Abi, O'nun birlikte olmaktan çok zevk aldığı arkadaşlarından biriydi... Fikirlerine çok değer verir, kültürüne hayranlığını dile getirirdi. Birkaç lisan konuşuyor olması da O'nun en çok özendiği tarafıydı...

Sık sık bize gelir, saatlerce sohbet ederlerdi. Arada ben de katılırdım bu sohbetlere ve çok şey kazandığımın farkındaydım... Bu anılar arasında Erdoğan Abi'yi anmadan geçemezdim...

Rutkay Aziz, Serap Aksoy, Tarık Akan, Güler-Zeki Ökten, Işıl-Ali Özgentürk, Meral-Yaman Okay, Figen-Şeref Gür, biz...

Evlerimizde yaptığımız toplantılarda sanat ağırlıklı sohbetlere, arada Atıf Yılmaz, Halil Ergün de katılıyordu... Ne kadar dolu dolu geçmiş günlerimiz...

Meral-Yaman Okay... Yaman'ı kaybedinceye kadar her bayram bize el öpmeye gelirlerdi... Bu ziyaretler O'nu çok mutlu ediyordu.

Bayram günleri O'nun için çok önemliydi... Sabah giyinir, üçümüz sıraya girer elini öperdik... O da bize harçlık verirdi. Sonra doğru büyükleri ziyarete... Anne babayı da alıp, Bakırköy eğlencelerine... Olağanüstü saatler geçirmeye...

Bir sabah O, kahvaltıdan sonra çıktı. Ben biraz daha uyumak istiyordum. Ne kadar uykum olursa olsun, O işe giderken kahvaltıda eşlik edip, gittikten sonra tekrar uyurdum.

Birden sanki ensemde bir balta saplandı... Boynumun tam ortasına... Balta da orada duruyormuş gibi bir ağırlıkla... Ancak böyle anlatabiliyorum çektiğim ıstırabı... Zar zor bir arkadaşımı aradım. Cep telefonu yoktu tabii... Olsa da O'nu aramazdım... Çalışıyordu...

Arkadaşım geldi... Benim ağrım artmıştı... İki büküm olmuş-tum. Yardımla giyinip hastaneye gittik... Sinir sıkışması. Çok ağ-rı yaparmış. Bir iğne yaptılar, eve geldik... Gözyaşları içinde ya-tıyordum, O geldiğinde biraz hafiflemişti ağrı... Olanları anlattık. Çok üzüldü tabii. “Yarın iyice tetkik ettirelim, ben de geleceğim, ihmale gelmez. Anlattığınıza göre ciddi bir şey var” dedi.

Böyle durumlarda üzüntümüzü hafifletmeyi iyi başarırdı. He-men bir şey bulur, ortamı neşelendirirdi... Arkadaşıma dönüp, “Sen geldiğinde Gül ne haldeydi?” diye sordu. Gayet ciddi bir ifa-de vardı yüzünde...

“Valahi iki büküm olmuş, acıdan kıvranıyordu, gözlerinden yaşlar geliyordu!” diye o anı hatırlayıp heyecanla konuşuyordu arkadaşım... “Berbat durumdaydı, çok korktum.” “Pekiiiiii, çay-la sigara içiyordu, değil mi?” “Yok canım, nerede...” Durdu, dü-şündü... “Aaaaa, evveeeet! İki büküm olmuş halde, bir elinde çay bardağı, içinde kumuş, öbür elinde de sigara vardı... Başını kaldı-ramadığı için çayını kumuşla içiyordu... Ben doktor ararken, Gül ayakta acıyla kıvranarak, çayını sigarasını içiyordu vallahiiii!”

Beni ne kadar iyi tanıyordu... En kötü zamanda bile keyfimden vazgeçemediğimi nasıl biliyordu... Sanırım bu huyumu seviyordu...

O gitti, yine benim bir elimde sigara (günde beş paket), bir elimde kahve... Kırk beş kiloydum...

Ama bu sefer keyfimden değil...

“Konu değiştirirken haber ver”

Beni iyi tanıyanlar, “Konu değiştirirken haber ver” diyorlar... Çocuklar da, “Anne, konu nereden buraya geldi?” diye sormak-tan bıktılar... Ali, “Annem anlatırken dinle, araya girme, bittikten sonra –tabii biterse– kendi imkânlarıyla sıralamaya, anlamaya çalış” diye rehberlik yapıyordu beni az tanıyanlara... Hınzır... Ba-basının oğlu!

Konuşurken konudan sıkılıp, farkında olmadan değiştiriyorum. Başkası da çok uzatırsa dinleyemiyorum. Bunu isteyerek yapmıyorum tabii...

Okulda bir çocuğumuzun annesi, “Gül Hanım, sizi çok seviyorum ama ilk gördüğüm günkü şokumu anlatamam... Neye uğradığınızı şa-şırmıştım...” dedi. “Ne yaptım, sizi bu kadar şaşırtacak acaba?”

“Bahçedeki küçük sandalyelerde oturuyor, çocukların oyunu-nu seyrediyorduk. Bir yandan da konuşuyorduk... Birden siz, hiç-bir şey söylemeden kalkıp ip atlamaya başladınız.”

Bunu çocuğu bizim okuldan mezun olduktan sonra söyledi bana... Sizi seviyorum Çiğdem Çoroğlu...

Peki tamam ama inanın benden beterleri var...

“Bizim bir komşumuz vardı. Öldüyse Allah rahmet eylesin, yaşıyorsa kulakları çınlasın, kocası astsubaydı, öldüyse Allah rahmet eylesin, yaşıyorsa kulakları çınlasın... Onların bir de halaları vardı, öldüyse Allah rahmet eylesin, yaşıyorsa kulakları çınlasın... Bir gün evlerine gittik, memleketten babası gelmişti, öldüyse Allah rahmet eylesin, yaşıyorsa kulakları çınlasın...”

Böyle anlatan bir kadın... Bunları dinlemeyi, yani bu cezayı hak etmek için bütün yaptığımız, “Börek çok güzel olmuş, elinize sağlık, memleket işi galiba?” demek... Biz bu böreği niçin beğendik? Bir şeyi beğenmenin bedeli bu kadar ağır olmamalıydı...

Amacı bizi çıldırtmak değildi elbette... Sadece böreğin tarifini verecekti...

Konudan konuya geçmemden şikâyetçi olanlara duyurulur! Böyle uzatmak daha mı iyi?.. Çabucak anlatıp öbür konuya geçiyorum işte...

İsterseniz şimdi anlatacağım hikâyedeki gibi gün ve tarih bilgisi de verebilirim...

Ya konudan konuya geçmeme razı olun ya da bu örneklerdeki gibi uzatmama... Karar sizin...

“Güldereeeen, bu halıyı Hakan’ın sünnetinden önce mi aldık, sonra mı?.. Alanya’ya Hakan’ın sünnetinden önce mi gitmiştik, sonra mı?.. Bir gün annemlerde oturuyoruz... Yıl... 1960 mıydı? 62 miydi? 64 müydü? Güldereeeen, annemlere gidip de hani akrabalarla buluşmuştuk ya... Hakan’ın sünnetinden önce miydi, sonra mı?”

Komşumuz Kadir Bey anlatmak istediği hikâyenin tarihinde hata yapmamak için, mutfakta ikram hazırlayan eşi Gülderen Abla’nın güçlü hafızasından yararlanmaya çalışıyordu... Milat da, oğulları Hakan’ın sünnetiydi...

Benim uzun adım Gülderen’dir... O, bu hikâyeyi defalarca dinlemiş, beni deli etmek istediği zaman bu yöneme başvuruyordu... Bir şey anlatmaya başlayınca sesleniyordu bana: “Güldereeeen!.. Ali’nin sünnetinden önce miydi?..”

Son defa taktığı yüzük...

Cem Davran... O’nunla uçakta olan oyuncuların biriydi... Canının nasıl yandığı yüzünden okunuyordu... Elinde bir yüzükle oy-

nuyordu... Siyah taşlı, gümüş bir yüzük.. Gözünü yüzükten ayırmadan, parmağında döndürüp duruyordu... Sanki kaç defa çevirirse o kadar puan alacaktı... Hiçbir şey konuşmadan, duymadan...

Öne eğik olan başını kaldırmadan, sadece kaşlarının altından bana baktı... Ben de birkaç dakikadır Cem'i seyrediyordum... Göz göze geldik... Ağladı, ağlayacak... Boğuk bir sesle, "Bu nereden biliyor musun?" dedi, yüzüğü gösteriyordu... "Hayır." Aslında ikimiz de konuşmak istemiyorduk... "O'nun parmağındaydı, filmde kullanacağı aksesuvar. Rica ettim, verdiler..."

Son defa taktığı yüzük!.. Tenine değmiş... "Bana verir misin?" "Tabii."

Yüzüğü elime aldım... Nasıl bir duygu bu?.. O'na dokunuyormuş gibi, sıcaklığını hissediyordum... Sanki yüzükten medet umuyordum... Dokunursam, acılarım son bulacak, içim ferahlayacak, bu anlayamadığım durumdan bu sayede kurtulacakmışım gibi... Demek acıya dayanamadığın zaman başka yollar bulduğunu sanıyorsun... Mantık asla devrede değil!..

Hani bir filme başladığı zaman, filmin kostümüyle dolaşıyordu ya... Sanırım, bu filmin kostümü henüz hazır olmadığından, yüzüğü takmıştı... Hemen role girmek için... Bu çok değerli aksesuvar, artık benim parmağımdaydı... Aylarca taktım... Parmağıma büyük geldiği için, düşürme kokusuyla...

Ali Özgentürk, Erol Avcı, Ozan Güven, Atılay Uluişik, Ali... Uçaktakilerin hepsi buradaydı... O, yoktu...

Korkunç görünüyorlardı... Ağlayanlar dışındakiler, donmuş, yaşamıyor gibi duruyorlardı... Ne olmuştu? Niçin kimse bir şey anlatmıyordu?

Bu kadar kalabalık, aynı acıyı, aynı derecede nasıl yaşayabiliyordu?..

Hastaneye girdik...

Ezo ile bana bir şey söylenmedi ama ben okuldan hastaneye kadar dualar ederek gittim. "Allahım, ne olur düşündüğüm olmasın!" diye... Yalvararak... Düşündüğüm neydi peki?

İlk gördüğüm Metin Akpınar'dı... Yüzü bembeyazdı... Bana sarıldı... "Ali nerede?" diye sordum... "Ali daha bilmiyor, içeride oturuyor..." "Ali neyi bilmiyor?" Cevap vermedi, gözlerini kaçırdı...

Ali... Gözleri boşluğa bakıyor, adını sorsan söyleyemez... Başhekim bir şeyler anlatmaya çalışıyor... Biz anlamamakta çok kararlıyız... Tam hatırlayanuyorum o anları...

Beni bir odaya aldılar... "Hemen bir sakinleştirici yapalım..."

Duyup da algılayabildiğim tek söz bu...

“Hayır! İlaç istemiyorum! Beni bir dakika yalnız bırakın!..”

Bir yatak vardı... Üstüne oturdum... Ne kadar geçti bilmiyorum, çok uzun değildi galiba... Kapıyı açtım... Birkaç görevli kapının önünde duruyordu... Sanırım beni bekliyorlardı...

“Çocuklarımın yanına gitmek istiyorum.”

Başhekimin odasına gittik tekrar... Bu sefer daha da kalabalıktı...

Kimler vardı bilmiyorum... Gördüğüm sadece iki çocuğumdu... Bir kanepede birbirlerine sokulmuşlar, tek bir noktaya bakıyor, titriyorlardı... O kadar çaresizdiler ki! Beni gördüklerinde öyle bir baktılar ki... Bugün gibi hatırlıyorum... Unutmam da imkânsız!..

“O’nu görmek istiyorum.”

“Tabii efendim, hazırlayalım...”

Ne hazırlığıydı bu? Sanki yıllar sürdü...

Çocuklar robot gibi koluma girdiler... Başhekim önde, biz arkada yürüyorduk... Galiba başka doktorlar da vardı... Koridor kilometrelerce uzunlukta idi... Ve iki tarafında insanlar dizilmiş, ağlayarak bize bakıyorlardı...

İnlemeler, hıçkırıklar... Biz suçlu gibi önümüze baka baka ağır adımlarla yürüyorduk... Merdiven hatırlıyorum... Aşağı mı indik, yukarı mı çıktık? Çok basamak vardı...

Bir odaya girdik... Normal bir hastane odası... Yatağın üstüne beyaz bir çarşaf örtülmüştü...

Yatağın yanına yaklaşınca başhekim örtünün baş tarafını açtı...

O’nu gördüm... Bembeyazdı... Gözleri kapalı, dudakları hafif aralık... Yaklaştım, yanaklarını öptüm... Buz gibiydi...

Çocuklara döndüm. “Öpmek ister misiniz?” İkisi sırayla öptüler babalarını...

Son defa...

Bugüne kadar ne hissettiklerini öğrenemedim... Hiç konuşmadık...

Ben bunu niye, nasıl yaptım?

Her insanda farklı duygular oluyor herhalde. Ben bugüne kadar O’nun için her yaptığımı şüursuz olarak yaptım. Tek amacım O’nun için bir şey yapmaktı... Bir şey... Ne olduğu önemli değil... Ne bekliyordum sonucunda?.. Bilmiyorum...

Çıktık odadan... O’nu bembeyaz, buz gibi... Örtünün altında bırakarak...

Olumsuz her şeyde, her konuda bir çözüm bulabilirim sanıyordum... Öyle de bir özelliğim var... Bir yolunu bulup, işin içinden çıkarım... En azından çabalarım...

Çaresizliği orada yaşadım... Tam anlamıyla... Oradan çıkarken hatırladığım tek şey bu!.. Çaresizlik!

“Vay patlayasica!”

Tatillerde Sandıklı'ya gitmeyi çok sevdiğimizi söylemiştim ya... Bir 30 Ağustos Zafer Bayramı tatilinde, sabah trenden indik. Canım dedem, yine bir araba kiralamış, bizi karşılamaya gelmişti... Araba, at arabasıydı, tatar arabası da deniyor... Bavullarımızı koyup, arabaya tırmandık. Öyle biniliyordu ancak... Taş yollarda atların ayak sesleri... “Tlak, tlak, tlak...” Ne şahane...

Tren Sandıklı'ya, sabahın erken saatinde varıyordu. Ablamla ben, gün ağarırken uyanıp trenin penceresinden bakarak, sabırsızlığımızı bir ölçüde gidermeye çalışıyorduk. Gözlerimize kaçan kömür tozlarının canımızı acıtması, yüzümüzün tren isinden simsiyah olması umurumuzda değildi...

Trenin gecenin simsiyah karanlığında ilerlerken çıkardığı sesler, makas değiştirirken sarsması, köylerden geçerken çocukların, “Gasteeeee!” diye bağırıp, okunmuş gazete toplamaları bizim hafızalarımıza kazındı adeta...

Tren “taka taka taka” giderken, önceden hazırladığımız gazeteleri –en ileriye fırlatma becerisiyle– pencereden atabilmek kaç kişiye nasip olmuştur?

Anneannem kapıda bizi bekliyordu, ağustos ayının buz gibi soğuk sabahında... (Gündüz 35 derece, sabah -5 derece oluyordu.)

Aşağı avluda Nazik Nine'nin (anneannemin emektarı) kurduğu yer sofrasında muhteşem kahvaltı...

Soğuktan titreyerek kahvaltı yapıp bir an önce gitmek istiyorduk. Teyzemizin kızı Ümit'i de alıp doğru bayram yerine... Yani belediye binasının önüne...

Koşa koşa, insanları yara yara en öne geçiyoruz, söylenmelere aldırmadan... Dini bayramlarda bayram yerine gidip, gıcır gıcır ses çıkaran salıncaklara binmiştik ama bu ilk milli bayramımızdı Sandıklı'da... Çok heyecanlıydık...

“Bando geliyoouoooo!” Alkış, ıslık... Törenin başlama haberiydi bu gürültü...

Ankara'da bütün törenleri izlerdik. Askeri bandoyu hiç kaçırmazdık. Kırmızı bir örnek kıyafetleri, yüzlerce askerin adımlarının uyumu, marşlar... Bir grup asker enstrüman çalıyor, bir grup da tüyleri ürperten sesleriyle askeri marşlar söylüyordu. Saksa-fonlar, trompetler, trombonlar, davullar, trampetler, ziller...

Burada biraz farklıydı galiba... Altı yedi kişi, ellerinde müzik aletleri... Zurna, darbuka, tef, cümbüş, ut, keman...

Aaaaaa! Ne kırmızı üniformalı askerler, ne en önde gösteriler yapan şef var, ne de enstrümanlar...

Bu bando takımı, sanki tek bir kıyafeti paylaşmışlar gibi... Birinin şapkası, birinin ceketi, birinin altın rengi şeritli pantolonu, birinin koltukaltından sarılan sırması, birinin sadece ayakkabısı bando kıyafetini andırıyordu...

Çok ilgi çekiciydi... Belediye binasının önüne geldiler... Alkış, kıyamet...

Başladılar çalmaya...

“Gundurama gum doldu atmaya gürek gerek.”

“Damardına da ası da goymuş galbırı.”

“Yeşil olur Sandıklı’nın bibeeeeeriii.”

Ne kadar saf, samimi, ne kadar tertemiz, sıcak bir ortam... Şaşkınlığımız yerini hayranlığa bırakmıştı... Ne kadar ciddi çalıp söylüyorlardı...

Konser bitince çok sevdiğimiz çay bahçesine gittik. Ankara’da bulamadığımız “vişneli gazozu” içmek için sabırsızlanıyorduk. Ablam beşinci sınıftaydı, ben üçüncü, Ümit birinci sınıfta...

Törenin çok değişik olduğunu konuşuyorduk. Ümit, “Ankara’da nasıl?” diye sordu. “Orada daha çok milli marşlar söylenir...” “Nasıl yani?” “Harbiye Marşı, Dağ Başını Duman Almış, İzmir Marşı.” “Ben de biliyom öyne şarkıyı.” “Söyle bakalım.” Sandalyenin üstüne çıktı. Sahnede hayal ediyordu kendini...

Eski kelter dokudum

Yengi kelter dokudum

Ben hocada okudum

Pambıdı şıkadık, pambıdı şıkadık.

“E”leri açık söylüyor, sesini cırlatıyor, elbisesinin eteklerini sağa sola sallıyordu... Eteklerinde tela olduğu için bütünüyle sallanıyor, çok şirin bir görüntü ortaya çıkıyordu... Çok tatlıydı...

Şarkının sözlerini anlamamıştık (hâlâ da belli değil) ama bize öğretmesi için yalvardık Ümit’e...

Anneannem rüştüye mezunu, namazında niyazında, aydın bir hanımefendiydi. Sandıklı’da kız çocuklarının okula gitmediği dönemde tahsil yapmış, öğretmen, sonra da okul müdiresi olmuş... Afyon Belediyesi encümen azasıyken Atatürk’ün daveti üzerine Afyon’a gidip ilk şapka giyen kadınlar arasında olmak-

tan gurur duyardı... Biz de anneannemizle...

Erken yaşta babasını kaybetmiş, annesi ve kız kardeşi ile yaşıyormuş... Dedem, aşçı yamağıyken anneannemi görmüş, âşık olmuş... Evlenmek isteğini söylemiş... Anneannem tahsilli okul müdiresi, dedem ilkokul mezunu aşçı yamağı... Anneannem bunu sorun etmemiş... Bir şartla... "Annem ve kız kardeşimle bizim evde oturursak."

Dedem kabul etmiş... "İçgüveysi" olmuş. O zamanlarda, son derece onur kırıcı içgüveysi olmak... Tuhaf ama onları hiç kınamamışlar... Herhalde ikisinin duruşu öyle bir saygı uyandırmış herkesin gözünde... Daha sonra dedem ünlü bir lokantanın sahibi olmuş... Atatürk, Sandıklı'ya geldiğinde orada yemek yermiş...

Mutlu aile, mutlu yuva kavramını, küçükken gittiğimiz o evde, öyle sıcak bir ortamda yaşayarak öğrendik ki... İkisinin aşkına hep imrendik. Son derece saygılı, tükenmeyen sevgi ile yaşayan iki ihtiyardı onlar, biz tanıdığımız zaman... Bize insanları sevmeyi, yalnızca sevmeyi gösteren anneannemiz ve dedemiz, rahat uyuyorlardır umarım...

O, dedemi tanıyamadı ne yazık ki... Anneannem, yeni evlendiğimiz zaman Şişli'deki minik evimize gelmişti.

Topkapı Sarayı'nı çok merak ediyordu. O, anneannemin tarihe olan merakına hayran olmuştu. Üçümüz birlikte Sultanahmet'e gittik. Küçük kadıncağz "gık" demeden, etrafı değerlendirerek yürüyordu bizimle...

Çok mutluydu... O da anneannemin mutlu olduğunu gördükçe, sıkılmadan geziyordu...

Topkapı Sarayı Harem Dairesi'ni gezerken bir yatak odasına girdik... Dört yatak vardı... Rehber , "TV. Murat sefahate çok düşküdü... Bir gecede dört cariye ile birlikte oluyordu" diye anlatırken, "Vay patlayasica!" diye bir ses duyduk. Anneannem ufak tefek olduğu için en öne geçmiş, rehberin anlattıklarını duyunca kendini tutamamıştı... O, bunu duyunca hemen bizim yanımızdan uzaklaştı, utanmıştı...

Günlerce anlatıp güldü, yaşlı konuğumuzun tepkisine...

Göksel Abla'yla telefonda günde iki üç kere konuşuyor, bir aydır görüşemiyorduk... Seyahatler, iş yoğunluğu... bir araya gelemedik... Müşterek bir arkadaşımız evinde bir davet veriyordu. İkimiz de davetliydik... "Göksel Abla, uzun zamandır görüşemiy-

ruz, sen beni görsen tanımazsın" dedim. "Aaa, evet, tanıyamayabilirim..."

"Ben göğsüme adımın yazılı olduğu bir levha asarım, sen de beni tanırsın." "Tamam, çok iyi fikir."

Davete gittim. Bilgisayarda "GÜL SUNAL" yazdırıp, elbisemin yakasının altına ilaştırdım. Ev sahibi arkadaşımız, "Bu ne?" diye sordu. "Sus, Göksel Abla'yı şaşırtacağım, gülelim diye." Böyle bir davete adımın yazdığı bir kâğıtla katıldığımı görünce, nasıl şaşıracacağını düşünüp için için gülüyordum...

Herkes sofraya oturmuştu. Göksel Abla arkası bana dönük, yanındaki arkadaş ile konuşuyordu. Bu işime geldi. Birden görmesi daha iyi olacaktı. Yavaşça yürüdüm, masanın yanından Göksel Abla'nın karşısına geçtim. Aman Allahım! Bu nasıl bir hezimet! Göksel Abla aynı benim yaptığım gibi bir kâğıda "GÖKSEL KORTAY" yazdırıp göğsüne asmıştı. Kafasını kaldırıp beni görünce, ikimiz de gülmekten konuşamadık.

Masada bulunanlara anlattığımızda, onlar da çok eğlendiler...

Ciddi, vakur duruşunun altında afacan bir çocuk var, Göksel Abla'nın... Bu da yakından tanıyanların tiryakisi olmasını sağlayan özelliklerinden biri...

Akatlar Kültür Merkezi'nin "Ustalara Saygı" gecesinde bu anımı anlattım... Ve ekledim...

"Bizim oralarda insan insanın ağusunu (zehrini) alır denir, Göksel Abla benim ağumu alıyor..."

Bir arkadaşım sordu: "Hiç rüyana giriyor mu?" "Hayır, ben zaten pek rüya görmem, ya da hatırlamam." "Aaa, benim kocam iki gecede bir rüyama giriyor." "Ben hiç görmedim." "Görsen öyle güzel ki, yemyeşil bir ovada bana doğru geliyor." "Eeee?" "E, öyle işte." "Sonra ne oluyor?" "Hiiiç." "Tamam da bunun neresi güzel?" "Canım işte, yeşil ferahlık, beyaz da temizlik, mutlu demek oluyor."

"Ben öyle ovada falan görmek istemem, beyaz giymiş yürüyor-muş... Bunun bana ne faydası var... Konuşuyor mu? Dokunabiliyor musun? Sütlaç yiyor mu? Bir battaniye alıp kanepeye uzanıyor mu? Tost istiyor mu? Hasta olmuş muyumdur diye soruyor mu? Tabii ki hayır. Rüayla falan avunamam ben! Eve gelsin!"

Belki böyle düşünmesem rüyama girer... Hissediyor da mı görünmüyor acaba? Taktik mi değiştirsem?

Tamam, tamam, yeşil ovada bana doğru yürüsün, ona da razıyım...

Uzun zaman geçti... Hâlâ görünmedi... Yutmadı galiba...

Kocaman adam, bebek gibi olmuştu

Babalar gününde Musto'ya bir pantolon, bir gömlek almıştık... Ertesi gün kayınvalidem aradı... "Gül, pantolonla gömlek küçük geldi... Bir beden büyüğü varsa, değiştirebilir misin?" "Tabii, bir ara değiştiririm." Musto uzun zamandır keyifsizdi... Muayeneler, tetkikler, akciğer kanseri teşhisi kondu... Çok üzüldük... Bu kadar hayat dolu, yaşam sevincini kaybetmeyen Musto... Her hasta yakını gibi kabullenmek zor geliyordu...

Ameliyatı kaldırabilir miydi? Yoksa ilaçlarla mı yetinmeliydi? Hangisi daha iyi olurdu Musto için? Seksen beş yaşındaydı.

Doktor, ailenin toplanıp karar vermesini önerdi... Eşi ve oğullarının...

Ameliyata karar verildi... Musto'ya da fazla bilgi verilmeden ameliyat olacağı söylendi. Durdu. Düşündü... Bana baktı. "Bir şartım var!" Gözünü benden ayırmadan. "Sen refakatçi olursan..." "Pek tabii, seve seve, bebek gibi bakarım sana" dedim. Birine dayanmak istiyordu... Kocaman adam, bebek gibi olmuştu gerçekten... Korkuyordu...

Sabah kayınvalidem aradı... "Gül, hani bir pantolonla gömlek vardı ya... Ne yaptın onları?" "Hiçbir şey. Vakit olmadı biliyorsun, evde duruyor..." "Eh, o mağazada etek falan var mı?" "Var tabii." "Varsa sen onların yerine bana etek, bluz al bari... Bu Mustafa, ameliyat filan..."

O, yanımdaydı konuşurken... Ne olduğunu anladığı zaman anesinin bu inanılmaz fikrine güldü elinde olmadan... Öyle doğal söylüyordu ki kızamadı... Bu hikâye de yıllarca anlatıldı...

Yeni pijamalar, çamaşırlar, çarşafklar... Hastaneye yattık. Yeni bir şeyler giymek her zaman hoşuna giderdi Musto'nun... Morali yerindeydi... Ben, hiç ayrılmadan hastanede olacağıma söz verdim...

Ameliyat başarılı geçti... Yoğun bakımda iki gece kaldı. Söz verdiğim gibi, ben de odada kaldım, hiç ayrılmadan... Odaya çıktığında keyfi yerindeydi. Berber çağırdık. Tıraş oldu... Aynaya baktı... Yakışıklıydı...

Bir hafta boyunca, sabah kahvaltıları hariç, yalnız kalmadık... Öğle ve akşam yemekleri, çay saati boş geçmiyordu... Ali, Tuzla'da yemek yaptırıp getiriyordu.

Hasta için odada bulunan, kolla çevrilerek yükselip alçalan masaya evden gelen örtüler seriliyor, her öğün mükellef sofralar kuruluyordu... O, her akşam mutlaka uğruyor, yemeği bizimle yiyor, çocukların yanına Tuzla'ya gidiyordu... Bazen arkadaşlarım

yemek getiriyordu... Mucver, söğüş tavuk, kadınbudu köfte, karışık kızartma. Çay saatleri kek, poğaça, börek...

Ali, bıkmadan usanmadan taşıyordu... Yemek, örtü, tabak, çatal-bıçak, meyve, tatlı... Genç bir çocuk için sıkıcı olmalıydı... Ama öyle mutlu oluyordu ki dedesini neşeli gördükçe... Eve dönüşte de bulaşık, çamaşır taşıyordu. Ameliyat ve sonrasında elimizden gelen ne varsa Musto'ya yaşattık... Hastane şartlarında...

Tamamen iyileşip de çıkma zamanı gelince, doğru bizim eve... Çoluk çocuk, gelen giden kalabalık olunca kendini dinlemiyor, her gün daha iyiye gidiyordu. O, babasına çok düşküncü ve gözünün önünde olmasından mutluydu... Yazı hep birlikte Tuzla'da geçirdik.

Musto'ya alınan pantolon ve gömleği bir beden büyükleriyle değiştirdim... Sonra çok gömlekler, pantolonlar giydi... On yıl daha...

“Sana bir garson mu tecavüz etti?”

Daha çok evlerimizde yemek davetlerinde bir araya geldiğimiz, hoşça vakit geçirdiğimiz bir aileyle ara sıra dışarıda da buluşurduk... Bazen çocuklarımızı da alıp bir kebabçıya, bazen de çocukları evde bırakıp balık yemeğe veya gece kulübüne giderdik...

Arkadaşımızın kocası, evde gayet uyumlu, ne olsa yiyen, çocukların gürültüsünden asla rahatsız olmayan sakin bir adamdı... Onlar bize geleceği zaman yemek yapmak zevkti... Öyle güzel iltifatlar alırdım ki, kendimi iyi hissederdim...

Amaaaa bir lokantaya gittiğimizde içinden korkunç bir adam çıkıyordu... “Oğlum, önce bir tabak maydanoz getir...” Maydanoz mu? Neden önce maydanoz? Evde maydanoz filan yemez... “Bir saattir buz bekliyoruz! Bu maydanozun limonu nerede, biz mi söyleyeceğiz her şeyi canım?”

O, bu tavrı hiç sevmiyor, adam bağırdıkça ezilip büzülüyordu... Ara sıra olduğu için katlanıyordu... Sürekli garsonlardan özür dileyerek yemeğini yemeye çalışıyordu. Evde bizden su isterken bile rahatsızlık verdiğini düşünen bir adam için katlanması zor bir durumdu.

“Bu nasıl lakerda? Kaldır şunu! Kızarmış ekmek yok mu?” Eşi de rahatsız oluyordu ama pek bir şey söyleyemiyordu... Her defasında belki yapmaz diye umutla gidiyorduk.

Bir gün yine bir balıkçıya gittik. Oturur oturmaz, “Maydanoz bize...” dedi.

Bizimki de gaflet işte!.. Yine başladı...

“Oğlum, bekleyeceksek başka yere gidelim! Şu örtüyü kaldır, görmüyor musun, lekeli...”

O, sakın sakın baktı... Yüzünde muzır bir gülümseme... Gayet yumuşak bir ses tonuyla, “...cığım, sana bir garson mu tecavüz etti?” deyiverdi. Dördümüz de kahkahalarla güldük...

Yıllarca dayandı, canına tak deyince yine mizahı kullanarak bu duruma son verdi... Sabrına hayran olmamak elde mi?..

Okan Bayülgen... Yüksek lisans tezi kitap olarak basıldığı hafta, Çiçek Bar’da Yılmaz Erdoğan ve Necati Akpınar’ın organize ettiği tanıtım toplantısında karşılaştık... Çok etkilendiğini, kendisi hakkında tez yapan bir aktör daha olduğunu zannetmediğini söyledi... “Programa katılmak ister misin? Bunu herkesin duyması gerek.” Hiç düşünmeden, “Olur” dedim.

Televizyonda hangi program olursa olsun pek görünmek istemiyordum. Çocuklar bazen kendi işleri ile ilgili konuşmak için birkaç programa katıldılar... Kanal kanal gezip babalarını anlatmaktan hiç hoşlanmadılar... Bir ara hepimize büyük ilgi vardı kanallardan... Biz uygun bulmadık O’nun hakkında konuşmayı... Kendisi de çok az programa katılmış, işi dışında, özel hayatından pek bahsetmemişti... Şimdi bizim bunu yapmamız doğru olmazdı...

Ama bu durum farklıydı... İleri yaşlarında yaptığı olağanüstü çalışma tabii ki paylaşılmalıydı... Üniversiteyi bitirdiği zaman çok mektup almıştı. “Kemal Bey, sizin azminizi görünce yarım bıraktığım tahsilimi tamamlamak istedim ve başladım”, “Sayenizde aftan yararlanıp okulumu devam ediyorum” gibi şeyler yazmışlardı; O, amacına ulaştığını bildiren bu sözlerden çok mutlu oluyordu...

Eminim bu kitabı O yayınlatabilseydi, birçok programa çıkıp duyurmak isterdi. Bir star (hiçbir zaman kendisinden star olarak bahsedilmesini istemezdi ama) olarak tahsilini tamamlamamış olmanın eksikliğini duyduğunu, birçok insanın hayranlığını kazandığı halde üniversite mezunu olamamanın acısını hissettiğini, hayatını kazanmış, belli bir yaşa gelmiş olduğu halde üniversite bitirmenin çok önemli olduğunu vurgulamış, gençlere örnek olmak istemişti... İleri yaşlarda olan, tahsilini yarım bırakanlara da cesaret vermişti...

Kitabı duyurmak için uygun bir programdı... Gençlerin izleyeceğini, seyircisinin bunu değerlendirebileceğini düşündüm...

Programa çıkacağımı duyanlar, “Okan’ın programı çok hareketli, ayak uydurabilir misin?” dediler. “Kalabalık konuklar ara-

sında kitap iyi duyurulmazsa” endişesi taşıyorlardı. Ben kararlıydım. Okan Bayülgen, bir şov programı yapıyordu ama bu kitabı iyi değerlendireceğinden şüphem yoktu...

Programa tez hocası Profesör Şükran Esen Hanım’la katılmak istedim. Okan bu fikri sevdi...

Stüdyoya gittik. Benim için yabancı bir ortam... Ben hiçbir film çekimine gitmediğim, stüdyo nasıl olur bilmediğim için heyecanlıydım. Okan bizi çok sıcak, gayet saygılı karşıladı.. Rahatladık. “Kimlerle birlikte çıkmak istersin?” Öyle zarıftı ki... Konuk listesini gösterdi... Listeye baktım. Çok değerli sanatçılar vardı. Benim amacım, bölünmeden kitabı anlatmak, O’nun bu tezi nasıl hazırladığını duyurmaktı... “İzin verirsen Şükran Hanım’la yalnız ikimiz olmak isterim.” “Gayet tabii.”

Stüdyo O’nun resimleriyle donatılmıştı. Okan, son derece ciddi ve saygılı bir tavırla kitap hakkında konuştu.

Zaten ben tez sürecini Şükran Hanım’ın anlatmasını istedim. O’nun tez sınavına nasıl hazırlandığını, neler düşündüğünü, Şükran Hanım iyi biliyordu... Okan, özel hayata fazla girmeden bana da birkaç soru sordu...

Bizi yormadan yolcu etti.

Çok mutlu ayrıldık oradan. Okan Bayülgen’in zekâsına, sıcacık bakan gözlerine bir kere daha hayran olduk!

Ben gerçekten bir film seti görmedim! Ne O bana, “Gelme” dedi; ne ben O’na, “Bir kere gelip görsem” dedim...

Babam, “İşyeri çalışanlar içindir. Çay, kahve içmek, ziyarete gitmek için değil, işin varsa gider, yapar, çıkarsın” derdi...

O, tiyatroya gittiğimizde kulise girmek istemezdi. “Orası yatak odası gibi özeldir. Oyuncular giyinir, soyunur, dinlenir, çalışır...”

Halbuki oyuncular dostlarını görmek, oyun hakkında fikirlerini öğrenmekten memnun olurmuş...

Ne Arzu Film’in Beyoğlu’ndaki ofisini, ne Ertem Eğilmez’in o muhteşem filmlerinin senaryolarının yazıldığı Gümüşsuyu’ndaki evini, ne Can Film ofisini, ne bir film seti gördüm... Fatma Girik, ortak oldukları zaman, “Ne medeniyetsiz kadınsın, insan bir çiçek alıp gelir” diye sitem ettiği halde gitmedim şirkete... Çocuklar da hiçbir zaman gitmediler babalarının setine...

O’nun özgürlük alanına giriyormuşum gibi geliyordu... Gitsem bir kenarda sessiz oturacağım ki bana pek uygun değil ya da oradakileri meşgul edeceğim... Onları görmek istediğimde ya bizim

evde veya bir başka yerde bol bol sohbet edebilirdim.

Ben de işyerimde arkadaşlarımı misafir edemiyorum. Akşamları, hafta sonları daha rahat, daha keyifli oluyor buluşmalarımız...

Kimilerine tuhaf geliyor ama ben böyle huzurlu yaşıyorum.

“Artık gaziinoya gidemeyiz değil mi?”

“Artık gaziinoya gidemeyiz değil mi?”

“Neden gidemeyelim?”

“E gidersek, eğleniyoruz diye haber çıkar.”

“Çıksın, eğlenmek, müzik dinlemek herkesin hakkı değil mi?”

“Emin misin?”

“Tabii ki eminim, yaşamak için gerekli olan ihtiyaçlarımızı göz ardı edersek, nasıl devam ederiz hayata?..”

“Gidelim öyleyse...”

İlk defa bir şey istemişlerdi... Demek artık normal hayatımıza dönebilecektik... Bunu en çok isteyen bendim... Çocuklarım daha çok gençti... Hayattan kopmamaları için gayret etmeliydim...

“Nereye gitmek istersiniz?”

“Maksim’e.”

Ali ile birkaç kez gitmiştik. Ezo yaşı küçük olduğu için bir veya iki defa bir kutlama için alaturka gaziinoya gitmişti...

Maksim’de Petek Dinçöz ve İbrahim Tatlıses program yapıyordu. Anladım çocukların neden oraya gitmek istediklerini... Babalarının en çok sevdiği, dinlediği türküleri, İbrahim Tatlıses’ten dinlemek istiyorlardı... Aile dostlarımızla birlikte gittik Maksim’e... İbrahim Tatlıses sahneye çıktı. Birkaç türkü sonra yanımıza geldi. Ali’nin alnından öptü... O’nun sevdiği türkülerden birini söyledi. Ağlamamak için kendini zor tutuyordu.

İyi ki gittik... Çocuklar hem bugün artık olmayan gazino kültürünü tanıdılar, hem fasıl dinlediler, babalarının çok sevdiği eski şarkıların hangileri olduğunu öğrendiler... O’nu seven bir arkadaşıyla göz göze acılarını paylaştılar...

Oya Başar ve Levent Kırca’nın oğlu Umut’un düğününe Bodrum’a davetliydik... Oya, bir otelde bize yer ayırtmıştı. Perihan Savaş da Bodrum’daydı. Oğlu Savaş, kızı Melek, torunu Efe ile, İbrahim Tatlıses’in otelinde kalıyorlardı. Telefonla konuştuk. Görüşeceğimiz için sevindik...

Perihan aradı, “Gül, İbrahim sizin Bodrum’a geleceğinizi duydu, bizim otelde kalırlarsa memnun olurum, diyor” dedi.

“Teşekkür ederiz. Madem İbrahim Bey öyle düşünüyor, kırmayız tabii... Hem sizi de bol bol görürüz.”

İki gün kaldığımız otelde ağırlandı, şımartıldık! Dönünce aradım İbrahim Bey'i.

“Siz bana arkadaşımın emanetisiniz, orası sizin, yalnız az kaldınız, yine gelip uzun kalacaksınız yeğenlerimle” dedi. Çok mutlu olduk...

Eski dostlarımızın yanında, yeni tanışıp iyi kötü günlerde yanımızda olan dostlarımız da var... Neslihan-Özgür Ozan... Çocuklarıma gösterdikleri yakınlığı, benim zor günlerimde yanımda olmalarını unutmam mümkün değil... İyi ki varsınız...

Akatlar Kültür Merkezi'ndeki Ustalara Saygı programında, O'nun adına düzenlenen gecede bizi yalnız bırakmayan Cem Yılmaz... İşlerinin yoğunluğuna rağmen Kemal Abisini anmaya seve seve gelmesi, hüzünlü geceyi bir anda aydınlatması... Nasıl unuturum...

Bu sene Ezo'nun doğum günü için bir program yapmak istedik. Nasıl bir parti yapsak mutlu olurdu?.. Öğrencileriyle birlikte olmaktan mutlu olacağını düşündük...

Mezun olan öğrencilerini akşamüstü okula davet ettik. Ali Ezo'yu oyalarken, öğrenciler aileleriyle okula geldiler... Hepsi gayet şık giyinmişler ve tam zamanında okulda hazır olmuşlardı. Heyecanla öğretmenlerini beklediler. Işıkları kapattık. Hiç ses çıkmıyordu. Ezo gelince müzik başladı, ışıkları açtık...

Ezo, önce bir iki kişiyi, sonra herkesi gördü... Yüzündeki mutluluk, ne kadar isabetli seçim yaptığımızı gösteriyordu... Ağlamaya başladı, çok duygulanmıştı...

Aileler davet edildiklerinde, memnuniyetle orada olacaklarını söylemiş, programlarını ayarlayıp gelmişlerdi... Ezo, hemen bir oyun başlattı. Çocuklar aileleriyle oyuna katıldılar... Hiçbirisi unutmamıştı Ezo Öğretmenlerinden öğrendikleri oyunları.

Bu ne güzel, ne özel bir partiydi... Hem gözyaşlarını siliyor, hem mutlulukla gülümsüyordu Ezo...

Pasta geldi... Çocuklar öğretmenlerinin etrafını sardı... Birlikte pastayı kestiler. Bu ne kadar gerçek sevgiydi... Ne kadar doyurucu...

Genç dostlarımız da var dedim ya... Ne güzel insanlar tanımışız... Hiçbir zaman vazgeçemeyeceğimiz... Unutulmaz anılar biriktirmişiz... Ne mutlu bize...

“Bu gece ne yapıyorsun?”

“Hiiiç, evdeyim.”

“Olmaz öyle, hemen bir taksiye atla gel!”

“Nereye?”

“Şile’ye.”

Haldun Abi, 2005 yılından 2006’ya gireceğimiz yılbaşı gecesi birlikte olmak için evine çağırıyordu... Çocuklar arkadaşlarıyla evde olacaklardı. Ben de biraz onlarla oturup uyumayı düşünüyordum.

Biraz sonra bir daha aradı: “Hâlâ evdesin, hemen çık, bekliyoruz şekerim.”

Haldun Abi’yle yılbaşı geceleri birlikte olmamız böyle başladı.

Kız kardeşi Güler Yiğit, Halil Değer, İsviçre’de yaşayan dostları Marie Claire ile Necdet Aybek, Göksel Kortay, Oya Başak, Haldun Abi... Her yılbaşı seyahat düzenliyor, hem yeni yıla beraber giriyor, hem de İstanbul’un hareketliliğinden sıyrılıp doya doya hasret gideriyorlardı. (Bu gruba bazen başka arkadaşları katılıyor, çekirdek kadro değişmiyor.)

Ben de bu keyifli seyahatlere katılmaya başladım. Neresi olduğu benim için önemli değildi. Onlarla birlikte zaman geçirmek yetiyordu. Bazı seyahatlere çocuklar da katılıyor, aile gibi birlikte olmaktan zevk alıyorlar. Dostlarımızla yaşadığımız bu özel günler o kadar kıymetli ki...

Şile’ye gittim... Haldun Abi’nin yakın arkadaşları toplanmış, dolu dolu sanat sohbetleri. Ne müthiş bir ev, ne olağanüstü ev sahibi...

Evin üst katına çıkan merdivenin sonunda genişçe bir sahanlık vardı. Odalar oraya açılıyordu. Ben oradaki yatakta yatmak istiyordum, laf kaçırmamak için. Herkes salonda otururken benim uykum geliyor, yatıyordum. Yattığım yer balkon gibi salonu görüyor, konuşmaları da kaçırmamış oluyordum. Arada lafa karışıyor, “Sen hâlâ uyumadın mı? Kapat çabuk gözlerini” diye yaramaz çocuk muamelesi görüyordum... Çok eğlenceliydi...

Puzzle yapıyordum deli gibi... Hiç ara vermeden, sabahlara kadar...

Fenerbahçe’ye taşınıp, “benim evim” saymadığım, bir türlü alışamadığım evde, oyalanma yolu bulmuştum.

“Bu gece kızın şapkasını bitiririm... Kedinin gövdesini bir türlü bulamadım.” Okuldan gelir gelmez, masanın üstünde hiç kalkmadan duran mukavvanın başında saatler geçiriyordum. Gece bir yere gitmişsem evde beni biri bekliyormuş gibi koşa koşa eve ge-

lip, yarım kalmış çalışmamı bitirmeye gayret ediyordum. Onlarca *puzzle* yaptım... 1.000'lik, 1.500'lük, 3.000'lik... Okulun duvarları, Tuzla'daki ev, çerçevelettiğim *puzzle*'larla doldu.

Yalnız günlerim, gecelerim dolmuştu.

Ezo Londra'dan döndüğü gün masanın üstünden hiç kaldırmadığım kutuları, mukavvayı çöpe attım, bir daha da *puzzle* yapmadım.

Tuzla'ya gitmeye başladım... Ali'nin *rottweiler* cinsi köpeği Çapkın, Ezo'nun İngiliz *terrier* cinsi Hörbisinin kızları Küçükgöz, Ruli, Ouzo ile birlikte olmak için hafta sonlarını Tuzla'daki evimizde geçirmeye başladım. Yalnız gittiğim zamanlar kendime yeni uğraşlar buldum. Su borularını, kiremitleri, kolileri boyayıp tasarımlar yapmaya başladım. Duvarlara astığım sanat (!) eserlerimi herkes beğenip başarılı buldukça kendimi coşturup yenilerini yapmaya heveslendim...

Daha sonra yağlıboya tablolar yapmaya merak saldım. Gece yarılarına kadar resim yapıyordum..

Önce bir şövale edindim. Boy boy tuvaler, boyalar... Tablolarımı (!) çerçeveletip duvarlara astım. Bir tablonun başlanıp bitmesi on dakika sürüyordu... Hızlandırılmış sanat... Çok eğleniyordum kendi kendime...

Yaşadıklarımı hazmedebilmek için çeşitli yollar buluyordum... Oturup düşünseydim katlanamazdım bazı sıkıntılara. Hayatla baş edebilmek, çocuklara bunaldığımı hissettirmemek için kendimi oyalamalıyım.

"Bir sergi açma zamanı geldi!" dediğim zaman çocukların yüzünü unutamayacağım. İkisi birden, "HAYIR!" dediler. Anladım ki en uygun yer, evin duvarları eserlerimi sergilemek için...

"Anne, başka elbisen yok muydu?"

Siyah üzerine beyaz desenli bir elbisem vardı. Her yere giderken bu elbiseyi giyiyordum. Farklı yerlerde, farklı arkadaşlarımızla gezdiğimiz için anlaşılmıyordu hep aynı elbise olduğu... Yani "görölmüş" sayılmıyordu... Albüm merakım beni ele verdi... Ezo ile albümlere bakarken yakalandım...

Bir sayfa açıyor, Maksim'de. Bir sayfa açıyor, Canlı Alabalık'ta... Sayfa çevriliyor, Balıkçı'da... Arkadaşımızın doğum günü, bakıyor, saçım değişik, yanımızdakiler değişik, elbise aynı! Hep aynı geceden dese, değil... Sormak zorunda kaldı çocuk...

"Yoktu, yani vardı da ben bunu seviyordum!" Ne diyebilirim?..

“Gezmeye gidecek tek elbisem buydu!” desem, inanmaz... Ünlü bir oyuncunun eşi... Tek elbise...

Yeni evlendiğimizde, ancak idare edebiliyorduk. Kıyafetin benim için pek de önemi yoktu... Büyük küpeler, takma kirpikler, sokağa çıkmam için yeterliydi... Her yere ayrı kıyafet düşünseydim, o kadar çok şey kaçırdım ki... Zamanla unutuluyor zaten... Eğer albüm merakınız yoksa...

“Sevgilisi sanacaklar diye ödüm koptu”

“Sen güçlü kadınsın!”

Öyle anlamsız bir yaklaşım ki... Böyle etiketlenmek insanı sadece zora sokuyor... Beklenti yüksek... “Sen yaparsın! Sen başarırısın! Dik dur! Dayanırsın!”

Tamam da... İlk günlerde bu laflar, bir kulağımdan giriyor, diğerinden çıkıyor... Hatta hiçbirine girmiyordu...

Bütün kelimeler anlamını yitiriyor, büyük bir acıdan başka bir şey duymak, algılamak mümkün değil!..

Çocukların okul kaydı, sınav sonuçları, spor-müzik dersleri, doktorları, ev taşıma, boya badana işleri, faturaların ödenmesi, personelin ihtiyaçları, aidatların yatırılması... Hepsini ben yapıyordum...

O, öyle meşguldü, öyle yoruluyordu ki bir de bu işleri O'na yüklemek istemiyordum... Hem boş zamanlarım değerlendiriliyordu, hem de bir işe yaramaktan zevk alıyordum. Yani evin ve çocukların idaresi benim üstümdeydi.

“Güçlü kadın, becerikli kadın” yakıştırmaları o günlerden kalması olmalı.

Ben gücümü O'ndan almışım hep... HÂLÂ DA O'NDAN ALIYORUM... Bugüne kadar sıkıntılara dayanabildiysem, büyük pay, O'ndan aldığım güçtür... Yoksa erir giderdim...

Öyle tek başıma güçlü filan değilim!..

Şimdi de çocuklarımdan desteği ile yaşıyorum. İkisinin fikirlerini almak, dertleşmek öyle iyi geliyor ki bana.

Yakınını kaybeden insanlarla nasıl ilgilenmek gerektiğini de O öğretti bana, böyle zamansız giderek...

Uzun uzun sarılmalar, acıyan gözlerle bakıp yanak okşamalar, “Hayat devam ediyor” gibi o an kavrayamayacağınız sözler... “Nasıl oldu, nasıl duydun?” gibi sorular... “Bi emrin, bi arzun var mı?” gibi samimi olmayan yaklaşımlar... Hiç işe yaramıyor... Aksine

olayı henüz anlayamamış olan birine ağır geliyor...

Ben böyle durumlarda telefon edip, ilk çıkana adımı söyleyip kapatıyorum. Eve gitmişsem, yapılacak bir şey varsa yapmaya çalışıp, bir köşede konuşmadan oturuyorum. Sıkı sıkı sarılıp bir o yana bir bu yana sallanmadan, sırtını sıvazlamadan...

Kendi yaşadığım olayları, oradakilere anlatıp, “en beterinin benimki” olduğunu kabul ettirmeye çalışmıyorum.

Her ölümün erken olduğuna, ateşin düştüğü yeri yaktığına inanıyorum...

Ayhan Işık'ı kaybettiğimiz gün taziye gittik. Kartal Tibet onların alt katında oturuyordu. Daha cenaze kalkmamıştı... Kartal, “Bize gelin, beraber gidelim” dedi... Gittik. Kartalların evinde biraz oturduk... O, çok üzgündü, Kartal da tabii.

Yukarı çıkmak için merdivenlere geldiğimizde Kadir İnandır geldi... Ben birkaç basamak çıkmıştım. Onların da geldiğini sanarak zili çaldım. Kapı açıldı. Baktım onlar aşağıda konuşuyorlar... Geri dönemedim. İçeri girmek zorunda kaldım. Tabii beni kimse tanımıyordu. Köşede boş bir koltuk bulup oturdum. Ayhan Işık'a olan hayranlığım, Sadri Alışık, Çolpan İlhan, Neriman Köksal'ın arkadaşlarına ağlamaları, eşi Gülşen'in şişmiş gözleri...

Ölümle daha önce pek tanışmadığım için ne yapacağımı şaşırdım... Hıçkıra hıçkıra ağlamaya başladım. Kapı çaldı... Gelen bizimkilerdi... Onları görünce ağlamamın dozu arttı. Masanın etrafındaki sandalyelere oturdular... Her yeni gelenle ben, beter oluyor, kendimi susturamıyordum. Biraz sonra O, yerinden kalktı, yanıma geldi. “Kes artık şu ağlamayı” dedi. Ne olduğunu anlamadan aniden sustum.

Sonradan anlatıyordu: “Gittik, baktım Gül oturmuş, bağıra bağıra ağlıyor. Biraz bekledim susacağı yok. Herkes Gül'e bakıyor. Kimse tanımadığından birbirlerine soruyorlar kaşla gözle... Bir kenarda herkesten çok ağlayan genç bir kadın. Sevgilisi sanacaklar diye ödüm koptu. Susturdum hemen.” Ben o zaman anladım ne tuhaf durumda olduğumu, utandım.

Yıllar sonra bir arkadaş toplantısında karşılaştığım Gülşen'e anlattım başıma gelenleri. Gülşen de çok güldü bana...

Zamanla yaptığım gözlemler sonucu, “bir cenaze evinde nasıl olunmalı”yı öğrendim:

Sessiz!..

Eskiden bizim kültürümüzde, ziyaret edilen de, ziyaret edenler de en eski kıyafetlerini giyer, sürekli ağlarlar, durmadan dövü-

nürlerdi... Aksi halde üzülmemiş sayılıyordunuz.

Şimdi tertemiz, şık kıyafetlerle gitmek ve karşılanmak çok daha iyi tabii... Sessiz bir kabul, gidene saygı...

Hepsini tanımak istiyordu...

O, bana çocukluğumda yaşadıklarımı anlattırıyor, hem çok eğleniyor, hem de benim eski günleri anmaktan zevk aldığımı biliyordu. Bence biraz da karakterlerden besleniyordu... Anlatılanı gözünde canlandırıyor, yorumlar yapıyordu... Şiveyi çözemediğinde, "Yani ne demek?" diye soruyordu...

Sandıklı Belediye Başkanı'nın iki oğlu, bir kızı vardı... Turan, Tufan, Naciye... Başkan, ağırbaşlı, halim selim bir adamdı. Eşi, biraz şaşkın, çocuklara söz geçiremiyor, konuşmasından hiçbir şey anlaşılamıyordu. Kızı delidolu, oğlanlar çılgın. Başkan'ın ablası Zahide Teyze, evi idare ettiğini zannederek işleri daha da çıkmaza sokuyordu.

Yazları Sandıklı'ya gittiğimizde, piknik yapmaya bayılırdık. En güzel piknik yeri

Sazak Köyü idi. Salıncak kurar, iki öküzün çektiği düvene binerdik.

Bütün mahalledeki komşular sözleşip birlikte gidilirdi. Bir ailenin işi varsa ertelenir, herkes tamam olunca yapılırdı piknik...

Ellerinde sepetler, bohçalar, gazocakları, kilimler, testiler... Yaşlılar ve çocukların adımlarına uyulur, yavaş yavaş sırayla yürünürdü... Uzaktan gören "göç var" sanabilirdi... Kadınlar futakıvrak (siyah beyaz damalı örtü, siyah saten büzgülü etek) giyerlerdi. Bir elleriyle futalarını sıkıca tutuyor, sadece gözlerini açıkta bırakıyorlardı. Boğuları (bohçaları), diğer koltukaltlarına sıkıştırdıkları futadan belli oluyordu. Ablamla ben bu görüntüye bayılıyorduk. Pikniği kaçırmamak için aylar önce belirlenen tarihte orada oluyorduk. En az yüz kişi oluyordu bu tuhaf yolcular...

Vişne ağaçlarının, morlu beyazlı çiçek açmış haşhaş tarlalarının arasından bir saate yakın yürüyorduk.

Yakın komşular birlikte oturmak için kilimlerini seriyor, altın da oturacakları ağaçlara salıncak kuruyorlardı hemen.

Sofra bezleri yayılıyor, kahvaltı hazırlanıyordu. Gazocaklarının üstüne çaydanlıklar konuyordu. Demlik yoktu hiç. Sadece mavi, yeşil renkli çinko çaydanlıklarda yapılıyordu çay... Mis gibi...

Sekiz on kişilik gruplar, ağaçların altına yayılıyor, yanlarında getirdikleri, bükme, ağzı açık, kesme, katmer gibi bir gün önce

yapılan hamur işlerini birbirlerine ikram ediyorlardı.

Yer kavgası bitmiş, söylenen kötü sözler unutulmuş oluyordu artık. Herkes yerleşmişti... Yaşlı teyzelerin görevi malum... Ağzılarına lokum sarılı tülbent koyulmuş bebekleri sallamak... Ve alt sağdaki büyük sarı dişlerini emmek...

Kahvaltı bittikten sonra, çocukların eline verilen testilerle gelen sularla bulaşık yıkama ve öğle yemeğine hazırlık faslı başlıyordu... İlerideki kaynaktan su getirmek için testileri kapışıyorlardı adeta.

Pikniklerin iki yemeği vardı. Alaca aş (yeşil mercimekli bulgur pilavı) ve biber aş (kuru soğan, patlıcan, biber, domates kavurması, sarmısaklı yoğurt ve ev ekmeği ile yapılırdı).

Her patlıcan alaca soyulup baş kısmı kesiliyor, acı olup olmadığı yalamak suretiyle kontrol ediliyordu. Biberler de aynı işlem-den geçip doğranıyordu. Gazete, naylon torba, peçete olmadığı için börekler, ekmekler sarıldıkları bezlerden çıkarılıyor, çiçek desenli çinko kaplara konuluyordu. Yaşlı teyzelerin bir görevi de, sert, kocaman, yuvarlak ev ekmeklerini kesmekti. Ekmeği göğüslerine dayıyor, büyük bir bıçakla dış taraftan göğüslerine doğru kesiyorlardı. İntihar eder gibi.

Katmerler açılıyor, odun ateşinin üstüne konmuş sacda pişiriliyordu. Uzun bir şeyle yağlanıyordu... Sanki sopaya kumaş sarılmış gibi. Ama o da değil... Ne olduğunu sonradan öğrendik... Tavşan ayağı!.. Tabii katmer yemeye son!

Gazocakları bazen yanmıyor, tıkanan memeleri iğne ile açılıyor, bu işte uzman olanlar diğerlerine yardım ediyordu.

Uzaktan seyretmek çok zevkliydi. Hummalı bir faaliyet, çocuk çığlıkları, sürekli beddua eden yaşlı kadınların sesleri...

“Naha yaşıngı yerde yaşı.” “Olmaya gomaya erme iyşallah.” “Yanı gara giresice.” “Yanın beling deligsing.”

Tercümesi: Yaşını yerde yaşı. Büyümeye fırsat bulama inşallah. Tenin kara girsin, dunsun. Hastalıktan yaralar açılsın.

Bu kadar ağır bedduayı hak etmek için çocukların bütün yaptıkları, acıttıkları için ekmek koparıp kaçmak, sofraya bezinin üstüne basmaktan başka bir şey değildi... Aslında bu beddualar gerçek değildi. Ağız alışkanlığıydı sadece. Ritüel...

Belediye Başkanı'nın oğlu Tufan, “Bidening içine halva guyve” diyor. Halası bir parça pide koparıp arasına helva koyuyor, kıyamet o zaman kopuyor... Tufan ağlıyor, bağılıyor, çırpınıyor... “Bide güççük oldu, yemen töybossung.” Hala, başka büyük pideye koymayı teklif ediyor... “Ya-ah, isdemen, o bide olcek, böyük ol-

cek.” “Dikiveren öyneyse.” “Dik, gocuman ossung.”

Tufan iki avucuna toprak doldurup, pişmekte olan biber aşısı tencerisinin üstüne denk gelecek şekilde, yıkık duvara çıkıyor... Avuçları tencerenin üstünde, bağırıyor: “Çabuk dik, bek acıktım, dökerin bak!” Toprak parmak aralarından dökülüyor zaten... Turan da iki avuç toprakla kardeşinin yanında yerini alıyor... “Banga da dikilmiş bide, töybossung dökerin!” Yemeğe dökülen toprak miktarı artıyor tabii...

Halaları, pide dikmeyi bırakıp, yemeği kurtarmak için karşılarına geçip yalvarıyor: “Ağa Turhanım, paşa Tufanım, etmeng, ben hinci bideyi dikerin, olu çıka gide.” Tufan: “Valla talla döküyon, çabuğol.” Turan: “Töybossung atarın.” Toprağın birazı yemeğin içinde artık... Anneleri geliyor: “Hı etmeng, ıluu yapmang, işek gibi gari etmeng.” Heyecandan ne diyeceğini bilmiyor, bilse de anlaşılmıyor... Çaresiz inleyip duruyor... Kelimeleri çıkarabilmek için gözlerini açıp kapatıyor, başını öne arkaya sallıyor. Daha beter oluyor. Çocuklar iyice sinirleniyor. Halaları Zahide Teyze, “Deliden deli doğa, suludan sulu doğa... Siz heç mi bubangıza çekmedingiz, ağabeyim Sandıklı’nın altın direği, etmeng” diyor.

Diğer çocuklar da, “Dök, dök” diye daha da kızıştıyorlar ortallığı...

Bu eğlence her sefer çeşitli sebeplerle tekrarlanıyordu. Turan ile Tufan olmasa pikniğin hiç tadı olmazdı.

Burada en sevdiğimiz de Zahide Teyze’nin methiyeleri ve yalvarmalarıydı. Şaşkın gelini de unutmamalıyız. Zahide Teyze, kadıncağıza hep, “Gelin” diye seslendiği için, adını bilmiyorduk.

Başkan’ın kızı Naciye otuz beş yaşında, Rıfat adlı bir tüccarla evleniyordu. Nikâh yapılmış, akşama düğünü vardı. Başkan te-laş arasında namazını kaçırmak istemiyor, boş gördüğü odada bir seccade bulup namaza duruyor... Daha iki eli göğsündeyken, Naciye, başı önde hızlı hızlı düşecekmiş gibi yürüyerek odaya giriyor, seccadeyi babasının altından çekiyor... “Töybossung, Rıfatım gılmadan, heç kimseye gıldırman, bu seccade benim çeyizim bi kere!” diyor. Burnu kanayan Başkan, başını iki tarafa sallayıp gü-lümsüyor... “Deli kız!”

Bu hikâyeler sıradan gibi görünse de kahramanları O’nun ilgisini çekiyordu... İşin içine şive girince çok eğlenceli geliyordu O’na...

Hepsini tanımak istiyordu...

“Boyları uzun muydu?”

“Sesleri ince miydi?”

“Turan’la Tufan ‘S’ harfini söylerken dilleri dışarı mı çıkıyordu?”

“Zahide Teyze ailenin en baskın karakteri miydi?”

“Başkan’ın karısı nasıl konuşuyordu?”

Bu hikâyeleri net hatırlamamın sebebi O’na defalarca anlatmış olmam. Şimdi de Ali, “Anne, anlatsana” diyor, katıla katıla gülüyor dinlerken...

Asla parasının esiri olmadı!..

Annem Ankara’da, O’nun kendisine aldığı evde oturuyordu... Öyle gönlü zengin bir adamdı ki... Bir zamanlar adı “cinrı”ye çıkmıştı... Büyük haksızlık!.. Savurgan değildi elbette... Parasını yerinde harcardı, asla parasının esiri olmadı!..

Annemi aradım bir gün. “Ne yedin?” “Yeşil bir şey.” “Yeşil ne?” “İşte, yeşil vardı ya, ondan.” “Ne yaptın bugün?” “Annemle hama gittik.” Eyvah! Ne oluyordu? Hemen gidip İstanbul’a getirdim.

Dr. Bülent Madi’ye gittik.. “Demans” dedi...

Evde yalnız kalamaz, cam açıp atlayabilir, merdivenlerden düşebilir, yangın çıkarabilir... Çıkıp gider kaybolur... Teyzemlerin de rızasını alarak, çaresiz bir bakım evine yatırdık. Doktor, “Evde yalnız bırakamazsınız, bu gibi kurumlarda bakımı daha iyi olur. Birçok uyarı var oralarda. Gün içinde birçok şey yaşama şansı olur. Yani sosyal hayattan kopmadan... En uygunu bu” dedi. Zor karar...

Yaşadığım her şey bir yana bu hastalık hiç olmadı bana... Çare yok... Katlanacağız...

Mahkemeler, ölüm tehditleri, bizimle alakası olmayan, akraba olduğunu iddia eden kişilerin para derdi, O’nun çamurdan büstünü yapmaya çalışmak...

Hepsine alıştım da hastalık, hem de demans...

Kendimi yatıştırmaya çalıştım... Eğer felç olsaydı, herhangi bir sebepten yatalak olsaydı... Evde olacaktı tabii... Bize yük olduğunu düşünüp üzülecek ya da sürekli yattığı için mutsuz olacaktı.

Madem hastalık kaçınılmazdı, bu hiç olmazsa annemi üzmiyordu. Bizim için çok zordu. Bakışlarıyla titreten kadın bir bebek gibiydi. Kabullenmek zordu, ama ne yapalım çare yok!

Annesi, babası hep beraber yaşamıştı...

Âşık oluyor, evleniyor, arabasını kullanıyor... Hep neşeli, güler yüzlü...

Bardağın dolu tarafını görmeye çalışmaktan...

Bazen bıkıyor insan...

Ama katlanırım...

Her gün, “Bugün ne haber alacağız?” endişesiyle yaşamaya gayret ediyoruz... Hiçbir şey olmasa, okulda tatlı bir sohbet sırasında bir telefon geliyor. “Mezarın üstündeki çiçekler çalındı.” Yi-ne dibe çöküyorum...

Yaşamın bize sunduğu güzellikler yanında, istemediğimiz, canımızı yakan olaylara da katlanmayı öğrendim. Acılar insanı terbiye ediyor. “Yapamam. Mahvolurum. Böyle yaşayamam” dediğimiz her şeye dayanıyoruz... Sabrediyoruz...

Ben kendi adıma çok şey öğrendim hayattan... Üzüldüm, üzül-düm, çok üzül-düm... Giderayak güçleniyorum!

Bu kadar olumsuzluk, belki de beni oyalamak içindi... Bunlar olmasaydı ben O'nun yokluğuna dayanamayacaktım. Gelen her telefon, O'nun için kahrolmaktan, tükenmekten korudu beni belki de...

Acımı yaşatmadı bana bu telefonlar... Mesela tam eskileri düşünüp ağlamaklı olduğum bir gün, bir telefon geliyor... “Mersin’de bir mağazada babalar günü hediyesi alana, üzerinde O'nun fotoğ-rafı olan saatler ücretsiz veriliyormuş. Mağazanın önü ana baba günümüştü...”

Tam ben bittim derken, kapı çalıyor, bir mahkeme kâğıdı!

Çocuklarımı üzmemek için sıkıntılarımla asla söylemedim. On-lar da benim geç yaşımda öğrendiğim hayatla, erkenden tanışıp olgunlaştılar. Acılarını yaşayamadan, mücadeleye başladılar...

Hem yalnız bizim başımıza gelmiyordu bütün bunlar... Daha ne kadar korkunç şeyler yaşayanlar var... Herkes nasıl dayanıyorsa biz de öyle katlanabildik. Sadece biz, kocaman bir ismi de koru-maya çalıştık...

Hayat kolay değilmiş... Bizim yapacağımız, ömrümüzü güzel ya-şayıp, bize verilen görevi tam olarak yerine getirmek... Yılmak yok!..

Hani sana büyü yaptığımı sandığın reçeller...

Bunlar yaşanırken sen neredesin?.. Hani doğduğunda, “Bunun yanakları delik” diye herkese gösterdiğin Alin var ya, öyle iyi, öy-le tatlı ki... Senden gördüğü gibi aileye babalık yapıyor... Hayatımı-zı kolaylaştırıyor... Gamzeleri de hâlâ duruyor yanaklarında. Senin gibi tatlı tatlı güldüğünde ortaya çıkıyor, seni şaşırtan delikler...

Hani susmamacasına ağlarken, bir tek senin kucağında ağla-masını bıçak gibi kesen Ezo var ya! Zaten kocaman olan ağzın, minik kızına bakarken iyice açılır da kapatamazdın ya mutluluk-tan... İşte o kız, senin gösterdiğin gibi “eğitim” işinde hızlı adım-

larla ilerliyor. Ailenin küçüğü olduğunu her zaman bilerek, Ali'ye ve bana saygısını hiç kaybetmeden...

Hani sana büyü yaptığını sandığın reçeller var ya, yine yapıyor... Tuzla'da her sabah uyandığında duyduğun yoğun çilek kokusu tükenmedi... Bahçede masa üstünde, güneşte pişen, senin çok sevdiğin vişne reçelinin tenceresi, aynı yerinde duruyor...

Benim duyacağımdan emin olduğun, ama kısık sesle, "Bu karı kesin bana büyü yapıyor, sabahları tencereler kaynıyor, evde sürekli bir koku, bahçede üstü tülbentle kapalı tencereler var... Ben bu yüzden sessiz, sakın bir adamım" diyerek dert yandığın Recai Abi yok sadece... Hepimiz sen varmışsın gibi yaşıyoruz... Amaaaa...

Misak Toros! Oyuncu dostumuz... Anta Toros'un sevgili eşi... Telefonda sesimi biraz buruk duysa hemen Anta'yı ve Zeynep Tedü'yü arabasına attığı gibi soluğu benim yanımda alan güzel insan! "Canımız sıkıldı, hadi Gül'e gidelim dedik", "Ne zamandır karşıya geçmiyoruz, Gül'ü de alıp yemeğe gidelim dedik" gibi bahaneler uydurup, beni oyalamaya geldiklerini gözüme sokmadan, neşelendiren dostum... Yemekten sonra bir kenara uzanıp, bizi dedikodu yapmak için baş başa bıraktı... Olumsuz düşündüğü hiçbir şey, kötü yaşadığı hiçbir şey duymadım Misak Abi'den... Ne kadar hayatla barıştı...

Şimdi Anta da benim gibi anılarla avunuyor...

Zeynep Tedü! O'nunla ilk tanıştığımız zamanlardan bu yana, 1973 yılında Devekuşu Kabare Tiyatrosu'nda oynarken tanışıp, bugüne kadar kopmadan gelen dostluk... Vefalı dost...

Bu üçlü benim mahkemelerden bunaldığım, yaşadığım sevimsiz günlerin içinden çıkamadığım zamanlarda hep yanımda oldular... Anta ve Zeynep, sıkıntılarını paylaşmaktan hâlâ bıkmadılar...

Apo Gardaş'tan bahsetmiştim... Antalya'ya tuhaf bir yolculuk yaptığımız dostumuz... Biraz önce, masamda bu satırları yazarken, bir mesaj geldi... Başka bir anı yazacaktım ama bunu anlatmadan geçemem...

Mesaj şöyle, "... internet sayfasından sana bir hediye gönderdim. Hemen al!" Ben, O'nunla ilgili bir haber veya resim gönderdi sandım. Telefonum, internetten resim, yazı almaya uygun değil... Aradım: "Apocum, benim telefonum eski model, onun için ne gönderdiğini bilmiyorum, alamadım, neydi mesajında yazan?" Kahkahalarla gülüyor... "Ya gardaş, yeni bir telefon aldım, karıştırdırken bir yere bastım... Şimdi arayan arayana... Kaç yıldır sesini

duymadığım insanlar bile arıyor, yetişemiyorum telefona... Ali'yi, Ezo'yu öp benim için... Kusura bakma.”

Canım dostum, yanlışlıkla da olsa beni güldürmeyi başarıyor...

“Bir tane daha, bir tane daha!”

Malatya'dan da hikâyelerimiz var tabii ki... O, şiveyi çok iyi bildiği için, anlatırken biz gülmekten bazı sözleri kaçırıyor, defalarca tekrar ettiriyorduk... O da bu hikâyeleri anlatmaktan zevk alıyor, kendisi de çok eğleniyordu... Anadolu insanının zekâsı O'nu hep büyülemişti... Hangi yöre olursa olsun yaşanmış olaylara çok değer veriyordu...

Oğlu İstanbul'da manifaturacı dükkânı açan Malatyalı bir amca, ziyaret için İstanbul'a gelmiş. Oğluyla birlikte olabilmek için sabahtan dükkâna gitmiş. Çaylar içilmiş, komşu dükkânların sahipleriyle tanışılmış. Oğlunun kısa bir müddet dükkândan ayrılması gerekmiş... “Ben bakarım oğlum, sen merak etme” (“K” harfleri gırtlaktan dolu dolu çıkıyor) demiş amca.

Genç bir hanım gelip 90 numara bir sutyen istiyor. Amca uygun sandığı bir şeyi gösteriyor. “Bu mı kıyım?” “Hayır.” “Bu mı kıyım?” “Yok, yok.” Amca en kibar haliyle soruyor, dükkânda ne varsa gösteriyor... “E, bu midir?” “Hayır, sutyen, sutyen!..” “Bunu verem mi?” (O, sesini kalınlaştırıp inceltiyor, her soruda gülmekten söyleyemiyor.) “Bu mi?” “Ben alabilir miyim?” “Al kıyım.”

Genç hanım tezgâhın arkasına geçip raftan alıyor sutyeni... Amca utanarak,

“E, desene kıyım çiçeklik istirem.”

Kayınvalidemin teyzesinin oğlu Mehmet Amca'nın eşinin adı Salise... Mehmet Amca karısını hep “Gülistan” diye çağırıyordu... “Mehmet Amca, Salise Yenge'ye neden Gülistan diyorsun?” “E, Gülistan çiçek bahçesidir... Karım da benim çiçek bahçem.” Ne zarif değil mi? Anmadan geçemedim...

Pötürge'de ev halkı oturmuş çay içiyor... Büyükbaba, sigarasından bir nefes çekip,

“Bu baca da çok tütü, horoz mu salak nidek?” diyor. O, horozun kanat çırparak bacadan aşağı kaymasını, simsiyah olup bağırarak kaçmasını hayal ediyor, hem horoza acıyor, hem de bu pratik zekâyı alkışlıyordu... İlk yağmura kadar, horozun yabancılanması, tavuklar tarafından dövülmesi de cabası. “Nasıl bir aklın ürünü bu?” diye hayret ediyordu...

Sarhoşun biri, her gece geç vakit mahalleye gelip bağıryormuş: “Komşulaaar! Evizi (evinizi) kenara çekin, ben evimi yaka-cam!..” Kimseden ses yok... Sarhoş yine: “Evizi çekin, ben evimi yakıyom ha!..”

Sürekli içip içip geliyor, avazı çıktığı kadar bağıryormuş... Bir gün yaşlı bir teyze evinden çıkmış: “Sen eviyi yakacaksan bi kenara çek yak, bizimkileri elleşme!”

“Bir tane daha, bir tane daha!” O da havaya girmiş, arka arkaya anlatıyor yaşanmış hikâyeleri...

Köyün dışından gelen, kimsenin tanımadığı iki adam, “Hadi Malatya, hadi Malatya...” diye bağıryor, Malatya’da işi olan olmayan köylüler, bu cazip davete ayak uyduruyorlar... İki adam, köyün arka tarafındaki araziye yerleştirdikleri, şoför mahalli olmayan boş kamyon kasasına dolduruyor Malatya’ya gitme heveslilerini... Binnerken paraları da topluyorlar tabii... Kamyon kasasına biner binmez cigaralıklar sarılıyor, herkes çömeliip tüttürmeye başlıyor...

Öyle davetkâr bir sesle çağırıyolar ki, gitmek istemeyeni de arkadaşları zorluyor, Malatya’ya gitmeye. “Ula, gidek işte ne var?” Böylece kasa tıklım tıklım doluyor... İki adam kasayı kilitleyip kaçıyor...

Uzaktan bakınca, insanlar çömeldiği için, kamyon kasası üstünden gökyüzüne yayılan bir duman bulutu görünüyor sadece...

Uzun zaman beklemekten sıkılan biri, “De hadi gidek, ne bekliyyik?” diye soruyor. Yaşlılardan biri bu sabırsızlığa sinirlenerek, “Ula oğlum, ne gitmesi, daha şoför mahallesi bile gelmedi!” diye çıkışıyor... Hepsi birlikte isyan edene gülüyorlar: “Nere gidiysin nereeee?..” Adamcağız başını öne eğiyor, yaptığı düşüncesizlikten (!) utanıyor... Sabırla beklemeye devam... Akşam olup da ümitler tükenince, zar zor kasadan inip evlere dönülüyor...

O’nun hoşuna giden, aralarındaki konuşmalar, o zamanki kıyafetler, hiç işleri yokken Malatya’ya gitmeye kalkanlar... Ne olduğunu anlamadan binip saatlerce bekleyenler... Sabır... “Belki de adamın işi çıktı, gelemiyö” diye üçkâğıtçıları haklı gösterenler... Hoşgörü... Temiz düşünceli insanlar... Aldatıldıklarını asla akıllarına getirmeyenler...

Bunları anlatırken her sefer karakterleri değiştiriyor, onları aralarında konuşturuyor, adeta orada yaşıyordu. Yakın arkadaşlarımızla birlikte aynı hikâyeleri dinlemekten bıkmıyorduk. Bazen coşuyor, geç vakitlere kadar anlatıyor, sanki tek başına bir oyun sahneliyordu...

Aydın Güven Gürkan... Geç tanıdığım için üzgünüm... Hastalığının son zamanlarında... Eşi, oyuncu, balerin Serap Aksoy... Yıllarca hiç kopmadan, iyi ve kötü günlerde birlikte olduğumuz sevgili arkadaşım... Bir gün beni aradı, "Gül, Aydın Kemal'in tez kitabını okumak istiyor" dedi. Aydın Bey'in rahatsızlığı nedeniyle, uzun zamandır telefonla konuşuyor ama görüşemiyorduk. Hemen kitabı aldım, evlerine gittim... Aydın Bey'le ilk defa karşılaşıyordum... Ne kadar zarif, ne kadar dostça... Yıllardır tanışıyor-muşuz gibi uzun uzun sohbet ettik. Ses tonu, bakışları, kültürü... Zamanın nasıl geçtiğini anlamadım. Kitabı, kırılacak bir şey gibi özenle aldı ve kütüphanesine yerleştirdi...

Birkaç defa görüşebildik. O sıralarda bizim Hörbi'nin üç kızı doğmuştu... Serap da, Aydın Bey de hayvanları çok seviyorlardı... Onların da *golden retriever* cinsi çok akıllı bir köpekleri vardı. Adı "Oğul". Aydın bey, bebeklerin doğumunu, nasıl beslendiklerini merak ediyor, anlattıklarımı dikkatle dinliyordu... Zaten anlatılan her şeyi değerli buluyordu.

Beni en çok etkileyen de, eşi Serap'a bakışlarıydı... Öyle sevgi dolu bakıyordu ki... Unutmam mümkün değil...

Hatır sormak için aradığımda, Serap hastanede olduklarını söyledi... Gittim. Aydın Bey biraz solmuştu. Halinden ağrıların çok fazla olduğu anlaşılıyordu... Bu halde bile yavruları soruyordu... Adlarını unutmamış, güvenilir birilerini bulup vermem konusunda beni uyarıyordu... "Gülcüm, sen yorgunsun, işin başından aşkın, çok zor yavrulara bakmak..." Beni düşünüyordu...

Bir daha göremedim Aydın Bey'i... Yavruları da veremedim... Güvenemedim kimselere, alıp sonra sokağa bırakırlar diye korktum... Bir yavru daha aldık... Şimdi aynı cins, beş tane beyaz *terrier* bizimle yaşıyor...

Aydın Bey'i uğurladıktan sonra eve geldik. Oğul, hiç kıpırdamadan, yemeden içmeden bir köşeye uzanmış, hiçbir şeyle ilgilenmiyordu... Hissetmişti kötü bir şeylerin olduğunu...

Akşam, televizyonda Aydın Bey için özel bir program vardı. Televizyonun sesini açtık. Aydın Bey konuşuyordu... Oğul yerinden kalktı, acı acı havlamaya başladı... Tanıyordu o çok iyi bildiği sesi...

Oğul'un sağa sola koşup Aydın Bey'i araması hepimizi çok etkiledi... Sadık dost!..

O gece herkese, "Siz gidin, ben Serap'la kalacağım" dedim... İkimiz kanepelere uzandık, sohbet ediyorduk... Ben bu günleri yaşadığım için tecrübeliydim... Serap'ın konuşmak istemediğini anladığım zaman susup, sessizce duruyordum...

Bir uyandım, saat 10:00! Serap belli ki hiç uyumamış... Bana kahvaltı hazırlamış. Anlattığına göre ben hemen uyumuşum... Bütün gece de hiç uyanmamışım... Affedersin Serap...

Ben bu karışık günlerde, bütün iyi niyetime rağmen başarılı olamıyorum... Perihan Savaş'a da hastanede hesap ödemeyerek arkadaşlığımı (!) göstermiştim hatırlarsanız!..

“Hadi bi kahve yap da içelim...”

Bizimle ilgili olumsuz bir şeyler de yazmak istiyorum. Neye çok kırdım? Bana söylediği kötü bir söz... Ne yazsam, neye kızıp küstüm?

İşteyken, evde, yolda hep düşündüm... Şöyle çarpıcı bir şey... Aklıma gelmedi... Madem kitap yazmaya kalkıştım, iyi kötü her şeyi yazmalıydım... Hayatımızı pembe bulutlar üstünde yaşamışız gibi göstermemeliydim...

Yazdığım defteri elime aldığımda çabuk çabuk yazıyorum... Hiç düşünmeden... Ama sadece bu yazdıklarım çıktı ortaya...

Tabii ki Polyanna değilim ben... Benim O'na, O'nun bana kızdığımız günler oldu... Bazen on gün konuşmama kararı aldığım günler de oldu...

“Hadi bi kahve yap da içelim...” Daha önce de yazdığım gibi, sihirli sözcüklerdi bunlar... Ortam gerildiğinde “kahve” imdada yettiyordu... İkimiz de kahve tiryakisi değildik aslında...

Eğer tartışma, O'nun evden çıkıp gitmesiyle sonuçlanmışsa, O ya da ben telefonla arıyor, barışmak için bahaneler yaratıyorduk. O da asla uzatmıyor, hiçbir şey olmamış gibi cevap veriyordu... “Akşam teyzenlere gidelim mi?” “Senaryoyu çalışma odamda mı bırakmışım?” “Dolmanın yanına makarna mı, börek mi?” “Masa-nın üstündeki kartvizit kutusunu dolaba koyar mısınız?”

Hatırlamadığıma göre, ben O'na çok kırılmamışım... İnşallah O da bana kırılmamıştır...

Hayır, hayır! Ben O'na kırgınım!.. Çooook kırgınım!.. Beni bırakıp gittiği için... Ama elinde değildi, biliyorum, biliyorum...

Pestil oyunu

O'nun çok sevdiği, çok özlediği memleketi, Malatya!.. Hiç dilinden düşürmediği memleketi... İstanbul doğumluydu ama Malatyalı olmakla hep gurur duydu...

Malatya Belediyesi, O'nun adına bir Mizahi Hikâye Yarışması

düzenledi... Kış boyu, müracaat edenler, hikâyelerini gönderdiler, ödül töreni de O'nu kaybettiğimiz gün olan 3 Temmuz'da yapılabaktı...

Ali, Ezo, ben Malatya'ya gittik. Haldun Abi de, bizi yalnız bırakmamak için yoğun iş programının arasında zaman ayırıp bize katıldı...

Güzel bir tören oldu... Ödüller dağıtıldı... Çok iyi ağırlandık memleketimizde!..

Malatya'yı gezmemiz için bir minibüs tahsis edilmişti... Çevreyi gezdikten sonra, şehir merkezindeki çarşmayı dolaştık.. İkramlar çok fazlaydı... Kayısılar, kuru dutlar, pestiller... Adamakıllı yedik...

Otele dönerken minibüste Haldun Abi'yle ben yan yana oturmuştuk. Ali ile Ezo da arkamızdaki koltukta oturuyordu. Haldun Abi kolunu benim arkama doğru uzatmıştı. Aniden, yanmış gibi elini çekti, diğer eliyle kavuşturdu. Yumruk yaptı. "Bir şey mi oldu Haldun Abi?" "Hayır."

Meğer Ezo, ikram edilip de yiyemediği muska şeklindeki içi fıstık dolu pestili, Ali'nin de teşvikiyle arkadan Haldun Abi'nin eline koymuş...

Belediye Başkanı akşam yemeği için bir davet vermişti. Ezo ile ben yan yana oturuyorduk. Ali'yle Haldun Abi birkaç kişi ötedeydi... Garson bir tepsi içinde tabakta bir şey getirdi Ezo'ya... Üstü peçeteyle kapalıydı. "Haldun Bey gönderdi efendim." Ezo, peçeteyi kaldırdı, pestil!..

Ertesi gün dönerken uçakta Ali, Ezo, ben birlikte oturduk. Haldun Abi bizden biraz öndeydi... Ezo "pestil"i hostese verdi. Haldun Abi'ye gönderdi. Tepsiden pestili alan Haldun Abi hostese teşekkür etti, hiçbir şey olmamış gibi bilnecesini çözmeye devam etti... Havaaanından ayrılırken vedalaştık, ama pestilden hiç bahsedilmedi...

Aradan bir ay gibi bir zaman geçti... Okula Ezo'nun adına bir paket geldi. Kocaman bir kutu... Heyecanla açtı Ezo...

Kutudan desenli ipek bir kese çıktı... Okulda kim varsa bu güzel paketten ne çıkacağını merak ettiği için başımıza toplandı. Keseyi açar açmaz, bir çığlık attı Ezo. Pestil! Bunu beklemiyorduk doğrusu...

Ray Cooney'in *İkinin Biri* adlı oyununda Ali, Volkan Severcan'la başrolü oynuyor, Haldun Abi yönetiyordu. Gala gecesi Ezo, Haldun Abi'ye gönderdiği çiçeğin arasına koydu pestili... Ali'nin anlattığına göre çiçek gidince içeriden, "Aaaa!" diye bir ses duyulmuş... Kart yerine pestil...

Bu konu aramızda konuşulmuyor, uzun zaman geçmesi bekle-

nip, umulmadık bir zamanda birbirlerine gönderiyorlardı... İkisi de gayet yaratıcıydı...

Bir gün Ezo Londra'dan aradı... Gülmekten konuşamıyordu... "Anne, bu Haldun Abi çok komik! Pestil burada!"

Ezo ev arkadaşı Gaye ile eve geldiğinde kapıda bir paket bulmuş... Üstünde adı yazılıymış. "Bize kim paket gönderir?" diye endişeyle açmışlar paketi... Bu defa üstünde pullar, payetlerle süslü dört tane pestil...

Haldun Abi, Londra'ya giden bir arkadaşına vermiş, göndermiş...

Bu pestil oyunu iki üç sene sürdü. En son kimde kaldı hatırlamıyorum. Haldun Abi, işinin gücünün arasında muziplikten vazgeçmiyor, hem Ezo'yu eğlendiriyor, hem kendini... Bizi de tabii...

İçindeki yaramaz çocuk hiç kaybolmasın Haldun Abi...

O'nun adına düzenlenen ödül töreninden böyle güzel bir hikâye çıktı...

Sandıklı'da düğün

İnsan evlenecekse Sandıklı'daki gibi düğün yapmalı... Buradaki düğünler iş yemeği gibi geliyor bana... Gerçi şimdi orada da eskisi kadar görkemli olmuyor artık... Ama ben çocukken gördüğüm düğünleri unutamıyorum...

Birkaç gün önce "okucu" (okuyucu) çıkarırlardı... Davetiye yerine... Okucu evlerin mandallı kapılarını "şık, şık, şık" çalardı: "Duyduk duymadık demeeeeeng... Kâtiplerin gızıynan, Uslucuların oğlunu everiyoooooz. Buyurung geliiiiing!"

Aileler lakaplarla tanınıyordu... Kâtiplerin kızıyla, Uslucuların oğlunu evlendirdiklerini duyuran okucuya, evin hanını bahşiş verirdi... Gelmesiyle gitmesi bir oluyordu, bol bahşiş toplamak için acele etmeliydi... Evin içindeysen ve kapı kapalıysa duymana imkân yoktu... Allahtan herkes biliyordu. Kimin düğününün ne zaman olacağı aylarca konuşuluyordu çünkü... Karışıklık olmuyordu...

İlk gün oğlanın evinin önünde çalgıcılar toplanır, herkes sokak ortasında oynardı... Tabii yalnız erkekler...

Kız evinde "Yarım Yanak" lakaplı bir teyze, kenarı kırık bir tef çalar, anlaşılmaz Türkçesiyle türküler söylerdi... Yarım Yanak Teyze'nin diğer yaşlı teyzelerinki gibi sağ alt sarı renkli dişi, türkü sözleri arasında "emilme" işlemini ihmal etmiyordu... Garip bir sesi vardı... Çarşaf yırtar gibi... Makamda kusur yoktu yine de... Kelimelerin yarısını yutuyor, etrafa bakarak söylediği için bazen nerede kaldığını unutuyordu... Oynayanlar heyecanlı olduğu için

bunun farkında değillerdi. Ablamla ben, gözümüzü ayırmadan seyrettiğimiz için beynimize kaydediyorduk adeta...

Sandıklı türküleri, diğer bölgelerin türküleri kadar oynamaya uygun değildi. İnsanları da çok hareketli değildi zaten.

Yavaş yavaş oynamakla durmak arası bir mahalli oyun vardı, her türküde aynı figürlerle oynanırdı...

İkinci gün, "duvak" sinema salonunda yapıldı... Gelin, o gün gelinlik giyip, duvak takıyordu. Evinden çıkarken kapıdan, bineceği arabaya kadar kilimlerden duvar yapılıyor, gelinin görülmesi engelleniyordu. Gelin, at arabasına bindikten sonra kilimler toplanıyor, artık herkes görüyordu... Hatta sinema salonuna girinceye kadar görmeyen kalmıyordu... Bu işin mantığını çözemedik...

Sinema salonu çoluk çocuk, yaşlı genç, hıncahınc dolu olurdu... Yarım Yanak'ın sesi duyulmaz, arada hızlı vurursa tefin varlığı hissedilirdi... Bu yüzden biz tam yanında oturur, ağzının içine düşercesine dikkatle seyrederdik...

"Hadi oyneng" deyince kalkılmazdı. Kollar neredeyse çıkacakmış gibi çekilmeden, arkadan da biri itmeden, öyle meraklı gibi oynamaya kalkmak ayıptı...

"Anaaaa, acıktım.." "Bubanne, akıtcağım geldiiii!" "Anaaaa, aççık ekmeğe yağ çalive." Çocukların bu istekleri asla duyulmuyordu. Annelerinin eteklerini çekseler bile fark edilmeleri imkânsızdı...

Kıyametin ortasında oynayanlar, ritmi hiç bozmaz, katiyen şaşırmazlardı... Oyunun ayak, kol, el kullanılan bir koreografisi vardı. Bütün kadınlar çok güzel oynardı...

Üçüncü gün "düğün"! Toga çorbası, et, pilav, tatlı olarak tezbişti (tezpişti), baklavı (baklava). Damadın evinin önünde yine çalgıcılar, çay bahçesinden getirilen sandalyeler... Kadınlar sokakta oynayanları penceredeki kafeslerin arkasından seyredebiliyorlardı...

Güvey dirilmesi! Ortalık yerde tıraş olan damat, yere yatıyor, üstüne kocaman bir kilim örtülüyordu. Gelinin yakınlarından yedi sekiz kişi ellerinde sopalarla damada vuruyor (tabii öldüresiye değil), damat da müziğin ritmine uyarak, oynaya oynaya sopalardan ve kilimden kurtulmaya çalışıyordu... Damat ortaya çıkınca at arabasına biniyor, çalgıcılar da oğlan tarafıyla arkadan oynaya oynaya gelin almaya gidiyorlardı...

Gelin hazırlanıyor, kırmızı üçetek giyiyor, başına "kırmızı pul-lu yaşmak" örtülüyordu. Yanakları, tükürükle ıslatılan grapon kâğıdı ile boyanıyordu. Bu boya asla her tarafa aynı yayılamazdı... Kimi yeri koyu, kim yeri açık pembe olurdu gelinin yanakla-

rının... Yine de biz çok heves ederdik bu boyaya...

Damat geliyor, yukarı çıkıyordu. Biraz sonra gelinle damat kol kola merdivenlerden iniyor, aşağıda bekleyenlere para atıyorlardı... Kalabalıktan kurtulup, doğru oğlan evine... Tabii at arabasıyla...

Oğlan evinde kadınlar genişçe bir odada daire şeklinde dizilmiş sandalyelerde oturuyordu. Gelinin oturması için odanın tam ortasına bir sandalye konurdu... Oturur oturmaz –daha yerleşmeden– kucağına bir erkek bebek veriliyordu...

Kalın kadife kıyafet, başında pullu tül yaşmak, kucağında bebek... Bir de hiç susmadan ağlaması gerek... Ağlamazsa veya az ağlarsa “koca meraklısı” sayılacağından, –neresinden çıkarıyorsa– akşama kadar gözyaşı döküyordu... (Benim diyen oyuncu yapamaz.) Acıkmıyor, susamıyor, tualete gitmeden oturup ağlıyordu... Bunu nasıl başardıklarını anlamıyorduk. Gerçekten evlenmek istemiyorsa tamam da, istiyorsa şahane rol yapıyordu. Ailesinden ayrılmak istemiyor olabilirdi. Daha önce hiç görmediği bir adamla ömür geçirecekti. Bir de kaynana, kayınpeder, görümce, büyükanne derdi vardı hiç şüphesiz... Bebek de görevini biliyor-muş gibi sessizce kucakta oturuyordu...

Gelin hamamını atladım. Oğlan tarafı koltukaltlarına sıkıştırdıkları hamam “boğu”larıyla (bohça) gelini evinden alıyorlardı. Futa-kıvraklı bir grup, tek gözlerini gösterecek kadar sarınıp, çarşının içinden geçerek hamama giriyorlardı... Yavaş yavaş törene gider gibi, belli bir ritmi bozmadan... Müzik eşliğinde yürür gibi...

Gelin, hamamın girişindeki odalarda aile bireylerinin boğularını tek tek açıyor, sırayla kurnanın başına götürüyordu.

Hepsi elsiz, ayaksız, kolsuz, bacaksız gibiydiler... Hizmet bekliyorlardı...

Kayınvalide, büyük nine, eltiler, görümceler, yengeler, halalar, parlak pirinçten yapılmış, gelin taşıyla özenle yıkanıp, tek tek havlularına sarılarak dışarıdaki odalarına götürülüyordu. Hepsine birer vişneli gazoz açılıyordu. Başlarına beyaz pullu tül bent bağlanıyordu. Ağızlarındaki altın dişleri göstere göstere gülüşüyor, içeridekileri beklerken sohbet ediyorlardı. Yanakları kıpkırmızı olmuş gelin herkesi yıkadıktan sonra giydiriyor, sofrayı hazırlıyor, ellerini kavuşturup ayakta bir köşede bekliyordu yemeğin bitmesini...

Böyle anlatınca korkunç geliyor ama onlar bu işi tıkr tıkr yapıyorlardı. Acaba daha önce prova yapıyorlar mıydı? Biz dehşet içinde seyreliyor, bir dakikasını bile kaçırmıyorduk...

O, Anadolu kültürünü tanımak için bunları defalarca dinlemeyi

seviyordu. Ben de bıkmadan anlatıyordum... Seviyordum o günleri hatırlamayı...

Bizim Neriman evlendi. Bir kızı oldu. Adı Tuana. Neriman okulda çalışıyor, Tuana da öğrencimiz...

“Eve gitme Tuana, ben sıkılıyorum tek başıma.”

“E, Hörbi var.”

“Ama Hörbi konuşamıyor.”

“Hav diyor ya.”

“Hav ne demek?”

“Miyav gibi.” Düşünüyor...

“Miyav ne demek?”

Ama ben konuşmasını istiyorum.”

“Ne yap biliyor musun? Bir kitap al, minik minik kopar yuttur Hörbi’ye, konuşur... Annem, güzel konuşmak istiyorsan kitap oku dedi.”

Üç yaşındaydı... Muhteşem değil mi?

İlkokul birinci sınıfta, “10’a kadar sayım mı?” diyordu. “Say.” “1-2-3...10.” “Bravo.” “Beşer beşer yüze kadar sayabiliyorum.” “Say bakalım.”

“Beşer bir, beşer iki, beşer üç...”

Çocuklar beni çok mutlu ediyor...

“E babam, ameliyat olduysak ölmedik ya”

Ali yeni doğduğunda Musto prostat ameliyatı olmuştu. Hastane odası, gelen giden kalabalık, ziyaretçi akınuna uğradı...

Onların kültüründe, ziyarete gelmemek gibi bir düşünce olamazdı. Portakalını, limon kolonyasını kapalı koşup geliyordu... Kısa ziyaret makbul değildi... Geldin mi akşama kadar oturacaksın...

Musto ilgiden memnundu. Hepimizi yanında istiyordu. En çok da bana nazlanıyordu... Ziyaret saati bitince O, babasının yanına oturuyor, “Bugün kimler geldi?” diye soruyordu. “Ben canımla uğraşıyorum... Kim gelmiş, kim gitmiş gözüm mü görüyor?” diyor, inliyordu Musto...

Ertesi gün: “Bugün eski komşularınız gelmiş.” “Yok babam, ben farkında değilim.”

Hastaneden çıkınca bizde kaldılar... Güzel güzel oturup konuşurken, misafir gelince yatağa yatıyor, inlemeye başlıyordu. O, babasının inlemesine üzülyordu: “Kalabalıktan mı sıkılıyorsun?” “Yooo.” “Niye o zaman oturup konuşurken, biri gelince inleme-

ye başlıyorsun?” “E, oğlum, onlar hastaya geliyorlar, inleyeyim ki boşa geldik demeyeler...”

Aylar geçti, Musto tamamen iyileşti... Bir akrabanın düğününe gidecektik... Hepimiz hazırlandık, Musto oturuyor... “Baba, hadi çıkıyoruz.” “Ben gitmem.” “Neden, sen düğün seversin?” “Onlar hastaneye gelmedi.” Böyle birkaç kişiyi kara listeye almıştı... “Hani sen kimseyi görmüyordun?” “E babam, ameliyat olduysak ölmedik ya.”

Uzun sürdü bazı yakınlarına küslüğü...

O, akşamları eve geldiğinde babasını karşısına alıyor, “kim geldi, kim gelmedi” soruyordu... Musto, bizim bile fark etmediğimiz birçok şeyi biliyor, her geleni tek tek hatırlıyordu... O, babasının bu sevimli hallerine bayılıyor, gelmeyenleri sorarak kızdırıyordu... Musto, bu oyunu anlamamış gibi davranıp oyuna devam ediyordu, O’nu eğlendirmek için...

Bir akşamüstü telefon çaldı... Antalya’dan arıyorlar... “Biz Antalya’da oturuyoruz. Çocuğumuz çok hasta... Şaban gelirse yemek yerim, ilaç içerim diyor... Nasıl görüşebiliriz?..” Telefon numarasını aldım... Akşam O’na anlattım. Dizi çekimleri olduğu için gitmesi imkânsızdı... Çok üzülmüştü... Hemen telefon etti... Çocuk O’nun sesini tanıdı... Konuşurken yüzünde derin bir acı gördüm... Gözleri doldu, çocuğun annesine her akşam arayacağına söz verdi...

Bir ay kadar her akşam aradı... “Aç ağzını.” “Köfteni al.” “Bir kaşık da yoğurt ye.” “İlacını yuttun mu?” Annesinin söylediğine göre akşamı sabırsızlıkla bekliyor, yemeğini yiyor, ilacını alıyor... çocuk...

Bu telefon konuşmaları için çalışma odasına giriyor, sanırım kapattıktan sonra bir müddet yalnız kalmak istiyordu...

Odadan çıkınca yüzü kıpkırmızı, gözleri yaşlı oluyordu...

Bir sabah çocuğun annesi aradı... “Gül Hanım, Kemal Bey’e söyleyin, artık aramasına gerek kalmadı.” Nasıl bir duyguydu bu?.. Bir anda ne söyleyeceğimi şaşırdım... Sanki bir şeyler yapmalıydım... Ama ne?..

Akşam O geldi... Biraz gecikmişti... Çalışma odasına doğru giderken, “Arama” dedim. “Neden, geç mi oldu?” “Yok, artık arama.” Gözleri doldu... Oturma odasına gitti, kanepeye uzandı... Belli ki canı konuşmak istemiyordu... Akşam yemeği yemeden uyudu... Bu konu bir daha hiç açılmadı... Eminim her köfte gördüğünde telefon arkadaşını hatırlıyordu... Hiç görmediği çocuğa bağlanmıştı... Unutmadı son günlerine kadar...

Buna benzer acı bir hikâye de Şener Şen'le yaşadık.

Bir öğrencimizin anneanesi aradı. "Gül Hanım, bizim temizlik işlerine yardım eden hanımın oğlu askerliğini yapıyordu. Geçen gün çok ağır hasta olarak Haydarpasha Gata'ya getirilmiş. Hayatından ümit kesilmiş. 'Ne isterse yapmaya çalışın' demiş doktorlar... En çok istediği şeyin ne olduğu sorulunca, 'Şener Şen'i görmek' cevabını almışlar." Benim bu konuda yardımcı olup olamayacağımı soruyordu velimiz...

Şener'in ne kadar duygusal olduğunu biliyordum. Ama mutlaka söylemeliydim. Aradım... Önce derin bir sessizlik... "Bir şartım var, kamera, fotoğraf yok değil mi?" "Yok, tabii."

İkimiz buluşup hastaneye gittik. Hasta gencin odasını bulduk. Yatakta sadece çarşaf vardı sanki... Bir de kara kocaman gözler... Şener hastayı görünce bembeyaz oldu... Gözleri doldu... Belli etmemeye çalışıyor, konuşmadan gülümseyerek çocuğa bakıyordu. Genç çocuk adeta canlandı. Doğrulamaya çalıştı... "Gelmez sandım" diye mırıldandı... Allaha o sırada Şener'in telefonu çaldı. Önemli bir konuşmaydı. "Alo, buyrun ben Şener" demesiyle genç çocuk haykırdı: "Vallahi o!" Gözlerinden süzülen yaşlarla hayran hayran Şener'i seyretti. Annesi fotoğraf çekti. Şener de ilk şokunu atlatıp biraz sohbet etti. Hastaneden ayrılırken ikimiz de zor durumdaydık. Ne yapacağımızı bilmiyor, birbirimize bakamıyorduk. Şener, "Bu kadar hasta olduğunu düşünmemiştim" dedi.

On gün sonra çocuğun, Şener'le birlikte çekilen fotoğrafı öpe öpe son nefesini verdiğini öğrendik. Derin üzüntünün yanı sıra, habermiz olup da bu isteği yerine getirebildiğimiz için huzurluyduk...

Annemin halasının kızı Ümran Abla çok kuralcıydı... O, Ümran Abla'nın maceralarını çok seviyordu... Ümran Abla, evine gelen misafirlerine gelir gelmez sorardı: "Kaç bardak çay içicengiz?" "Bilmeyyon." "Ya-ah, bilceng, bilmeyyon olu mu?" "Bi bardak." "Siz kaç bardak?" "Üç dene içerin." "Açık mı goyu mu içiyonguz?" Sırayla bütün misafirlere sorup, çayı demliyor... Nasıl ayarlıyor?.. Ölçü ne? Kimin kaç tane, açık mı koyu mu içeceğini nasıl aklında tutuyor... Kimse bilmiyor... Biraz sonra demlenmiş çaylar geliyor...

İçecek olanlar genelde kaç bardak ısmarladıklarını (!) unutuyor... "Siz bi dene dediydingiz, başka guyaman" veya "Üç dene dediydingiz, bi dene galdi, guycan."

Misafiri eksik olmadığına göre bu prensip benimsenmiş demek oluyor...

Ümran Abla, hamama üç takım havluyla gittiğini anlatıyor...

“Üç dakım alırım. Boğuya ayrı ayrı guyarın. Yuna yunmaz, birine sarıruyn, suyunu çektimiydi, öteki dakımı çıkarıyn, eyice emdi-riyın suyu, üçüncü dakıma sürte sürte gurularıyn, fişneli gazozu içerin, emme soğuk olmaycak... Çıka giderin...”

Sarırm artık Sandıklı şivesini söktünüz...

O, bu hamam işini kafasına taktı. “Bu kadının cildinde, sünger gibi emici bir özellik mi vardı?.. Ya da sular cildinden akıyor, su birikintileri mi oluşuyordu acaba?”

Her şey çok güzel olacaktı...

Cihat Erbil.. Futbol antrenörü dostumuz... Okulu açacağım bi-naya gidip gelirken tanıdım o güzel arkadaşımı ve eşi Gül’ü... Ben okul için tadilata başladığımda, onlar da yandaki evi almış, deko-re ediyorlardı...

Her sabah ikimiz de 07:00’de binalarımızın önünde, ustaların gelmesini bekliyorduk. İlk tanıştığımız gün arkadaş olduk. Yan yana olan iki bina aynı işlemleri gördüğü için, Cihat benden te-sisatçıyı alıyor, ben Cihat’tan elektrikçiye istiyordum. Öyle keyif-liydi ki birlikte çalışmak. Kumlar, kiremitler, ustalar bir oraya, bir bana gelip gidiyordu.

O, Cihat’ı evvelden tanıyor, komşu olduğumuza çok seviniyor-du. Gül de ara sıra geliyor, bize yiyecekler getiriyordu.

Ben erken gelsinler diye ustalara kahvaltı sözü veriyordum. Ci-hat ve ustaları da kahvaltıya geliyor, neredeyse yirmi-yirmi beş kişi oluyorduk... İnanılmaz bir dostluk kurulmuştu, ustalar ve bi-zim aramızda...

Cihat Ali’ye, “Annen bu toz toprak içinde kahvaltı hazırlıyor bi-ze” dediğinde Ali şöyle cevap verdi: “Cihat Abicim, yapar ama bir şey soracağım, dantelli örtü mutlaka var, değil mi?” Benim rüküş-lüğüm hoşlarına gidiyordu.

O da bazı sabahlar Ali’yle geliyor, bu sıcak havayı yaşamak is-tiyordu...

Onların evi bitti, yerleştiler. Ben okulu açtım... Aile gibi olduk... Cihat arada, “Burayı aldık ama bir şey var, hiç içime sinmiyor” di-yordu. Ben de huzursuzdum ama acaba Cihat’ın söylediklerinden mi etkileniyordum? Belki de çok çabuk oldu her şey, bu yüzden benimseyemedik, diye düşünüyordum... Başka ne olabilirdi?.. Yıl-larca dişimizden tırnağımızdan artırdığımızla onlar ev almış, biz de okul açmıştık... Her şey çok güzel olacaktı... Olmadı!..

Gül'le Cihat'ın oğulları Cihan bir Uzakdoğu seyahatine gitti. Çok güzel anılarla döndü. Bir müddet sonra da arkadaşlarıyla Marmaris'e gitti... Oradan hastalandığı haberi geldi... Apar topar İstanbul'a getirdiler... Teşhis, Uzakdoğu'dan aldığı bir mikrop beyne yerleşmiş... Günlerce yoğun bakımda kaldı. Eve çıktığında yeni doğmuş bebek gibiydi... Aynı Yılmaz Zafer gibi...

Gül'le Cihat oğullarını yeniden hayata alıştırmaya çalışıyorlardı. Elllerinden tutup yürüyüşe çıkarıyor, düşmemesi için destek oluyorlardı... İriyari, yakışıklı delikanlı yardıma muhtaç hale gelmiş, olanı biteni anlamıyordu... Anne, baba, kız kardeşi Ceylan, bu ağır günlerde üstün sabır gösterdiler...

Bir sabah okula geldim. Yandaki evden çığlıklar yükseliyordu... Anladım ki Cihan...

Tabii artık özenle yapılan evde oturamadılar. Taşındılar...

Ara sıra Cihat gelip eve bakıyor, hayat dolu adamın bitkin, gülmeyen yüzü içimi eziyordu.

Benim de başıma gelen malum... Demek ikimiz de olacakları hissetmiştik... "Bir sıkıntı var, tarif edemediğim" derken... İlk darbeyi ben yemiştim...

Uzun zaman görmedim onları. Bir gün okulun kapısı çaldı, açtım, Cihat. Montunun bir kolunu giymiş, bir kolu boş duruyor... "Ne oldu, kırık filan mı, alçı mı var?" "Hayır, kolumu kestiler."

Kötü hastalık yüzünden kolunu kaybetmişti. Bayılacak gibi oldum. Bu durumda bile gülümsemeye çalışıyor, haline şükrediyordu... Ne kadar vakur bir duruşu vardı...

O'nun ani gidişinden etkilenmiş; bana, "Her zaman yanımdayım" diye güç vermişti... Şimdi Gül'le Cihat'ı, O'nu... Güzel inşaat günlerimizi hüzünle anıyoruz...

Ceylan evlendi... Torunu Kayra bizim okulda... Merak etme Cihat, hepsi iyiler. Anne-kız senden aldıkları güçle hayata tutunmaya çalışıyorlar... Yıkık dökük... Tıpkı bizim gibi...

Evimizdeki ilk romantik yemeğimizde!..

Şişli'deki minik evimizde ilk akşam yemeğimiz...

Yeni evli olduğumuz için her akşam bir yere davetliydik. Bu yüzden ilk defa baş başa yemek yiyecektik. Yemek yapıp, kocama sofrayı hazırlayacaktım.

Bütün gün mutfaktan çıkmadım. Masayı hazırladım... Geldi. O da heyecanlıydı. Beni öptü, sofraya oturduk.

Hem yiyor, hem sohbet ediyorduk... Sonuna doğru yüzü asıl-

maya başladı, düşünüyormuş gibi tavana bakıyor, iki gözü birden sağa sola kayıyordu. Birden bir şeyden kurtulmuş gibi rahatlıyor, gülümsüyor, sonra yine tuhaf hareketler yapıyordu. Bir fevkaladelik vardı ama neydi?.. Çorba ve et yerken konuşup gülüyorduk. Şimdi ne olmuştu?

Yemekler güzel olmuştu, tuzlu falan desem değil!

Son lokmayı yuttuktan sonra bülbül kesildi. Anlatıyor, gülüyordu... Evde televizyon olmadığı için bilmece çözdük. Dama oynadık. Mutluydu. Ben de tabii...

Ertesi gün bir arkadaşlarımız geldi. Bir gün önceki yemeği bitirememiştik. Hemen hazırladım. Hep beraber oturduk. "Ben o şeyden yemem!" "Dün sevmiştin, hangisini istemiyorsun?"

"Sulu olanı." "Vişne kompostosunu yani?" "İşte neyse..." Anlatmaya başladı...

"Abicim, güzel güzel yiyorduk, birden ağzımda pirinçler, sular, çekirdekler, meyveler... Birbirine karıştı... Boğuluyordum. Pirinçe sahip çıkmaya çalışıyorum, yakalayamıyorum, ağzım su dolu, yutmaya kalkıyorum, çekirdek var, çekirdeği çıkarmaya kalksam sular akacak, önce suyu yutsam pirinçler boğazıma kaçacak, o arada bir de meyve çiğniyorum..." Biraz abartılı anlattı ama biz gülmekten hiçbir şey yiyemedik.

Bizim evimizin yemek listesinde çorba, sıcak yemek, zeytinyağlı, ya pilav ya makarna ya börek olurdu... Ardından tatlı veya meyve... Pilav-makarna yanına, salata, komposto, cacık veya yoğurt konurdu... Yani domatesli pilavsa cacık, etli pilavsa yeşil salata, şehriyeli pilavsa çobansalatası, beyaz pilavsa komposto... Bu asla değişmedi... Ben hayatım boyunca bu şekilde yediğim için, başka bir türlü olabileceğini düşünemem bile... Annemin kurallarını çiğnemek olur ki buna cesaret edemem!..

Ben bildiğim usulde yaptım yemeklerimi... Vişnelerin çekirdeklerini çıkartsaydım belki bu kadar sorun çıkmayacaktı... Canım benim, ne kadar uğraşmış karnını doyurmak için... Evimizdeki ilk romantik yemeğimizde!..

Benim esas üzüldüğüm, yerken sıkıntısını belli etmemiş, mücadele vermiş... Tekrarı olmasın diye de mizah kullandı yine. Beni güldürerek ifade etti memnuniyetsizliğini...

Bayram, yeni yıl! Ankara Kızılay'da tezgâhlar kurulurdu. Yağmur veya kar varsa, tezgâhlara örtülen kalın naylonların altına girer, elimizdeki listeye göre kart seçerken ter içinde kalırdık. Kutlamak istediğimiz akraba veya arkadaşlarımızı unutmamak için

almanız gerekenden daha fazla alırdık...

Eve gelince hepsini yere serer, hangi kartın kime gönderileceğini tekrar kontrol ederdik...

"Bu çok yaldızlı, amcamlara uygun değil." "Ayyy! Bunu Muhittin Beylere gönderelim." "Dedem atları çok sever, şu beyaz at resimli kartı ayıralım." Herkese uygun kartı ayarladıktan sonra, eksik olan veya değiştirilmesi gerekenler için defalarca kartpostal almaya giderdik.

Ne yazacağımızı düşünmek de ayrı bir mesai istiyordu. Sanki herkes her kartı okuyacakmış gibi, farklı farklı kutlama mesajları buluyorduk... Ne heyecan!

Bu zevkli görevi, on-on bir yaşımızdan yirmi yaşımıza kadar aynı hevesle yaptık...

Günlerce oyalanırdık. Kartları alanların nasıl mutlu olacağını düşünerek...

Evlendikten sonra da devam etti, kart gönderme merakım. O da seviyordu, özel günleri kutlamayı... Ama bir şartla... Kartları ve zarfların üstünü ben yazarsam...

O, sadece çekmecesinde özenle muhafaza ettiği kartvizitleri çıkarıp, isimleri ve adresleri söyler, kutlama mesajlarını yazdırırdı (sonra moda uyararak kendi adına kart bastırırdı. Resmi yerlere matbu kartı gönderiyordu). Postaya vermek üzere zarfları yanına alır, kartvizitleri de çekmecesine kendisi yerleştirirdi. Her şeyine olduğu gibi kartvizitlere de çok değer verirdi.

Cep telefonu olmadığı için ulaşmak istediği herkesin kartı vardı. Onları alfabetik sıraya göre dizer, beni arayıp birini soracak olursa kaçınıcı sırada olduğunu söylerdi. Eve gelince de ilk işi çekmeceyi kontrol etmektir. Bakalım ben aldığım kartviziti yerine koymuş muyum? O'nun bu titizliğine saygı duyuyordum.

O'nunla da bayramlar ve yeni yıl öncesi birkaç günü böyle geçirirdik. Hem oyalanırdık, hem dostlarımızı kutlanırdık...

Şimdi düşünüyorum da zamanımızı ne güzel değerlendirmişiz. Birlikte bir şeyler yapmak, görevlerimizi yerine getirirken fikirlerimizi paylaşmak... Bundan heyecan duymakla birlikteliğimizi sağlamlaştırmışız. Bir karta ikimizin adını yazmak, aile olduğumuzu hissettiriyordu bize... Belki çocukça bir duygu, ama sağlam bir duygu... "Biz olmak!"

Çocukluk günlerimde, bayramlarda ikram edilmesi düşünülen şekerler için de günlerce alışveriş yapardık. En iyiyi sunmak için adeta yarış yapılırdı akrabalar, komşular arasında... Etrafı tozşekerle kaplanmış meyveli jöle, rengârenk kâğıtlı

yarımküre şeklindeki çikolatalar, bademşekerleri... Kahvenin yanında çeşitli likörler...

Bayram yemekleri... Her gelene yemeğe kalması için ısrar edilir, yemek zamanı değilse tatlı ikram edilirdi. Et yemekleri, dolmalar, börekler, baklavalar, kadayıflar hep evde yapılırdı. Temizliği de içine katarsak, bir hafta, on gün öncesinden telaş başlardı... Bu telaş, evde tatlı bir hava estirirdi. Giyeceklerimizi bazen evde diker, bazen hazır alırdık.

Bayram ziyaretinden eve döndüğümüzde kapının altına atılmış kartları okumak apayrı bir zevkti... "Geldik, evde bulamadık. Bayramınız kutlu olsun. ... ailesi." En az on beş-yirmi kart olurdu... Babam da sabahdan kendi kartvizitlerine buna benzer mesajlar yazardı... Ziyarete gittiğimiz ahbablarımızı evde bulamazsak diye...

Çok özledim, çok özlüyorum

Bayram sevincim evlendikten sonra da devam etti... Allahtan, O ve ailesi de çok değer veriyordu bayramlara... Yeni evlendiğimiz zaman, genç olduğumuz için hep biz ziyarete gidiyorduk... Günlerce hazırladığım bayram yemekleri hep ziyan oldu... Çocuklar büyüyüp de biz de orta yaşlara gelince, bizim evdeki bayram yemekleri kabul görmeye başladı... "Baklavayı mutlaka deneyin, Gül yaptı." İçeriden bir tabakta börek getiriyor, "Bundan alın, Gül yaptı" diyordu.

Evinde olup misafir ağırlamaya bayılıyordu... İkramların evde yapılmış olmasından gurur duyuyordu. Bunu çok net görüyordum.

Galiba mutluluğun sırrı buydu! Orijinalini bozmamak... Yeniliklere açık olup, anadan, babadan gördüğünü uygulamak... Biz aslımızı koruduğumuz için mutlu yaşadık diye düşünüyorum...

Ne O Malatya kültüründen vazgeçti, ne ben Afyonlu olmaktan... Bunu bilinçli yapmadık tabii. Sadece bize uymayan şeylere özenmedik. İkimiz de aile yaşamını sevdiğimiz için orta bir yerde buluşabildik... Hayatı kolaylaştırdık birbirimize...

O'na minnettarım... Şöhretli olmayı dışarıda yaşayıp, evde bizlere yansıtmadığı için... İLK GÜN TANIDIĞIM TİYATRO OYUNCUSU KEMAL NEYSE SİNEMA STARI KEMAL SUNAL DA AYNI ADAMDİ... PARA VE ŞÖHRETİ İYİ TAŞIYABİLDİ...

Biz de geride durup, şöhretli olanın O olduğunun farkında olduk...

Şimdi artık yok, gitti! Gelmedi! Gelemeyecek!..

"Ben ne yaparım?" faslı bitti. "Nasıl yaşarım?" sorusu saçma...

Yaşadım işte, nasılnı boş ver, sorma!.. “Çocuklar ne olacak?” Onlar da yolunu çizdi... “Yalnızlık çok zor!” Zor mor değil, oluyor bir şekilde...

Eee! Öyleyse neden üzgünüm? Çok özledim, çok özledim da ondan!..

Yaşamak içime sirmiyor da ondan üzgünüm...

O da görsün istiyorum, çocuklarının ne güzel şeyler yaptıklarını... O da alsın battaniyesini kanepeye uzansın istiyorum...

O da çiçeklerin açtığını, köpeklerimizin büyüdüğünü görsün istiyorum... Günlük yumurta yesin, beyazı pişmiş, sarısı az pişmiş... Bizimle olsun istiyorum... Gitmesin...

Filmlerinin televizyon kanallarında hâlâ seyirci bulduğunu, yirmi sene evvelki kadar keyifle seyredildiğini görsün... Telif hakkının hâlâ kabul edilmediğini bilsin...

Yeni bir nesli daha kendine hayran bıraktığını fark etsin...

Malatya Uluslararası Film Festivali'nde bu yıl, Kemal Sunal'a Yaşam Boyu Onur Ödülü verildi... Bir hafta boyunca fotoğraf, afiş, kostüm, aksesuar ve çeşitli belgelerden oluşan sergi, hemşerileriyle buluştu. Özel eşyalarından bazıları da sergide yer aldı. Malatyalılar bir hafta boyunca doya doya Kemal Sunal'lı günler yaşadılar...

Bir hayranı anı defterine, “Kostüm sergisini incelerken, kendi gardırobuma bakıyorum sandım... Hepsi o kadar tanıdık ki!” diye yazmıştı... Ne şeker...

Hayranlarının en ilgisini çeken de, “aftan yararlanıp üniversiteye devam etmek için

yatırdığı” harç makbuzuydu... İlkokul, lise karneleri, tiyatroya başladığı ilk günden itibaren okuduğu tekstleri, her oynadığı oyunun tanıtım broşürleri, kimlikleri, üniversite notları... Hayatı boyunca ne yaptıysa, hepsine öyle değer vermiş ki...

Daha ünlü olmadan arşivini hazırlamaya başlamış... Bize de bu mükemmel arşivi

sevenleriyle paylaşmak kalıyor... Bunu da büyük bir gururla yapıyoruz...

Ev değiştirirken en önce kostümler gidiyor, dolaba yerleşiyor. Hepsi yerleşip, dolap kapakları kapandıktan sonra beni odadan çıkartıyor, oda kapısını kilitliyordu. Bir şey almak için odaya girmek istesem O da benimle geliyordu... Öyle kıymetliydi ki eşyaları... İşine, kendine, yaptıklarına verdiği önem tartışılmazdı... Bir arkadaşı,

“Benim için bir sergi yapılsa, bir tek şapka bile bulamam. Kıskandım” diyerek, O’nun bu merakına hayran olduğunu dile getirmişti.

Musto ile Sultan İzmir’e bir akrabalarına gitmişlerdi... Musto: “Otobüs yolculuğu çok güzeldi, ovalar, tarlalar, zeytinlikler, üzüm bağları... seyrede seyrede gittik.” Sultan: “Otobüs salladı, midem bulandı, her taraf ova, tarla, başka bir şey yok.” “Bir yerde mola verdik, böyle sular akıyordu. Bir yoğurt yedik, sorma.” “Durdüğümüz yerde ekşi bir yoğurt yedik, su sesinden fenalık geldi.” “Balçova’ya teleferikle çıktık... Aşağı baktım, yemyeşil, teleferik çok değişikti, nasıl bir telin üstünde gidiyor, bir daha binsem!” “Pis bir kutu gibi bir şeyin içinde sallandık durduk, ya koparsa diye korktum.” “Tepeye çıktık, mis gibi hava, her taraf ağaçlık.” “En tepede buz gibi hava, ağaçtan başka bir şey yok.” “Büyük bir ağacın altına oturduk.” “Oturdüğümüz yerde yapraklar, çöplük gibi.” “Şöyle güzeel bir mangal yaktık.” “Dumandan boğuluyordum.” “Cızır cızır et kızarıyor.” “Her tarafı yağ kokusu sardı.” Musto, yılmadan anlatmaya devam ediyordu... “Pirzola gevrekti, salatayla nefis oldu.” “Keçi eti miydi neydi et sertti, salata yıkandı mı bilmem, su yoktu ki.” “Yemekten sonra gölgeye uzandım, uyumuşum temiz havada.” “Yemekten sonra karnım ağrıdı, iki gün uyumadım.”

Aynı geziden iki farklı görüş. Kayınpederim bir şeyi beğenirse, kayınvalidem asla beğenmiyordu... Her konuda kocası ne dese, tersini söylemeye mecbur hissediyordu kendisini.

Yaşlanınca bir taraf muhalif oluyor herhalde... Biz O’nunla birlikte yaşlanamadığımız için bilemiyorum!

“Sen daha mı uzundun, bana mı öyle geliyordu?”

O’nu ilk tanıdığım günlerde, saçlarıma çamaşır deterjanı ile yıkayıp ütülerdim. Her buluşmamızda alnımda, şakaklarımda ince ince yanık izleri oluyordu. Kırk yılda bir görüşebildiğimiz için, yanık izleri pek gözüne çarpmıyordu... Konuşacak o kadar çok şeyimiz oluyordu ki. Bazen bu çizgileri fark ediyor, ben lafı karıştırıyordum... Kuaföre yalnız özel günlerde gittiğimiz için bu yolu bulmuştum. (Hâlâ kuaföre gitmem.) O zamanlar fön yoktu. Makineye giriliyor, kocaman kadın gibi görünmek hoşuma gitmiyordu. Saç modelleri, kabarık topuz, karavel, anjelik (yarısı toplu, yarısı açık lüle lüle). Ben düz uzun saç seviyordum. Öyle de yapıyordum. Yapabiliyordum... Alnımdaki sızlamalar olmasa...

Annem, “Şu saçlarına çamaşır muamelesi yapmaktan vazgeç, kel kalacaksın” diye uyarıyordu. “Kabul et, çok güzel oluyor... Parlak, ipek gibi” diyordum ben de.

O da bayılıyordu saçlarıma. Geri dönüş yoktu. Yıkayıp ütüle-meye devam. Bir de kim çıkardıysa Allah razı olsun, poliüretan (şimdi platform deniyor) dediğimiz, tabanı en az 15 santim olan sabolar vardı.

Böylece sırma saçlı, boylu poslu bir kızdım yani... (Acaba kıvrıcık saçlı, kısa boylu görseydi, yine sever müydi beni?)

Bir sahtekârlık yoktu aslında... Moda buydu... Yetmişli yıllar-da çekilen filmleri seyrederken herkesin böyle olduğunu görüyorum. Bir garip görünüyor. Bacakların üst kısmı kısa, dizkapağın-dan aşağısı uzun... Orantısızlık var, ama herkes aynı olunca göze batmıyordu... Ya da bize öyle geliyordu...

Yavaş yavaş kısalttığım için pek fark edilmedi... Evlendikten sonra bir gün, “Sen daha mı uzundun, bana mı öyle geliyordu?” diye sordu. “Ah hayatım, sen beni gözünde büyötmüşsün” dedim ama açıkladım... Çok güldü buna... Neyse artık evlenmiştik. Güzel yemekler yapıyordum, yorgan kaplıyordum (nevresim yoktu o zaman), elimde çamaşır yıkıyordum. Kısa mısa, marifetli bir kızdım... Evliliğimiz iyi gidiyordu. E, saçlarımı da düzleştirip topuz yapıyordum...

Ufak tefek değişiklikler evliliğe “renk katar” deniyordu. O da bu renkten memnun görünüyordu.

O gün, o sabah...

Sabah ikisini yolcu ettim. Hazırlandım, çıktım... Okulun yemeklerini ben yapıyordum... O gün yemekte kabak dolması vardı...

18 Mart taksi durağının yakınındaki manavdan kabak, dereotu, maydanoz aldım... Parayı ödemek içi çantamı açarken, taksi durağından bir adam bağırarak çıktı... Arkasından biri daha... İçeride de bağrışmalar, haykırışlar, kendini dışarıya atıp yerde yuvarlananlar... Duraktakilerin hepsi kolları kopmuş, yüzleri yanmış gibi elleriyle yüzlerini tutup, kollarını vücutlarına sarıp bağrarak koşuyorlardı... Herhalde büyük bir kavga çıkmıştı. Öyle korkunçtu ki, arada bir şeyler söylüyorlardı ama ne dedikleri anlaşılmıyordu...

Manav, “Gül Abla, sonra verirsin” dedi. Paketleri kendi taşıyıp, beni aceleyle arabama bindirdi... Ben kaçtığıma memnun olmuştum.

Saat 07:30-08:00 civarındaydı. Okula gittim, dolma yapmaya

başladım. Telefonlar susmuyor, sürekli dört hat birden çalışıyor. Bir fevkaladelik vardı. Bizi bu kadar erken arayan olmazdı.

Ezo'yu bağladılar... "Anne, bir adam aradı, baban öldü mü? dedi." "Bir ara yine böyle bir söylenti çıkmıştı, aldırma, yat sen" dedim. Gerçekten seneler önce bu söylenti çıktığında, okullarda, yurtdışındaki konsolosluklarda, saygı duruşu yapılmıştı. Aklima o geldi... Ezo yine aradı... "Uyuyamıyorsan okula gel, kahvaltı edelim." Apartman görevlisi bir taksi çağırmış, Neriman'la ikisi geldiler. Kapıya çıktım, okulun önü ana baba günü... Ezo, "Anne, ne oluyor... Taksiye bindim, şoför başınız sağ olsun, dedi... Kemal Amca (apartman görevlisi) sus deyince sustu" diyor huçkara huçkara ağlıyordu...

Okuldaki çocuklardan birinin babası, "Sizi ben götürürüm" dedi... Arabaya bindik, hiç konuşmadan hastaneye gittik. Kimseden çıt çıkmadı yol boyunca...

Ben konuşmaya korkuyordum... Bir şeyler hissettim ama duymamak için sormuyordum.

Ezo, elleri ellerimin arasında, başını omzuma yaslamış, huçkırıyordu. Neriman dudaklarına kadar bembeyaz, gözleri derine kaçmış, çökmüş, sessizce yanımda oturuyordu.

İki üç ay sonra, kabakların parası aklıma geldi. Manava gittim. Adamcağızın, beni görünce gözleri doldu.

"Abla, o gün taksi durağında televizyon açılmış, arkadaşlar haberi alınca çılgına dönmüşler, ben ne söylediklerini anladım, ihtimal vermedim. Sen duyma diye hemen arabana bindirdim."

On dört yıl doldu. Bu sürede ben kimseyle dertleşmedim... Yaşadıklarımı hiç kimseye anlatmadım... Çocuklarımla bile paylaşmadım sıkıntılarımla. Arkadaşlarımla hep güler yüzlü olabildiğim zaman görüştüm...

"Neşeli Gül" olabildiğim zamanlar...

Bu muydu hayat!?! Ya birçok sıkıntıyla yaşayıp ölmek, ya pek sıkıntı çekmeden, damdan düşmüş gibi neye uğradığını anlayamadan yaşayıp ölmek, ya üretip, görevlerini eksiksiz tamamlayıp ölmek, ya hiçbir şeyi umursamadan vur patlasın çal oynasın yaşayıp ölmek, ya her şeyi dert edip elindeki şansın farkına varmadan dünyayı kendine dar edip yaşayarak ölmek... Bu "ya" ile başlayan yaşam modelleri çoğaltılır elbette...

Benimki bir tuhaf!

Hangi kategoriye giriyor, bilmiyorum... Bir kere çok güzel ço-

cukluk ve genç kizlik dönemi yaşadım. Çok güzel derken ben memnunum yani... Evlilik hayatım, klasik Türk ailesi olarak, benim evlilik anlayışına göre mükemmeldi. Geç yaşımda başladığım iş hayatımda başarılı olduğum söyleniyor... Ben de bu çalışma hayatımdan son derece zevk aldım, alıyorum da... Çocuklarım bizi üzmeden okudular, iş sahibi oldular... Zaman zaman para sıkıntısı çektiğim oldu, ama borcum yok, kimseye muhtaç olmandan yaşıyorum... Çok insan biriktirmiş olduğumu görüyorum ve bundan çok mutluyum...

E, şimdi bu acı neyin nesi?..

Şımarıklık mı yapıyorum acaba?.. Tabii ki hayatım aynı şekilde sürüp gitmeyecekti, ama bunu da hiç hesaba katmamıştım. Dünya durdukça biz ailece yaşayıp gideceğiz mi sanıyordum acaba? Hepimizin bir gün bu dünyadan ayrılacağımızın bilincinde ola ola..

Hazmedemediğim ne o zaman?

Bilmiyorum...

Bir tek şeyi merak ediyorum, bu hiç hoşuma gitmeyen durum daha ne kadar sürecek?

Ben bu işin içinden çıkamayacağım anlaşılan...

Gitmeseydin...

Gitmeseydin, saklambaç oynardık yine evin içinde... Saklandığın yerden dakikalarca çıkmaz, çocuklar seni bulduğunda en çok sen bağırırdın heyecandan. Sabırla beklerdin nefes almadan, seni bulmalarını, kim bilir hangi kapının arkasında, küvetin içinde, yatağın altında...

Gitmeseydin, futbol oynardık salonun ortasında... Topu vermek için ayağıma vurmana, günlerce topallamaya razıyım. "Pembe lamba kırılırsa veda bile etmeden çıkıp gidin!" demezdim...

Gitmeseydin, Neriman, Ahnet, Ümit, Ali, Ezo, sen, ben "katil kim" oynardık, seni kahkahayla güldürmek için...

Gitmeseydin, vallahi az konuşurdum... Sen, gazete kitap okurken yanında sessiz durmaya çalışırdım...

Gitmeseydin, hep gri, lacivert, kahverengi yerine, renkli kıyafetler alırdık sana... İstedığın gibi rengârenk!..

Gitmeseydin, çiğköfte yapardık. "Olmuş mu olmamış mı?" diye tavana, duvarlara atmanıza, beni çıldırtmanıza ses çıkarmazdım...

Gitmeseydin, daha neler neler yapardık... Arabamı bile değiştirdim... 1998'de aldığın Volvo arabamı... Çocukların ısrarına rağmen değiştiremediğim arabamı...

Olana razı olup, isyan etmeden beklemek en iyisi!.. Tamam... Böyle devam edeceğim...

O varmış gibi...

Dolapları O'nun düzenlediği gibi, eşyalarına dokunmadan, yaşadığı sürece büyük bir özenle koruduğu kostümlerini, aksesuvarlarını, belgelerini aynı özenle saklayarak, yatağın “sol tarafına” asla geçmeden yaşıyorum. O varmış gibi... Öyle de yaşayacağım...

Kitapta senden, “O” diye bahsettim hep! Yazmaya başladığımda, hiç düşünmeden “O” yazdım...

Ne diyeceğimi bilemedim...

Kocam, sevgilim, arkadaşım, dostum, sırdaşım, akıl hocam, dert ortağım, babam, eğlencem, bebeğim, kardeşim, hangisini desem eksik olacak... Aslında KEMAL desem hepsini içine alacaktı... Amacım seni ilahlaştırmak değil elbette...

Sadece benim hayatımdaki doldurulamaz yerini çember içine aldım... Bir daha kaçırmamak için...

Kemal... Hadi gel! Bi kahve içelim...

Kemal Sunal'ın albüm ve arşivinden

Yaşadığı ve yaptığı her şeye ne kadar önem verdi!

Annesi Sultan ve küçük kardeşi ile.

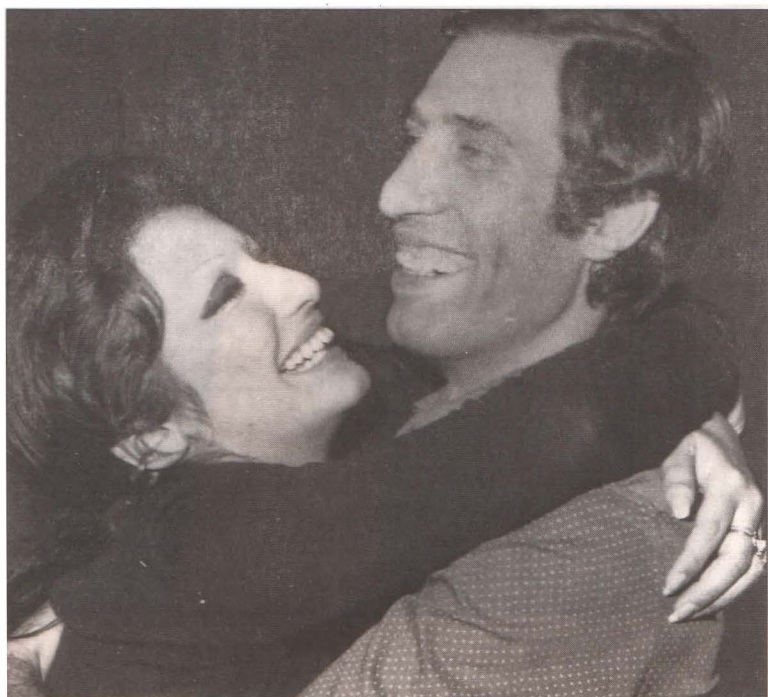
Kemal Sunal (Salako) sevgilisi Gülile...

SALAKO BİR SEVGİLİ BULDU

Kemal Sunal nihayet yalnızlıktan kurtuldu. Tiyatro ve film yıldızı şimdi Gülile adında güzel bir kıza geziyor. Salak Milyoner filminden sonra prodüksiyoncuların buna benzer hocalarda oynattığı Kemal Sunal son defa "Salako" da aynı başarıyı göstermişti. Sanatçı özel hayatındaki yalnızlığı yaşamak için uzun süreden beri karami-

di. Bir gün kader karıştı - na genç bir kıza girdi. Kısa zamanda güçlü bir dostluk kurdular. Gülile onun duygularına karşılık verdi. Kemal Sunal şimdi yalnızlıklarına mahlûkuna şu sözlerle husûdiyor: "Gülile benim en iyi dostum. Omma la beraber olduğum zaman mutlu oluyorum. Olduk bir ve fotoğraflar olarak çekim - mal bir kız..."

Ankara Nübetci Sulh Hukuk Hakimliğine

Evlenme Bağının
Duyurusuz Yapılmasına

Karar İsteyen: H.GÜLDEREN Genelioğlu
Sıhhiye,İlkiz Sokak 4/4 ANKARA

T.Konusu: Evlenme bağının duyurusuz
yapılmasına izin verilmesi is-
teğidir.

Olaylar: Bir ay önce Kemal Sunal ile ni-
şanlandık.Evlenme hazırlığına gir-
diğimiz bu günlerde,ilişikte Hükümet Tabibliğince onanmış ola-
rak sunulan Mithemassis Doktor raporunda belirtilen nedenle ra-
hatsızlandım.Sağlık durumum evlenme işleminin duyurulmuş olarak
yapılması sebebiyle gecirilecek süreyi beklemeye elverişli de-
ğildir.

Nikahın duyurusuz yapılmasını
istemek için Mahkemenize başvurmak zarureti hasıl olmuştur.

Hukuksal nedenler: Medeni Kanun ve ilgili kanunlar

Deliller: Evlenme işleri tüzüğü,Doktor Ra-
poru,her türlü delâl

Sonuç: Raporda açıklanan durumun gözönün-
de bulundurularak evlenme bağının
duyurusuz yapılması için dosya H-
zerinden karar v rilmesini dilerim.
4.2.1975

Saygılarımla
H.GÜLDEREN Genelioğlu

KADININ

Adı ve soyadı Hafise Gülderen Genedioğlu

İşi ---

Anasının adı Sıdıka

Babasının adı Arslan

ERKEĞİN

Adı ve soyadı Adi Kemal Sunal

İşi Aktör

Anasının adı Sultan

Babasının adı Musafa

Saat 13.15 de

YILDIZIM
TELGRAF

Adres Sayın kemal Sunal
evlendirme dairesi Beyoğlu

Ücretli telgraf matbaasından
diğer matbaalar kabul etmez

Sıra No.	İlk marke	Numara	Satime	Verildiği	Alındığı	İmza
	Levent	1085	16	30.4.18	17.48	Km A

Muttuluklar diler
İkinizi öperim
Adile Nasit

Stok No. 2001 - 23x2 (100x140) 2.000.000 Ad. 19 9

(T C D D Matbaası - İsmir - 4194 - 1988)

Saat 13.15

TELGRAF

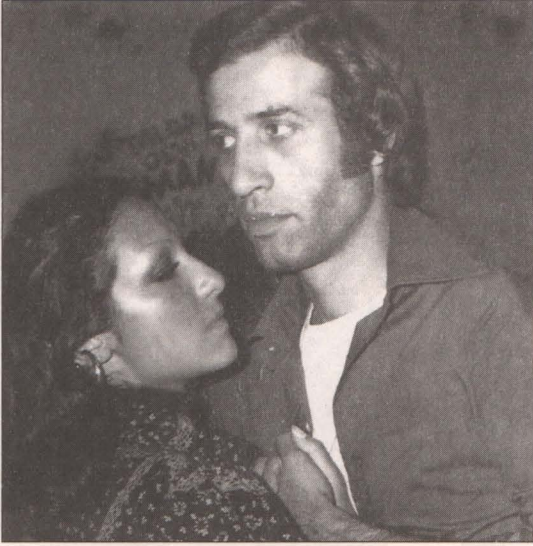
Adres Sayın gul ve kemal
evlendirme dairesi Beyoğlu

Ücretli telgraf matbaasından
diğer matbaalar kabul etmez

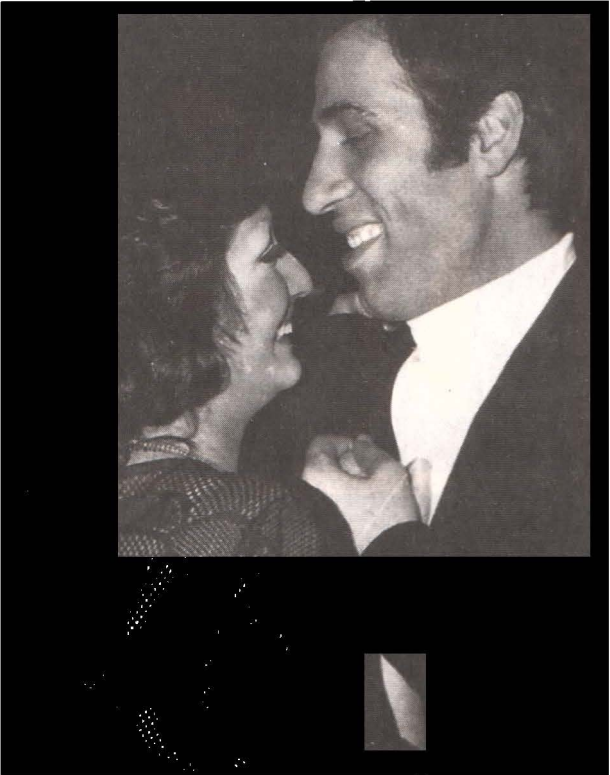
Sıra No.	İlk marke	Numara	Satime	Verildiği	Alındığı	İmza
	Barakya	58	16	30.4.18	17.48	Km A

damer ailesi muttuluk
lar diler
İhsan damer

Anne başka elbisen yok muydu?

1. evlilik yıldönümü

1. evlilik yıldönümü

a.5 ankara 23 30 4 1976 8 30

gul kemal sunal kocamansur
sok funda apt no 83 1 sisli istnbul

sevgili yavrularım evlönme yildonumuzu
kutlar mutluluklar diler qozlerinizden
operim emanati aldım anneniz sidiqa

Antalya Film Festivali töreni.

PTT

TELGRAF

Devlet telgraf muhabezesinden dolayı mesuliyet kabul etmez

Adres : Sayın Kemal Sunal İstiklal
Cad. Semaç Apt. Arın film.

Sıra No.	İlk merkez	Numara	Kelime	Verildiği	Alındığı	İmza
	Sarıyer	369	23	9/5/79	9/5/79	2015

Beşoğlu

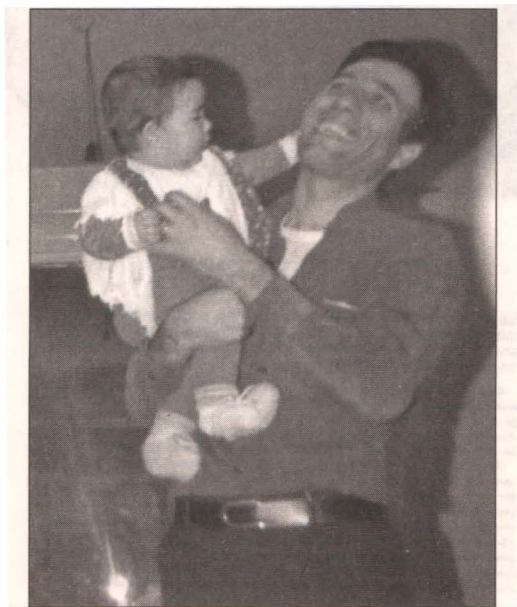
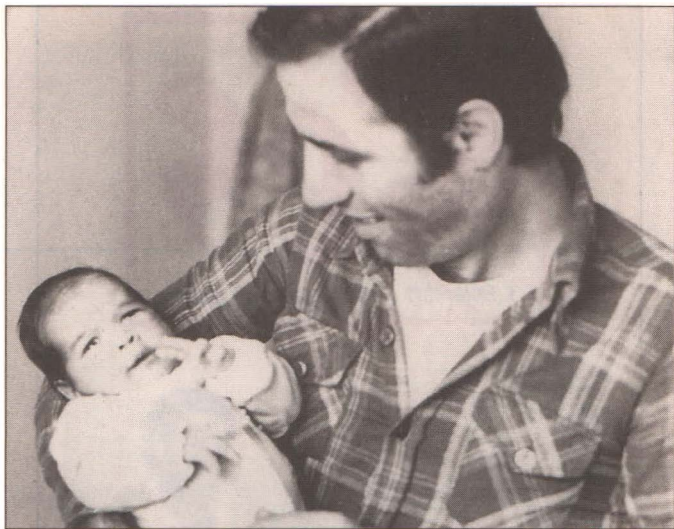
Sizi içtenlikle kutlar başarılarınızın
devamlılığı temennisiyle sevgi saygılar
sunarım Edebiyat Hocanız Ali Çamlıca.

Stok 750. 195. 2 - 8206 (246x140) 20.000.000 Ad. 1974

(T C D D Müsteşarı - İmza - 617 - 1974)

Edebiyat hocasının gönderdiği tebrik telgrafı.

Ali doğdu

Ali için isim arandı

Ses

1 EKİM 1977 • SAYI: 40 • 500 KURUŞ

Bebeğe isim aranıyor

GECİĞİMİZ GÜNLERDE KEMAL SUNAL'IN BİR OĞLU DÜNYAYA GELDİ. İSİM KONUSUNDA HENÜZ TAM BİR ANLAŞMAYA VARAMAYAN ÇİFT MUTLULUKLARDAN DORUĞUNDA YAŞIYORLAR. EN KÜÇÜK SUNAL'A BAKILAN NE İSİM KÖNÜLÜK.

Kemal Sunal'da «Baba» sanatçılar arasına katıldı. İki kilo, ikiyüz gram ağırlığında ve elleri santim boyunda bir oğlu dünyaya gelen ünlü komedyen ve eşi GÜL'ün mutluluğuna diyacak yok şu günlerde.

Ancak tüm bu mutluluğun ardında bir sorunu var genç çiftin. İsim konusu. Bir türlü anlaşmaya varamayan Sunal'lar geçitli isimler arasında bir tercih yapamıyorlar. Kemal Sunal son çevirdiği film «Şaban Oğlu Şaban»dan esinlenerek oğluna Şaban adını koymak istersen, GÜL Sunal buna kesinlikle karşı çıkıyor ve Ali veya Kemal olmasını arzuluyor. Biz

şu serileri kaleme aldığımız güne kadar ortaya geçitli isimler atılıyor ve her biri de sonuçsuz kalıyordu.

Kemal Sunal oğlunu da kendisi gibi bir komedyen yapmak amacıyla olduğunu iddia eden hayranları babacan bir ses tonuyla «Çok mutluyum. Bir erkek çocuğum oldu. Artık üç kişiyle. Olsun, oynasın, dilsin, mamaları onu belkiye» biçiminde dile getiriyordu. GÜL Sunal ise ilk çocuğuna kurupmarın ve analık zevkine ulaşmanın verdiği bir sevinçle oğlunu kucaklıyor ve «Kemal'e hayatımın en büyük armağanını verdim» diyor.

ank 655 ank fone 12169 27 27 9 1977 18 40

luks syn gul ve kemal sunal

cad bostan ogun sok 290 23 1st

sevgili ali hosgeldin anne ve tabani kutlari
butun kiz babalarına mujdeler
olsun nazif erol

Dede, İsmail, Nur, Ümit (pambıdışıkodak), Gül.

Anneanne (vay patlayasıca).

kıymetli Acaemum gül!

gönderdiği mektubuna ve fotoğrafinı aldım
 rek çok memnun oldum fotoğrafınıza katrım
 istum ~~halat~~ durumlarım buradan gidince hastala
 nışın ^{şükür} çok iyileşmişsin gelmiş olsun benim de
 hastalığım hiç gelmez ayakkabıların ağırsı h
 ir türlü iyi olmadı ine ilaçların faydasız olma
 rektilerinin cevabı bir ^{ay} geçiti ~~çamaşır~~ yaka
 tım yarışanları kapladım erü temizlettim bu
 zlarla ağrıdım hiç bir şey yapmak canı
 stemeyar amma ne yapayım bunlar alacak
 zı derle dim kapladım bir kazaftan da dede
 in derisi beni iyice iis di ne yapalım allahın
 mri salıveredeceyis benim istanbulda gelmemi
 arıyarsın çok teşekkür ederim sağ olun
 Allah uzun ömürler versin ben bu ayın sonu
 na doğru Ankara'ya gideceyim

Anneannenin mektubu.

ADILE TEYZE SİZLERİ TERİH
EDER BEBEĞİ UZUN ÖMÜRLÜ
DİLER.

ADILE NASIT

SUNAR'UN -
MELEĞİNE
UZUN SAĞLIĞATLI & MUTLU
BİR YAŞAM DİLEĞİNİZLE
TEGULLAR

Hasan'ın annesi ZARAFAT
NICE UZUN, SAĞLIĞATLI
VE MUTLU BİR ÖMÜR
VERİN

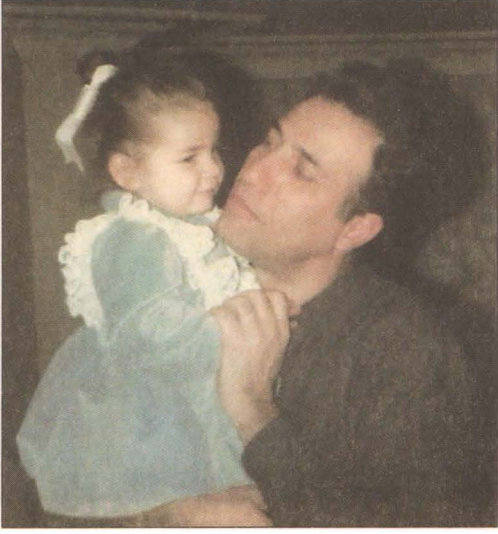
HATİME
KARABANIZADE

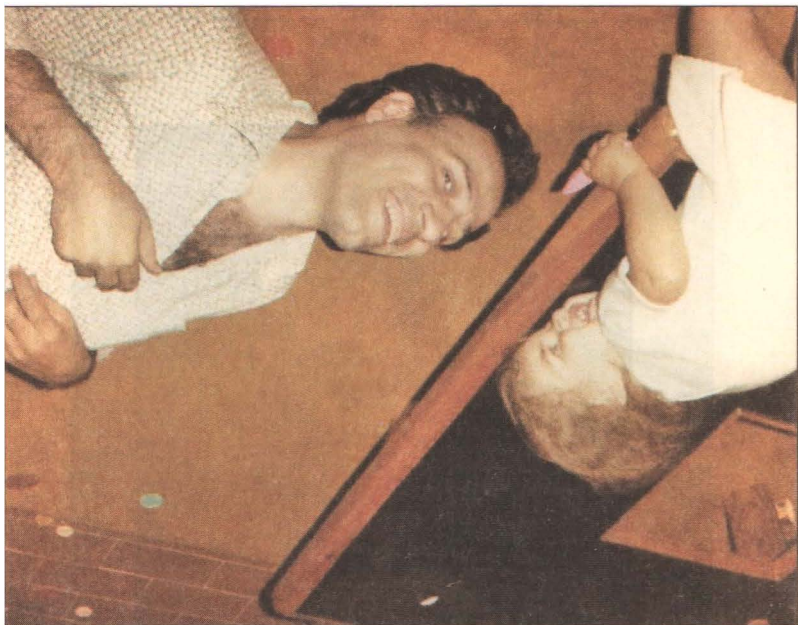
Ali'nin 1. yaş günü.

Ali'nin 2. yaş günü.

Ezo'nun 1. yaş günü kutlaması.

Ezo ile oyun.

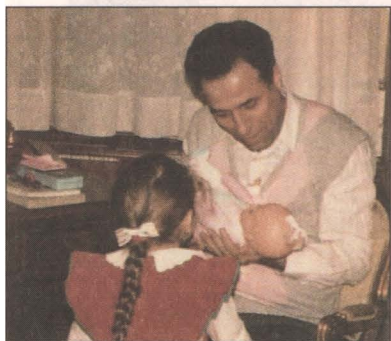
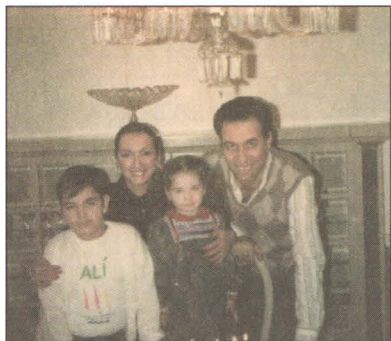
Ali'nin okuma bayramı.

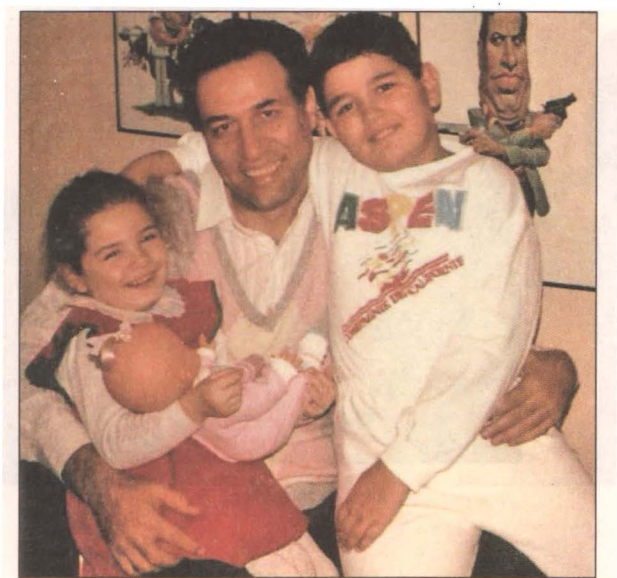
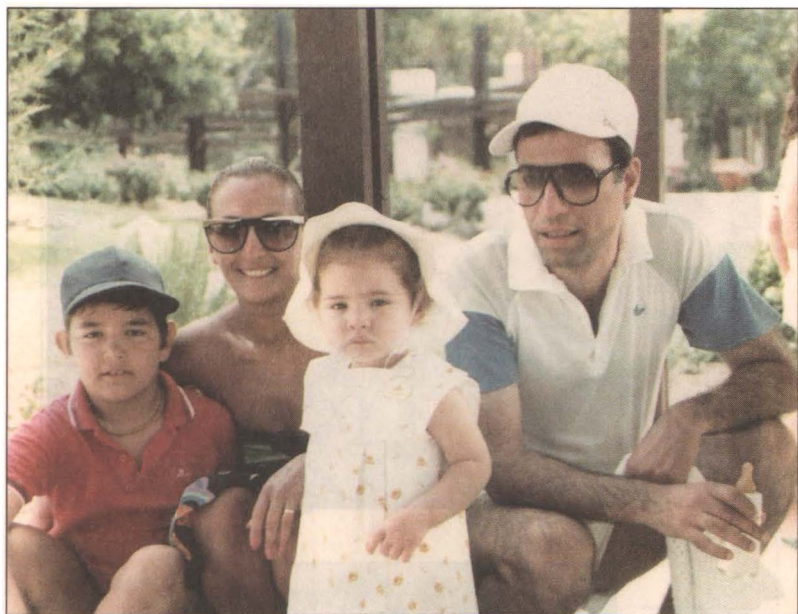
Ali okula başlıyor.

Ezo okula başlıyor.

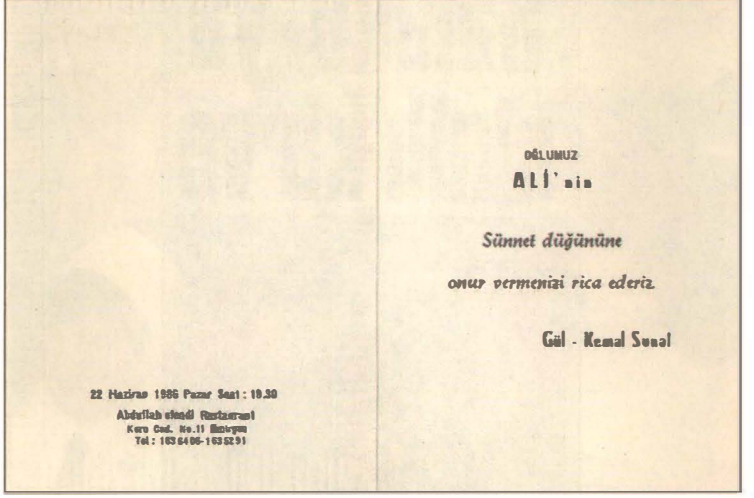
Doğum günü kutlamalarından.

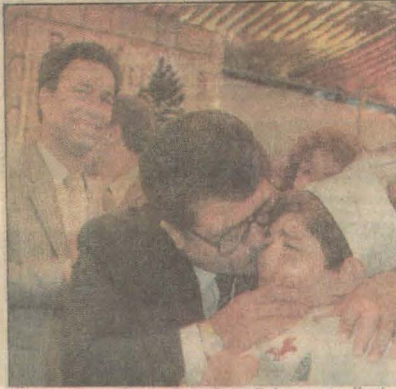
Ailesiyle eğlenirken.

Ali sünnet

Özal, Kemal Sunal'ın
oğlunun sünnetinde

1988 C. HÜRRIYET - 84
"Salako" ya
akıllı kirve

ALİ'Yİ ÖPTÜ Başbakan Turgut Özal, bu akşam sanatçısı Kemal Sunal'ın oğlu 9 yaşındaki Ali'nin sünnetinde kirve'lik yaptı. Küçük Ali'yi ağlamadığı için yanından ayrılarak kutlayan Özal, armutun olarak altın taktı. Heyecan içinde olduğu görülen Kemal Sunal ise oğlunu gültürek izledi.
(Fotoğraf: Naim Kır, AK)

● Başbakan, Kemal Sunal'ın oğlu Ali'ye, sünnet sırasında elini tutup vanağı okuyarak moral verdi. Sonra da altın taktı.

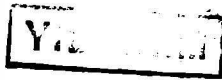
1972 İstanbul 21000 15 22 1972

YILDIZIM

22 6 96 saat 20 00

KEMAL SUNAL

Asiye Hanım'ın Restoranı Kocaeli 11 emirhan

Handwritten signature

1972 11. Kemal: geleceğim için kusur bakma adasının ormanlarında
düşmek umuduyla sensitive aliminozler: enanoperim
ALU: ozcenturk

Mezuniyet , 1995

Ezo, ilkokul mezuniyet balosu.

Ali, lise mezuniyet balosu.

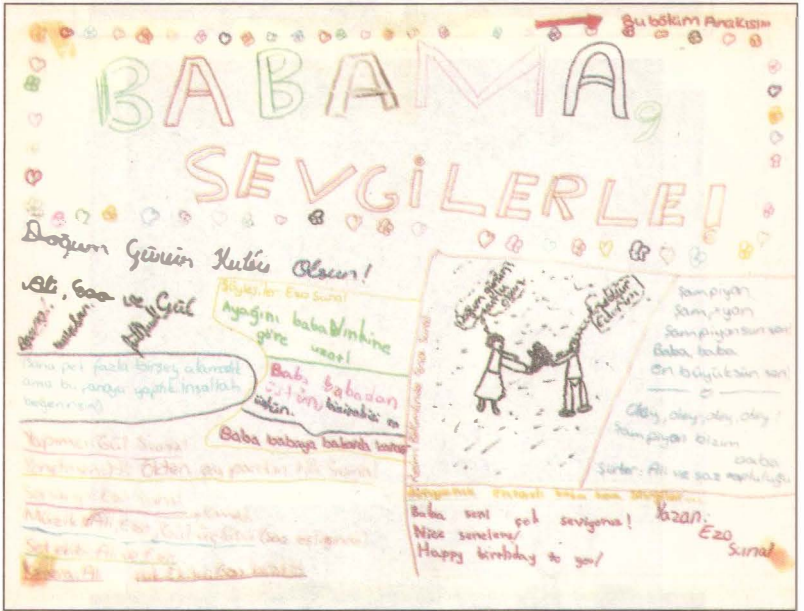

Kemal, üniversite mezuniyet töreni.

Askerlik

Ezo ve Ali'nin hazırladığı doğum günü afişi

Ezo ve Ali'nin hazırladığı doğum günü afişi

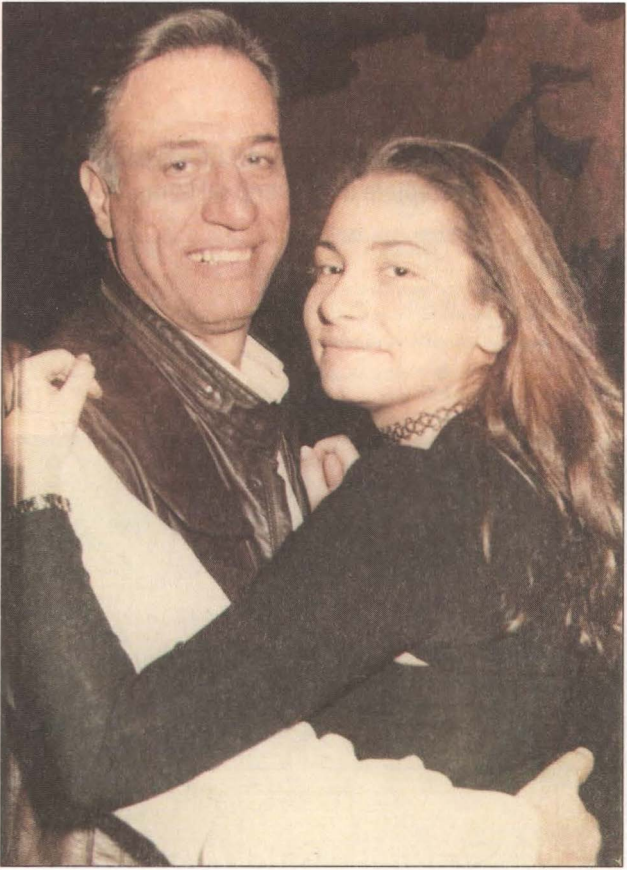

Kemal Sunal doğum günleri

Anaokulunda kutladığı son doğum günü.

Çocukları büyüdükçe onlara olan şefkatinin yanında onlarla çok iyi arkadaş oldu.

2. sınıfta Ankara'dan Adana'ya gittiğimizde arkadaşlarımin bana yazdığı mektuplara değeri verip saklamış

Sevgili arkadaşım
gönderen nasılsınız iyisin
tabi iyisin. öğretmenimiz
z seviye işi girdi
öğretmenimiz. Mektubu
okudu biz çok sevindik
gulum okuldan çıktı
İstanbul'a gitti sisin
sınıfınızda anıf diye
bir çocuk varsa onunla
mektuplaşmak istiyordum
varsa lütfen yazın
mektubuma sonveriken
annemin babamın ~~ve~~ ~~ve~~ ~~ve~~
den ve ablamın ve senin
kızlarımızdan öbenim.

A. Adan

Şer 27-III-61

Sevgili Arkadaşım
Mektubunu Aldık
Çok sevindik Babam
Annem Ablam Nasıl
inşallah iyilerdir biz
Saahatle Okumayı Okuy
oruz Sevgili Arkadaşım
Gulumu. İstanbul'a
Nak Lettiler ikimiz
Ayrıldınız için çok üzülü
m biz hen Çarşamba
günü Sinemaya gidiyoruz

27-III-61

Sevgili Güldenenciğim
nasılsın iyimisin?
ablam. nasıl Annem nasıl iyiler
mi Öğretmenimiz ve biz
çok rahatız çok çok özür
dilerim. 17-III-1961 günü yazdım
Senin ve büyüklerinin gözler
inden öperim bak geçen
gün kar yadı bembeyaz
oldu 2 saniyede bembeyaz
oluvendi çarşamba günleri
biz hep Gölbaşı Sinemasına
gidiyoruz. Yaşam Fazilet
Aytacımdır.

Fazilet

1971 3

senesine mahsustur.

İçerde hüviyet cüzdanı sureti yazılı

Ali Kemal Sunal

23 Mart 1971

derneğimizin 552 numaralı üyesidir.

TÜRK SAHNE SANATKÂRLARI DERNEĞİ

HÜVİYET KARTI NO. 552

Adı, Soyadı : Ali Kemal Sunal

Meslek Subası : Tiyatro

TÜRK FILMCİLERİ DERNEĞİ

Adı : Kemal

Soyadı : Sunal

Üye No. : 63.. Yılı : 1974

İş Adresi : Aktör

Üsküdar-İst.

Adı	Kemal
Soyadı	Sunal
Babasının adı	Mustafa
Doğum yeri	İst.
Doğum tarihi	1944
İş yeri	
İşi	Oyuncu
Üye No.	109

Türkiye Üniversiteleri Akademikleri ve Özel Yüksek Okullar
Öğrencilerine Mahsus

KİMLİK KARTI

Üniversite, Akademi veya Yüksek

Okulunun Adı :

Fakülte veya Şubesi

Sömestre, Sınıf No.

Adı, Soyadı

Baba adı

Doğum yeri ve yılı

Adresi

İmzası

Kış Dönemi Yaz Dönemi

19 — 19

İSTANBUL İKTİSADİ VE TİCARİ İLİMLER AKADEMİSİ
GAZETECİLİK VE HALKLA İLİŞKİLER YÜKSEK OKULU MÜDÜRLÜĞÜ

KİMLİK KARTI

Sınıfı :

Numarası :

Adı Soyadı :

Baba adı :

Doğum yeri ve yılı :

Adresi :

İmzası :

Kış Dönemi Yaz Dönemi

197 / 197

Beyoğlu

EMEKLİ SİGORTALININ

Adı - Soyadı : Ali Kemal Sunal

Sigorta Sicil Nu. : 3568864

Doğum Tarihi ve Yeri : 4.11.1944. İst

Tahsis Nu. :

Adı - Soyadı :

Doğum Tarihi :

Emekli Sigor. Yakınlığı :

İkametgâh Adresi :

Onay ve Tarih

Aile Bireyinin

Cemil Topuzlu Cad.

No. 61 D-2 Ciftelhaneciler-İst

T.C.
MARMARA ÜNİVERSİTESİ SOS. E.
ÖĞRENCİ KİMLİK KARTI

SOYADI : SUNAL

SERİ NR.: 55429

ADI : A. KEMAL

ENSTİTÜSÜ : SOSYAL BİL. ENS.

PROGRAMI : RADYO-TV.

SINIFI NR : Y.L. -9528302

E.Ö.YILI

95-96

ONAY

Kamuran Örtüçü
Enst. Sekreteri

DEVERKUŞU
KABARE
Md.

Adı Soyadı : Kamuran Örtüçü
Baba Adı : Mustafa
Ana Adı : S. H. /
Doğum Yeri - Yr : 11 / 1944
Tutuklu : T.C.
Rakama Kayıtlı Olduğu Yr : K. P. / 1994
Vilayeti : İstanbul
Esnası : T. / 1994
Eğit. / Atadok. : G. / 1994
Hoca No : 7
Eski No : 40
Bakılı No : 13
Ev Adresi : G. / 1994
İş Adresi : G. / 1994
Yol : 44 46 75

T.C.
MARMARA ÜNİVERSİTESİ
ÖĞRENCİ KİMLİK KARTI

SOYADI : SUNAL

SERİ NR.: 00305

ADI : ALİ KEMAL

ENSTİTÜSÜ : SOSYAL BİLİMLER

PROGRAMI : RADYO TELEVİZYON

SINIFI NR : 22707295001

E.Ö.YILI

97-98

ONAY

Kamuran Örtüçü
Enst. Sekreteri

AYLIK

Tatbik İmzası

SAHİBİNİN

Tahsis No. : 2101119736
 Soyadı : Sunal
 Adı : Ali Kemal
 Doğum Tarihi : 04/11/44
 Baba Adı : Mustafa
 Doğum Yeri : İstanbul
 Aylık bağlama
 (Gsm) : 12/62
 Birimisi :
 Bulvarı :
 Adres : 1400/2900

MARMARA ÜNİVERSİTESİ
ÖĞRENCİ KİMLİK KARTI

İLETİŞİM FAKÜLTESİ

ADI : A. Kemal
 SOYADI : Sunal
 BABA ADI : Mustafa
 DOĞUM YERİ VE YILI :
 ist. 1944
 BÖLÜM-SINIF :
 II. R.T.
 NUMARA : 1001
 ONAY : 1992 - 1993

VE AR KULÜP
AZALARINA AİT
HÜVİYET CÜZDANI

Sicil No. 181

Adı Soyadı : Kemal Sunal
 Vazifesi : Aktör

AZANIN İMZASI

Kemal Sunal

Bu Hürriyet cüzdanı vesika-
 sı içinde bulunan nüfus sure-
 tiyle ve yukarıdaki imzanın
 Ar kulüp Musiki sevenler
 Cemiyetinin sicil No. da
 kayıtlı Kemal Sunal'ın ait
 olduğu tasdik olunur. Başkan

Beyoğlu

SOSYAL SİGORTA KURUMU
KURUMSAL SİGORTA VE EMeklİ SİGORTA
MÜDÜRLÜĞÜ

Adı - Soyadı : Ali Kemal Sunal

Sigorta Sicil Nu. : 3568964

Doğum Tarihi ve Yeri : 4.11.94. İst.

Tahsis Nu. :

Adı - Soyadı : Mustafa

Doğum Tarihi :

Onay ve Tarih :

Emeklİ Sigor. Yakınlığı :

İkametgâh Adresi : Cemil Topuzlu Cad.
No: 61 D: 2 Ciftlikavnuhar.İST

T. C.

NÜFUS HÜVİYET CÜZDANI

20690

157.205
659964

20690

157.205
659964

Soyadı	Sunal
Adı	Ali Kemal
Erkek mi Kadın mı	Erkek
Babasının adı	M. Mustafa
Anasının adı	S. Mustafa
Doğum-yeri	İstanbul
Doğum tarihi	4.11.94

MİMAR SİNAN ÜNİVERSİTESİ

DEVLET KONSERVATUVARI

Hacirlik - Orta - Lise ve Lisans
Eğitim Programlarına Giriş Koşulları
Yönergesi

Bağlık - İSTANBUL

VEFA LİSESİ
(Edebiyat Kolu)

NOT :

- 1 — Bu karnesi bir tasdikname değildir. Bununla öğrencinin başka bir okula nakil işi yapılamaz.
- 2 — Bu karnesi imtihanlar bittikten ve öğrencinin velisi imzalıktan sonra okuldaki dosyasına konur.
- 3 — Her öğrenci karnesini velisine göstererek imzalatıp geri getirecektir. Karnesini kaybeden veya kirleten veya hut velisine vaktinde imzalatıp okul idaresine vermiyen öğrenci ceza görür.
- 4 — Öğrenci velisi bu karnedeki notları inceledikten sonra ayrılan yerli imza edecektir.
- 5 — Notların dereceleri şunlardır: (10, 9) pek iyi, (8, 7) iyi, (6, 5) orta, (4, 3) gevşek, (2, 1) pek gevşek, (0) boş.

1965 — 1966
Öğretim Yılı

Çalışma Karnesi

Sınıf, Şubesi : VI / Edebiyat A
Numarası : 140
Adı ve Soyadı : Kamal Tunalı

VEFA LİSESİ

NOT :

- 1 — Bu karnesi bir tasdikname değildir. Bununla öğrencinin başka bir okula nakil işi yapılamaz.
- 2 — Bu karnesi imtihanlar bittikten ve öğrencinin velisi imzalıktan sonra okuldaki dosyasına konur.
- 3 — Her öğrenci karnesini velisine göstererek imzalatıp geri getirecektir. Karnesini kaybeden veya kirleten veya hut velisine vaktinde imzalatıp okul idaresine vermiyen öğrenci ceza görür.
- 4 — Öğrenci velisi bu karnedeki notları inceledikten sonra ayrılan yerli imza edecektir.
- 5 — Notların dereceleri şunlardır: (10, 9) pek iyi, (8, 7) iyi, (6, 5) orta, (4, 3) gevşek, (2, 1) pek gevşek, (0) boş.

1964 — 1965
Öğretim Yılı

Çalışma Karnesi

Sınıf, Şubesi : 5 Edebiyat A
Numarası : 140
Adı ve Soyadı : Levent C. Sınır

Türkiye Cumhuriyeti

Y. No. : 0451

C. No. :

T. C.

İSTANBUL

5. NOTERİ

VECDİ YARMAN

Atatürk Bulvarı
İşçi Sigortaları A Blok 7
Telefon : 21 60 28

TÜRKİYE CUMHURİYETİ MİLLÎ EĞİTİM BAKANLIĞI DEVLET LİSE DIPLOMASI

FOTOĞRAF SÖZÜK DİNGİ .

diploma no : 2653 diploma derecesi : Orta
Mustafa oğlu Ali Kemal Sunal Edebiyat kolundan
girdiği Devlet lise imtihanını başarıyla diploma
almaya hak kazanmıştır.
1/1/1968

Millî Eğitim Müdürü
Ali yalın a
imza

Okul Müdürü
Adil tecmen
imza

Adı ve soyadı : Ali Kemal sunal
babanın adı : Mustafa
doğum yeri : İstanbul
doğum yılı : 1944
okul numarası : 140
imtihanı bitirdiği eğitim yılı dönemi : 1967-1968
okuduğu yabancı dil : Fransızca
diplomayı veren okul : Vefa lisesi.

1/Kasım/1968
pul R. taktır

incelenmiştir.

bu suretin İstanbul'da küçükpaazar mehtappaşa yolu
camii no 7 de mukim Ali Kemal Sunal tarafından ibraz
edilip bir sureti dairede alarak komularak getirene
geri verilen aslına uygun olduğunu testik ederim.

İSTANBUL BEŞİNCİ NOTER
VECDİ YARMAN

Harç Pulları Daire
Nüshasıdır.

Noterden lise diploması.

TİC.
MARMARA ÜNİVERSİTESİ
İLETİŞİM FAKÜLTESİ
(DEKANLIK)

4.XI.1991

Sayı: 378
Konu:

Sayın Ali Kemal Sunel
Cemil Topuzlu Cad. No:61/2 Çiftelievler-Kadıköy-İstanbul

Sınavlarınız 16.11.1992-23.11.1992 tarihleri arasında
yapılacaktır. Sınav günlerini gösteren programın Fakültemizde
ilân edilmiş olduğuna bilgilerinizi rica ederim.

DEKAN ADINA

Prof.Dr.Fuat Çelebioğlu

Dekan Yardımcısı

Yer:Büyükdikilitik Sok. Güzelbahçe,
No:6
Nispetiye-İstanbul

Üniversiteye devam edebileceğini, 2. sınıftan 3. sınıfa geçebilmek için
sınav günlerini bildiren mektup.

MARMARA ÜNİVERSİTESİ

1 nolu Kupon

Sayın Öğrenci harç bedelini size en yakın
T.C. Ziraat Bankası şubesine ödediniz.**ÖĞRENCİ KUPONU**

Öğrenci No : 1001
Adı Soyadı : Ali Kemal Sunal
Fakülte : İktisat
Bölümü - Sınıfı : İkt. İ. II
Harç dönemi : 1992-1993 E. II taksitli
Uyruğu : T. C.

T.C. ZİRAAT BANKASI
ÇEMBERLİTAŞ ŞUBESİ - İSTANBUL
HESAP NO : 30459 - 12162.7

KAYIT HARCİ : (Rakamlarla) 1.200.000 TL
YAZI İLE : Bir milyon iki yüz bin TL

Bu bölüm tahsilatı yapan şubeye doldurulacaktır.
Tahsil tarihi :
Şube kaşesi
ve yetkili imza

Bu kupon öğrencide kalacaktır.

MARMARA ÜNİVERSİTESİ

1 nolu Kupon

Sayın Öğrenci harç bedelini size en yakın
T.C. Ziraat Bankası şubesine ödediniz.**ÖĞRENCİ KUPONU**

Öğrenci No : 1001
Adı Soyadı : Ali Kemal Sunal
Fakülte : İktisat
Bölümü - Sınıfı : İkt. İ. II
Harç dönemi : 1993-1994 E. II taksitli
Uyruğu : T. C.

T.C. ZİRAAT BANKASI
ÇEMBERLİTAŞ ŞUBESİ - İSTANBUL
HESAP NO :

KAYIT HARCİ : (Rakamlarla) 1.200.000 TL
YAZI İLE : Bir milyon iki yüz bin TL

Bu bölüm tahsilatı yapan şubeye doldurulacaktır.
Tahsil tarihi :
Şube kaşesi
ve yetkili imza

Bu kupon öğrencide kalacaktır.

1992-93 yılı üniversite 3. sınıfa devam etmek için yatırdığı harç makbuzları.

MARMARA ÜNİVERSİTESİ
ÖRGÜN EĞİTİM

1 Nolu Kupon

Sayın Öğrenci harç bedelini size en yakın
T.C Ziraat Bankası şubesine ödeyiniz

ÖĞRENCİ KUPONU

Adı Soyadı : **A. Kemal Sunal**
Fakülte : **İletişim**
Öğrenci No : **1001**
Harç Dönemi : **1994-1995** taksidi
Uyruğu : **T.C**

T.C. ZİRAAT BANKASI

BAHÇEKAPI ŞUBESİ -İSTANBUL

HESAP NO: 30459/311600-9

KAYIT HARCI : (RAKAMLA) 1.850.000 -
YAZI İLE Bir Milyon Sekizyüz

Bu bölüm tahsilatı yapan şubece doldurulur

Tahsil Tarihi : **.....**

Şube Kaşesi

ve yetkili imza

Bu kupon öğrencide kalacaktır
saklanması zorunludur.

MARMARA ÜNİVERSİTESİ
ÖRGÜN EĞİTİM

1 Nolu Kupon

Sayın Öğrenci harç bedelini size en yakın
T.C Ziraat Bankası şubesine ödeyiniz

ÖĞRENCİ KUPONU

Adı Soyadı : **A. Kemal SUNAL**
Fakülte : **İletişim**
Öğrenci No : **1001**
Harç Dönemi : **1994-1995** 2. taksit **Akıl**
Uyruğu : **T.C**

T.C. ZİRAAT BANKASI

BAHÇEKAPI ŞUBESİ -İSTANBUL

HESAP NO: 30459/311600-9

KAYIT HARCI : (RAKAMLA) 462.500 TL
YAZI İLE Dört yüz altmış iki bin beş

Bu bölüm tahsilatı yapan şubece doldurulur

Tahsil Tarihi : **.....**

Şube Kaşesi

ve yetkili imza

Bu kupon öğrencide kalacaktır
saklanması zorunludur.

Üniversite 4. sınıfa devam etmek için yatırdığı harç makbuzları (1994-95).

NORMAL EĞİTİM HARÇ MAKBUZU

MARMARA ÜNİVERSİTESİ
SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ
1 No'lu Kupon

386 8936

Sayın Öğrenci harç bedelini size en yakın
T.C. ZİRAAT BANKASI Şubesine ödeyiniz.

ÖĞRENCİ KUPONU

Adı Soyadı : Kemal Sunal
Anabilim/Anasanat : Rd. TV
Y.Lisans/Doktora : Y.L.
Harç Dönemi : 1995-1996 taksidi
Uyruğu : T.C.

T.C. ZİRAAT BANKASI
BAHÇELİEVLER ŞUBESİ - İSTANBUL
HESAP NO: 30440 - 950733-8

KAYIT HARCI (Rakımla): 5.000.000 TL.
Yazıyla: ..Beş milyon..... TL.

Bu bölüm tahsilatı yapan şubece doldurulur.

Tahsilat tarihi : .../.../....

Şube Kağesi
ve yetkili imza

Bu kupon öğrencide kalacaktır.

NORMAL EĞİTİM HARÇ MAKBUZU

MARMARA ÜNİVERSİTESİ
SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ
1 No'lu Kupon

Sayın Öğrenci harç bedelini size en yakın
T.C. ZİRAAT BANKASI Şubesine ödeyiniz.

ÖĞRENCİ KUPONU

Adı Soyadı : A. Kemal Sunal
Anabilim/Anasanat : Rd. TV
Y.Lisans/Doktora : Y.L.
Harç Dönemi : 1995-1996 tabata
Uyruğu : T.C. 2.

T.C. ZİRAAT BANKASI
BAHÇELİEVLER ŞUBESİ - İSTANBUL
HESAP NO: 30440 - 950733-8

KAYIT HARCI (Rakımla): 5.000.000 TL.
Yazıyla:Beş milyon..... TL.

Bu bölüm tahsilatı yapan şubece doldurulur.

Tahsilat tarihi : .../.../....

Şube Kağesi
ve yetkili imza

Bu kupon öğrencide kalacaktır.

Üniversite'de yüksek lisans için yatırdığı harç makbuzları (1995-1996).

NORMAL EĞİTİM HARÇ MAKBUZU**MARMARA ÜNİVERSİTESİ****SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ**

1 No'lu Kupon

Sayın Öğrenci harç bedelini size en yakın

T.C. ZİRAAT BANKASI

Şubesine ödeyiniz

ÖĞRENCİ KUPONUAdı Soyadı : **A. Kemal Sıral**Anabilim/Anasanat : **R.d-TV**Y.Lisans/Doktora : **Y.Lisans**Harç Dönemi : **1996 1997** taksidiUyruğu : **T.C.**Eğitim Dili : **Türkiye****T.C. ZİRAAT BANKASI****BAHÇELİEVLER ŞUBESİ-İSTANBUL****HESAP NO: 30440 - 950733-8**Kayıt Harcı(Rakkmı): **7.750.000 TL**Yazıyla: **Yedimilyon Yediyüz Altmış TL**

Bu bölüm tahsilatı yapılan şubeye doldurulur.

Tahsilat tarihi : ... / ... / ...

Şube Kasesi
ve Yetkili-imza

Bu kupon Öğrenciye Kalacaktır.

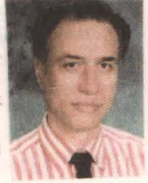
Üniversite'de yüksek lisans için yatırdığı harç makbuzu (1996-1997).

SAHI 58/3744

1 EYLUL 1998

T.C.
MARMARA ÜNİVERSİTESİ
SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ
Yüksek Lisans Mezuniyet Geçici Belgesi

Anabilim Dalı : RADYO-TELEVİZYON VE SINEMA Doğum Yeri ve Tarihi : İSTANBUL 04/11/1944
Bilim Dalı : RADYO-TELEVİZYON Mezuniyet Tarihi : 28/08/1998

Marmara Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsünde Yüksek Lisans Öğretim programını ilgili kanun ve yönetmeliklere göre tamamlayan ve

TV.VE SINEMADA KEMAL SUNAL GÜLDÜROĞU

isimli tezi kabul edilen

ALİ KEMAL SUNAL

kanunların verdiği hak ve yetkilerden yararlanmak üzere Yüksek Lisans diplomasını almaya hak kazanmıştır.

Yüksek Lisans Diploması hazırlanmakta olduğundan, daha sonra diploma ile değiştirilmek üzere iş bu geçici mezuniyet belgesi düzenlenmiştir.

MÜDÜR ADINA

DOÇ. DR. ESİN CAN KUTLU

MÜDÜR YERİNDE

TURKYE et al. / MOTHERS' KNOWLEDGE 101

İLETİŞİM FAKÜLTESİ
LİSANS DİPLOMASI

Dergim Yeni Tarih İstanbul 1900

¹⁸ Ibid. *Kashu Ichizayon* 46–47.

Baba Adu Mustafa

613 614 615 616 617 618 619 620 621 622 623 624 625 626 627 628 629 630 631 632 633 634 635 636 637 638 639 640 641 642 643 644 645 646 647 648 649 650 651 652 653 654 655 656 657 658 659 660 661 662 663 664 665 666 667 668 669 670 671 672 673 674 675 676 677 678 679 680 681 682 683 684 685 686 687 688 689 690 691 692 693 694 695 696 697 698 699 700 701 702 703 704 705 706 707 708 709 710 711 712 713 714 715 716 717 718 719 720 721 722 723 724 725 726 727 728 729 730 731 732 733 734 735 736 737 738 739 740 741 742 743 744 745 746 747 748 749 750 751 752 753 754 755 756 757 758 759 760 761 762 763 764 765 766 767 768 769 770 771 772 773 774 775 776 777 778 779 780 781 782 783 784 785 786 787 788 789 790 791 792 793 794 795 796 797 798 799 800 801 802 803 804 805 806 807 808 809 810 811 812 813 814 815 816 817 818 819 820 821 822 823 824 825 826 827 828 829 830 831 832 833 834 835 836 837 838 839 840 841 842 843 844 845 846 847 848 849 850 851 852 853 854 855 856 857 858 859 860 861 862 863 864 865 866 867 868 869 870 871 872 873 874 875 876 877 878 879 880 881 882 883 884 885 886 887 888 889 890 891 892 893 894 895 896 897 898 899 900 901 902 903 904 905 906 907 908 909 910 911 912 913 914 915 916 917 918 919 920 921 922 923 924 925 926 927 928 929 930 931 932 933 934 935 936 937 938 939 940 941 942 943 944 945 946 947 948 949 950 951 952 953 954 955 956 957 958 959 960 961 962 963 964 965 966 967 968 969 970 971 972 973 974 975 976 977 978 979 980 981 982 983 984 985 986 987 988 989 990 991 992 993 994 995 996 997 998 999 1000 1001 1002 1003 1004 1005 1006 1007 1008 1009 1010 1011 1012 1013 1014 1015 1016 1017 1018 1019 1020 1021 1022 1023 1024 1025 1026 1027 1028 1029 1030 1031 1032 1033 1034 1035 1036 1037 1038 1039 1040 1041 1042 1043 1044 1045 1046 1047 1048 1049 1050 1051 1052 1053 1054 1055 1056 1057 1058 1059 1060 1061 1062 1063 1064 1065 1066 1067 1068 1069 1070 1071 1072 1073 1074 1075 1076 1077 1078 1079 1080 1081 1082 1083 1084 1085 1086 1087 1088 1089 1090 1091 1092 1093 1094 1095 1096 1097 1098 1099 1100 1101 1102 1103 1104 1105 1106 1107 1108 1109 1110 1111 1112 1113 1114 1115 1116 1117 1118 1119 1120 1121 1122 1123 1124 1125 1126 1127 1128 1129 1130 1131 1132 1133 1134 1135 1136 1137 1138 1139 1140 1141 1142 1143 1144 1145 1146 1147 1148 1149 1150 1151 1152 1153 1154 1155 1156 1157 1158 1159 1160 1161 1162 1163 1164 1165 1166 1167 1168 1169 1170 1171 1172 1173 1174 1175 1176 1177 1178 1179 1180 1181 1182 1183 1184 1185 1186 1187 1188 1189 1190 1191 1192 1193 1194 1195 1196 1197 1198 1199 1200 1201 1202 1203 1204 1205 1206 1207 1208 1209 1210 1211 1212 1213 1214 1215 1216 1217 1218 1219 1220 1221 1222 1223 1224 1225 1226 1227 1228 1229 1230 1231 1232 1233 1234 1235 1236 1237 1238 1239 1240 1241 1242 1243 1244 1245 1246 1247 1248 1249 1250 1251 1252 1253 1254 1255 1256 1257 1258 1259 1260 1261 1262 1263 1264 1265 1266 1267 1268 1269 1270 1271 1272 1273 1274 1275 1276 1277 1278 1279 1280 1281 1282 1283 1284 1285 1286 1287 1288 1289 1290 1291 1292 1293 1294 1295 1296 1297 1298 1299 1300 1301 1302 1303 1304 1305 1306 1307 1308 1309 1310 1311 1312 1313 1314 1315 1316 1317 1318 1319 1320 1321 1322 1323 1324 1325 1326 1327 1328 1329 1330 1331 1332 1333 1334 1335 1336 1337 1338 1339 1340 1341 1342 1343 1344 1345 1346 1347 1348 1349 1350 1351 1352 1353 1354 1355 1356 1357 1358 1359 1360 1361 1362 1363 1364 1365 1366 1367 1368 1369 1370 1371 1372 1373 1374 1375 1376 1377 1378 1379 1380 1381 1382 1383 1384 1385 1386 1387 1388 1389 1390 1391 1392 1393 1394 1395 1396 1397 1398 1399 1400 1401 1402 1403 1404 1405 1406 1407 1408 1409 1410 1411 1412 1413 1414 1415 1416 1417 1418 1419 1420 1421 1422 1423 1424 1425 1426 1427 1428 1429 1430 1431 1432 1433 1434 1435 1436 1437 1438 1439 1440 1441 1442 1443 1444 1445 1446 1447 1448 1449 1450 1451 1452 1453 1454 1455 1456 1457 1458 1459 1460 1461 1462 1463 1464 1465 1466 1467 1468 1469 1470 1471 1472 1473 1474 1475 1476 1477 1478 1479 1480 1481 1482 1483 1484 1485 1486 1487 1488 1489 1490 1491 1492 1493 1494 1495 1496 1497 1498 1499 1500 1501 1502 1503 1504 1505 1506 1507 1508 1

Somme Lathe: 1991-1995 Baboo

Dep. and Sec. 5281

$$M_{\text{eff}}^2 = G_{\text{eff}}^{-1} M^2 M_{\text{eff}}^{-1} \quad \text{for} \quad \Gamma_{\text{eff}} = \Gamma + \Gamma_{\text{eff}}^{\text{res}} \quad (8)$$
$$I = \{x_1, \dots, x_n\} \subseteq \mathbb{Z}_n[x] \text{ is a maximal ideal} \iff I = (f) \text{ for some } f \in \mathbb{Z}_n[x]$$

Ali Kemal Sunal

[illegible]
$$x_1, x_2, \dots, x_n, y_1, y_2, \dots, y_n$$

At the same time,

Just before the end of the 19th century, the

K. J. et al.

4

Feb 21. 1946. F. J. and B. M. (K)!

T.C.

MARMARA ÜNİVERSİTESİ
SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ

Yüksək Lisans Diploması

to study the same that helps the character of the work.

Revised by the author 12/24/64

2010-2011

Revised: Tuesday 2/10/2012

Expenses For Air

116 (R 1578)

2248

Marmara Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü'nde Yüksek Lisans
öğretim programını ilgili vize ve yönetimciliklere göre tamamlayan ve

TV. ve Sanatlar-Beynel. Sanat Günlüğü
isimli tezi kabul edilen

Ali Kemal Sunal

yükseklerin verdiği hak ve yetkilerden yararlanmak üzere
bu diplomayı almıştır

Prof. Dr. Othmar Seeger
Lehrstuhl Mathematik

Prof Dr Omer Faruk Bulut
Retiree

Uman

T.C.
MALİYE BAKANLIĞI
İSTANBUL DEFTERDARLIĞI

28.04.1999

Sayı :B.07.4.DEF.0.34.13-03-24/554

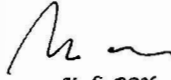
Sayın

A. Kemal Sunal
Çiftelavuzlar Cemil Topuzlu Cd. No:61/2
Kadıköy/İST.

Türkiye Vergi gelirlerinin yaklaşık % 42'si gibi çok önemli bir payın sahibi olan İsmail Defterdarlığı, Bakanlığımıza içinde önemli bir yer tutmakta ve bu oranı daha yükseklere taşımayı hedeflemektedir.

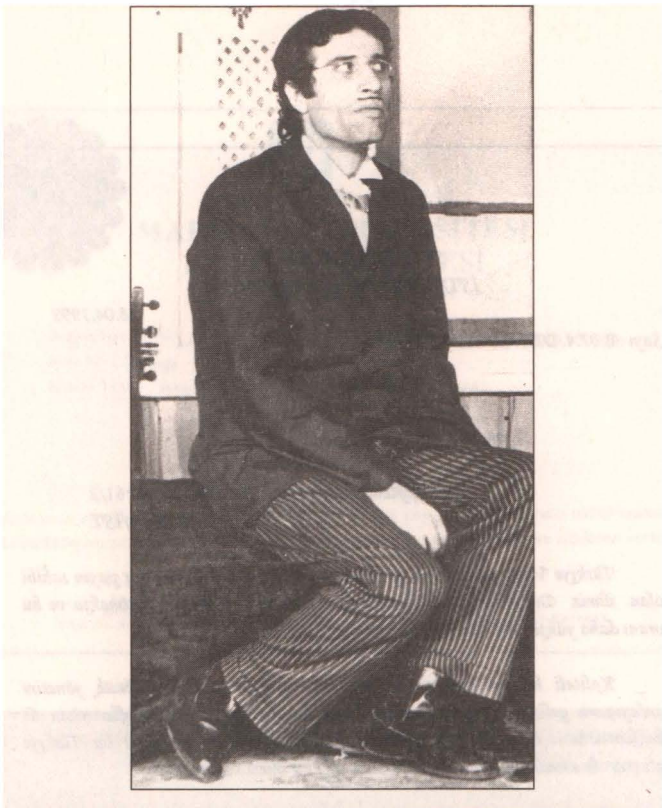
Kaliteli hizmet sunma yarışına hız verilmesi , halka dönük yönetim anlayışının geliştirilmesi ve çalışanlarımızla birlikte siz vatandaşlarımızın da beklentilerinin dâhilinde hizmet sunulabilmesinde,modern ve güçlü bir Türkiye oluşturulmasında ödenen vergilerin payı ayrı bir önem taşımaktadır.

1998 yılı kazançlarından dolayı 1999 takvim yılında verdiğiniz Gelir Vergisi Beyanameninizde adınıza tahakkuk eden vergünüz münasebetiyle, Defterdarlığımızca yapılan Gelir Vergisi sorularında, 6.'cı (Altıncı) sırada yer almanız bizi memnundur. Vergi yükümlülüğünün yerine getirilmesi gibi kutsal bir görevin yanısıra, vergi bilinci oluşturulması gibi vergicilik açısından ayrı bir anlam taşıyan, vergiciliğin psikolojik boyutuna yapmış olduğunuz katkılardan dolayı teşekkür eder, başarılar dilerim.

Kadir BOY
İstanbul Defterdarı V.

Tiyatro hayatı

ULVI URAZ SANATÇI KADROSU

Ulvi Uraz

Ziya Akelli

Zati Özgüler

Nur Insel

Daver Yüken

Gül Akelli

Orhan Erdamar

Türkân Can

İsmail Birel

Merih Dinçoy

Yurdaer Erşatı

Gürol Gökçe

Şemsi İnkaya

Zehra Erşan

Aykut Oray

Sema Öner

Savaş Yurttaş

Binnaz Gürses

Kemal Sunal

Ferran Kanat

Falk Erkul

Yavuz Şeker

Ahmet Yeşilbaş

Yalçın Erdeniz

Hasan Serhoş

Şahin Menteşe

Nejat Filiz

Gışe : A. Paşaya

ULVI URAZ TİYATROSU

İlk Oyun :

«MASALAR»

Komedi 3 perde

Necati CUMALI.

30 Eylül 1967 Cumur-
tari akşamından itibaren,

Her gün: 18.15 ve
21.15 de.

Göşeler saat 10.30 da
açılır.

Rezervasyon : 21 57 22

ADRES :

Ulvi Uraz Tiyatrosu

Küçük Operada Aksa-
ray — Ist.

Konu :

Devlet dairelerinde ça-
lışan memurların gün-
lük yaşayışlarını sevinç
lerini, sıkılarını, sıkın-
cılarının gerçekçi bir açı-
dan inceleyen üç per-
delik komedi.

Bürokrasiyi yaran,
toplumsal yergi.

Kemal SUNAL:

1944 yılında İstanbulda doğ-
du. Değişik Halkkeşleri ve anar-
şist topluluklarda çalıştı.

Bundan sonra Kadıköy Dency
sahneye girip, çalışmalarına bu
radyo devam etti. Geçen sezon,
Kent Oyuncularına girerek, Fa-
dik Kız ve Deli İbrahim adlı
oyunlarda oynadı.

Bu yıl yapılan tiyatro yarış-
masında en iyi karakter oyun-
cusu seçildi. Bu sezon boyunca
önce, Pendik Tiyatrosu toplu-
luğuna katılarak Şarkıcı Kız
da oynadı.

Binnaz GÜRSSES

Doğum: 1949 İstanbul
Konservatuar 3. sınıf talebesi
1967 yılında Gülriş Sururi-En-
gin Cezzar topluluğunda kurban
piyesi ile profesyonel oldu. Da-
ha sonra aynı toplulukta Ben
bir kadınında, oynadı.

Ferran KANAT

1960 Yılında Gölçük'te doğdu.
Konservatuar bale ve tiyatro bölü-
mü öğrencisidir. Halk Oyun-
cuları Birliği ve Gülriş Sururi-
Engin Cezzar tiyatrolarında ça-
alıştı oynadığı oyunlar, Şarkıcı
kız, Yılanların Öcü, Palto, Kur-
ban.

Hababam'ın o zamanı

Yine böyle tatarlar

Burkhar 'ahudi sarrafdan
Her ay baki bery alır.

O zamanın bagla gibi
Ayagınızda domuzun yeli
O zamanın bagla gibi
bagınızda postlegen

İnsan ne ¹⁹⁴⁰değil
Ne olacağını demeli
Botta balık yarı gitse de
Kendine uyarı verseli'

Hababam'ın o zamanı
Burkhar'ın o zamanı
Yeniden uygulayan
Dekor - kostüm
Sahne âmiri

Ana kesene ümidi
Yeni başka olur belki
Çün alayından nesinayi
Neler doper doperler
Bismamı bu ceyler
Gecik doper

Oynayacağı oyunun teksti üzerinde çalışmaları.

hababam sınıfı

Yazan : Rifat ILGAZ

Sahneye koyan : Ulvi URAZ
Yeniden uygulayan : Ahmet GÜLHAN
Dekor - kostüm : Hababam Sınıfı

Tulum Hayri	Aykut ORAY
Refüze Ekrem	Şemsi İNKAYA
Kalem Şakir	Hidayet ALPINAR
Güdük Necmi	Gürol GÖKÇE
İnek Şaban	Yavuz ŞEKER
Sidikli Turan	Faik ERKUL
Dursun Sektirmez	Kemal SUNAL
Piyale İhsan	Ulvi URAZ - İsmail BİRET
Kel Mahmut	Daver YÜKEN
Müdür	Orhan ERDAMAR
Yavşak Şadi	Savas YURTTAŞ
Erkek Sevim	Perran KANAT
Anne	Merih DİNÇÖY
Kız	Binnaz GÜRSES

Sahne âmiri : Yurdaer ERŞAN

Oyun tanıtım broşürü.

II. Perde

Dim, ağır başlı, çetrek kaşlı, yasakçı
Biliminde gözlüklü ve sennetlik bir
yüzü var.

Politika kuyasına bir döğüş.

XKulis oyunları, entrikalar
~~X~~Kumpaslar

Biz aydınlatmış bu karanlık dün-
yayı

Nükte ile, şakayla, mizah ile daylı
Biz ısıttık güler yüze hayatı

Nükte ile hadımlattık insanlara

XYanılmay oluştuklarını

XAlacak gövüllü, hep gövüllü oluyay

Mizahıtan korkunmay

İnsanı hayvandan ayıran ne
gülebilmesi

1 connaître
 2 connais
 3 connais
 4 connaît
 5 connaît
 connaît

faire
 fais
 fais
 fait
 fait
 fait

avoir
 ai
 as
 a
 avey

connaître
 connais
 connais
 connaît
 connaît
 connaît

connaît
 connais
 connaît
 connaît

fais
 fais
 fait
 fait

ai
 as
 a
 avey

fais
 fais
 fait
 fait

ai
 as
 a
 avey

(22) Can You Help Me ?

(27)

to
for
at
with

Can you help me?	she	<u>You</u>	my	mine	me
Can she help us?	us	He	his	his	him
Can she help us?	they	She	her	hers	her
Can they help us?	him	<u>It</u> his	its	(its)	<u>it</u>
	we	<u>Tom</u>	Tom's	Tom's	<u>Tom</u>
	her	<u>David</u>	David's	David's	<u>David</u>
	he	We	our	ours	us
Can I help you?	you	<u>You</u>	your	yours	<u>you</u>
you	me	They	their	theirs	them

I'm doing my homework. He
He's doing his homework. They
They're doing their homework. She
You
We
I

Someone
Who

Someone
Who

A: I'm watching something. B: What are you watching?
He's watching something. What's he watching?
They're watching something. What are they watching?
She's watching something. What's she watching?
The children are watching something. What are the children watching?
Mrs Taylor is watching something. What's Mrs. Taylor watching?
I'm watching something. What are you watching?

A: She's phoning someone.
I'm phoning someone.
They're phoning someone.
He's phoning someone.
Kate's phoning someone.
She's phoning someone.

B: Who's she phoning?
Who are you phoning?
Who are they phoning?
Who's he phoning?
Who's Kate phoning?
Phone + ing → phoning

Poor George. All his friends are busy today. He's lonely and unhappy.
Tony's drinking beer. Mrs. Brown's washing the dishes. Arthur and Mike
are carrying a box. Bob's writing a letter. Mr and Mrs Jones are watching
television. Mary's typing a letter. Mr Smith's cleaning his car.
Jill and John are playing tennis.

Look at Tony. He's drinking beer.

Who's drinking beer?

Tony's drinking beer. (Tony is.)

Who's playing tennis?
Who's cleaning his car?
Who's watching television?

Jill and John are playing tennis.
Mr. Smith's cleaning his car
Mr and Mrs Jones are watching
television.

İngilizce ders notları.

•

22795 gaze tr •
22795 gaze tr
hurriet 611771fpar060784-p

~~par060784-par010~~

sayın erol simavi:

erol bey,

kemal sunal hakkında bana soylemis oldugunuz uzer bazı giri-
silerde bulundum. konustugum leyla vekilli bu konuda isabel adjiani
ve diger fransiz artistlerin hem sahneye koyuculugunu hem de hocali-
gini yapmis oldugu bir prodüktor'u tanidigini ve ayrıca kendisinin de
kemal sunal'i tanidigini ve bu konuda yardımcı olmak istedigini de
soyledi. bu nedenle kemal bagin filimlerinin videolarinin ''vhs''
kaset olarak buraya yollanarak kendisine aktarilmasini ve bununla
mesgul olacagini da soyledi.

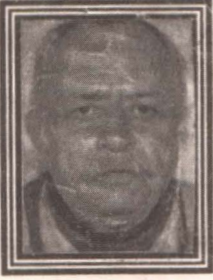
ayrica leyla hamis aguetos ayında bidrum'da olacagini ve
~~isteyecektir bu konuda sizinle gorusbileceğini~~ de soyluyor.
~~bu konuda siz bana nasıl hareket edilmesi konusunda bir bilgi verir~~
seniz cok memnun olurum saygılarımla.
selcuk perin

nnnn

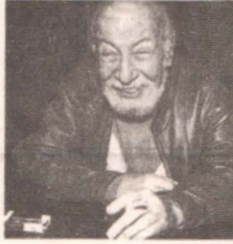
par060784-par011

sayın erol simavi:

Yurtdışına açılmak istiyordu. Birçok girişimlerde bulundu. Bununla ilgili bir telgraf.

ORHAN ÇAĞMAN
1927 - 1997

TURGUT BORALI
1922-1994

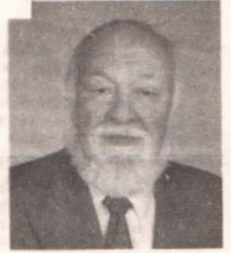
Baba KADİR
1926-1995

YAVUZER ÇETINKAYA
(1948 - 1992)

EROL TAŞ
1928-1998

Osman F. SEDEN
22.02.1924-01.09.1998

ONNO TUNÇ
11.3. 1949
14. 1. 1996

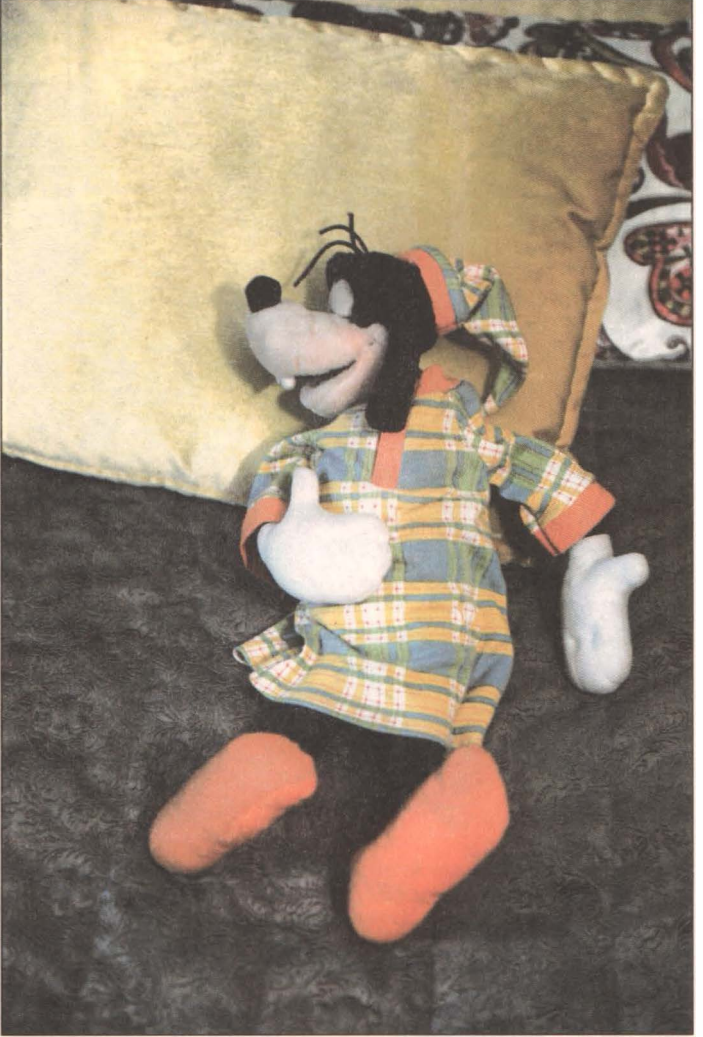
BELKİS DİLLİGİL
1928 - 1995

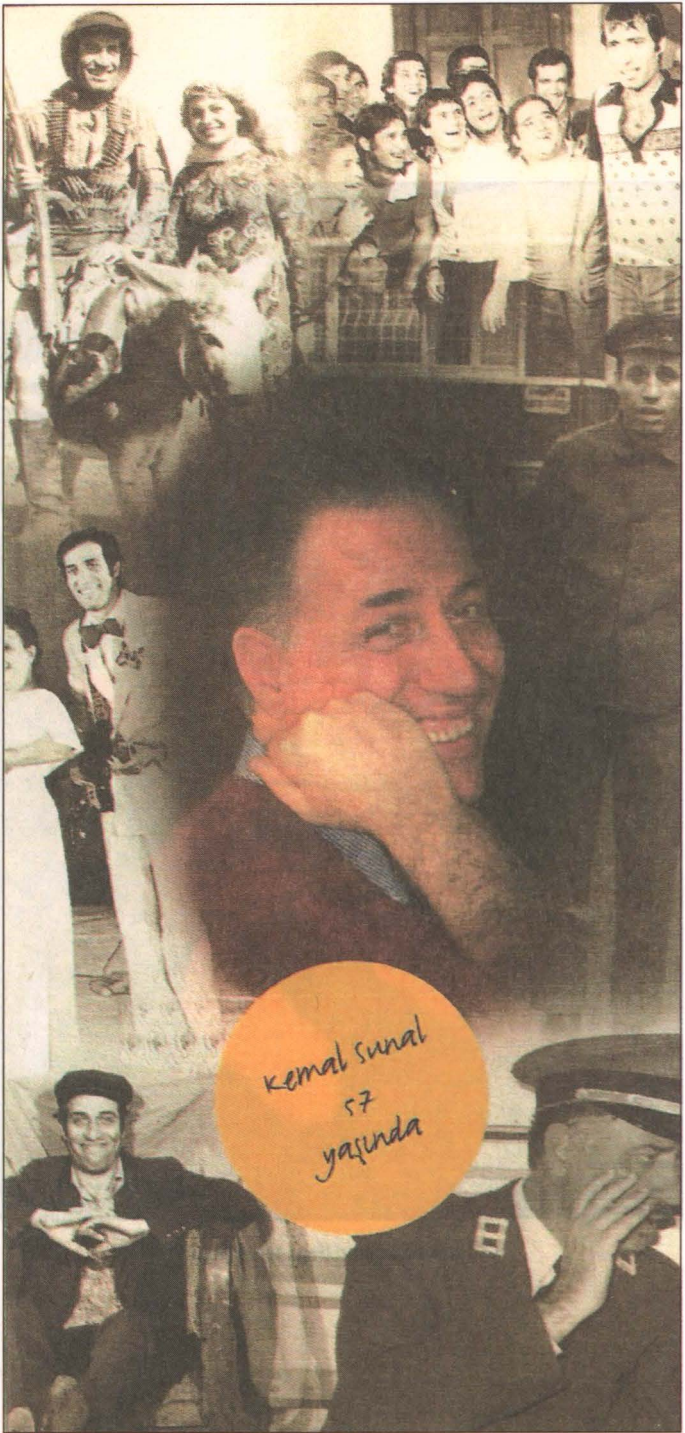
YILMAZ ZAFER
1957 - 1995

Her cenazeden sonraya kartlarını özenle sakladı.

Kemal'den sonra

Gufi artık horlamıyor! (Foto: Levent Kulu)

AKM'de yapılan törenin davetiyesi.

VakıfBank
KEMAL SUNAL
Sanat Merkezi

Açılış, Tören ve Anma Sergisi
11-17 Kasım 2000

İstiklal Cad. No:241 Beyoğlu / İSTANBUL
Tel: 212 292 50 13 e-mail:ksenat@vakifbank.com.tr

Devlet Bakanı
Sayın Yüksel YALOVA

“KEMAL SUNAL”

Adı altında gerçekleştirilecek olan ve O'nun
tiyatro, sinema dünyasındaki anılarının
sergileneceği

“VakıfBank Kemal Sunal Sanat Merkezi” nin

açılışını onurlandırmanızı diler.

Tarih : 11 Kasım 2000
Saat : 17.30 - 20.00 Açılış ve İnkıteyl
Yer : İstiklal Cad. No: 241
Beyoğlu / İSTANBUL

Yıkılan binadaki Kemal Sunal Sanat Merkezi açılış davetiyesi.

ValuBank

BURCU ERTEM

Resim sergisinin
açılış kokteylini onurlandırmanızı diler.

Yer:
Kemal Sunal Sanat Merkezi
İstiklal Cad. No: 241
Beşiktaş / İSTANBUL

Her hafta içi 09.00 - 17.30 Cumartesi günleri 10.

ValuBank

CENGİZ GÜCÜK

Resim sergisinin
açılış kokteylini onurlandırmanızı diler.

Yer:
Kemal Sunal Sanat Merkezi
İstiklal Cad. No: 241 Beşiktaş / İSTANBUL

Her hafta içi 09.00-17.30 Cumartesi günleri 10.30

ValuBank

NEŞE TOPSAKAL

Resim Sergisinin
açılış kokteylini onurlandırmanızı diler.

Yer:
Kemal Sunal Sanat Merkezi
İstiklal Cad. No: 241 Beşiktaş / İSTANBUL

Her hafta içi 09:00 - 17:30 Cumartesi günleri 10:30

Kemal Sunal Sanat Galerisinin açılış ve sonra yapılan sergilerin davetiyeleri.

VEFA LİSESİ

KEMAL SUNAL

KÜLTÜR ETKİNLİKLERİ HAFTASI

Kemal Sunal sınıfının açılış töreni (11.09.2000).

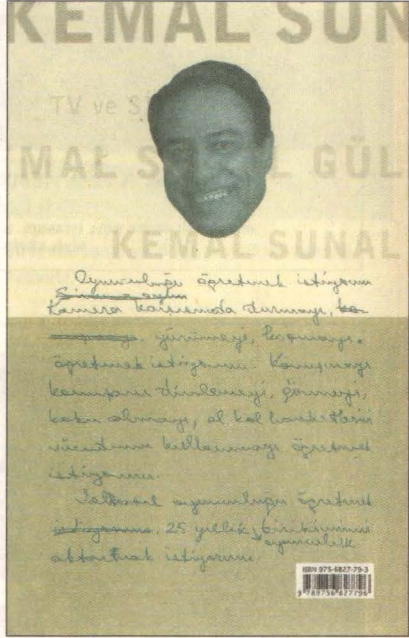
Vefa lisesi 3. Bahar Festivali, Kemal Sunal Ödülleri dağıtım töreni. Onur konuğu Gül Sunal - Ali Sunal, okul yönetici ve Vefa Lisesi dernek üyeleriyle (13.06.2006).

TV ve SİNEMADA

KEMAL SUNAL GÜLDÜRÜSÜ

KEMAL SUNAL

om YAYINLARI

Tez kitabının ön ve arka kapakları. Arka kapakta tiyatro metni üzerindeki çalışma notları yer alıyordu.

**DOYDUĞUN YERDE KAL,
SENEDE BİR DOĞDUĞUN YERE GEL!**

**BEDİL KÖYÜ, KEMAL SUNAL ORMANI'NDA
DİKİLİ AĞACIM VAR.**

**REDİL KÖYÜ (ÖRNEK KÖY), İSTANBUL - SAMSUN YOLU (E80) 365.KM, ÇERKEŞ - ÇANDIRI
BEDİL KÖYÜ MÜZESİNİ GÖRÜNÜZ.**

Devlet Bakanı Nejat Arseven'in Tuzla SSK Hastanesi Kemal Sunal çocuk oyun ve eğitim bölümü açılış konuşmasında.

Tuzla SSK açılış.

Kemal Sunal çocuk oyun ve eğitim merkezinin İKİNCİ DEFA açılışı! (Tuzla SSK'dan gelen eşyalarla)

Ezo, 18 yaş doğum günü

Unutma ki
18 zevklediz Ezo
Unutma ki
18 dentlidiz Ezo
Unutma ki
18 iwan 3mründe birdaha
18 oluyor Ezo
sevgiyle
Kecem AUSAİK

Ezo, uğur.
on sevgi yapın,
mutluluğu ve sevinci
liten ömrüne sevinin..
—o/pilk—

T.C. ZİRAAT BANKASI

OTOMATİK GEÇİŞ SİSTEMİ HESAP BİLDİRİM CETVELİ

KEMAL SUNAL
CEMİLTOPUZLU C.61/2
GÖLTEPE

KADIKÖY
İSTANBUL

Şubesi : 10.887
Plaka No : CADDEBOSTA
Kredi Limiti : 34 JG 199
Cezalı Geçiş Oranı : 10.000.000
Gecikme Faiz Oranı : % 11
10

ETİKET HESAP NO	HESAP DÖNEMİ	DÜZENLEME TARİHİ
90125	05/06/2000-04/08/2000	04/08/2000

Giriş Tarihi	Giriş Saati	Çıkış Tarihi	Çıkış Saati	Giriş/Çıkış Otayol salması	İşlem Tutarı
		05/06/2000	21:40	99.00 99.02	900,000
		06/06/2000	21:51	99.00 99.02	900,000
		08/06/2000	21:13	99.00 99.02	900,000
		09/06/2000	20:19	99.00 99.02	900,000
		10/06/2000	20:02	99.00 99.02	900,000
		12/06/2000	21:39	99.00 99.02	900,000
		14/06/2000	20:17	99.00 99.02	900,000
		15/06/2000	21:33	99.00 99.02	900,000
		16/06/2000	19:48	99.00 99.02	900,000
		17/06/2000	19:57	99.00 99.02	900,000
		19/06/2000	20:06	99.00 99.02	900,000
		20/06/2000	21:45	99.00 99.02	900,000
		22/06/2000	20:38	99.00 99.02	900,000
		23/06/2000	21:17	99.00 99.02	900,000
		24/06/2000	19:26	99.00 99.02	900,000
		26/06/2000	19:43	99.00 99.02	900,000
		27/06/2000	04:34	99.00 99.02	900,000
		27/06/2000	23:50	99.00 99.02	900,000
		28/06/2000	21:53	99.00 99.02	900,000
		29/06/2000	20:32	99.00 99.02	900,000
		30/06/2000	21:45	99.00 99.02	900,000
		01/07/2000	19:15	99.00 99.02	900,000
		02/07/2000	19:47	99.00 99.02	900,000

SON ÖDEME TARİHİ	HESABA YATAN	GEÇİŞ TOPLAMI	HESAP BAKİYESİ
	0	20,700,000	4,762,000

Not: Hesap Ekstretileri www.ziraatbank.com.tr internet adresinden alabilirsiniz.

İnternet Şifresi : 11826

Vefatından önce, 2 Temmuz akşamı köprüden son geçişi.

Hayranlarından mektuplar

KEMAL SUNAL

Ben, her zaman bizi güldürdün, üzmedin.
Biz, senin filmlerle büyüdü. Sen: "inek çobanı"
olarak tanındık. Biz seni aniden kaybettik. Ama sen
bana kalırsın yaşıyorsun ben bizi hiç eğitmediğin için
mi şimdi aniden ağlattın Kemal amca? Seni çok seviyoruz.
Ben 11 yaşındayım bu satırları ağlayarak yazdım.

BERİL EREZ

~~Beni~~

SENI

UNUTMAYACAĞIM.

KEMAL SUNAL

Sayın Sünal ailesi,

Sevgili Kemal Sünal bey, kaybetliğinizden dolayı
başınız sağ olsun.

Çok üzgümdüm, acınızı paylaşıyorum kendisine de
Allah'tan rahmet diliyorum.

Umurunki zamanda acınızı biraz olsun
ağalar.

Gülşen Sünal

~~Gülşen~~

*Toutes nos condoléances
pour la perte de cet être cher*

Ş. Ali Hobiçğlu
Tel: 0464
Tel: 5446037

0-10-02-2000

merhaba Arkadaşım Ali

Arkadaşım Söylediğine bakılmadan önce sabun eder
ellerinden ve gözlerinden operim Arkadaşım
Nasıl sen iyimin Arkadaşım ne yaptın? Seni Robotsz
ettim işin sizden çok çok özürlerim Arkadaşım
Duydum ki sen Anlam ölmüş çok çok ağamışsın
Belki seversen çok üzülürüm ki sen Anlayı seversen
çok iyi kelpi bir Anlamdır seversen ki sen Anlayı
* ~~çok~~ çok gülsünli sevinikli Adame yğünce
güldürürsün Adami Harab onun Bırakılırı verdir
peşta ki emine edli filimleri çok güldürürsün
Adami seversen ki sen Anlayı çok iyi bir Anlayı
di Allahi Rahmeti üzerin bel olsun Bırakılırı
ki sen Anlamı çok çok seversen ~~duydu~~

Ölmedi yaşıyor inenmem ki sen Anlamı öldü
Ölmedi o gülsün yaşıyor inenmem ki sen Anlamı
ki sen Anlamı öldü yaşıyor Ark Ali Arkadaşım

Sabunlar Ş. Ali Hobiçğlu

Ali

Ben altı senelik ailemin bir üyesini kaybetting.

Ödüt ortapım, o abim, o babam, o programında her şeyindi. Kemal Abiyle beraber yaptığım programlar halk tarafından sevildi, ödülleri aldı. Ben eğer bugün Hopedetik Aghan'ı sanırsanız bu KEMAL SÜVAL ve FENERFERi gözünüzde tutun. Çok kişi hissediyor ki karamızın..
Bazılarımız sağolsun. Programında onu unutmayacağım ve mikraftan bazında olduğum yıllar boyunca Kemal Abiyle sayıca gideceğim. Kemal Abiyle buluşma gideceğim. Kurak kademeleri onunla tanıştırmak fikrini alacağım... Yani onunla yatacağım.
Kemal Süvali, babamı kaybetting.... Onu ben tanımadım bilirim ki, deniyim kaybetting.

Hopedetik Aghan

Sayın Süleyman Demirel'den.

Süleyman Demirel

Ankara, 14 Temmuz 2014

Sayın Gül Sunal

10.07.2014 tarihli mektubunuzu aldım.

Kemal Sunal'ı yaşatmak için hazırlayacağınız kitaba herkesin katkıda bulunması görevdir.

O, halkımızın yetiştirdiği müstesna değerlerden biriydi.

Espiri, şaka, latife her türlü enormallikle alay, onun defterinden çıkar.

Yüksek zekası, erişilmeyen alanlara erişir, pek çok kişinin görmediğini görür hale getirir.

Kemal bir başkaydı, o bizim Kemalimizdi!

O'nu milletçe sevdik, sevmeye de devam edeceğiz.

Kemal'e gösterdiğiniz sadakatten dolayı, sizi her zaman takdimle karşıladık.

Sizi de seviyoruz herşeyimiziz.

S. Demirel

Süleyman Demirel

